

2021

Årsrapport

Innhold

1.1.0	Fra konsernsjefen	s. 4
1.2.0	Konsernstrategi	s. 6
1.3.0	Tilbakeblikk 2021	s. 10
1.4.0	Om oss	s. 14
1.5.0	Hoved-/nøkkeltall	s. 16
1.6.0	Styrets årsberetning 2021	s. 18
 ÅRSREGNSKAP 2021		
2.1.0	Resultatregnskap IFRS	s. 29
2.2.0	Balanse	s. 30
2.3.0	Egenkapitalendring	s. 31
2.4.0	Kontantstrømoppstilling	s. 33
2.5.0	Noter til regnskapet	s. 34
2.6.0	Erklæring fra styrets medlemmer og konsernsjef	s. 106
2.7.0	Alternative resultatmål	s. 107
2.8.0	Revisjonsberetning	s. 108
 VIRKSOMHETEN		
3.1.0	Konsernledelsen	s. 115
3.1.1	Styret	s. 118
3.1.2	Styrende organer	s. 120
3.2.0	Eierstyring og selskapsledelse	s. 123
3.3.0	Risikostyring og internkontroll	s. 124
3.4.0	Egenkapitalbevis (Eierforhold)	s. 131
3.5.0	Virksomhetsredegjørelse	s. 134
3.6.0	SpareBank 1-alliansen	s. 138
3.7.0	Stiftelsene	s. 140
3.8.0	Medarbeiderne	s. 141
 SAMFUNNSANSVAR		
4.1.0	Bærekraft	s. 146
4.1.1	EU-taksonomien	s. 169
4.1.2	Bærekraft- og klimarisiko	s. 171
4.1.3	Fysisk klimarisiko i vår utlånsportefølje	s. 176
4.1.4	Energi- og klimaregnskap	s. 181
4.1.5	Klimagassutslipp i utlånsporteføljen	s. 186
4.1.6	Interessentdialog	s. 189
4.1.7	GRI-indeks	s. 190
 ANDRE VEDLEGG		
5.1.0	Policy for godtgjørelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge	s. 196
5.1.1	Rapport om godtgjørelse til ledende personer	s. 203

Ny kraftfull regionbank i et attraktivt marked

2021 har vært et spennende og krevende år i norsk banknæring. For oss i SpareBank 1 Sørøst-Norge har det i tillegg vært et spesielt år gjennom etableringen av en ny og sterk regionbank. Den 1. juni fusjonerte SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark. Samtidig endret vi navn til SpareBank 1 Sørøst-Norge. Året har derfor vært preget av en rekke integrasjonsprosjekter. Det er gledelig å kunne se tilbake på at integrasjonsprosessen har gått forbi-ledlig, etter fastsatte mål og planer. Vi er svært fornøyde med at våre strategiske grep har blitt godt mottatt av kapitalmarkedet, og faktisk var egenkapitalbeviset SOON det verdipapiret blant norske bankaksjer som steg mest på Oslo Børs i 2021, med hele 63 prosent.

Ser vi tilbake har strukturell vekst vært viktig for bankens utvikling. Siden 1980-tallet har bankens samlede forvaltningskapital gjennomsnittlig vokst med om lag 12 prosent hvert år, noe som er betydelig høyere enn kredittveksten i samme periode. Totalt er det gjennomført 10 sammen-slåinger, fra bygd til by. En av motivasjonene bak sammen-slåingene har vært lik for alle. Strukturelle endringer må gjøres i gode tider for å få gode resultater.

Finansnæringens regelverk er i kontinuerlig utvikling. Særlig innenfor compliance, kapitalkrav og digitalisering kreves økt kompetanse og flere ressurser. Samtidig er kundene opptatt av god rådgivning, nærhet og konkurransedyktige betingelser. For å møte disse utfordringene og samtidig ha en god lønnsomhet, er skalafordeler en viktig verdidriver. Dette tror vi vil kunne lede til flere strukturendringer i tiden som kommer. Jeg tør påstå at vi kanskje har vært den banken i Norge de siste årene som har vært mest åpen og beslutnings-dyktig i forhold å utnytte de muligheter som oppstår. Vi har faktisk stått for om lag 20 prosent av antall fusjoner i sparebanksektoren siden 2000-tallet.

Gjennom strukturendringene har vi opparbeidet oss betydelig kompetanse på gjennomføring av fusjoner, både finansielt og organisatorisk. Forskning viser at mange fusjoner og oppkjøp ikke når sine målsettinger, dette mener jeg bestemt vi kan motbevise i vårt tilfelle. I fusjonsarbeidet har vi lagt betydelig vekt på å ha gode prosesser med god forankring hos tillitsvalgte, og involvert store deler av organisasjonen(e). Det sikrer eierskap og entusiasme om felles mål. Jeg er stolt og

ydmyk over det engasjement som organisasjonen har vist i en tid hvor de fleste i lengre perioder har sittet på hjemmekontor, og de fleste møter har foregått på Teams.

Sammenslåingene har gjort at det p.t er etablert fire sterke lokale sparebankstiftelser i regionen. De vil gjennom sine lokale forankringer ivareta de gamle spare-bankenenes DNA. Samtidig skal de i fremtiden, sammen med banken, sørge for gaveutdeling og markedsaktivi-teter i de respektive markedsområder for å styrke bankens posisjon som lokalbank.

SpareBank 1 Sørøst-Norge har en sterk markedsposisjon i et vekstområde. Den ekspansive pengepolitikken fra Norges Bank har ført til høy boligprisvekst og relativt høye prisnivåer spesielt i Osloregionen. Pandemien har lært oss at det er mulig med større fleksibilitet i forhold til hvor man bor og arbeider. Lavere prisnivå på boliger i vårt markedsområde kombinert med god infrastruktur og økt bruk av hjemmekontor, medfører stor interesse for og god tilflytting til vårt markedsområde.

Bankens markedsområde dekker også et spennende og diversifisert næringsliv, både innenfor offentlig og privat sektor. Utdanning og helse er to viktige offentlige sektorer i regionen.

Privat sektor har et bredt sammensatt næringsliv i aksene Drammen - Kongsberg - Notodden, og via Grenland – Vestfoldbyene og tilbake til Drammen. Flere solide internasjonale virksomheter holder til i regionen med

betydelig verdiskapning og sysselsetting. Det er også stort fokus på bærekraft blant svært mange av bedriftene i regionen, noe som banken har og skal ha ytterligere fokus på i fremtiden. Det er viktig for oss å hjelpe kunden i den grønne omstillingen. For å klare det har vi besluttet en kraftfull satsing for å løfte kompetansen på bærekraft i alle avdelinger. Målet er at alle ansatte skal bli trygge på at de har den nødvendige kompetansen innenfor bærekraft for å gjøre jobben sin. Dette håper vi også bidrar til å gjøre oss til en enda mer attraktiv arbeidsplass. I året som gikk lanserte vi vårt grønne obligasjonsrammeverk, og utstedte vårt første grønne obligasjonslån. Vi vurderer bærekraftsrisiko og -muligheter i alle nye bedriftslån. Gjennom tjenesten Mitt klimaspor hjelper vi privatkundene våre å ta bedre klimavalg ved å vise utslippene forbruket deres forårsaker.

Kampen om kunder er sterk, og jeg forventer at den heller øker enn svekkes i tiden fremover. For å lykkes i konkurransen må vi utnytte våre komparative fortrinn, blant annet med lokal tilstedeværelse og nærhet til våre kunder. Gjennom høsten har over 50 medarbeidere vært engasjert i å utarbeide en ny konsernstrategi, hvor vi har tydeliggjort våre ambisjoner oppsummert i 7 fokusområder:

1. Styrke topplinjen i hele konsernet
2. Sterk kundeorientering
3. Fokus på bærekraft i hele bankens verdikjede
4. Skape og utvikle en attraktiv arbeidsplass
5. Være en data- og innsiktsdrevet bank
6. Kvalitet i alt vi gjør
7. Ambisjoner om å være en sterk og god regionbank

Vi har også en ambisjon om å søke godkjenning for å bli en såkalt IRBa bank, noe som vil styrke bankens konkurransekraft. Jeg er helt overbevist om at summen av dette vil skape verdier for våre eiere, ansatte og lokalsamfunn. Vår visjon er derfor «Sammen skaper vi verdier». Våre ansatte er vår viktigste suksessfaktor, og det er viktig å koble sammen den kompetanse og energi som ligger i organisasjonen. Jeg tror at gjennom å gjøre ting sammen i et fellesskap blir vi bedre, sterkere, mer kunnskapsrike og får mer kraft. Jeg ser derfor frem til tidspunktet da vi kan legge pandemien bak oss, og møtes fysisk igjen for å kjenne på den energien og kraften som ligger i konsernet.

Det var også stor stas da generalforsamlingene i SpareBank 1 Modum og SpareBank 1 Sørøst-Norge den 16. desember enstemmig vedtok å fusjonere de to bankene. Vi er sterkt motivert for denne nye fusjonen, og ser frem til å utnytte erfaringen fra SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark fusjonen når vi nå skal etablere nye prosjekter for å inkludere SpareBank 1 Modum i SpareBank 1 Sørøst-Norge. Fusjonen gir oss en sterk posisjon og god konkurransekraft i Sørøst-Norge generelt, og Drammensregionen spesielt. Nå venter vi bare på myndighetenes godkjenning slik at vi kan gjennomføre denne fusjon på en effektiv og god måte, og forhåpentligvis være en bank fra 1. april 2022. Dette gjør at vi sammen har etablert en enda sterkere markedsposisjon i et spennende vekstmarked.

Til slutt vil jeg takke alle ansatte i konsernet for de resultater som er skapt i 2021. Jeg er stolt over endringsvilligheten og stå på viljen som organisasjonen har vist gjennom et krevende år med stadige nedstengninger, og ikke minst evnen til å beholde fokus på våre kunder parallelt med fusjonsarbeidet.

Per Halvorsen
Konsernsjef

Sammen skaper vi verdi

Vi er til for å bidra til en
bærekraftig utvikling i norske lokalsamfunn.

Vårt felles oppdrag
Det vi skal bli
kjent for

Den personlige
regionbanken som
gir verdi til lokalt
næringsliv, folk og
samfunn.

**SpareBank 1
Sørøst-Norges
særpre**
Hvordan vi skiller
oss fra hverandre

For meg som vil ha
trygghet og en bank som
er der når det passer for
meg.

Best for folk og
bedrifter flest

Bankene som gir meg en
personlig opplevelse
uansett hvor vi møtes.
De forbereder meg og
bedriften på neste fase.

Alltid
personlige

Bankene som skjønner hva
jeg trenger i hverdagen, og
er så ressurssterke at de har
muskler til å levere sakene.

De mest nyttige
innovasjonene

Bankene som gjennom sin
eiermodell og tilstedeværelse
bidrar aktivt til
vekst, utvikling og bolyst i
sine landsdeler.

Sterke og engasjerte
lokale partnere

**Våre felles
kundeløfter**
Hvordan vi skiller
oss fra andre banker

Konsernstrategi

Merkevare og identitet

Ordet merkevare kommer fra det norrøne begrepet «brandr» som ble brukt i forbindelse med merking av kveg. For SpareBank 1 Sørøst-Norge handler dette om å tydeliggjøre hvem vi skal være, og se til at vi skiller oss ut i mengden av konkurrerende selskaper. En sterk merkevare vil tiltrekke seg nye kunder, gode samarbeidspartnere og flere kompetente ansatte. En sterk merkevare er et av flere virkemidler for å skape konkurransefortrinn over tid.

SpareBank 1 Sørøst-Norge skal bidra til en bærekraftig utvikling i norske lokalsamfunn gjennom å tilby et bredt spekter av finansielle tjenester, samt relevant rådgiving til privatpersoner og bedrifter.

SpareBank 1 Sørøst-Norge skal fremstå som den personlige regionbanken som gir verdi til lokalt næringsliv, folk og samfunn. Dette er vårt lokale særpreg.

I tillegg skal vi kjennetegnes av fire kundeløfter:

- 1) Best for folk og bedrifter flest
- 2) Alltid personlig
- 3) De mest nyttige innovasjonene
- 4) Sterke og engasjerte lokale partnere

Illustrasjonen til venstre viser merkevarehuset til SpareBank 1 – hvor vår lokale identitet er integrert.

Konkurransedyktige produkter og tjenester kombinert med en aktiv salgs- og rådgivningskultur skal ligge i bunn.

Visjon og verdier

Konsernets visjon, «Sammen skaper vi verdier», gir et uttrykk for når konsernet har lyktes på sitt aller beste. Ordet «sammen» gir retning for hvordan resultater skal oppnås.

Vi skaper verdier for kundene gjennom god rådgiving tuftet på høy kompetanse, god kvalitet og etiske normer i tråd med tradisjonene i sparebanknæringen.

Vi bygger kompetanse og kultur internt og leverer gode resultater hver dag for kundene våre, samfunnet, eiere og ansatte. «Sammen» er varmt, vennlig og inkluderende.

Sammen skaper vi utvikling og vekst over tid. For å lykkes, må vi hele tiden være i bevegelse.

Visjon og verdier er et viktig fundament for å lykkes med å nå våre mål.

Verdiene våre; «Til stede», «Kraft» og «Bevegelse» forteller om et konsern som er i utvikling, samtidig som vi skal bevare nærheten til kundene.

Kraften gjennom en sterk bedriftskultur skal utgjøre en forskjell. Å fremstå som en attraktiv arbeidsplass er adressert i konsernstrategien.

Konsernmål 2025

**25
mrdNok**

Bærekraftige lån

**900
mnok**

Andre inntekter

11 %

Egenkapitalavkastning

> 66

Kundetilfredshet

17 %

Ren kjernekapital

> 75

Ansattengasjement

Konsernstrategi

Å etablere en felles strategi for det nye konsernet har vært en viktig milepæl i arbeidet med å integrere Sparebanken Telemark og SpareBank 1 BV i 2021. Et strategiprojekt ble etablert med formål å etablere rett kurs mot 2025. Metodikken vi har benyttet har fulgt vårt strategiske rammeverk, med følgende 4 hoved milepæler.

1. Bli samstemte om et fremtidssyn
2. Etablere et felles bilde av nåsituasjonen
3. Definere overordnede strategiske mål
4. Skissere endringskartet som viser hvilke strategiske tiltak eller fokusområder som må igangsettes for å nå våre felles mål

Strategi handler om veivalg, og konsernstrategien gir retning til alle andre beslutninger som skal fattes i konsernet de neste årene. Strategien er delt opp i en felles konserndel som gjelder alle, og mer spesifikke mål og tiltak for å lykkes i person- og bedriftsmarkedet.

Ambisjoner 2022-25

Konsernet har følgende fire overordnede ambisjoner for strategiperioden 2022-25.

1. Styrke kunderelasjonene og bli den foretrukne banken for person- og SMB-segmentet i vårt markedsområde
2. Bygge en solid og attraktiv regionbank for Sørøst-Norge
3. Bli en av de mest attraktive arbeidsplassene innen bank og finans i Sørøst-Norge
4. Tilrettelegge for lønnsom vekst som gir grunnlag for økt verdiskaping for alle interessenter

7 Strategiske fokusområder

Konsernet har definert og prioritert syv strategiske fokusområder. Ledere for person- og bedriftsmarkedet har et tydelig ansvar for de to første, mens de øvrige fem punkter er konsernfelles og gjelder alle.

FELLES KONSERNANSVAR	PERSON-/BEDRIFTSMARKED ANSVAR
Bærekraft	Styrke topplinjen
Data og innsikt	Kundeorientering
Attraktiv arbeidsplass	
Kvalitet	
Ambisjon om regionbank	

Innenfor disse sju satsningsområder er det identifisert en rekke strategiske initiativ og tiltak som skal bidra til at vi når våre konsernmål.

Konsernmål 2025

Lønnsom vekst med en egenkapitalavkastning på 11% er det overordnede målet for konsernet. Tilfredse kunder, engasjerte ansatte, styrking av andre inntekter enn de marginbaserte, økt andel bærekraftige lån og solid kjernekapitaldekning er øvrige konsernfelles mål. Konsernmål og strategien følges opp gjennom balansert målstyring. Det sikrer eierskap og god virksomhetsstyring.

Viktige hendelser 2021

Q1

1 januar inngår SpareBank 1-alliansen og Norges idrettsforbund en fireårig forretnings- og markedsmessig samarbeidsavtale. Avtalen innebærer eksklusivitet når det gjelder bank- og finansieringstjenester til Norges Idrettsforbund.

1. februar lanseres «Egen Pensjonskonto» til markedet, og SpareBank 1 iverksetter en pakke med markedsaktiviteter primært rettet mot eksisterende privat- og bedriftskunder.

Gjennom oppkjøp av Regnskapsdata Kongsberg AS får SpareBank 1 Regnskapshuset BV en betydelig tilstedeværelse på Kongsberg.

Ytterligere fokus på regnskapstjenester, og vi lanseres Bank + Regnskap til markedet 1. februar. Et tilbud som styrker attraktiviteten vår innenfor bank og regnskap for mange kunder. Bank + Regnskap sparer kundene for verdifull tid, som kan investeres i bedriften.

29. mars vedtas fusjonsavtalen for SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark i begge bankenes representantskap. Den nye bankens navn blir SpareBank 1 Sørøst-Norge, og en betydelig finansaktør i regionen.

Q2

I april har vi fokus på bærekraft, og lanserer et nytt grønt boliglån for renovering av bolig til markedet. Her gis kunder mulighet til å oppgradere dagens bolig til en bedre energistandard, med gunstige betingelser.

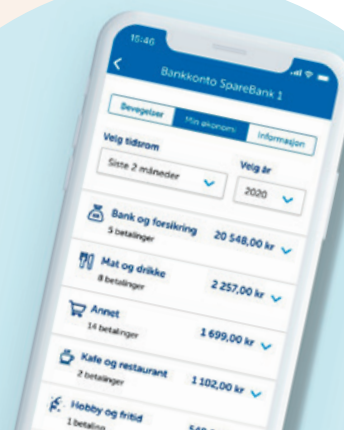
I mai gir både Finanstilsynet og Konkurransetilsynet sin tilslutning til fusjonen mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark. Det jobbes aktivt i begge bankene for å forberede juridisk fusjon til fastsatt dato 1. juni.

«Min økonomi» blir tilgjengelig i digitalbanken vår. Et godt verktøy for kundene våre for å kunne ta grep om egen økonomi. Tjenesten

gir oversikt over blant annet korttransaksjoner, betalte regninger og sparing.

1. juni er datoen for juridisk fusjon mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark, og SpareBank 1 Sørøst-Norge er en realitet. Det nye konsernet får om lag 550 ansatte, og har Vestfold og Telemark, samt deler av Viken (tidligere Buskerud) som sitt primære markedsområde.

SpareBank 1 Sørøst-Norge inngår en samarbeidsavtale med det nye Gründerhuset i Drammen. Gründerhuset har som mål å utvikle et kraftsenter for innovasjon og entreprenørskap, vi er stolte av å være en del av en slik satsing.

Q3

I Juli – SpareBank 1 går tungt inn i Norges ledende bilabonnementselskap; Fleks. Fleks eies av Bertel O. Steen og har i dag 1 500 biler i flåten. Ambisjonen de neste to årene er å vokse til over 6000 biler.

25. august ble SpareBank 1 Sørøst-Norge første bank i verden til å gjennomgå vår oppfølging av FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift med FNs eksperter.

I september presenterer SpareBank 1 Sørøst-Norge sitt første kvartalsresultat (Q3) etter fusjonen. Ved utgangen av september utgjorde konsernets resultat etter skatt 779 millioner

kroner (proforma). Etterspørselen etter finansiering har vært god, og konsernet har lave tap og sterk utlåns- og innskuddsvekst. - Vi er veldig godt fornøyde med utviklingen. Målet vårt er å levere resultater som gjør oss i stand til å bidra til bærekraftig utvikling i alle lokalsamfunnene der banken har sin virksomhet, sier konsernsjef Per Halvorsen.

Samtidig med de gode Q3 resultatene inngikk SpareBank 1 Sørøst-Norge i september en intensjonsavtale om fusjon med SpareBank 1 Modum. Dette vil ytterligere styrke markedsposisjon til konsernet i Buskerud generelt og Drammens-regionen spesielt.

Q4

I oktober utviklet vi en superenkelt «bærekraft-veileder». En guide i fire trinn for de som ikke helt vet hvor de skal starte. Den er skrevet på en lettfattelig måte - til bruk i en liten eller mellomstor bedrift, som gjerne ikke har en egen bærekraftsansvarlig eller -avdeling.

11. november feirer SpareBank 1-alliansen 25 års jubileum. Milepælen feires i alle bankene. Siden etableringen i 1996 har alliansen utviklet seg til å bli Norges nest største finansgruppering, med banker og kontor over hele landet.

Bærekraft er et viktig satsingsområde for konsernet, og i november ble ny bærekraft-

strategi vedtatt. Her har vi blant annet inkludert en kraftfull satsing på kompetanseløft i alle avdelinger for å trygge ansatte til å gjøre en god jobb innenfor området.

16. desember godkjenner representantskapene i SpareBank 1 Sørøst-Norge og SpareBank 1 Modum fusjonen mellom de to bankene. Det sammenslåtte konsernet vil ha 660 ansatte og 21 lokalkontorer.

I desember lanseres «Mitt klimaspor» i digital-banken. En tjeneste som gir kundene våre hjelp til å leve mer bærekraftig, ved å følge med på hvordan pengebruken deres påvirker klimaet.

Om konsernet SpareBank 1 Sørøst-Norge

SpareBank 1 Sørøst-Norges nye visjon er
«Sammen skaper vi verdier»

SpareBank 1 Sørøst-Norge er resultatet av fusjonen mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark. Konsernet er et regionalt finanskonsern med kontorer i Vestfold og Telemark, og deler av tidligere Buskerud fylke. Vi er en del av SpareBank 1-alliansen, som er Norges nest største finansaktør.

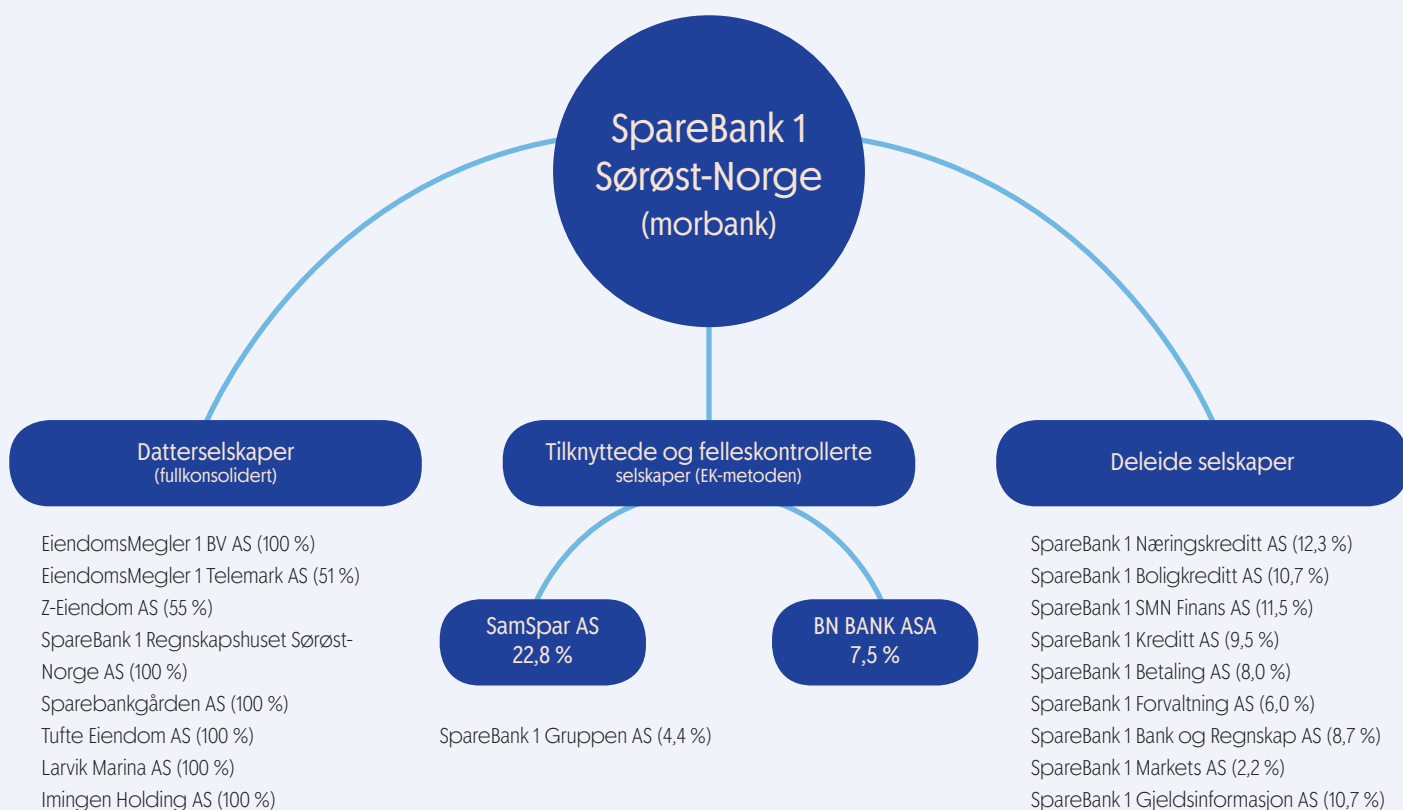
Konsernet er lokalisert i Kongsberg, Nedre Eiker, Drammen, Lier, Holmestrand, Horten, Tønsberg, Færder, Sandefjord, Larvik, Bamble, Porsgrunn, Skien, Ulefoss, Lunde, Bø og Notodden.

Konsernet består av morbanken og åtte datterselskaper:

Eiendomsmegler 1 BV (100 %), SpareBank 1 Regnskapshuset Sørøst-Norge AS (100 %), Z-Eiendom AS (55 %), Eiendomsmegler 1 Telemark (51 %), Tufte Eiendom AS (100 %), Sparebankgården AS (100 %), Larvik Marina AS (100 %), og Imingen Holding AS (100 %)

I tillegg har banken to tilknyttede/felles-kontrollerte selskaper (TS/FKV): SamSpar AS (22,8 %) og BN Bank ASA (7,5 %).

Våre finansielle mål:

- Egenkapitalavkastning på 11 %
- Ren kjernekapitaldekning på over 17 %
- Utbytte på om lag 50 % både til eier- og samfunnskapitalens andel av årsoverskuddet

Konsernets ambisjoner fremover er å:

- Styrke kunderelasjonene og bli den foretrukne banken for person- og SMB-segmentet i vårt markedsområde
- Bygge en solid og attraktiv regionbank for Sørøst-Norge
- Bli en av de mest attraktive arbeidsplassene innen bank og finans i Sørøst-Norge
- Tilrettelegge for lønnsom vekst, som gir grunnlag for økt verdiskapning for alle interessenter

Strategiske fokusområder:

Styrke
topplinjen

Kunde-
orientert

Bærekraft

Attraktiv
arbeidsplass

Data- og
innsiktsdrevet

Kvalitet

Ambisjon om
regionbank

Hovedtall

869 mnok

Resultat etter skatt

11,4 %

Egenkapitalavkastning

18,3 %

Ren kjernekapitaldekning

Hovedtall

Konserntall	2021	2020	2019	2018	2017
Resultatregnskap (mnok)					
Netto renteinntekter	920	649	657	593	560
Andre inntekter	1.075	611	599	606	651
Driftskostnader	886	599	588	466	599
Resultat før tap	1.109	661	667	733	613
Tap på utlån og garantier	79	31	2	1	1
Årsoverskudd før øvrige resultatposter	869	505	539	596	509
Balanse (mnok)					
Brutto utlån	62.771	32.586	31.410	29.532	27.458
Brutto utlån inkl. overføring SpareBank 1 Boligkreditt og Næringskreditt ¹⁾	88.105	45.999	44.292	41.854	38.672
Tapsavsetninger på utlån	229	143	145	157	160
Innskudd fra kunder	46.212	25.864	24.443	22.139	21.002
Forvaltningskapital	74.911	40.455	38.822	36.581	34.471
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	60.257	39.737	38.109	35.597	32.942
Gjennomsnittlig egenkapital (ekskl hybridkapital)	7.518	5.115	4.771	4.382	3.927
Nøkkeltall (%)					
Rentenetto	1,53	1,63	1,72	1,67	1,70
Driftskostnader	1,47	1,51	1,54	1,31	1,82
Årsoverskudd før øvrige resultatposter	1,44	1,27	1,41	1,67	1,54
Kostnadsprosent ¹⁾	44,4	47,6	46,9	38,9	49,4
Kostnadsprosent ex. finansielle investeringer ¹⁾	54,2	53,2	54,3	42,4	62,0
Tapsprosent utlån ¹⁾	0,17	0,10	0,01	0,00	0,00
Utlån i trinn 3 i % av brutto utlån (fra 2019)/ Misligholdsprosent (netto) (til 2018) ¹⁾	0,61	0,61	0,82	0,54	0,56
Innskuddsdekning ¹⁾	73,6	79,4	77,8	75,0	76,5
Totalrentabilitet	1,44	1,27	1,41	1,67	1,54
Egenkapitalavkastning ¹⁾	11,4	9,9	11,3	13,6	13,0
Kapitaldekningsprosent (morbank)	21,0	22,0	22,1	20,0	19,6
Kjernekapitalprosent (morbank)	19,3	20,0	20,0	17,9	18,3
Ren kjernekapital (morbank)	18,3	18,8	18,5	16,7	17,3
Vekst i innskudd ^{1) 2)}	78,7	5,8	10,4	5,4	40,4
Vekst i brutto utlån inkl. overføring SpareBank 1 Boligkreditt/Næringskreditt ^{1) 2)}	91,5	3,9	5,8	8,2	39,9
Avkastning pr egenkapitalbevis (kr, morbank)	4,94	3,62	4,43	4,98	4,03
Kurs på egenkapitalsbevis 31.12. (kr)	65,4	41,3	39,6	35,6	33,9
Utbytte pr egenkapitalbevis (kr)	2,50	1,90	2,42	2,95	2,40

1. Alternative resultatmål er definert i eget vedlegg til årsrapporten
2. Proforma vekst i 2021 var 6,0 % innskudd og 6,2 % brutto utlån
Proforma vekst i 2017 var 5,1 % innskudd og 6,9 % brutto utlån

Styrets årsberetning

Årsberetning 2021

Økte skalafordeler vil sammen med økte regulatoriske krav være viktige drivkrefter for strukturendringer i sparebanksektoren. Fusjonen mellom Sparebanken Telemark og SpareBank 1 BV, planlagt fusjon med SpareBank 1 Modum, samt SpareBank 1 Sørøst-Norges ønske om på sikt å søke myndighetene om en IRBa godkjenning, underbygger styrets ambisjon om å ha en aktiv rolle i strukturendringer.

Den 1. juni 2021 fusjonerte SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark, hvor SpareBank 1 BV var overtakende bank. Samtidig endret den fusjonerte banken navn til SpareBank 1 Sørøst-Norge. Fusjonen er estimert til å gi årlige synergier på mellom 80 til 90 millioner kroner fullt innfaset i 2024. I 2022 vil det påløpe kostnader på fusjonen med om lag 80 millioner kroner.

Representantskapet og generalforsamlingen i henholdsvis SpareBank 1 Sørøst-Norge og SpareBank 1 Modum har i møter den 16. desember 2021 gitt sin tilslutning til at bankene slås sammen. Målet er å skape en slagkraftig bank i bankenes markedsområder og være godt posisjonert for fremtiden. Juridisk sammenslåing planlegges gjennomført 1. april 2022 forutsatt godkjenning fra Finanstilsynet. Godkjenning fra Konkurransetilsynet ble gitt 4. januar 2022. Det er stipulert årlige synergieffekter i størrelsesorden 20 mill. kroner, fullt innfaset i 2024, relatert til den planlagte fusjonen. Det vil påløpe ca. 50 mill. kroner i 2022 relatert til fusjonstransaksjonen, teknisk fusjon og omstillingspakker. Disse estimatene kommer i tillegg til estimatene fra fusjonen mellom Sparebanken Telemark og SpareBank 1 BV.

Etterfølgende kommentarer og tallstørrelser refererer seg til konsernet dersom ikke annet eksplisitt fremgår. Tall i parentes angir tilsvarende periode i fjor.

Tall fra overdragende bank (Sparebanken Telemark) er i det offisielle regnskapet inntatt med virkning fra 1. juni. For bedre sammenlignbarhet er det utarbeidet proforma regnskap for 2021 og 2020¹. Mer/mindre verdier er innarbeidet i proformatallene fra 2021. Det vises til note 4 vedrørende sammenslåing SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark, samt til egne proforma oppstillinger for resultat og balanse i note 42.

SpareBank 1 Sørøst-Norge avlegger selskaps- og konsernregnskap i henhold til de internasjonale regnskapsstandardene «IFRS» (International Financial Reporting Standards).

Etterfølgende kommentarer og tallstørrelser refererer seg til konsernet dersom annet ikke eksplisitt fremgår. Tall i parentes angir tilsvarende periode i fjor.

Nedenfor vises hovedtrekk for proforma resultat og balanseutvikling pr. 31.12.2021 mot proforma pr. 31.12.2020 i parentes.

1) Proforma tall for 2020 er sammenslått resultat og balanse uten beregninger av mer/mindre verdier

Hovedtrekk (proforma) for perioden 1. januar til 31. desember

- Ordinært resultat etter skatt 1.004 (839) mill. kroner
- Rentenetto 1.117 (1.102) mill. kroner
- Resultat fra SB1 Gruppen og BN Bank ASA på hhv 133 mill. kroner og 36 mill. kroner
 - Herav utfisjoneringsgevinst SB1 Forvaltning 27 mill. kroner
- Økte driftskostnader skyldes i all hovedsak fusjonsrelaterte engangskostnader med 69 mill. kroner
- Tap på utlån og garantier 86 (66) mill. kroner
 - Herav regnskapsmessig effekt fusjon 89 mill. kroner
- Inntektsført negativ goodwill 151 mill. kroner
- Avkastning på egenkapital 10,6 (9,5) prosent
- Utlåns- og innskuddsvekst siste 12 måneder på hhv 6,2 (7,9) prosent og 6,0 (7,5) prosent

Nedenfor vises hovedtrekk og tallstørrelser som refererer seg til offisielle regnskaps- og konserntall. Tall i parentes angir tilsvarende periode i fjor for den overtakende banken.

Hovedtrekk for perioden 1. januar til 31. desember

- Fusjon gjennomført 1. juni 2021
- Ordinært resultat etter skatt 869 (505) mill. kroner
- Inntektsført negativ goodwill 151 mill. kroner
- Rentenetto 920 (649) mill. kroner
- Tap på utlån og garantier 79 (31) mill. kroner
 - Herav regnskapsmessig effekt fusjon 89 mill. kroner
- Resultat fra SB1 Gruppen og BN Bank ASA på henholdsvis 120 mill. kroner og 31 mill. kroner
- Avkastning på egenkapital 11,4 (9,7) prosent
- Ren kjernekapitaldekning forholdsmessig konsolidert 18,3 (18,8) prosent

Resultatutvikling

Resultat

Konsernet SpareBank 1 Sørøst-Norge hadde et resultat av ordinær drift før tap på 1.109 (661) mill. kroner. Resultat etter skatt ble 869 (505) mill. kroner, hvilket utgjør 1,44 (1,27) prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Konsernets annualiserte egenkapitalavkastning utgjorde 11,4 (9,7) prosent.

Resultat pr. egenkapitalbevis (vektet gjennomsnitt pr 31.12) utgjorde i morbank kroner 4,94 (3,62), og i konsern kroner 5,37 (4,34).

Bankens utbyttepolicy er at om lag 50 prosent av egenkapitalbeviserandelen andel av årsoverskuddet skal utbetales som kontantutbytte. Grunnlaget for å beregne dette i 2021 er proformaresultatet i konsern, hvor resultatet for de første fem månedene fra Sparebanken Telemark også er inkludert i grunnlaget for utdelingen. Proforma resultat per egenkapitalbevis utgjorde i konsern kroner 5,03. Styret foreslår et utbytte på kroner 2,50 per egenkapitalbevis tilsvarende 50 prosent av proformaresultat konsern og 62 prosent av offisielt resultat morbank.

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter utgjorde 920 (649) mill. kroner. Netto renteinntekter annualisert i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital var 1,53 (1,63) prosent.

Ved utgangen av året har banken overført boliglån for 23.769 (12.660) mill. kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS, samt 1.565 (752) mill. kroner til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Inntjeningen fra disse låneporteføljene fremkommer under netto provisjonsinntekter og utgjorde 209 (133) mill. kroner.

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter

Til sammen utgjorde netto provisjonsinntekter og andre inntekter 716 (477) mill. kroner.

Netto provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter utgjorde 483 (312) mill. kroner. Herav utgjør provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS 209 (133) mill. kroner.

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter utgjorde 233 (165) mill. kroner.

Netto resultat fra finansielle eiendeler

Netto resultat fra finansielle eiendeler utgjorde 360 (134) mill. kroner. Hovedpostene per 31.12 består av mottatte utbytter med 33 (31) mill. kroner, netto resultat fra eierinteresser med 153 (101) mill. kroner samt netto resultat fra andre finansielle investeringer med 174 (2) mill. kroner. I sistnevnte post inngår inntektsført negativ goodwill relatert til sammenslåingen med Sparebanken Telemark med 151 mill. kroner.

I netto resultat fra eierinteresser inngår resultat fra SpareBank 1 Gruppen AS og BN Bank ASA med hhv 120,0 (83,0) og 31,1 (18,0) mill. kroner. Indirekte eierandel i SpareBank 1 Gruppen AS og direkte eierandel i BN Bank ASA ble i forbindelse med fusjonen økt fra hhv 3,0 og 5,0 prosent til 4,4 og 7,5 prosent.

Inntekter fra eierinteresser, SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen konsern leverte et historisk godt resultat på 3.249 (1.393) mill. kroner i 2021, herav 2.414 (988) mill. kroner som majoritetens andel. Egenkapitalavkastningen var på 21,9 prosent for året. SpareBank 1 Sørøst-Norge sin inntektsføring fra SpareBank 1 Gruppen

utgjorde 121 mill. kroner. Herav inngår inntektsføringen knyttet til SpareBank 1 Forvaltning på 27 mill. kroner. I tillegg er det inntektsført 8 mill. kroner knyttet til bankens salg av aksjer i Samarbeidende Sparebanker AS og andel i Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA til SpareBank 1 Helgeland.

Fremtind Forsikring konsern rapporterer et resultat på 2.386 (1.168) mill. kroner. Resultatforbedringen skyldes hovedsakelig betydelig bedret forsikringsresultat, men også finansresultatet var bedre enn i fjor. Forsikringsresultatet ble 2.457 (1.091) mill. kroner, en forbedring på hele 1.365 mill. kroner sammenlignet med fjoråret som var preget av høye skadeprosenter innenfor reise, og store avsetninger i Fremtind Livsforsikring ifm overtatte porteføljer fra DNB Forsikring AS og SpareBank 1 Forsikring AS.

I forsikringsresultatet er det inkludert inntektsføring av reserver tilknyttet overført portefølje fra DNB Liv på 160 mill. kroner. Netto finansinntekter ble 618 (417) mill. kroner, noe som er 201 mill. kroner høyere enn i fjor. Aksjeavkastningen har vært på 26,4 (11,8) % i år og er største bidragsyter i finansinntektene. Bestandspremien økte med 769 mill. kroner, noe som tilsvarer en årlig vekst på 6 %.

SpareBank 1 Forsikring AS rapporterer et resultat på 778 (234) mill. kroner. Verdiregulering av eiendommer og oppløsning av reserver er viktige årsaker til den betydelige resultatforbedringen fra 2020.

Inntekter fra eierinteresser, BN Bank ASA

BN Bank ASA sitt resultat for 2021 på 478 (354) mill. kroner. SpareBank 1 Sørøst-Norge eier 7,5 prosent av BN Bank ASA. SpareBank 1 Sørøst-Norges inntektsføring av BN Banks resultat utgjorde 31 mill. kroner.

Tingsutbytte knyttet til SpareBank 1 Forvaltning AS

SpareBank 1 Forvaltning konsernet ble etablert 1. mai 2021. Formålet med å etablere et enhetlig kapitalforvaltningsmiljø i SpareBank 1-alliansen med betydelig verdiskapningspotensiale. Eierskapet i selskapet blir direkte og dynamisk knyttet til den enkelte banks verdiskapning for selskapet. På samme tidspunkt ble ODIN Forvaltning AS utfisjonert fra SpareBank 1 Gruppen AS og inn i SpareBank 1 Forvaltning AS. 1. juli 2021 kjøpte selskapet SpareBank 1 Kapitalforvaltning AS og SpareBank 1 Verdipapirservice AS, og SpareBank 1-alliansen «Spare-konsern» ble dannet. Den 15. september 2021 ble det undertegnet avtale om å kjøpe SpareBank 1 SR Forvaltning. Kjøpet ble godkjent av Finanstilsynet 29. desember 2021. Eierskapet i SpareBank 1 Forvaltning AS ble flyttet ut til eierbankene via et tingsutbytte fra Samarbeidende Sparebanker AS. Transaksjonene ble inntektsført med 27 mill. kroner i konsern og 38 mill. kroner i morbank. SpareBank 1 Sørøst-Norge eier 6,0 prosent av SpareBank 1 Forvaltning AS.

Driftskostnader

Totale driftskostnader utgjorde 886 (599) mill. kroner. Driftskostnader i prosent av totale driftsinntekter utgjorde for konsernet 44,4 (47,6) prosent. Tilsvarende kostnadsprosent for morbank utgjorde 40,2 (44,5) prosent.

Fusjonsrelaterte engangskostnader 2021	Pr. 31.12	Pr. 31.12
(mill. kroner)	Offisielt	Proforma
Personalkostnader	19	19
Andre driftskostnader	29	50
Totalt	48	69

Personalkostnader

Personalkostnader utgjorde 529 (359) mill. kroner. Herav utgjør fusjonsrelaterte engangskostnader ca 19 mill. kroner som i hovedsak er endring i pensjonsavsetning for nytilsatt konsernsjef og sluttvederlag til tidligere administrerende direktør.

Antall årsverk ved utgangen av året er 534,8 (345,5) herav morbank 377,8 (236,0). Økningen er relatert til fusjon med Sparebanken Telemark med virkning fra 1. juni 2021, samt kjøp av Regnskapsdata Kongsberg AS 1. januar 2021.

Andre driftskostnader

Andre driftskostnader utgjorde 357 (240) mill. kroner. Herav utgjør fusjonsrelaterte engangskostnader 29 mill. kroner, hvorav 4 mill er relatert til planlagt fusjon med Modum. Fusjonskostnadene er i hovedsak er relatert til transaksjonskostnader/ juridiske honorarer.

Tap og tapsavsetninger

Kostnadsførte tap beløper seg til 79 (31) mill. kroner. Det er ikke gjort noen endringer i scenariovektingen i inneværende kvartal. Tapsavsetning på utlån og garantier utgjør 264 (172) mill. kroner tilsvarende 0,42 (0,53) prosent av brutto utlån på balansen.

Utlån i trinn 1 ble i forbindelse med åpningsbalansen 01.06.2021 vurdert til virkelig verdi som tilsvarer nominell verdi, i tråd med IFRS 9. Ved innregning av utlån i SpareBank 1 Sørøst-Norge krever IFRS 9 at det foretas en tapsavsetning tilsvarende 12 måneders forventet tap som utgjorde 89 mill. kroner. Dette tilsvarer tapsavsetningen Sparebanken Telemark hadde pr. 31.05.2021 (før fusjonen).

Boliglån til personkunder utgjør 77 (82) prosent av bankens samlede utlån.

Som en følge av utbruddet av korona og den brå nedstengingen av norsk økonomi fra 12. mars 2020 økte bankens kredittrisiko. Bankens modell for beregning av forventet kreditttap er ikke bygget for å kunne

estimere ett brått negativt skift i rammebetingelser, da modellen i stor grad bygger på historiske data. Med dette som utgangspunkt har banken siden starten av koronapandemien foretatt en omfattende, kvartalsvis gjennomgang av person- og bedriftsmarkedsporteføljen med vekt på de mest utsatte bransjene. Kunder med svak drift og likviditet har blitt identifisert og individuelle tapsavsetninger er foretatt. Det er identifisert få engasjementer med behov for individuelle nedskrivninger i 2021

Banken har, i tillegg til utvidede individuelle tapsvurderinger, skjønnsmessig vurdert modellens scenariovekting gjennom året. Scenariovekting for bedriftsmarkedsporteføljen er endret med 5 % prosentpoeng fra nedside scenario til forventet scenario i 2021, mens scenariovekting for personmarkedsporteføljen er holdt uendret i 2021. Effekten av denne endringen er en bedring på om lag 24 mill. kroner. Endringen ble gjennomført i tredje kvartal 2021. Det vises til nærmere beskrivelse i note 12.

Balanseutvikling

Konsernets forvaltningskapital utgjorde 74.911 (40.455) mill. kroner. Konsernets forretningskapital (forvaltningskapital inklusive overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS) utgjorde 100.245 (53.868) mill. kroner.

Utlån- og innskuddsutvikling

Brutto utlån (inklusive volum overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS/SpareBank 1 Næringskreditt AS) utgjorde 88.105 mill. kroner. De siste 12 måneder har det vært en utlånsvekst på 6,2 prosent (proforma). Veksten fordelte seg med 3.923 mill. kroner, tilsvarende 6,1 prosent i personmarkedet og 1.255 mill. kroner, tilsvarende 6,8 prosent i bedriftsmarkedet. Personmarkedsandelen av utlån (inklusive SpareBank 1 Boligkreditt AS) er ved utgangen av året på 78 (82) prosent.

Konsernet hadde ved utgangen av kvartalet et innskuddsvolum på 46.212 (25.864) mill. kroner med en innskuddsvekst på 6,0 prosent (proforma) de siste 12 måneder. Veksten fordelte seg med 1.441 mill. kroner, tilsvarende 5,0 prosent i personmarkedet og 1.192 mill. kroner, tilsvarende 8,1 prosent i bedriftsmarkedet. Konsernet hadde en innskuddsdekning på 73,6 prosent, mot 79,4 prosent på samme tidspunkt i fjor. Inkludert volum overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS/ SpareBank 1 Næringskreditt AS utgjør innskuddsdekningen 52,5 (52,6) prosent. Personmarkedsandelen av innskudd er ved utgangen av året på 65 (66) prosent.

Likviditet

Bankens likviditetssituasjon ved utgangen av året er meget god. Banken har en likviditetsportefølje på 6.118 mill. kroner og en LCR på 175 (189) prosent pr. 31.12. Det er et mål for banken å holde likviditetsrisikoen på et lavt

nivå. I et normalt marked har SpareBank 1 Sørøst-Norge et mål om å opprettholde ordinær drift i minimum 12 måneder uten tilgang på ny ekstern finansiering. Pr. 31.12 ligger banken godt over dette målet.

Ved utgangen av året er det overført boliglån for totalt 23.769 mill. kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Pr. 31.12 har banken en portefølje av klargjorte lån for overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS på 24,5 mrd. kroner. Banken har i tillegg overført lån til SpareBank 1 Næringskreditt AS med 1.565 mill. kroner pr. 31.12.

Konsernet har i 2021 et mål om gjennomsnittlig løpetid på obligasjonsgjelden på minimum 3,0 år. Ved utgangen av året utgjorde den gjennomsnittlige løpetiden 3,1 (3,1) år.

Finanstilsynet har med hjemmel i finansforetaksloven § 20-9, jf. § 20-25, den 14. desember 2021, fastsatt at SpareBank 1 Sørøst-Norge skal ha et risikovektet MREL-krav på 26,1 prosent av til enhver tid gjeldende justert beregningsgrunnlag.

Iht. BRRD2 kan ikke den ansvarlige kapitalen som benyttes for å dekke det kombinerte bufferkravet samtidig benyttes til å dekke risikovektet MREL. Følgelig vil det effektive behov for instrumenter som kan oppfylle effektivt MREL behov være summen av risikovektet MREL-krav og det kombinerte bufferkravet. Basert på at kombinert bufferkrav utgjør 6,5 % p.t., vil effektivt MREL-behov utgjøre 32,6 %.

Det effektive MREL-behovet skal ikke oppfylles med etterstilte instrumenter. Det samlede kravet til etterstillelse skal beregnes med formel gitt i BRRD2 artikkel 45b nr 7 bokstav b, og utgjør for SpareBank1 Sørøst-Norge 27,1 % av justert beregningsgrunnlag.

Det samlede etterstillingskravet på 27,1 % skal oppfylles i sin helhet pr 1. januar 2024. Videre skal et minstekrav til samlet etterstillelse på 20 % oppfylles fra 1. januar 2022. Differansen mellom foretakets etterstilte instrumenter og effektivt MREL-behov kan dekkes med usikret senior obligasjonsgjeld utstedt fra morbank. Fra 1. januar 2024 må denne gjelden tilfredsstille kriterier oppstilt i BRRD2 artikkel 45b.

Minstekravet til samlet etterstillelse som skal oppfylles 01.01.2022 (20 %) utgjorde 8.110 mill. kroner, basert på gjeldende kapitalkrav og kapitaldekning per 30.06.2021. Tilgjengelig ansvarlig kapital for å dekke effektivt MREL-behov og minstekrav til samlet etterstillelse var på samme tidspunkt kr 8.293 mill. I tillegg har Sparebank 1 Sørøst-Norge i løpet av 2021 utstedt 1.550 mill. kroner i senior etterstilt gjeld.

SpareBank 1 Sørøst-Norge har en utsteder-rating fra Moody's på A2 med positiv utsikt, jfr Moody's siste kredittanalyse datert 3. juni 2021. De positive utsiktene

gjenspeiler Moody's syn på fusjonen mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark og ytterligere utstedelser av etterstilt senior obligasjonslån som vil gi enda bedre beskyttelse for innskytere og øvrig seniorgjeld.

Egenkapital Kapitaldekning

Ved beregning av kapitaldekning benytter SpareBank1 Sørøst-Norge standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

I lys av Corona-epidemien besluttet Finansdepartementet den 13. mars 2020 å redusere motsyklisk buffer fra 2,5 prosent til 1 prosent med umiddelbar effekt. Basert på dette er regulatorisk krav til ren kjernekapital i Pilar 1 på 11 prosent. Finanstilsynet fastsatte i forbindelse med fusjonen pilar 2-krav for banken på 2,3 prosent gjeldende fra 01.06.2021. Dette kravet er gjeldende inntil Finanstilsynet har fastsatt nytt Pilar 2-krav. Styret vil iverksette arbeidet med ny kapitalbehovsvurdering (ICAAP). Vurderingen oversendes Finanstilsynet senest tolv måneder etter at fusjonen er gjennomført. Samlet regulatorisk krav til ren kjernekapital før management buffer er på 13,3 prosent. Konsernets mål om ren kjernekapitaldekning er minimum 16,0 prosent men vil bli økt til 17,0 prosent i lys av økning i kravet til systemrisikobuffer med 1,5 prosentpoeng og motsyklisk kapitalbuffer med til sammen 1,0 prosentpoeng i 2022.

Ved utgangen av året utgjorde ren kjernekapitaldekning 18,3 (18,8) prosent. Uvektet kjernekapital (leverage ratio) utgjorde 8,4 (8,6) prosent ved utgangen av året. Regulatorisk krav til uvektet kjernekapital er 5,0 prosent.

I forbindelse med den vedtatte bankpakken i CRR 2/ CRD V innføres det blant annet en utvidet SMB rabatt. Foreløpige beregninger anslår effekten til en økning i ren kjernekapitaldekning på 0,6 prosent-poeng. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til når reglene i bankpakken vil bli tatt inn i EØS-avtalen og satt i kraft i Norge.

Egenkapitalbevis

Pr. 31.12.2021 har banken en eierandelskapital på kroner 1.780.348.755,- bestående av 118.689.917 egenkapitalbevis til pålydende kroner 15,-. Kursen på egenkapitalbeviset var ved årsskiftet kroner 65,40 på Oslo Børs. Banken har en markedspleieavtale med SpareBank 1 Markets AS, som blant annet innebærer at selskapet skal stille priser for et begrenset antall egenkapitalbevis i minst 85 % av åpningstiden på Oslo Børs. Antall egenkapitalbevisiere pr. 31.12.2021 var 5.929 mot 4.218 pr. 31.12.2020.

Disponering av årsresultatet

SpareBank 1 Sørøst-Norge har som mål å oppnå resultater som gir god avkastning på bankens egenkapital. Dette skal sikre eierne en langsiktig, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Det enkelte års overskudd vil fordeles forholdsmessig mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen, i samsvar med deres relative andel av bankens egenkapital. Ved fastsettelse av utbyttens nivå skal konsernets soliditet hensyntas, herunder forventet resultatutvikling i en normalisert markedsituasjon, fremtidig kapitalbehov, eksterne rammevilkår, konsernets mål og strategiske planer.

Banken legger normalt til grunn at om lag 50 % av egenkapitalbeveiseiernes andel av det enkelte års resultat utbetales som kontantutbytte. For å opprettholde en stabil eierbrøk over tid skal som hovedregel utbyttemidler tilsvarende om lag 50 % av grunnfondskapitalens andel av årsoverskuddet tilføres SpareBank 1 Stiftelsen BV og Sparebankstiftelsen Telemark-Grenland.

Bankens styre anbefaler, som en følge av et godt resultat i 2021 og bankens meget gode soliditet pr 31.12.2021, et kontantutbytte for 2021 på kroner 2,50 pr. egenkapitalbevis tilsvarende 296,7 millioner kroner og utbytte/gave til samfunnskapitalen på 195,6 mill. kroner. Utbytteforslaget medfører en samlet utdeling på om lag 62 prosent av offisielt morbankresultat og 50 prosent av proforma konsernresultat. Finanstilsynet er orientert om foreslått nivå for kontantutbytte og gavemidler til samfunnskapitalen.

Styret foreslår at morbankens resultat til disposisjon for SpareBank 1 Sørøst-Norge, kroner 796.420.699, anvendes som følger:

(Tall i tusen kroner)

Inndekning utbetalte renter til hybridkapitalinvestorer	11.401
Overført til fond for urealiserte gevinster	3.356
Overført til Sparebankens fond	114.843
Overført til utjevningfondet	
kroner 1,47 pr. egenkapitalbevis	174.527
Utbytte til utbetaling i 2022	
kroner 2,50 pr. egenkapitalbevis	296.725
Gavemidler til samfunnskapitalen	195.569
Sum	796.421

Etter styrets vurdering har SpareBank1 Sørøst-Norge, etter de foreslåtte disponeringene og øvrige gjennomførte kapitaltiltak, god finansiell styrke og fleksibilitet til å støtte opp om konsernets planlagte virksomhet framover.

SpareBank 1 Sørøst-Norge har i henhold til finansforetakslovens § 10-17, beregnet det korrigerte årsresultatet i selskapsregnskapet til kroner 781.663.584.

Hendelser etter balansedagen – vurdering av fortsatt drift

Det har ikke oppstått hendelser etter balansedagen som vurderes å ha vesentlig innvirkning på konsernets

resultat og/eller finansielle stilling. Konsernet har god soliditet og kjernekapital, og bankens kapitaldekning ligger over interne soliditetsmål og myndighetenes minimumskrav. Årsregnskapet og konsernregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Bankens drift og stilling sammenholdt med bankens kortsiktige og langsiktige prognoser for årene fremover, danner grunnlag for dette.

Styret besluttet i januar 2022 å tilby sluttpakker til samtlige ansatte i banken født i 1960 eller tidligere. Dette som et ledd i å realisere forventede synergi-effekter i forbindelse med fusjonen mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark. Det vises til note 43.

Virksomhetsstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge omfatter de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre egenkapitalbeveiseiernes, innskytternes, medarbeidernes og andre gruppers interesser. Konsernets virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir nådd og realisert.

Banken følger «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse» (Corporate Governance) så langt det passer for sparebanker med egenkapitalbevis.

Banken har særlig vektlagt;

- en struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll
- systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring
- en effektiv risikostyring
- fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon for å underbygge tillitsforholdet mellom representantskapet, styret og ledelsen
- likebehandling av egenkapitalbeveiseierne og balansert forhold til øvrige interessegrupper
- overholdelse av lover, regler og etiske standarder

Banken har, i samsvar med regnskapslovens § 3-3b, utarbeidet en egen rapport som behandler prinsipper og praksis knyttet til eierstyring og selskapsledelse. Rapporten ligger publisert på bankens hjemmeside under linken www.sparebank1.no/nb/bv/om-oss/investor/virksomhetsstyring.html

Risiko- og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Sørøst-Norge skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Den skal samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Dette skal oppnås gjennom:

- En god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risiko- og kapitalstyring.
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- I størst mulig grad prise produkter i tråd med den underliggende risikoen.
- Å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatte konsernstrategi.
- Å utnytte synergi- og diversifiseringseffekter.
- Å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.
- Det er etablert et omfattende rammeverk for risiko og kapitalstyring i SpareBank 1 Nord-Norge.

Ved beregning av kapitaldekning benytter SpareBank 1 Sørøst-Norge standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Konsernet har i sin strategiske ambisjon om å på sikt å søke om tillatelse til å bruke IRBA- metode.

Kapitalstyringen skal sikre;

- en effektiv kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse i forhold til konsernets strategiske mål og vedtatte forretningsstrategi
- konkurransedyktig egenkapitalavkastning
- en tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil og de til enhver tid gjeldende krav fra myndigheter og markedsaktører
- konkurransedyktige vilkår og en langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene
- utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets definerte markedsområde

Det utarbeides årlig en kapitalplan for å sikre en langsiktig og effektiv kapitalstyring. Disse prognosene tar hensyn til forventet utvikling i de neste årene, samt en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag over flere år. Et viktig verktøy for å analysere en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag, er bruken av stresstester. Det gjøres stresstester av enkeltfaktorer og scenarioanalyser hvor konsernet utsettes for ulike negative makroøkonomiske hendelser gjennom flere år. SpareBank 1 Sørøst-Norge har i tillegg utarbeidet krise- og beredskapsplaner for i størst mulig grad å kunne være i stand til å håndtere kriser hvis de likevel skulle oppstå.

De mest sentrale risikoområdene

Kjernevirksomheten til SpareBank 1 Sørøst-Norge er å oppnå verdiskapning gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet arbeider systematisk for å videreutvikle risikostyringssystemer og prosesser i tråd med ledende praksis.

SpareBank1 Sørøst-Norge skal skape finansiell og strategisk merverdi gjennom;

- å ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy

bevissthet om risikostyring og konsernets verdi-grunnlag

- å ha en god forståelse av hvilke risikoer som er drivere for inntjening, kostnader og tap
- å i størst mulig grad prise tjenester og produkter i tråd med underliggende risiko
- å ha en tilstrekkelig soliditet sett i forhold til langsiktige strategiske mål, initiativ og valgt risikoprofil, og samtidig tilstrebe en optimal kapitalanvendelse i de ulike forretningsområdene
- å utnytte synergi- og diversifiseringseffekter
- å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og risikojustert kapital for å kunne dekke uventede tap. Forventet tap viser det beløpet man statistisk må forvente å tape i en 12 måneders periode. Risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen konsernet er eksponert mot. Vesentligste risikoer i konsernet omtales nærmere nedenfor. For ytterligere detaljer henvises det til Pilar 3-dokumenter som er publisert på bankens nettsider.

Risiko knyttet til samfunnsansvar og bærekraft

Konsernet har som mål å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling. Konsernet skal i sin virksomhet, verken direkte eller indirekte, medvirke til krenkelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, alvorlig miljøskade eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske. Dette gjelder både internt og i forhold til samfunnet for øvrig. Samfunnsansvar og bærekraft er inntatt som en sentral del av konsernets strategi og inkludert i konsernets helhetlige virksomhet- og risikostyring. Det vises til kapittel 4.1.0 Bærekraft for mer informasjon.

Kredittrisiko

Kredittrisikoen styres gjennom rammeverket for bærekraft, samfunnsansvar kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling. Den overordnende kredittstrategien fastsetter at konsernet skal ha en moderat risikoprofil. Kvaliteten i bedriftsmarkedsporteføljen er god og stabil. I konsernets markedsområde har aktivitetsnivået i næringslivet, på tross av korona-situasjonen, holdt seg på et relativt høyt nivå og det er ved utgangen av 2021 kun et fåtall av bankens kredittkunder som rapporterer om økonomiske utfordringer som følge av krisen. Basert på en forventning om at vaksinerings av den voksne befolkningen nå medfører at smitteverntiltakene fases helt ut, og samfunnet gjenåpnes, er det i næringslivet i regionen nå økt optimisme. Det antas at risikoen i bedriftsmarkedsporteføljen vil holde seg relativt stabil og at mislighold og tapsnivåene fortatt vil være lave. Porteføljen innen eiendomssektoren utgjør konsernets største konsentrasjon mot en enkelt bransje. En vesentlig del av denne porteføljen er finansiering av næringseiendom for utleie. Denne porteføljen

preges av langsiktige leiekontrakter og finansielt solide leietakere.

Kvaliteten i personmarkedsporteføljen er meget god og 2021 preges av en stabil utvikling i belåningsgrader og risikoprofil. Arbeidsledigheten i regionen har falt til normale nivåer som en følge av gjenåpning av samfunnet. Det meste av porteføljen er sikret med pant i fast eiendom, og belåningen er gjennomgående moderat sett opp mot sikkerhetsverdiene. Dette tilsier begrenset tapspotensial så lenge disse verdiene ikke forringes vesentlig. Utvikling i verdi på boligeiendom har gjennom 2021 vært positiv i hele regionen, og denne utviklingen antas å vedvare.

Markedsrisiko

Styringen av markedsrisiko tar utgangspunkt i konservative rammer for posisjoner i rentemarkedet, samt investeringer i aksjer og obligasjoner. Rammene gjennomgås og vedtas av styret årlig. Deler av konsernets markedsrisiko knyttes til investeringer i obligasjoner og sertifikater. Ved utgangen av 2021 var konsernets beholdning av likvide eiendeler i form av obligasjoner og sertifikater 6,1 mrd. kroner. Risiko ved likviditetsporteføljen er kvantifisert ved beregninger i samsvar med Finanstilsynets modell for markedsrisiko.

Handel i renter og verdipapirer skjer innenfor de til enhver tid vedtatte rammer, fullmakter og kredittlinjer på motparter. SpareBank 1 Sørøst-Norge tar i begrenset omfang renteposisjoner i forbindelse med handelsaktivitetene. Virksomhetens inntekter skapes i størst mulig grad i form av kundemarginer. Dette for å bidra til et stabilt inntjeningsbilde. Konsernets risikoeksponering innenfor markedsrisikoområdet vurderes som lav.

Likviditetsrisiko

Bankens rammeverk for styring av likviditetsrisiko skal gjenspeile bankens konservative risikoprofil. Likviditetsrisikoen skal være lav. Konsernets utlån finansieres hovedsakelig med kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld, samt ved salg av boliglånsporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Likviditetsrisikoen begrenses ved at verdipapirgjelden fordeles på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

SpareBank 1 Sørøst-Norge hadde ved utgangen av 2021 god likviditet og legger til grunn fortsatt god tilgang på langsiktig finansiering til konkurransedyktige priser. Konsernet tilstreber en jevn forfallsstruktur på innlån og vektlegger gode relasjoner til investorer og banker. Likviditetsbufferen var 13,9 mrd. kroner ved utgangen av 2021, og dekker normal drift i 18 måneder med stengte markeder. Bankens forfall på fremmedfinansiering de neste 12 månedene utgjør 1,9 mrd. kroner. I tillegg til likviditetsbufferen har banken 24,5 mrd. kroner i boliglån klargjort for OMF-finansiering.

Konsernet har det siste året videreført en høy andel langsiktig finansiering. Net Stable Funding Ratio var ved utgangen av 2021 147 % for banken.

Operasjonell risiko

Proessen for styring av operasjonell risiko i SpareBank 1 Sørøst-Norge skal i størst mulig grad sikre at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad. Sparebank 1 Sørøst-Norge har en risikobasert tilnærming hvor risikostyringen er basert på innsikt og forståelse for hva som skaper og driver den operasjonelle risikoen i konsernet, og skal i størst mulig grad forene effektive prosesser med ønsket nivå for risikoeksponering.

Konsernet benytter en systematisk prosess for å identifisere og kvantifisere operasjonelle risikoer som konsernet til enhver tid er eksponert for. Det er videre etablert prosesser for kontinuerlig forbedring herunder utvikling av organisasjonens kompetanse, innovasjons- og prestasjonsevne, egne systemer for rapportering av uønskede hendelser og strukturert oppfølging av forbedringstiltak. Dette bidrar til at SpareBank 1 Sørøst-Norge forblir en robust og lønnsom organisasjon over tid, gjennom riktig prioritering og kontinuerlig forbedring.

Både internasjonalt og i Norge oppleves det en økning av målrettede, ondsinnede angrep mot finansnæringens IT-systemer. Datakriminalitet/hacking utgjør en vesentlig risiko for næringen og det er i løpet av de siste årene inngått samarbeid både innenfor finansnæringen og på tvers av ulike bransjer for å finne gode løsninger for å håndtere risikoen. Samtidig gir økt digitalisering og med dette økt endringstakt i bransjen en endret eksponering for operasjonell risiko. Risiko for cyberangrep og hacking er en av konsernets øverste prioriterte risikoer. Konsernet har som en sentral del av kvalitetssikringsarbeidet de seneste årene styrket prosessene for forebygging og håndtering av hvitvasking og terrorfinansiering, håndtering av personopplysninger, oppfølging av utkontrakteringsavtaler og godkjenning av nye produkter, prosesser og tjenester.

Eierrisiko

Eierrisikoen er risikoen for at SpareBank 1 Sørøst-Norge blir påført negative resultater fra eierposter i strategisk eide selskap og /eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene. SpareBank 1 Sørøst-Norge har i hovedsak eierrisiko gjennom indirekte eierandel i SpareBank 1 Gruppen AS (4,4 %), samt direkte eierandeler i BN Bank ASA (7,5 %), SpareBank 1 Boligkreditt AS (10,7 %), Sparebank 1 Næringskreditt AS (12,3 %), SpareBank1 Kreditt AS (9,5 %), Sparebank 1 SMN Finans AS (11,5 %), SpareBank 1 Betaling AS (8,0 %), SpareBank 1 Markets AS (2,2 %), SpareBank 1 Forvaltning AS (6,0 %), SpareBank 1 Bank og Regnskap AS (8,7 %) og SpareBank 1 Gjeldsinformasjon AS (10,7 %).

Compliance (etterlevelse)

SpareBank 1 Sørøst-Norge arbeider kontinuerlig med å videreutvikle gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. SpareBank 1 Sørøst-Norge har en effektiv førstelinjekontroll, uavhengig compliancefunksjon og uavhengig internrevisjonsfunksjon (three lines of defence). Styret vedtar årlig konsernets compliancepolicy som beskriver hovedprinsippene for metode, ansvar og organisering.

Compliancerisiko er risikoen for at konsernet pådrar seg omdømmesvikt, offentlige sanksjoner eller annet økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av regelverket og/eller brudd på konsesjonsbestemmelser. Compliancefunksjonen skal avdekke og forebygge risiko relatert til etterlevelse av eksternt og internt regelverk.

Compliancefunksjonen bidrar til gode prosesser for risikovurderinger som danner grunnlaget for kontrollplaner og anbefalinger av tiltak som fremmer sunn risikokultur og etterlevelse av regelverk. Observasjoner fra kontrollaktiviteter rapporteres til styret og ledelsen halvårlig. Compliance gjennomfører i tillegg opplæringsaktiviteter og gir veiledning til organisasjonen knyttet til nytt og gjeldene regelverk.

EUs arbeid med å fullharmonisere regelverket innenfor EU/EØS-området medfører nye reguleringer som konsernet må tilpasse seg. Det arbeides fortløpende med å vurdere beste tilpasning til nye reguleringer og nytt regelverk for både å ivareta etterlevelsen og effektiviteten i organisasjonen. Nye reguleringer og nytt regelverk som påvirker konsernets drift skal fortløpende inkluderes i rutiner og retningslinjer.

I 2021 har hovedfokus vært å sikre at bærekraft og samfunnsansvar er ivaretatt i alle konsernets virksomhetsområder og sikre etterlevelse av hvitvaskingslov (AML), personvernlov (GDPR), MiFID II og ansvar for å følge opp konsernets utkontrakterte tjenester. Konsernet har revidert etiske retningslinjer som fremmer en høy etisk standard som er tydelig kommunisert og forstått i organisasjonen.

Samfunnsansvar, bærekraft og andre forhold

Informasjon om konsernets arbeid for å ivareta sitt samfunnsansvar er beskrevet i egne temakapitler i årsrapporten (kapittel 3.8.0 og kapittel 4.1.0). Her finnes opplysninger om bl.a arbeidsmiljø, likestilling, bærekraft, samt tiltak i forhold til det ytre miljø.

Organisasjon og HR

Medarbeiderne i konsernet er den viktigste ressursen for å skape verdier til beste for kundene, regionen, lokalmiljøene og konsernet.

Det vises til kapittel 3.8.0, 5.1.0, 5.1.1 og note 22 for nærmere opplysninger relatert til kompetanse, arbeidsmiljø, likestilling og avlønning.

Styreansvarsforsikring

SpareBank 1 Sørøst-Norge er tegnet styreansvarsforsikring via Willis Towers Watson etter modell med primærdekning og excessdekninger. Primærdekningen er hos QBE. Det er etablert et forsikringsutvalg hvor det arbeider representanter fra bankene. Utvalget fremforhandler avtale via Willis. Sikrede er tidligere, nåværende eller fremtidige styremedlemmer, daglig leder og medlem av tilsvarende styreorgan i konsernet med datterselskaper.

Forsikringen er tegnet etter modell med primærdekning, og excessdekninger. Forsikringssum pr. forsikrings-tilfelle er 800 mill. kroner, hvorav QBE Europe SA/NE som primærforsikrer dekker de første 100 mill. kroner og totalt 6 excess-lag dekker de resterende 700 mill. kroner.

Forsikringen dekker på vanlig måte ikke tap som måtte oppstå som følge av den sikredes forsettlig handlinger eller unnlatelser, eller hvor sikrede har oppnådd uberettiget personlig vinning. Det foreligger også andre tilfeller hvor vilkårene fastsetter at forsikringen ikke vil gjelde. Etter nærmere vilkår ekskluderer forsikringen ansvar i forbindelse med brudd på hvitvaskingsregler. Forsikringen dekker ikke krav om betaling av bøter, avgifter og skatter, eller andre forhold som ikke er forsikringsbare i henhold til gjeldende lovgivning.

Fusjon - synergier

Konkurransetilsynet meddelte den 4. januar at de ikke hadde merknader til sammenslåingen med SpareBank 1 Modum. Banken venter på tillatelse fra Finanstilsynet, og har meddelt at planlagt juridisk fusjon er 1. april. Sammenslåingen med SpareBank 1 Modum vil styrke bankens posisjon i Modum og Drammensregionen, samtidig som den underbygger bankens ambisjon om å bli en IRBa bank. Som følge av en rekke fusjoner de senere år, har banken god erfaring og kompetanse med å gjennomføre sammenslåinger i sparebanksektoren.

Banken har tidligere kommunisert synergier på om lag 80-90 millioner kroner årlig fullt innfasert innen utgangen av 2024. Dette er i hovedsak kostnadssynergier innenfor funding, bemanning, IT, markedsføring og arealkostnader. Siden 30.11.2020 er antall årsverk i morbank redusert med ca. 14 årsverk til 377,8 årsverk ved utgangen av 2021. Som ledd i arbeidet med å ta ut synergier har styret besluttet å tilby sluttpakker til ansatte i banken som er eldre enn 62 år. Tilbudet omfatter i underkant av 50 årsverk. Det gjenstår anslagsvis 80 mill. kroner av engangskostnader som vil påløpe i sin helhet i 2022.

Fremtidsutsikter

Norsk økonomi har fortsatt den positive utviklingen gjennom 2021. Norges Banks regionale undersøkelser viser at næringslivet i vår region ser positivt på fremtiden med planer om økte investeringer og økt sysselsetting. Arbeidsledigheten i vårt markedsområde, målt ved andel helt ledige i NAV, er redusert i kvartalet og var ved utgangen av desember på 2,4 prosent. Boligprisutviklingen var høy i 2021, og steg i våre markedsområder med anslagsvis 10 prosent for året under ett. Dert er fremdeles få konkurser i næringslivet. Næringslivet har gjennom omfattende økonomiske tiltak fra myndighetene fått hjelp til å stå gjennom pandemien. Utviklingen i 2022 vil kunne bli noe mer krevende ettersom tiltakspakkene er besluttet avvirket. Russlands angrep på Ukraina den 24. februar øker usikkerheten, og vil kunne på virke finansmarkedet negativt gjennom økte råvarepriser, økte kredittspreader og reduserte aksjeverdier. Kredittkvaliteten i bankens utlånsportefølje har vært stabil. Banken er i liten grad eksponert mot næringer og bransjer som har vært mest utsatt i pandemien.

Styringsrenten forventes økt, noe som kan føre til en mer moderat boligprisutvikling fremover. Selv etter en periode med sterk boligprisutvikling, ligger boligprisene i våre markedsområder på et forholdsmessig lavere nivå enn for eksempel i Oslo. Styret forventer derfor fremdeles en positiv prisvekst i boligprisene i vårt markedsområde. Banken har en solid utlåns-

portefølje til privatmarkedet, med en høy andel boliglån med lav risiko.

En generell økning i markedsrentene forventes å bedre konsernets rentemargin og inntjening. Konsernet har et mål om å oppnå en egenkapitalavkastning på 11 prosent frem mot 2024. Målet søkes oppnådd gjennom lønnsom vekst, effektiv drift og god kostnadskontroll, herunder effektiv kapitalbruk hvor en ambisjon om på sikt søke om IRBa-godkjenning et viktig strategisk initiativ.

Årene 2022 og 2023 vil resultatmessig preges av et noe forhøyet kostnadsnivå som følge av behov for investeringer knyttet til ulike strategiske initiativ, omstilling og uttak av synergier. Styret ønsker fortsatt å ta en aktiv rolle i de fremtidig forventede strukturendringer innenfor sparebanksektoren.

Takk

Styret vil takke konsernets medarbeidere og tillitsvalgte for god innsats og positivt samarbeid i 2021.

Samspillet mellom innbyggere, næringsliv og bank er viktig for utviklingen i konsernets markedsområde.

I denne sammenheng vil styret takke konsernets kunder, eiere og øvrige samarbeidspartnere for god oppslutning om konsernet SpareBank 1 Sørøst-Norge i 2021. Banken vil legge vekt på å videreføre det gode samarbeidet i 2022.

Sandefjord, 1. mars 2022
Styret i SpareBank 1 Sørøst-Norge

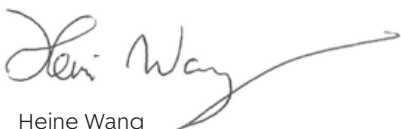
Finn Haugan
Styrets leder

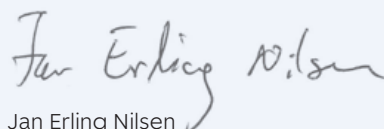
Anne Berg Behring
Nestleder

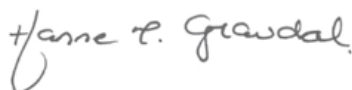
Elisabeth Haug

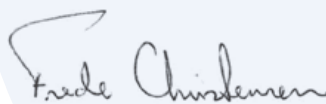
Heine Wang

Jan Erling Nilsen

Hanne Myhre Gravdal
Ansattes representant

Frede Christensen
Ansattes representant

Per Halvorsen
Konsernsjef

Årsregnskap

Resultatregnskap IFRS

Morbank				Konsern	
2020	2021	(beløp i mnok)	Note	2021	2020
96	96	Renteinntekter - eiendeler målt til virkelig verdi	19	96	96
883	1.158	Renteinntekter - eiendeler målt til amortisert kost	19	1.157	884
331	334	Rentekostnader	19	333	331
648	920	Netto renteinntekter	19	920	649
331	513	Provisjonsinntekter	20	513	331
19	30	Provisjonskostnader	20	30	19
9	7	Andre driftsinntekter	20	233	165
320	489	Netto provisjons- og andre inntekter	20	716	477
67	129	Utbytte	21	33	31
2	12	Netto resultat fra eierinteresser	21	153	101
2	19	Netto resultat fra andre finansielle investeringer	21	22	2
-	151	Inntektsføring av negativ goodwill	21	151	-
70	311	Netto resultat fra finansielle eiendeler	21	360	134
1.039	1.721	Sum netto inntekter		1.995	1.260
250	365	Personalkostnader	22	529	359
213	326	Andre driftskostnader	23	357	240
463	691	Sum driftskostnader		886	599
576	1.030	Resultat før tap og skatt		1.109	661
35	79	Tap på utlån og garantier	12	79	31
541	951	Resultat før skatt		1.030	630
121	154	Skattekostnad	25	161	125
420	796	Resultat før øvrige resultatposter		869	505
-	-	Majoritetens andel av resultat		865	503
-	-	Minoritetens andel av resultat		4	1
		Poster som reverseres over resultat			
3	1	Verdiendring på utlån klassifisert til virkelig verdi		1	3
		Poster som ikke reverseres over resultat			
(1)	(14)	Estimatavvik IAS 19 Pensjon	24	(15)	(1)
2	(13)	Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen		(14)	2
422	783	Totalresultat		855	507
-	-	Majoritetens andel av resultat		851	505
-	-	Minoritetens andel av resultat		4	1
3,62	4,94	Resultat før øvrige res.poster pr. Egenkapitalbevis	40	5,37	4,34

Balanse

Morbank				Konsern	
31.12.2020	31.12.2021	(beløp i mnok)	Note	31.12.2021	31.12.2020
101	114	Kontanter og fordringer på sentralbanker		114	101
305	455	Utlån til kredittinstitusjoner	8	455	305
730	1.698	Fordringer på kredittinstitusjoner	8	1.698	769
32.464	62.571	Netto utlån til kunder	5, 9, 10, 11, 12, 15	62.542	32.444
4.433	6.146	Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi	27	6.146	4.433
1.372	2.203	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	28	2.203	1.372
37	69	Eierinteresser i konsernselskaper	29	-	-
485	862	Eierinteresser i felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap	29	1.141	713
74	239	Varige driftsmidler	30, 32	277	102
-	-	Goodwill	31	34	25
11	23	Utsatt skattefordel	25	23	12
169	193	Andre eiendeler	33	279	180
40.182	74.573	Sum eiendeler		74.911	40.455
200	150	Innskudd fra kredittinstitusjoner	8	150	200
25.903	46.264	Innskudd fra kunder	34	46.212	25.864
7.909	16.913	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	35	16.913	7.909
121	212	Betalbar skatt	25	220	125
372	609	Annen gjeld og forpliktelser	24, 36	664	421
401	651	Ansvarlig lånekapital	38	651	401
34.905	64.801	Sum gjeld		64.811	34.919
947	1.778	Eierandelskapital	40, 41	1.778	947
1.026	2.777	Overkursfond		2.777	1.026
645	811	Utjevningsfond		811	645
2.261	3.532	Sparebankens fond		3.532	2.261
22	26	Fond for urealiserte gevinster		26	22
250	350	Hybridkapital		350	250
-	-	Annen egenkapital		318	258
7	202	Avsatt til gaver		202	7
120	297	Avsatt til utbytte		297	120
-	-	Minoritetsandel		10	2
5.277	9.773	Sum egenkapital		10.100	5.537
40.182	74.573	Gjeld og egenkapital		74.911	40.455

Egenkapitalendring

Konsern

(beløp i mnok)	Eier- andels- kapital ¹	Over- kurs- fond	Ut- jevnings- fond	Avsatt til utbytte	Spare- bankens- fond	Avsatt til gaver	Fond for urealiserte gevinster	Hybrid- kapital	Annen egen- kapital	Minori- tets- andel	Sum egen- kapital
Egenkapital pr. 31.12.2019	947	1.026	537	153	2.072	7	25	250	175	1	5.193
Rentekostnader på fondsobl. klassifisert som EK	-	-	-	-	-	-	-	-	(9)	-	(9)
Utstedt fondsobligasjon	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	100
Tilbakekjøp og forfall fondsobligasjon	-	-	-	-	-	-	-	(100)	-	-	(100)
Utbytte fra 2019, til utbetalt i 2020	-	-	-	(153)	-	-	-	-	-	(1)	(153)
Endring balanseført verdi FKV/TS/DS	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)
Resultat før øvrige resultatposter	-	-	109	120	189	-	(6)	-	92	1	505
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>											
Verdiendring på utlån klassifisert til virkelig verdi	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
<i>Poster som ikke reverseres over resultat:</i>											
Estimatavvik IAS 19 Pensjon	-	-	-0,4	-	-0,3	-	-	-	-	-	(1)
Egenkapital pr. 31.12.2020	947	1.026	645	120	2.261	7	22	250	258	2	5.537
Egenkapital pr. 31.12.2020	947	1.026	645	120	2.261	7	22	250	258	2	5.537
Egenkapital tilordnet ved fusjon med Sparebanken Telemark, samt fondsemissjon SpareBank 1 BV ²⁾	831	1.751	-	-	1.162	-	-	100	-	5	3.849
Rentekostnader på fondsobl. klassifisert som EK	-	-	-	-	-	-	-	-	(11)	-	(11)
Utbytte fra 2020, utbetalt i 2021	-	-	-	(120)	-	-	-	-	-	(1)	(121)
Endring balanseført verdi FKV/ TS/DS	-	-	-	-	-	-	-	-	(8)	-	(8)
Resultat før øvrige resultatposter	-	-	175	297	115	196	3	-	80	4	869
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>											
Verdiendring på utlån klassifisert til virkelig verdi	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
<i>Poster som ikke reverseres over resultat:</i>											
Estimatavvik IAS 19 Pensjon	-	-	(8)	-	(6)	-	-	-	(1)	-	(15)
Egenkapital pr. 31.12.2021	1.778	2.777	811	297	3.532	202	26	350	318	10	10.100

Morbank

(beløp i mnok)	Eier- andels- kapital ¹	Overkurs- fond	Ut- jevnings- fond	Avsatt til utbytte	Spare- bankens- fond	Avsatt til gaver	Fond for urealiserte gevinster	Hybrid- kapital	Annen egen- kapital	Sum egen- kapital
Egenkapital pr. 31.12.2019	947	1.026	537	153	2.072	7	25	250	-	5.017
Rentekostnader på fondsobl. klassifisert som EK	-	-	-	-	-	-	-	-	(9)	(9)
Utstedt fondsobligasjon	-	-	-	-	-	-	-	100	-	100
Tilbakekjøp og forfall fondsobligasjon	-	-	-	-	-	-	-	(100)	-	(100)
Utbytte fra 2019, til utbetalt i 2020	-	-	-	(153)	-	-	-	-	-	(153)
Resultat før øvrige resultatposter	-	-	109	120	189	-	(6)	-	9	420
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>										
Verdiendring på utlån klassifisert til virkelig verdi	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3
<i>Poster som ikke reverseres over resultat:</i>										
Estimatavvik IAS 19 Pensjonsregulering	-	-	(0,4)	-	(0,3)	-	-	-	-	(1)
Egenkapital pr. 31.12.2020	947	1.026	645	120	2.261	7	22	250	-	5.277
Egenkapital pr. 31.12.2020	947	1.026	645	120	2.261	7	22	250	-	5.277
Egenkapital tilordnet ved fusjon med Sparebanken Telemark, samt fondsemisjon SpareBank 1 BV ²⁾	831	1.751	-	-	1.162	-	-	100	-	3.844
Rentekostnader på fondsobl. klassifisert som EK	-	-	-	-	-	-	-	-	(11)	(11)
Utbytte fra 2020, utbetalt i 2021	-	-	-	(120)	-	-	-	-	-	(120)
Resultat før øvrige resultatposter	-	-	175	297	115	196	3	-	11	796
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>										
Verdiendring på utlån klassifisert til virkelig verdi	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
<i>Poster som ikke reverseres over resultat:</i>										
Estimatavvik IAS 19 Pensjonsregulering	-	-	(8)	-	(6)	-	-	-	-	(14)
Egenkapital pr. 31.12.2021	1.778	2.777	811	297	3.532	202	26	350	-	9.773

1. Eierandelskapital 31.12.2021 er fratrasket 3' (1') i egenbeholdning
2. Det vises til note 4 for ytterligere spesifikasjon

Kontantstrømoppstilling

Ved fusjonen mellom Sparebanken Telemark og SpareBank 1 BV 01.06.21 ble kontantstrømsoppstillingen endret fra direkte metode til indirekte metode. Vi valgte å videreføre oppstillingen som Sparebanken Telemark benyttet, da vi mener denne gir en mer informativ oppstilling av de viktigste endringene i bankens kontantstrøm og likviditet.

Morbank			Konsern	
31.12.2020	31.12.2021	Beløp i mnok	31.12.2021	31.12.2020
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter				
541	951	Periodens resultat før skatt	1.030	630
-	-	Netto resultat fra tilknyttede og felleskontrollerte selskaper	(153)	(101)
-	(151)	Negativ goodwill over resultat	(151)	-
(4)	-	Tap/gevinst anleggsmidler	6	(4)
2	31	Av- og nedskrivninger	36	9
35	79	Tap på utlån	79	31
(119)	(117)	Betalbar skatt	(123)	(115)
(1.085)	(3.944)	Endring utlån og andre eiendeler	(3.959)	(1.056)
1.439	1.646	Endring innskudd fra kunder	1.642	1.439
-	59	Endring utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	59	-
(304)	(293)	Endring sertifikater og obligasjoner	(293)	(304)
51	(19)	Endring øvrige fordringer	(46)	10
(73)	20	Endring annen kortsiktig gjeld	(16)	(14)
483	(1.738)	Netto kontantstrøm fra virksomheten	(1.888)	526
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter				
-	1.186	Tilført likviditet fra SpareBank 1 Telemark ved fusjonen 01.06.21	1.186	-
(6)	(22)	Investeringer i varige driftsmidler	(29)	(48)
8	-	Salg av varige driftsmidler	23	8
(67)	(177)	Investeringer i aksjer, egenkapitalbevis og andeler	(81)	(68)
79	223	Salg av aksjer, egenkapitalbevis og andeler	223	78
14	1.209	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	1.322	(30)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter				
1.675	4.450	Opptak av finansielle innlån	4.450	1.677
(1.971)	(2.817)	Tilbakebetaling av finansielle innlån	(2.817)	(1.971)
-	150	Opptak av ansvarlig lån	150	-
(40)	(150)	Tilbakebetaling av ansvarlig lån	(150)	(40)
(154)	(124)	Utbetalt utbytte/gaver	(125)	(153)
(490)	1.509	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	1.508	(487)
7	980	Sum endring likvider i året	942	9
824	832	Likviditetsbeholdning IB	870	861
832	1.812	Likviditetsbeholdning UB	1.812	870
7	980	Netto endring likvider i året	942	9
Likviditetsbeholdning spesifisert				
101	114	Kontanter og fordringer på sentralbanker	114	101
731	1.698	Kortsiktige fordringer på kredittinstitusjoner	1.698	769
832	1.812	Likviditetsbeholdning	1.812	870

Tilleggsspesifikasjoner

Kontantstrøm fra renteinnbetalinger, renteutbetalinger og mottatt utbytte som inngår i periodens resultat før skatt.

31.12.2020	31.12.2021	Beløp i mnok	31.12.2021	31.12.2020
914	1.192	Renteinnbetalinger av utlån til kunder	1.191	913
(176)	(151)	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	(150)	(177)
12	10	Renteinnbetalinger av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	10	12
(1)	(1)	Renteutbetalinger på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	(1)	(1)
58	57	Renteinnbetalinger av sertifikater og obligasjoner	57	58
(134)	(154)	Renteutbetalinger på sertifikater og obligasjoner	(154)	(134)
69	129	Utbytte fra investeringer	33	31
742	1.083	Netto kontantstrøm fra renteinnbetalinger, renteutbetalinger og mottatt utbytte	988	703

Noter til regnskapet

Noter

1. Generell informasjon	s. 36
2. Regnskapsprinsipper	s. 36
3. Kritiske regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger	s. 43
4. Sammenslåing SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark 1. juni 2021	s. 44
5. Segmentinformasjon	s. 48
6. Kapitaldekning	s. 49
7. Finansiell risikostyring	s. 52
KREDITTRISIKO	
8. Fordringer på og gjeld til kredittinstitusjoner	s. 56
9. Utlån til og fordringer på kunder	s. 57
10. Overføring av finansielle eiendeler	s. 61
11. Aldersfordeling på forfalte utlån	s. 63
12. Tap på utlån, garantier m.v.	s. 63
13. Kredittrisikoeksponering for hver interne risikoring	s. 67
14. Maksimal kredittrisikoeksponering, ikke hensyntatt pantestillelser	s. 68
15. Kredittkvalitet pr. klasse av finansielle eiendeler	s. 69
MARKEDSRISIKO	
16. Markedsrisiko knyttet til renterisiko	s. 71
17. Finansielle derivater	s. 72
LIKVIDITETSRISIKO	
18. Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser/likviditetsrisiko	s. 73
RESULTATREGNSKAP	
19. Netto renteinntekter	s. 76
20. Netto provisjons- og andre inntekter	s. 77
21. Netto resultat fra finansielle eiendeler	s. 78
22. Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte	s. 79
23. Andre driftskostnader	s. 80
24. Pensjoner	s. 80
25. Skatt	s. 83
BALANSE	
26. Finansielle instrumenter til virkelig verdi	s. 84
27. Rentebærende verdipapirer	s. 87
28. Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	s. 89
29. Eierinteresser i konsernselskaper, felles kontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper	s. 91
30. Varige driftsmidler - eiendom, anlegg og utstyr	s. 92
31. Goodwill	s. 93
32. IFRS 16 Leieavtaler	s. 94
33. Andre eiendeler	s. 95
34. Innskudd fra kunder	s. 95
35. Finansielle innlån	s. 96
36. Annen gjeld og forpliktelser	s. 97
37. Garantier	s. 98
38. Ansvarlig lånekapital	s. 99
ØVRIGE OPPLYSNINGER	
39. Nærstående parter	s. 100
40. Resultat pr. egenkapitalbevis og beregning av egenkapitalbevisbrøk	s. 101
41. Egenkapitalbevis eiere og spredning på egenkapitalbevis	s. 102
42. Proformaoppstilling resultat, balanse og nøkkeltall	s. 103
43. Hendelser etter balansedagen	s. 104

Note 1 – Generell informasjon

Kort beskrivelse av virksomhet og struktur

Konsernet SpareBank 1 Sørøst-Norge er totalleverandør av produkter og tjenester for person- og bedriftsmarkedet innenfor områdene:

- Finansiering
- Sparing og plassering
- Forsikring
- Betalingsformidling
- Eiendomsmegling
- Regnskapsføring og økonomisk rådgivning

Konsernet er lokalisert i Kongsberg, Nedre Eiker, Drammen, Lier, Holmestrand, Horten, Tønsberg, Færder, Sandefjord, Larvik, Bamble, Porsgrunn, Skien, Ulefoss, Lunde, Bø og Notodden.

SpareBank 1 Sørøst-Norge er medlem av SpareBank 1-alliansen.

For fullstendig selskapsstruktur datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter (FKV) og tilknyttede selskap (TS), se note 29.

Det vises videre til egne kapitler i årsrapporten for beskrivelse av bankens visjon, verdier, mål og forretningsside, samt konsernets strategi.

Banken har forretningsadresse i Sandefjord, opererer i Norge og reguleres av norsk rett.

Årsregnskapet for 2021 ble godkjent av styret 01.03.2022 og vedtas av representantskapet 22.03.2022.

Valuta

Presentasjonsvalutaen er i norske kroner som også er morselskapets funksjonelle valuta. Alle beløp er oppgitt i millioner kroner med mindre noe annet er oppgitt.

Note 2 – Regnskapsprinsipper

Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet

Morbank- og konsernregnskapet er avlagt i samsvar med Internasjonale standarder for finansiell rapportering som er godkjent av EU (IFRS) og gjort gjeldende i Norge etter regnskapsloven, for regnskapsår som starter 1. januar 2021 eller senere.

Morbank- og konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

Endring i regnskapsprinsipper i 2021

Banken har ikke endret regnskapsprinsipper med effekt for regnskapsåret 2021. Kontantstrømoppstillingen er endret fra direkte metode til indirekte metode da indirekte metode vurderes som mer informativ.

IFRS standarder og fortolkninger som er vedtatt, men ikke trådt i kraft i 2021

Nye og endrede regnskapsstandarder og fortolkninger utgitt av IASB vil kunne påvirke konsernets fremtidige rapportering. Alle mulige effekter av de nye standardene er ikke gjennomgått, men det er ikke identifisert endringer som kan tenkes å påvirke konsernets fremtidige rapportering i vesentlig grad.

I det etterfølgende beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelse av morbankregnskapet og konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle perioder som er presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK) som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i mill. kroner med mindre noe annet er angitt.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter banken og dens datterforetak. Beskrivelsen av regnskapsprinsippene for konsernregnskapet gjelder også for morbankregnskapet med mindre noe annet er eksplisitt angitt.

Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt Banken gir fra seg kontroll.

Alle mellomværender, inntekter, samt kostnader mellom konsernselskaper er eliminert fullt ut. Minoritetens andel av konsernets resultat blir presentert i egen linje under resultat etter skatt i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises minoritetens andel som en egen post.

Ved overtakelse av kontroll i et foretak (virksomhets-sammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser innregnes som goodwill. En eventuell negativ differanse resultatføres umiddelbart. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om Immaterielle eiendeler.

Eierandeler i selskaper der konsernet sammen med andre har bestemmende innflytelse (Felleskontrollert virksomhet; FKV), eller betydelig innflytelse (Tilknyttede Selskaper; TS) er vurdert etter egenkapitalmetoden.

I bankens selskapsregnskap er investeringer i datterselskap, felleskontrollerte foretak og tilknyttede foretak bokført til historisk kost. Ved indikasjon på verdifall, foretas nedskrivningstest.

Segmentrapportering

Et virksomhetssegment er en del av virksomheten som leverer produkter eller tjenester som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre virksomhetsområder. SpareBank 1 Sørøst-Norge rapporterer pt etter virksomhetssegmentene Bedriftsmarked og Personmarked.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet det. Representantskapet og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre det.

Hendelser frem til det tidspunkt regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold forelå på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunn-

laget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som oppstod etter balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Konter og kontantekvivalenter

Konter og kontantekvivalenter består av konter i NOK og valuta, innskudd i Norges Bank, samt innskudd i andre kredittinstitusjoner.

Finansielle instrumenter

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier;

- virkelig verdi med verdiendring over resultatet
- virkelig verdi med verdiendringer over øvrige resultatposter med og uten reversering over resultat
- amortisert kost

For finansielle eiendeler skilles det mellom gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter. Gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter.

Gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer måles til amortisert kost.

Gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, måles til virkelig verdi med verdiendringer over øvrige resultatposter, med renteinntekt og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over øvrige resultatposter reklassifiseres til ordinært resultat ved salg eller avhendelse av eiendelene.

Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder gjeldsinstrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente og hovedstol, og gjeldsinstrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktsfestede kontantstrømmer.

1. Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner, samt fordringer på sentralbanker

Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner, samt fordringer på sentralbanker måles til amortisert kost.

2. Utlån til og fordring på kunder med flytende rente

I Norge er flytende rente det normale for utlån til personmarkedet og til deler av bedriftsmarkedet. Vilårene er normalt standardiserte og gjelder likt for alle utlån av denne typen. Låntagers rett til tidlig innløsning og konkurransen mellom banker gjør at utlånenes kontantstrømmer i liten grad vil kunne avvike fra hva som er definert som betaling av renter og hovedstol på gitte datoer i IFRS 9.

Bankens vurdering er derfor at disse utlånenes betingelser er konsistent med måling og klassifisering til amortisert kost.

3. Utlån til og fordringer på kunder med flytende rente med pant i boligeiendom

Utlån til og fordringer på kunder med flytende rente med pant i boligeiendom er målt og klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over øvrige resultatposter. Dette da forretningsmodellens formål er vurdert til både å være for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og salg.

4. Utlån til og fordring på kunder med fastrente

Utlån til og fordringer på kunder med fastrente måles og klassifiseres til virkelig verdi med verdiendring over resultat (virkelig verdi opsjonen).

5. Rentebærende verdipapirer

Konsernets portefølje av rentebærende verdipapirer inneholder både sertifikater og obligasjoner. Rentebærende verdipapirer måles og klassifiseres til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Derivater

Alle derivater måles og klassifiseres i utgangspunktet til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring.

1. Sikringsbokføring

Banken benytter virkelig verdi sikring for å styre sin renterisiko for gjeld ved utstedelse av verdipapirer til fastrente. Banken vurderer og dokumenterer sikringens effektivitet, både ved førstegangs klassifisering og på løpende basis. Ved virkelig verdi sikring blir sikringsinstrumentet regnskapsført til virkelig verdi og sikringsobjektet blir regnskapsført til amortisert kost justert for endring i virkelig verdi av den sikrede risiko. Endringer i disse verdiene blir resultatført.

Anvendelse av sikringsbokføring krever at sikringen er svært effektiv. Sikringen anses som svært effektiv hvis det ved inngåelsen og i sikringens løpetid kan forventes at endringer i virkelig verdi for sikringsinstrumentet i vesentlig grad oppveier endringer i virkelig verdi av sikringsobjektet i forhold til den risiko som sikres. Ved beregning av sikringseffektiviteten i ettertid, måles virkelig verdi av de sikrede instrumentene og sammenligner den med endringen i virkelig verdi av det sikrede objektet.

Kun sikringer knyttet til bankens innlånsvirksomhet defineres som «virkelig verdisikring».

Banken har ingen kontrakter som kvalifiserer for kontantstrømsikring.

Egenkapitalinstrumenter

Investeringer i egenkapitalinstrumenter måles og klassifiseres til virkelig verdi med verdiendring over resultat.

1. Aksjer, egenkapitalbevis og andeler

Aksjeporteføljen til banken består i all hovedsak av strategiske anleggsaksjer. Bankens klassifiserer og måler porteføljen til virkelig verdi over resultatet. Dersom det ikke finnes et aktivt marked for en finansiell eiendel (eller eiendelen er unotert), kan konsernet beregne virkelig verdi ved bruk av ulike verdsettelsesmodeller.

Finansielle forpliktelser

Konsernets finansielle forpliktelser regnskapsføres til amortisert kost.

1. Innskudd

Innskudd fra kunder måles til amortisert kost.

2. Langsiktige innlån (gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og innskudd fra kredittinstitusjoner)

Innlån innregnes førstegang til opptakskost. Dette er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag for transaksjonsutgifter.

Innlån med flytende rente måles deretter til amortisert kost og eventuell over-/underkurs blir periodisert over løpetiden.

Innlån med fast rente som er swappet til flytende rente sikringsbokføres (virkelig verdi sikring) med neddiskontering etter gjeldende rentekurve.

Tapsavsetninger på brutto utlån og garantier

Bankens tapsavsetning innregnes basert på forventet kredittap (expected credit loss -ECL).

Den generelle modellen for tapsavsetninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler

som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over øvrige resultatposter, og som ikke er kredittforringet ved førstegangsinnregning. I tillegg er lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet kreditttap i den generelle modellen avhenger av om kreditttrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kreditttrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12 måneders forventet kreditttap. 12 måneders forventet kreditttap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de neste 12 månedene. Hvis kreditttrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet kreditttap over hele levetiden.

Forventet kreditttap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

Kontanter og fordringer på sentralbanker samt utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner er holdt utenfor tapsvurderingene med bakgrunn i lav kreditt risiko.

Banken benytter tre makroøkonomiske scenarier for å ta hensyn til ikke-lineære aspekter av forventede kreditttap. De ulike scenarier benyttes for å justere aktuelle parametre for beregning av forventet kreditttap, og et sannsynlighets-vektet gjennomsnitt av forventet tap i henhold til respektive scenarier blir innregnet som kreditttap. De tre scenariene er forventningsscenariet (S1), stress -scenariet (S2) og best-scenariet (S3).

Nedskrivningsmodellen

Kredittapsanslaget beregnes månedlig, og bygger på data i datavarehuset som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen, utlån, kreditt og garantier. Kredittapsestimatene beregnes basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for kundens mislighold (probability of default – PD), lånets tap ved mislighold (loss given default – LGD) og lånets eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD).

Banken har historikk for observert misligholdsrate (PD) og observert tapsgrad (LGD). Dette danner grunnlag for å lage estimater på fremtidige verdier for PD og LGD.

Banken vurderer makroøkonomiske faktorer som arbeidsledighet, BNP-vekst, renter, boligpriser og

økonomiske prognoser for å kunne gi fremtidsrettet informasjon. I tillegg inngår forventet løpetid på utlån i estimater for fremtidsrettet informasjon. Det produseres månedssrapporter for validering og stresstesting, som inneholder historikk for observert PD og observert LGD. Disse valideres minimum årlig. De samme modellene ligger til grunn for ECL-beregninger kalibrert for dette formål. Stresstestene inneholder ulike scenario for makroøkonomiske hovedstørrelser og hvordan dette kan påvirke estimatene for PD, LGD, EAD, EL (forventet kreditttap) og UL (risikojustert kapital) i både regulatoriske og økonomiske kredittmodeller. Basisscenarioet fra stresstestene er utarbeidet på bakgrunn av referansebanen i Pengepolitisk rapport fra Norges Bank. Vekting av scenarioene se note 12 tap på utlån for nærmere beskrivelse og sensitivitet.

Definisjonen av mislighold under trinn 3 (se under) er sammenfallende med intern risikostyring og kapitalkravsberegninger. Her anvendes 90 dagers overtrekk og kredittforringet som et viktig kriterium for mislighold. Kriteriene for vesentlig økning i kreditt risiko beskrives i trinn 1 og 2 under. Vesentlig økning i kreditt risiko måles for det enkelte utlånet. Tapsavsetningen beregnes og rapporteres etter driftssegmentene person- og bedriftsmarkedet.

Konsernet har ikke foretatt noen overstyring av nedskrivningsmodellen.

Trinn 1

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kreditt risiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning til tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3. I modellen forutsettes at kunder med PD lavere enn 0,6 prosent kan kategoriseres som lav risiko og defineres som trinn 1 uavhengig av endring i PD.

Trinn 2

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kreditt risiko siden førstegangsinnregning, men hvor eiendelen ikke er kredittforringet på balansedagen. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. I denne gruppen finner vi eiendeler med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som er klassifisert som friske. Avgrensning mot trinn 1 avhenger av om det har skjedd en vesentlig økning i kreditt risiko, med mindre dette kan tilbakevises. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig. Vesentlig endring i

kredittrisiko inntreffer dersom betaling er forsinket med 30 dager uavhengighet av nivået på PD eller eiendeler knyttes til kunder som har kommet på watchlist. Kundene på watchlist har som hovedregel en vesentlig økning i kredittrisiko dersom PD har økt med over 150 % siden innvilgelse til et nivå over 0,60 %.

Endringen måles ved å sammenligne kundens PD samme måned som kontoen ble opprettet/fornyhet («PD_IB») med kundens PD for måneden det rapporteres på («PD_UB»).

Trinn 3

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler som er kredittforringet. En eiendel er kredittforringet når én eller flere hendelser som har en negativ innvirkning på den finansielle eiendelens estimerte framtidige kontantstrømmer, har funnet sted. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Banken har definert at det foreligger kredittforringelse når et utlån er i mislighold. Denne definisjonen er i tråd med definisjonen som gjelder for intern risikostyring og for regulatorisk kapitalkravs-beregning for IRB-bankene. Se for øvrig note 9 for nærmere beskrivelse og fordeling av risikoklasser.

Kredittforringede engasjement

Samlet engasjement fra en kunde (over 1.000 nok) regnes som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer hvor det ikke foreligger betalingsmislighold, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at banken vil bli påført tap, defineres som tapsutsatte engasjementer. Tapsutsatte engasjementer består av sum misligholdte engasjementer over 90 dager og øvrige tapsutsatte engasjement (ikke-misligholdte engasjement med individuell nedskrivning).

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tap er endelig, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket av tidligere foretatte individuelle tapsavsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i tapsavsetningene, samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger resultatføres.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført.

Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellig fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar banken i enkelte tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg, og regnskapsføres etter henholdsvis IAS 2 eller IFRS 5.

Overføring av låneporteføljer

Banken har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Banken vurderer at praktisk talt all risiko og avkastning ved eierskap knyttet til solgte utlån er overført. Alle overførte lån er fraregnet i bankens balanse. I henhold til inngått forvaltningsavtale med disse to selskapene i alliansen, forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. I tillegg til salgssummen mottar banken et vederlag i form av løpende provisjoner for lånene. Det vises til nærmere omtale i note 9.

Varige driftsmidler

Eiendom, anlegg og utstyr førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid etter IAS 16. Ved fastsetting av avskrivningsplan, splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi for bankens og konsernets eiendeler. Tomter og kunst avskrives ikke, men testes periodisk for nedskrivning ved indikasjoner på verdifall. Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36, når omstendighetene indikerer det.

Banken har ikke klassifisert driftsmidler etter IAS 40 (investeringseiendommer).

Øvrige nedskrivninger

Balanseført beløp av bankens eiendeler blir gjennomgått på balansedagen. Dette for å vurdere om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner, estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp. Nedskrivninger foretas når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet.

Leieavtaler

Banken innregner leieavtaler i tråd med IFRS 16 med innregning av bruksrett og tilhørende leieforpliktelse. Leieforpliktelsen innregnes som gjeld til amortisert kost, basert på leieavtalens vederlag og effektive rente. Bruksretten innregnes som en del av bankens driftsmidler, gjenværende bruksrett testes for verdifall i samsvar med IAS 36.

Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten ved oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill vedrørende den solgte virksomheten.

Pensjoner

Ytelsesbaserte ordninger

Pensjonsforpliktelser og -kostnader for ytelsesbaserte pensjonsordninger beregnes etter forsikringsmessige prinsipper av uavhengig aktuar. Pensjonskostnaden består av periodens pensjonsopptjening for de ansatte som inngår i ordningen, renter av netto forpliktelse,

samt eventuelle planendringer. Det gjøres påslag for både arbeidsgiveravgift og finansskatt i beregning av årlig pensjonskostnad og i beregning av netto pensjonsforpliktelse.

Ved beregning av netto forpliktelse (nåverdi forpliktelse fratrasket virkelig verdi av pensjonsmidler) kan det oppstå aktuarmessige gevinster og tap (estimatavvik) som følge av endringer i forutsetninger eller erfaringsavvik. Estimater og erfaringsavvik regnskapsføres over utvidet resultat (andre inntekter og kostnader) i den perioden de oppstår.

Bankens kollektive ytelsesbaserte ordninger er lukket for nye ansatte.

Innskuddsbaserte ordninger

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at banken ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Innbetalinger for ordningen kostnadsføres direkte. Banken er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon, AFP. Premier til AFP blir også behandlet som en innskuddsbasert ordning.

Det henvises til note 24 for nærmere beskrivelse av og endringer i bankens pensjonsordninger.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som et ledd i vurderingen av tap på utlån og etter samme prinsipper, og rapporteres sammen med disse. Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser, dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg, og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig.

Avsetning for restruktureringsutgifter foretas når banken har en avtalemessig eller rettslig forpliktelse.

Ansvarlige lån og fondsobligasjoner

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlige lån klassifiseres som forpliktelse i balansen og måles til amortisert kost slik som andre langsiktige lån (se over).

Fondsobligasjon hvor konsernet ikke er forpliktet til å betale tilbake hverken rente eller hovedstol klassifiseres som hybridkapital under egenkapital. Rentekostnadene på fondsobligasjonen presenteres ikke som rentekostnad i resultat, men føres direkte mot egenkapitalen. Skatteeffekten av rentekostnaden klassifiseres som skatt på ordinært resultat.

Utbytte og gaver

Foreslått utbytte på egenkapitalbevis og utbytte/gave til samfunnskapitalen klassifiseres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens representantskap og reklassifiseres til annen gjeld når det er vedtatt.

Inntektsføring

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter -og kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost, resultatføres løpende basert på effektiv rentes metode. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres over forventet løpetid. For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi, vil renten klassifiseres som renteinntekt eller -kostnad, mens effekten av verdiendringer klassifiseres som inntekt/kostnad fra andre finansielle investeringer eller over øvrige resultatposter.

Renteinntekter på finansielle eiendeler målt til amortisert kost og finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over utvidet resultat er presentert i regnskapslinjen «Renteinntekter, amortisert kost». Renteinntekter på finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultat er presentert i regnskapslinjen «Renteinntekter eiendeler målt til virkelig verdi».

Dersom en finansiell eiendel eller en gruppe av like eiendeler er nedskrevet som følge av verditap, resultatføres renteinntektene ved å benytte renten som fremtidige kontantstrømmer diskonteres med for å beregne verditapet.

Gjennomsnittlig rente

Det er flere steder i notene oppgitt årets gjennomsnittlige rentesats. Årets gjennomsnittlige rentesats tilsvarer årets renteinntekt eller rentekostnad etter amortisert kost dividert på henholdsvis gjennomsnittlige utlån eller innlån.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og

gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

Andre inntekter

Leieinntekter fra eiendom inntektsføres lineært over leieperioden.

Mottatt utbytte

Mottatt utbytte på egenkapitalinstrumenter innregnes i resultatet etter at bankens rett til å motta betaling er fastsatt.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved kurs på transaksjonstidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner, eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balanse dagen, innregnes i resultatet.

Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og endring i utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

Formuesskatt regnes ikke som skatt etter IAS 12 og er presentert som driftskostnad.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen viser kontantstrøm gruppert etter kilder og anvendelsesområde. Kontanter og kontantekvivalenter inkluderer kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på banker uten oppsigelsesfrist.

Note 3 – Kritiske regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Tap på utlån og garantier

Banken gjennomgår hele bedriftsmarkedsporteføljen årlig. Store og risikoutsatte engasjementer, samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer gjennomgås løpende. Engasjementer som er misligholdt over 30 dager blir vurdert i forhold til tiltak og/eller behov for nedskrivning.

Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom de har en særdeles dårlig betalingshistorikk.

Måling av ECL (forventet kredittap) i henhold til IFRS 9 krever vurdering av når det har vært vesentlig økning i kredittrisiko og ved fastsettelse av nivået på verdifall, særlig med hensyn til estimeringen av beløp og tidspunkt for fremtidige kontantstrømmer og sikkerhetsverdier. Disse estimatene er drevet av en rekke faktorer der endringer kan resultere i ulike nivåer av tapsavsetninger. Elementer av ECL-modellen som inneholder vurdering og estimater inkluderer:

- Den interne PD modellen, som angir sannsynlighet for mislighold
- Kriterier som vurderer om det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko, slik at det beregnes livstids forventet kredittap
- Bruken av fremtidsrettet informasjon om makro-økonomiske forhold, samt vektning av ulike sannsynligheter og hvordan disse kan påvirke estimatene for PD, LGD og EAD.

Det vises til note 2 for nærmere beskrivelse av prinsipper og note 12 for sensitivitetsbetraktninger.

Virkelig verdi

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet vil normalt omsettes i aktive markeder og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet.

Med unntak av noen få aksjer, er det norske aksjemarkedet lite likvid. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist omsatte kurs. I noen tilfeller der likviditeten er dårlig og det fremkommer større uforklarte prisbevegelser rundt årsskiftet, vil kursen kunne være fastsatt som volumvektet gjennomsnitt over en tidsperiode, vanligvis desember.

Tilsvarende vil virkelig verdi for eiendeler og forpliktelser som regnskapsføres til amortisert kost og som

fremkommer i noter, kunne være estimater basert på diskonterte forventede kontantstrømmer, multiplikatoranalyser eller andre beregningsmetoder. Slike vil kunne være beheftet med betydelig usikkerhet.

Virkelig verdi derivater

Virkelig verdi av derivater fremkommer vanligvis ved bruk av verddivurderingsmodeller der prisen på underliggende faktorer, eksempelvis renter og valuta, innhentes i markedet. For opsjoner vil volatiliteter være observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes at eksempelvis renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I motsatt fall brukes den relevante kjøps- eller salgskurs for å vurdere nettoposisjonen.

For derivater der motpart har svakere kredittrating enn banken, vil prisen reflektere en underliggende kredittrisiko.

Likviditetsportefølje

Bankens likviditetsportefølje klassifiseres og måles til virkelig verdi over resultatet i samsvar med IFRS 9.4.1.4 basert på formålet med porteføljen. For de instrumenter der det er direkte observerbare priser i markedet blir disse benyttet til verdsettelsen. Resterende del av porteføljen verdsettes ved å beregne nåverdien av estimert kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve, herunder inkludert en indikert kredittspread på utsteder fra et anerkjent meglerhus eller Reuters/Bloomberg prissettingstjeneste.

Fastrenteutlån

Virkelig verdi av fastrenteutlån til kunder er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve med tillegg for en beregnet margin.

Utlån med flytende rente med pant i boligeiendom

Utlån til og fordringer på kunder med flytende rente med pant i boligeiendom blir målt og klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader (OCI). Dette da forretningsmodellens formål er vurdert til både å være for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og salg av lån (overføring av boliglån til SB1 Boligkreditt AS).

Som virkelig verdi på slike boliglån forstås:

- Lån i tapskategori 1 - lånets nominelle verdi (ulik amortisert kost)
- Lån i tapskategori 2, og 3J - lånets nominelle verdi redusert med forventet tap (= amortisert kost)

- Lån i tapskategori 3K - lånets nominelle verdi redusert med individuelle tapsavsetninger (= amortisert kost).

Note 4 – Sammenslåing SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark 1. juni 2021

Sammenslåingen av SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark ble gjennomført 1. juni 2021 med regnskapsmessig effekt fra samme dato. SpareBank 1 BV er overtakende bank og har endret navn til SpareBank 1 Sørøst-Norge. Fusjonen er behandlet etter oppkjøpsmetoden i samsvar med IFRS 3. Banken har sitt hovedkontor foreløpig i Tønsberg, men vil flyttes til Fokserød i Sandefjord i løpet av andre kvartal 2022.

30. november 2020 vedtok styrene i bankene en intensjonsavtale om en mulig fusjon mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark. Bakgrunnen for sammenslåingen var at man så to solide og godt drevne banker som ønsker å utnytte potensialet om ytterligere å optimalisere sine komparative fortrinn ved å danne SpareBank 1 Sørøst-Norge. Dette i en region (gamle Buskerud, Vestfold og Telemark) med neste 750.000 innbyggere og et meget dynamisk og ekspansivt næringsliv. Intensjonen med sammenslåingen er å danne en slagkraftig bank som styrker bankenes kundeposisjoner, gir økt avkastning til eierne og ikke minst skaper trygge og attraktive arbeidsplasser innen bank og finans i region. Videre vil den nye banken styrke og sikre bankenes posisjoner i de respektive lokalsamfunn via en desentral organisasjons modell, som sammen med de fire sterke og viktige lokale sparebankstiftelsene skal underbygger bankens identitet.

22. februar 2021 ble fusjonsplanen vedtatt av styrene i begge bankene, og fusjonsplanen ble endelig vedtatt i bankenes representantskap 25. mars 2021. 21. mai 2021 ga Finanstilsynet de nødvendige tillatelser til fusjonen. Fusjonen ble vedtatt gjennomført fra 1. juni.

I den endelige fusjonsplanen ble bytteforholdet satt til 60 prosent til SpareBank 1 BV og 40 prosent til Sparebanken Telemark tilsvarende et bytteforhold på 3,41 per egenkapitalbevis. Vederlaget for overtagelsen av virksomheten til Sparebanken Telemark ytes i form av nye egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge. I forbindelse med sammenslåingen er eierandelskapitalen forhøyet med 676,3 mnok ved utstedelse av 45.089.995 nye egenkapitalbevis herav 37.116.986 egenkapitalbevis til tidligere egenkapitalbevisiere i Sparebanken Telemark og 7.973.009 egenkapitalbevis til Sparebankstiftelsen Telemark – Grenland, som vederlag for virksomheten som er overtatt fra Sparebanken Telemark. Disse egenkapitalbevisene utstedes til pålydende 15 nok per. egenkapitalbevis og til en kurs på 39,31 nok per egenkapitalbevis. Kursen tilsvarende tremåneders volumvektet kurs per 17. februar 2021 fratrasket foreslått utbytte på 1,90 nok per egenkapitalbevis i SpareBank 1 BV.

Det er også registrert forhøyelse av eierandelskapitalen med 157,5 mnok ved konvertering av grunnfondskapital til eierandelskapital ved utstedelse av 10.498.569 nye egenkapitalbevis til SpareBank 1 Stiftelsen BV til kurs 41,49 nok per. egenkapitalbevis.

Etter utstedelsen av nye egenkapitalbevis utgjør eierandelskapitalen 1.780,3 mnok fordelt på 118.689.917 egenkapitalbevis pålydende 15 nok per. egenkapitalbevis.

Virkelig verdi av de 45.089.995 egenkapitalbevisene som er utstedtsom vederlag til egenkapitalbevisierne

i Sparebanken Telemark og Sparebankstiftelsen Telemark – Grenland utgjør 47,80 nok per egenkapitalbevis som tilsvarer siste omsetningskurs 31. mai 2021. Differansen mellom virkelig verdi av vederlaget til egenkapitalbeveiseierne i Telemark før sammenslåingen og deres andel av netto egenkapital i henhold til oppkjøpsanalysen, utgjør en negativ goodwill («badwill»),

og innregnes i resultatet på gjennomføringstidspunktet (1. juni 2021) i samsvar med IFRS 3.

I tabellen nedenfor vises vederlaget, virkelig verdi av eiendeler og gjeld fra Sparebanken Telemark samt beregning av negativ goodwill per 1. juni (gjennomføringstidspunktet).

Beløp i mnok

	MORBANK Telemark			KONSERN Telemark		
	31.05.21	Mer/-mindre-verdier	Virkelig verdi 01.06.21	31.05.21	Mer/-mindre-verdier	Virkelig verdi 01.06.21
Virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	13	-	13	13	-	13
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.382	-	1.382	1.382	-	1.382
Netto utlån til og fordringer på kunder	26.241	46	26.287	26.225	46	26.271
Rentebærende verdipapirer	1.420	-	1.420	1.420	-	1.420
Finansielle derivater	64	-	64	64	-	64
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	880	-	880	880	-	880
Eierinteresser i konsernselskaper	29	4	32	-	-	-
Eierinteresser i TS og FKV	108	279	387	272	115	387
Varige driftsmidler	131	42	173	144	44	188
Goodwill	-	-	-	-	-	-
Utsatt skattefordel	17	(22)	(5)	23	(23)	-
Andre eiendeler	40	-	40	61	-	61
Sum eiendeler	30.327	349	30.675	30.484	183	30.667
Innskudd fra kredittinstitusjoner	147	-	147	147	-	147
Innskudd fra kunder	18.715	-	18.715	18.707	-	18.707
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.291	-	7.291	7.291	-	7.291
Finansielle derivater	30	-	30	30	-	30
Ansvarlig lånekapital	250	-	250	250	-	250
Annen gjeld og forpliktelser	239	-	239	234	-	234
Sum gjeld	26.672	-	26.672	26.659	-	26.659
Netto eiendeler	3.654	349	4.003	3.825	183	4.008
Hybridkapital (fondsobligasjon)	100	-	100	100	-	100
Minoritet	-	-	-	5	-	5
Netto egenkapital til fordeling på egenkapitalbeveiseiere og samfunnskapital	3.554	349	3.903	3.720	183	3.903
Beregnet egenkapital basert på sluttkurs 31.05 NOK 47,80 og bytteforfold 40 TM/60 BV			3.752			3.752
Beregnet negativ goodwill			151			151

Som følge av at vederlaget til egenkapitalbeveiseierne er lavere enn verdijustert eierandelskapital, fremkommer det en negativ goodwill som ble inntektsført på fusjonstidspunktet 01.06.2021.

Avstemming av egenkapitaloppstillingen	Morbank	Konsern
Beregnet egenkapital basert på sluttkurs 31.05 NOK 47,80 og bytteforfold 40 Telenark/60 BV	3.752	3.752
Hybridkapital (fondsobligasjon)	100	100
Egenbeholdning av egenkapitalbevis	(8)	(8)
Minoritet	-	5
Egenkapital tilordnet ved fusjon med Sparebanken Telemark	3.844	3.849

Beløp i mnok

	Morbank			Konsern		
	Spare- banken Telemark	SpareBank 1 BV	SpareBank 1 Sørøst- Norge	Spare- banken Telemark	SpareBank 1 BV	SpareBank 1 Sørøst- Norge
Åpningsbalansen 01.06.2021						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	13	96	109	13	96	109
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.382	1.195	2.577	1.382	1.243	2.625
Netto utlån til og fordringer på kunder	26.287	34.059	60.346	26.271	34.032	60.304
Rentebærende verdipapirer	1.420	4.255	5.675	1.420	4.255	5.675
Finansielle derivater	64	79	143	64	79	143
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	880	1.332	2.203	880	1.332	2.203
Eierinteresser i konsernselskaper	32	37	69	-	-	-
Eierinteresser i TS og FKV	387	477	865	387	735	1.123
Varige driftsmidler	173	70	243	188	87	275
Goodwill	-	-	-	-	34	34
Utsatt skattefordel	(5)	11	7	-	12	12
Andre eiendeler	40	99	140	61	124	185
Sum eiendeler	30.675	41.710	72.376	30.667	42.030	72.688
Gjeld						
Innskudd fra kredittinstitusjoner	147	-	147	147	-	147
Innskudd fra kunder	18.715	27.051	45.767	18.707	27.015	45.722
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.291	8.409	15.699	7.291	8.409	15.699
Finansielle derivater	30	85	115	30	85	115
Ansvarlig lånekapital	250	401	651	250	401	651
Annen gjeld og forpliktelser	239	380	619	234	443	677
Sum gjeld	26.672	36.326	62.998	26.659	36.352	63.011
Egenkapital						
Eierandelskapital	1.090	947	1.780	1.090	947	1.780
Egenbeholdning	-	-	(3)	-	-	(3)
Overkursfond	98	1.026	2.777	98	1.026	2.777
Utjevningsfond	489	645	645	489	645	645
Gavefond	-	7	7	-	7	7
Fond for urealisterte gevinster	4	21	21	4	21	21
Hybridkapital (fondsobligasjon)	100	250	350	100	250	350
Sparebankens fond	1.873	2.261	3.423	1.873	2.261	3.423
Annen egenkapital	349	227	227	349	520	520
Neg goodwill	-	-	151	-	-	151
Minoritetsinteresser	-	-	-	5	1	7
Sum egenkapital	4.003	5.384	9.378	4.008	5.678	9.677
Sum gjeld og egenkapital	30.675	41.710	72.376	30.667	42.030	72.688
Poster utenom balansen:						
Portefølje overført til kredittforetak	11.853	13.232	25.086	11.853	13.232	25.086

Proformaresultat for perioden 01.01 til 31.12.2021 er resultat for begge bankene samlet som om sammenlåingen skulle ha skjedd med regnskapsmessig virkning fra 1. januar.

Inntektsføringen av negativ goodwill er i proformaresultatet inntektsført fra 1. januar og merverdi på bygg er avskrevet for hele perioden. Oppkjøpskostnader i

forbindelse med fusjonen er kostnadsført i Sparebanken Telemark i perioden januar til mai med 20,8 mill. kroner.

Det er ingen vesentlige eliminerings mellom bankene i denne perioden slik at resultatene for perioden kun er slått sammen.

Beløp i mnok

Proformaresultat 01.01-31.12.2021	Morbank	Konsern
Renteinntekter	1.525	1.525
Rentekostnader	410	408
Netto renteinntekter	1.116	1.117
Provisjonsinntekter	610	612
Provisjonskostnader	39	37
Andre inntekter	9	257
Netto provisjons- og andre inntekter	580	831
Utbytte	179	41
Netto resultat fra eierinteresser i TS og FKV	1	168
Netto resultat fra andre finansielle investeringer	178	179
Netto resultat fra finansielle investeringer	357	388
Sum netto inntekter	2.053	2.336
Lønnskostnader	427	605
Andre driftskostnader	408	444
Sum kostnader	835	1.050
Resultat før tap og skatt	1.219	1.286
Tap på utlån og garantier	86	86
Resultat før skatt	1.133	1.200
Skattekostnad	189	197
Ordinært resultat	944	1.004

Note 5 – Segmentinformasjon

Segmentopplysningene er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat- og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner.

Rapporteringen av segmenter er inndelt i følgende områder: Personmarkeds kunder (PM) og bedriftsmarkeds kunder (BM) som inkluderer morbank og datterselskaper knyttet til eiendomsmeglervirksomhet og

regnskapstjenester. I øvrig virksomhet inngår i hovedsak datterselskaper som forvalter eiendom.

Gjeld og eiendeler er ikke fordelt på forretningsområdene utover innskudd og utlån. Konsernelimineringer fremkommer i egen kolonne dersom de ikke er fordelt. Det benyttes samme regnskapsprinsipper i segmentrapporteringen som for konsernet.

Konsern 31.12.2021 (beløp i mnok)

Resultat	PM	BM	Øvrig virksomhet	Konsernelimineringer	Totalt
Resultat					
Netto renteinntekter	550	370	0,1	(0,2)	920
Netto provisjons- og andre inntekter	838	254	-	(17)	1.075
Driftskostnader	653	242	7	(15)	886
Resultat før tap	735	382	(6)	(2)	1.109
Tap på utlån og garantier	8	71	-	0,5	79
Resultat før skatt	728	311	(6)	(2)	1.030
Balanse					
Netto utlån til kunder	44.609	17.963	-	(29)	62.542
Andre eiendeler	-	-	12.488	(119)	12.370
Sum eiendeler pr segment	44.609	17.963	12.488	(148)	74.911
Innskudd fra og gjeld til kunder	31.098	15.166	-	(52)	46.212
Annen gjeld og egenkapital	-	-	28.815	(116)	28.699
Sum egenkapital og gjeld pr segment	31.098	15.166	28.815	(168)	74.911

Konsern 31.12.2020 (beløp i mnok)

Resultat	PM	BM	Øvrig virksomhet	Konsernelimineringer	Totalt
Resultat					
Netto renteinntekter	403	247	1	(0,3)	649
Netto provisjons- og andre inntekter	462	149	0,2	(0,5)	611
Driftskostnader	427	171	4	(3)	599
Resultat før tap	437	225	(3)	2	661
Tap på utlån og garantier	7	28	-	(4)	31
Resultat før skatt	430	197	(3)	7	630
Balanse					
Netto utlån til kunder	25.024	7.440	-	(21)	32.444
Andre eiendeler	-	-	8.072	(60)	8.012
Sum eiendeler pr segment	25.024	7.440	8.072	(81)	40.455
Innskudd fra og gjeld til kunder	16.488	9.414	-	(39)	25.864
Annen gjeld og egenkapital	-	-	14.634	(42)	14.592
Sum egenkapital og gjeld pr segment	16.488	9.414	14.634	(81)	40.455

Note 6 – Kapitaldekning

Ved beregning av kapitaldekning benytter SpareBank1 Sørøst-Norge standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Finansdepartementet besluttet 13. mars 2020 å redusere motsyklisk buffer fra 2,5 % til 1 % med umiddelbar effekt. Basert på dette er regulatorisk krav til ren kjernekapital minimum 11 %. Finanstilsynet fastsatte i forbindelse med fusjonen mellom Telemark og BV pilar 2-krav for banken på 2,3 % gjeldende fra 01.06.2021. Dette kravet er gjeldende inntil Finanstilsynet fastsetter nytt pilar 2-krav. Styret skal så snart som mulig igangsette arbeidet med ny kapitalbehovsvurdering (ICAAP). Vurderingen oversendes Finanstilsynet senest tolv måneder etter at fusjonen er gjennomført. Samlet regulatorisk krav til ren kjernekapital blir dermed 13,3 %. Konsernets mål om ren kjernekapitaldekning er minimum 16,0 %.

Ved utgangen av året utgjorde ren kjernekapitaldekning 18,3 % (18,8 %) inkl. 39,1 % av resultat pr. 31.12. Uvektet kjernekapital (leverage ratio) utgjorde 8,4 % (8,6 %) ved utgangen av kvartalet. Regulatorisk krav til uvektet kjernekapital er 5,0 %.

Finanstilsynet publiserte 10. desember 2020 et rundskriv vedrørende vurdering av engasjementer som skal vurderes som høyrisiko. Finanstilsynets tolkning av gjeldende CRR-regelverk tilsier at alle eiendomsutviklings-

prosjekter som har som formål å videreselges med fortjeneste anses som spekulativ investering og skal risikovektes 150 %. Dette regelverket ble implementert av begge bankene i de 3 foregående kvartalene. I inneværende kvartal er byggeprosjekter med dokumentert bindende forhåndssalg på minimum 50 % av engasjementet risikovektet med 100 %, jfr rundskriv 2/2021 fra Finanstilsynet.

Utvidet konsolidering for eierforetak i samarbeidende gruppe

Under regelverket CRD IV ligger SpareBank 1 Sørøst-Norge pt under vesentlighetsgrensen for rapportering av full konsolidert kapitaldekningsoppgave. Det utarbeides således ikke kapitaldekning på konsolidert nivå. Fra og med 2018 foretar banken forholdsmessig konsolidering av eierandeler i samarbeidende gruppe.

Følgende foretak inngår i forholdsmessig konsolidering:

- SpareBank 1 Boligkreditt AS (10,7 %)
- SpareBank 1 Næringskreditt AS (12,3 %)
- SpareBank 1 Kreditt AS (9,5 %)
- SpareBank 1 SMN Finans AS (11,5 %)
- BN Bank ASA (7,5 %)

Bestemmelsen gjelder eierandeler i andre finansforetak som forestår den virksomheten som samarbeidet omfatter, jf. Finansforetaksloven § 17-13.

Forholdsmessig konsolidering

(beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
Ansvarlig kapital		
Ren kjernekapital	8.817	4.907
Kjernekapital	9.293	5.233
Ansvarlig kapital	10.124	5.744
Beregningsgrunnlag	48.269	26.156
Kapitaldekning		
Ren Kjernekapitaldekning	18,3 %	18,8 %
Kjernekapitaldekning	19,3 %	20,0 %
Kapitaldekning	21,0 %	22,0 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	8,40 %	8,59 %

Morbank

Ansvarlig kapital	31.12.2021	31.12.2020
Eierandelskapital	1.778	947
Overkursfond	2.777	1.026
Utjevningsfond	811	645
Sparebankens fond	3.532	2.261
Fond for urealisert gevinst/tap	26	22
Gavefond	202	7
Avsatt utbytte klassifisert som egenkapital	297	120
Sum balanseført egenkapital (eksklusiv hybridkapital)	9.423	5.027
Verdijusteringer på aksjer og obligasjoner målt til virkelig verdi (AVA)	(11)	(8)
Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	(122)	(956)
Fradrag for vesentlige eierandeler i finansiell sektor	(749)	-
Utbytte avsatt til utdeling, klassifisert som egenkapital	(297)	(120)
Utbytte/gave til samfunnskapitalen, klassifisert som egenkapital	(196)	-
Sum ren kjernekapital	8.048	3.944
Hybridkapital	350	250
Sum kjernekapital	8.398	4.194
Tilleggskapital utover kjernekapital		
Tidsbegrenset ansvarlig kapital*	650	400
Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-	(5)
Netto ansvarlig kapital	9.047	4.589
Risikoveid beregningsgrunnlag		
Eiendeler som ikke inngår i handelsporteføljen	36.532	18.735
Operasjonell risiko	3.066	1.945
CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)	74	79
Totalt beregningsgrunnlag	39.672	20.758
Ren Kjernekapital	20,3 %	19,0 %
Kjernekapital	21,2 %	20,2 %
Kapitaldekning	22,8 %	22,1 %
Uvektet kjernekapital (Leverage ratio)	10,2 %	10,2 %
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,50 %)	992	519
Motsyklisk buffer (1,0 %)	397	208
Systemrisikobuffer (3,00 %)	1.190	623
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	2.579	1.349
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	1.785	934
Tilgjengelig kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	3.684	1.660

	31.12.2021	31.12.2020
Stater og sentralbanker	27	-
Lokale og regionale myndigheter	63	59
Offentlig eide foretak	10	10
Institusjoner	159	164
Foretak	4.280	2.118
Massemarked	4.600	2.760
Pantsikkerhet i bolig- og fritidseiendom	16.456	8.240
Pantsikkerhet i næringseiendom	5.589	2.252
Forfalte engasjement	326	75
Høyrisiko-engasjementer	1.646	1.280
Obligasjoner med fortrinnsrett	497	296
Fordringer på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	340	146
Andeler i verdipapirfond	48	43
Egenkapitalposisjoner	2.135	1.160
Øvrige engasjement	356	133
Sum Kredittrisiko	36.532	18.735

Note 7 – Finansiell risikostyring

Risikoeksponering

SpareBank1 Sørøst-Norge er gjennom sin virksomhets-utøvelse eksponert for ulike typer risiko.

Nedenfor er de vesentligste listet:

Strategisk risiko er risikoen for tap som følge av feilslåtte strategiske satsinger.

ESG- risiko er risikoen for tap som følge av:

- endringer i natur-, klima- og eller miljøforhold (E) som direkte eller indirekte vil kunne ha negativ effekt for konsernet
- manglende etterlevelse av regulatoriske krav eller markedets forventninger knyttet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og god forretningsskikk (S)
- manglende etterlevelse av regulatoriske krav eller markedets forventninger knyttet til styring og kontroll (G).

Forretningsrisiko er risiko for uventede inntekts- og kostnadssvingninger som følge av konsernets virksomhet, eller endringer i eksterne forhold som skift i rammebetingelser, markedssituasjonen eller myndighetenes reguleringer. Sistnevnte gjelder spesielt fall i inntekter som følge av økt konkurranse, endring i rammebetingelser eller annen endring i forretningsgrunnlaget samt endring i kostnadsbildet som en ikke klarer å kompensere gjennom andre kostnadsreduerende eller inntektsøkende tiltak.

Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser. Kredittrisiko oppstår som følge av og er primært knyttet til:

- Finansering/utlån til privatmarked
- Finansering/utlån til bedriftsmarked

Konsernet har i tillegg kredittrisiko tilknyttet plasseringer i rentebærende verdipapirer. Dette er nærmere beskrevet under Markedsrisiko nedenfor.

Konsentrasjonsrisiko er risikoen for at det oppstår en opphopning av eksponering mot enkelt kunde, bransje eller geografisk område. Konsentrasjonsrisiko på tvers er eksponeringer som kan oppstå på tvers av ulike risikotyper eller forretningsområder i konsernet, for eksempel på grunn av en felles underliggende risikodriver.

Likviditets og finansieringsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å kunne innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at konsernet ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden ved dette øker betydelig.

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder.

Eierisiko er risikoen for at konsernet blir påført negative resultater fra eierposter i strategisk eide selskap og/eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene.

SpareBank 1 Sørøst-Norge har i hovedsak eierisiko gjennom indirekte eierandel i SpareBank 1 Gruppen AS (4,4 %), samt direkte eierandeler i BN Bank ASA (7,5 %), SpareBank 1 Boligkreditt AS (10,7 %) Sparebank 1 Næringskreditt AS (12,3 %), SpareBank1 Kreditt AS (9,5 %), SpareBank 1 Forvaltning AS (6,0 %), Sparebank 1 SMN Finans AS (11,5 %), SpareBank 1 Betaling AS (8,0 %), SpareBank 1 Markets AS (2,2 %), SpareBank 1 Bank og Regnskap AS (8,7 %) og SpareBank 1 Gjeldsinformasjon AS (10,7 %).

Forsikringsrisiko er risiko oppstår som følge av og er knyttet til eierskapet i SpareBank1 gruppen og ved dette indirekte eierskap i Fremtind.

Systemrisiko er risiko for at finansiell ustabilitet gir forstyrrelser i tilbudet av finansielle tjenester av et omfang som kan føre til betydelige negative virkninger på produksjon og sysselsetting.

Systemrisiko oppstår som følge av og er knyttet til karakteristika ved det finansielle systemet som konsernet opererer i.

Compliance risiko er risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter.

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Omdømme risiko er risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter, aksjemarked og/eller myndigheter.

Risikoeksponeringen i SpareBank 1 Sørøst-Norge

Kjernevirksomheten til banknæringen er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. SpareBank1 Sørøst-Norge bruker betydelige ressurser på å videreutvikle prosesser for helhetlig risikostyring i tråd med ledende praksis.

Risiko- og kapitalstyring i konsernet skal støtte opp under arbeidet med å skape finansiell og strategisk merverdi og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Dette skal oppnås gjennom:

- å ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring og konsernets verdigrunnlag.
- å ha en god forståelse av hvilke risikoer som er drivere for inntjening, kostnader og tap.
- å i størst mulig grad prise tjenester og produkter i tråd med underliggende risiko.
- å ha en tilstrekkelig soliditet sett i forhold til langsiktige strategiske mål, initiativ og valgt risikoprofil, og samtidige tilstrebe en optimal kapitalanvendelse i de ulike forretningsområdene.
- Å utnytte synergi- og diversifiseringseffekter
- å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

Rammeverk for styring og kontroll

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring er virksomhetsstyringen bygget på følgende rammeverk:

- Konsernets strategiske målbilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Finansiell fremskriving og stresstester
- Risikostrategier (fastsettelse av risikoevne og risikovilje)
- Likviditet og kapitalstyring (inkl risikojustert avkastning og likviditet og kapitalbehovsvurderinger)
- Overvåkning, rapportering og oppfølging
- Evaluering og tiltak
- Krisehåndtering-, beredskap- og gjenopprettelsesplaner
- Compliance (etterlevelse)

Risikostrategi

Konsernet har som mål å ha en moderat til lav risikoprofil, samt å ha en så høy kvalitet i sin risikooppfølging at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens risikoprofil er kvantifisert gjennom mål for risikojustert avkastning, forventet tap, vurderinger av likviditet og behov for økonomisk kapital, herunder regulatorisk krav til kapitaldekning.

Konsernet legger vekt på å ha en kontroll- og styringsstruktur som fremmer målrettet og uavhengig styring og kontroll.

Nedenfor er de risikogruppene som i størst grad påvirker finansiell rapportering beskrevet nærmere. For ytterligere beskrivelse av risikoforhold og risiko-håndtering vises det til kapittel 3.3, omtale i styrets beretning, Pilar III rapport og rapport som behandler prinsipper og praksis knyttet til eierstyring og selskapsledelse. Rapportene ligger tilgjengelige på bankens hjemmeside under investor relations (IR)

<https://www.sparebank1.no/nb/bv/om-oss.html>

Kredittrisiko

Kredittrisiko styres gjennom rammeverket for kreditt-innvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig.

Konsernets kredittpolicy består av overordnede kredittstrategiske rammer for å sikre en diversifisert portefølje og en tilfredsstillende risikoprofil. Rammene setter blant annet grenser for misligholdssannsynlighet, forventet tap, risikojustert kapital og hvor stor andel av samlet utlånseksponering som kan være mot bedrifts markedet. For å unngå uønsket konsentrasjonsrisiko setter de kredittstrategiske rammene også begrensninger knyttet til eksponering og risikoprofil på porteføljnivå, og for ulike bransjer og enkeltkunder. Disse begrensningene kommer i tillegg til de rammer som «Forskrift om store engasjementer» fastsetter. Etablert styring og kontroll skal underbygge konsernets risikovilje på området som er satt til lav til moderat.

De kredittpolitiske retningslinjene fastsetter minimumskrav som gjelder for alle typer finansiering, unntatt for engasjementer innvilget som ledd i utøvelse av særskilte kredittsikringsfullmakter. I tillegg til de generelle kredittpolitiske retningslinjene, er det utarbeidet et sett av mer spesifikke kredittpolitiske retningslinjer knyttet til bransjer eller segmenter som kan innebære en særskilt risiko. Eksempelvis settes det ved finansiering av eiendomsengasjementer minimumskrav til henholdsvis egenkapital, forhåndssalg på boligprosjekter og finansieringsgrad i forhold til leieinntekter på eiendom for utleie.

Styret er ansvarlig for konsernets låne- og kreditt-innvilgelser, men delegerer innen visse rammer kredittfullmaktene til konsernsjef, som igjen delegerer disse videre innenfor egne fullmakter. De delegerte kredittfullmaktene er personlige og knyttet opp mot det enkelte engasjements misligholdssannsynlighet og sikkerhetsdekning.

Konsernet bruker kredittmodeller for risikoklassifisering, risikoprising og porteføljestyling. Risikoklassifiserings-systemet baserer seg på følgende hovedkomponenter:

1. Sannsynlighet for mislighold (PD):

Kundene blir klassifisert i misligholdsklasser ut fra sannsynligheten for mislighold i løpet av en 12 måneders periode basert på et langsiktig utfall. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall knyttet til inntjening og tæring, samt på grunnlag av ikke-finansielle kriterier som atferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni misligholdsklasser (A – I). I tillegg har konsernet to misligholdsklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/ eller nedskrevne engasjement.

2. Eksponering ved mislighold (EAD):

Dette er en beregnet størrelse som beregner konsernets antatte eksponering mot kunden ved mislighold. Denne eksponeringen består av henholdsvis utlånsvolum, garantier og innvilgede ikke trukne rammer. Garantier og innvilgede ikke-trukne rammer på kunder multipliseres med en konverteringsfaktor.

3. Tapsgrad ved mislighold (LGD):

Dette er en beregnet størrelse av hvor mye det er antatt at konsernet potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til verdien av underliggende sikkerheter og de kostnadene konsernet har ved å drive inn misligholdte engasjement. Konsernet fastsetter realisasjonsverdien på stilte sikkerheter på bakgrunn av egne erfaringer over tid, og slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer den antatte realisasjonsverdi i en lavkonjunktur. Det benyttes sju klasser (1 – 7) for klassifisering av engasjementer i henhold til tapsgrad ved mislighold.

Konsernet driver kontinuerlig videreutvikling og etterprøving av risikostyringssystemet og kredittinnvilgelsesprosessen for å sikre god kvalitet over tid. Den kvantitative valideringen skal sikre at de benyttede estimater for misligholdssannsynlighet, eksponering ved mislighold og tapsgrad ved mislighold holder en tilstrekkelig god kvalitet. Det gjennomføres analyser som vurderer modellenes evne til å rangere kundene etter risiko (diskrimineringssevne), og evnen til å fastsette riktig nivå på risikoparameterne. I tillegg analyseres stabiliteten i modellenes estimater og modellenes konjunkturfølsomhet. Den kvantitative valideringen suppleres også med mer kvalitative vurderinger. I tillegg til kreditt-risikoen i utlånsporteføljen har konsernet kredittisiko gjennom likviditetsporteføljen. Denne porteføljen består i hovedsak av verdipapirer med lav risiko som kvalifiserer for låneadgang i Norges Bank.

Det vises til note 8-15 for nærmere beskrivelse av porteføljen pr. 31.12.2021.

Likviditetsrisiko styres gjennom konsernets likviditetspolicy som blir revidert og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstyringen bygger på rammer og gjenspeiler konsernets vedtatte risikoprofil. Strategien setter rammer for størrelsen på likviditetsreserver og lengden på den tidsperioden som konsernet skal være uavhengig av ny markedsfinansiering. Etablert styring og kontroll skal underbygge konsernets risikovilje på området som er satt til lav.

Konsernets utlån finansieres hovedsakelig med kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld. Likviditetsreserven består av kontanter, deponerbare papirer i Norges Bank, ikke benyttede kommitterte trekkrettigheter, boliglån som er klargjort for salg til SpareBank 1 Boligkreditt AS samt børsnoterte verdipapirer. Salg av godt sikrede boliglån til SpareBank1 Boligkreditt AS bidrar til å dempe finansieringsbehovet og dermed likviditetsrisikoen til konsernet. Det er etablert krisehåndterings- og gjenopprettingsplaner. Herunder beredskapsplaner for håndtering av likviditets- og soliditetskriser.

Det er Finansavdelingen som har ansvaret for den daglige risikostyringen, mens controller-funksjonen i økonomiavdelingen og avdeling for risikostyring og compliance overvåker og rapporterer til styret utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien.

Det vises til note 18.

Markedsrisiko styres gjennom konsernets policy for markeds og motpartsrisiko. Styringsstrukturen innbefatter blant annet risikorammer, løpende måling, overvåking og rapportering. Konsernet har en konservativ tilnærming til risikoeksponeringen på området, herunder tar konsernet ikke posisjoner i verdipapirer og finansielle instrumenter med henblikk på videresalg eller for på kort sikt å dra fordel av pris eller renteforandring. Hovedregelen er at konsernet skal begrense markedsrisiko gjennom aktiv bruk av sikringsinstrumenter. Udekket risiko skal kun forekomme innenfor egne tildelte rammer. Etablert styring og kontroll skal underbygge konsernets risikovilje på området er satt til lav.

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Renterisikoen måles ved å simulere hvordan ulike vridninger i rentekurven påvirker konsernets posisjoner. Konsernets renterisiko er i hovedsak kort og anses som lav.

Kredittspreadsrisiko defineres som risikoen for tap som følge av økning i kredittspreader på rentebærende

verdipapirer som konsernet har investert i. Konsernet er hovedsakelig eksponert mot kredittspreadrisiko gjennom forvaltning av likviditetsporteføljen som består av obligasjoner og sertifikater med lav risiko.

Valutakursrisiko er risikoen for tap ved endringer i valutakursene. I og med at SpareBank1 Sørøst-Norge er valutaagent og konsernets har inngått en avtale med SpareBank1 SMN knyttet til leveranse av valutatransaksjoner til konsernets kunder, vil valutarisikoen bestå av garantier stilt overfor SpareBank 1 SMN for konsernets kunder som har tatt opp valutalån eller inngått avtaler om valutaderivater, samt en begrenset valutaeksponering i utenlandske sedler i konsernets filialer. Det er etablert strengere krav til rådgiving og vurdering av kundens kompetanse når garantier for valutalån skal innvilges.

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer som konsernet har investert i. Konsernets risikoeksponering mot denne formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene.

Det vises til note 16 og 17 for nærmere beskrivelse av porteføljen pr. 31.12.2021.

Bærekraft/ESG-risiko Det er etablert et rammeverk som sikrer at ESG-risiko ivaretas i alle konsernets operative enheter. Dette innbefatter blant annet:

- Styrende dokumenter eksplisitt relatert til bærekraft og samfunnsvar
- Vurdering av ESG-risiko i styringsdokumenter på risikoområder hvor klimarisiko er en underliggende risikodriver. Dette innbefatter særlig kredittrisiko, markedsrisiko, likviditets- og finansieringsrisiko, forsikringsrisiko/eierrisiko, samt operasjonell risiko/ omdømmerisiko
- Etablerte roller og ansvar, herunder blant annet tilsatt egen bærekraftsansvarlig
- Etablert egen kompetanseplan for bærekraftsområdet

Det vises til omtale i årsrapportens innledende del og kapittel 3.3.

Operasjonell risiko styres gjennom risikostrategien som fastsettes årlig av styret for å definere konsernets risikovilje.

SpareBank1 Sørøst-Norge anser organisasjonskultur å være den viktigste enkeltfaktoren i operasjonell risikostyring. Det gjennomføres jevnlig organisasjonsundersøkelser som måler organisasjonens tilfredshet og risikokultur.

For å sikre at det styres etter et oppdatert og relevant risikobilde har konsernet en risikobasert og dynamisk tilnærming til styring av operasjonell risiko, hvor risikoanalyser oppdateres og risikoreducerende tiltak implementeres løpende. Videre gjennomføres det i samarbeid mellom risikostyringsenheten og prosess- og risikoeiere for de ulike forretningsområdene en årlig evaluering og dokumentasjon av operasjonelle risikoen i konsernet.

Compliance risiko (etterlevelsesrisiko) styres gjennom rammeverket for compliance som fremkommer av bankens compliance-policy og skal sikre at konsernet ikke pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomisk tap som følge av manglende implementering og etterlevelse av lover og forskrifter. Konsernets compliance-policy vedtas av styret og beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering.

SpareBank1 Sørøst-Norge er opptatt av å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Fokusområder er oppfølging av etterlevelse av regulatoriske krav og å sørge for at konsernet har beste tilpasning til kommende endringer i regelverk. Konsernets compliance-funksjon er organisert uavhengig av forretningsenhetene. Avdelingen har det overordnede ansvaret for rammeverk, oppfølging og rapportering innenfor complianceområdet.

Note 8 – Fordringer på og gjeld til kredittinstitusjoner

Konsern

Beløp i mnok	31.12.2021	31.12.2020
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		
Utlån til og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	1.698	769
Utlån til og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	455	305
Totalt	2.153	1.074

Gjeld til kredittinstitusjoner

Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	150	200
Total fordringer på og gjeld til kredittinstitusjoner	150	200

Det er ikke utarbeidet tall for morbank da de er tilnærmet identiske med konserntallene.

Note 9 – Utlån til og fordringer på kunder

Bankens kredittportefølje til kunder er fordelt i segmentene BM og PM. Engasjementene risiko-klassifiseres etter IRB modeller som er utviklet i SpareBank 1-alliansen.

Bankens erfaringer med risikoklassifiseringsmodellen er god og profilen på engasjementsfordelingen

understøttes av øvrige engasjementsvurderinger. Porteføljen synes stabil over tid.

For nærmere omtale av nedskrivninger etter IFRS 9 henvises til note 2.

Brutto utlån til og fordring på kunder

(beløp i mnok)					31.12.2021				31.12.2020			
Morbank	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total
Laveste risiko	29.916	102	-	30.019	12.252	60	-	12.312	12.252	60	-	12.312
Lav risiko	15.961	323	-	16.285	11.321	234	-	11.555	11.321	234	-	11.555
Middels risiko	10.729	2.284	-	13.013	5.897	1.065	1	6.963	5.897	1.065	1	6.963
Høy risiko	1.039	654	-	1.693	276	508	4	789	276	508	4	789
Svært høy risiko	756	625	18	1.400	316	459	-	774	316	459	-	774
Misligholdt og nedskrevet	-	25	366	391	-	-	223	223	-	-	223	223
Sum brutto utlån til og fordring på kunder	58.401	4.015	384	62.801	30.061	2.327	228	32.616	30.061	2.327	228	32.616

(beløp i mnok)					31.12.2021				31.12.2020			
Konsern	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total
Laveste risiko	29.902	102	-	30.004	12.252	60	-	12.312	12.252	60	-	12.312
Lav risiko	15.961	323	-	16.285	11.321	234	-	11.555	11.321	234	-	11.555
Middels risiko	10.714	2.284	-	12.998	5.888	1.065	1	6.954	5.888	1.065	1	6.954
Høy risiko	1.039	654	-	1.693	276	508	4	789	276	508	4	789
Svært høy risiko	756	625	18	1.400	316	459	-	774	316	459	-	774
Misligholdt og nedskrevet	-	25	366	391	-	-	202	202	-	-	202	202
Sum brutto utlån til og fordring på kunder	58.372	4.015	384	62.771	30.052	2.327	207	32.586	30.052	2.327	207	32.586

Brutto utlån til og fordring på kunder til amortisert kost og virkelig verdi over utvidet resultat

(beløp i mnok)					31.12.2021				31.12.2020			
Morbank	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total
Laveste risiko	28.036	92	-	28.128	11.252	54	-	11.306	11.252	54	-	11.306
Lav risiko	15.411	311	-	15.722	10.880	230	-	11.110	10.880	230	-	11.110
Middels risiko	10.389	2.164	-	12.554	5.757	1.011	-	6.768	5.757	1.011	-	6.768
Høy risiko	1.035	645	-	1.680	308	477	-	785	308	477	-	785
Svært høy risiko	753	601	18	1.373	290	475	-	764	290	475	-	764
Misligholdt og nedskrevet	-	25	359	385	-	-	219	219	-	-	219	219
Sum brutto utlån til og fordring på kunder til amortisert kost og virkelig verdi over utvidet resultat	55.624	3.840	378	59.841	28.487	2.246	219	30.952	28.487	2.246	219	30.952

(beløp i mnok)					31.12.2021				31.12.2020			
Konsern	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total
Laveste risiko	28.021	92	-	28.114	11.252	54	-	11.306	11.252	54	-	11.306
Lav risiko	15.411	311	-	15.722	10.880	230	-	11.110	10.880	230	-	11.110
Middels risiko	10.374	2.164	-	12.539	5.748	1.011	-	6.759	5.748	1.011	-	6.759
Høy risiko	1.035	645	-	1.680	308	477	-	785	308	477	-	785
Svært høy risiko	753	601	18	1.373	290	475	-	764	290	475	-	764
Misligholdt og nedskrevet	-	25	359	385	-	-	198	198	-	-	198	198
Sum brutto utlån til og fordring på kunder til amortisert kost og virkelig verdi over utvidet resultat	55.595	3.840	378	59.812	28.478	2.246	198	30.922	28.478	2.246	198	30.922

Garantier (beløp i mnok)					31.12.2021				31.12.2020			
Konsern	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total
Svært lav	234	9	-	243	109	2	-	111	109	2	-	111
Lav	144	5	-	149	82	12	-	94	82	12	-	94
Middels	292	59	-	351	104	89	-	193	104	89	-	193
Høy	75	3	-	78	23	11	-	34	23	11	-	34
Svært høy	47	15	-	62	35	18	-	53	35	18	-	53
Misligholdt og nedskrevet	-	-	18	18	-	-	4	4	-	-	4	4
Sum garantier	792	91	19	901	354	132	4	490	354	132	4	490

Ubenyttede kreditter (beløp i mnok)					31.12.2021				31.12.2020			
Konsern	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total
Svært lav	2.520	21	-	2.541	1.794	1	-	1.795	1.794	1	-	1.795
Lav	341	2	-	344	85	1	-	86	85	1	-	86
Middels	892	97	-	989	23	2	-	25	23	2	-	25
Høy	298	15	-	313	-	1	-	1	-	1	-	1
Svært høy	179	35	1	215	-	-	-	-	-	-	-	-
Misligholdt og nedskrevet	-	-	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum Tilsagn	4.229	171	10	4.410	1.903	5	62	1.908	1.903	5	62	1.908

Lånetilsagn (beløp i mnok)

Konsern	31.12.2021				31.12.2020			
	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn2	Trinn 3	Total
Svært lav	479	17	-	496	294	-	-	294
Lav	1.269	-	-	1.269	207	-	-	207
Middels	1.001	-	-	1.001	628	15	-	643
Høy	184	-	-	184	8	-	-	8
Svært høy	2	-	-	2	52	-	-	52
Misligholdt og nedskrevet	-	2	-	2	-	-	-	-
Sum Tilsagn	2.935	19	-	2.955	1.190	15	-	1.205

Morbank

Morbank					Konsern			
31.12.2020		31.12.2021		Utlån fordelt på geografiske områder (beløp i mnok)	31.12.2021		31.12.2020	
Brutto andel	Utlån	Brutto andel	Utlån		Utlån	Brutto andel	Utlån	Brutto andel
59,5 %	19.600	67,7 %	42.492	Vestfold og Telemark	42.463	67,6 %	19.579	57,2 %
27,6 %	10.397	21,2 %	13.283	Viken	13.283	21,2 %	10.389	30,4 %
12,8 %	2.548	11,0 %	6.933	Norge forøvrig	6.933	11,0 %	2.548	12,2 %
0,2 %	70	0,1 %	92	Utlandet	92	0,1 %	70	0,2 %
100,0 %	32.616	100,0 %	62.801	Sum brutto utlån fordelt på geografiske områder	62.771	100,0 %	32.586	100,0 %

31.12.2020		31.12.2021		Brutto utlån fordelt på sektor og næring		31.12.2021		31.12.2020	
24.967		44.736		Lønnstakere o.l.		44.736		24.967	
5.170		11.201		Eiendomsdrift/forretningsmessig tjenesteyting o.l.		11.172		5.141	
619		2.853		Eiendomsdrift borettslag		2.853		619	
383		768		Varehandel/hotell og restaurant		768		383	
215		590		Jordbruk/skogbruk		590		215	
278		571		Bygg og anlegg		571		278	
370		714		Transport og tjenesteytende næringer		714		370	
327		759		Produksjon (industri)		759		327	
1		10		Offentlig forvaltning		10		1	
286		598		Utlandet og andre		598		286	
32.616		62.801		Sum brutto utlån		62.771		32.586	
8.252		19.814		- Herav vurdert til amortisert kost		19.784		8.223	
22.700		40.143		- Herav vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat		40.143		22.700	
1.664		2.844		- Herav vurdert til virkelig verdi over ordinært resultat		2.844		1.664	
(151)		(229)		Tapsavsetninger på utlån		(229)		(143)	
32.464		62.571		Netto utlån		62.542		32.444	
32.616		62.801		Brutto utlån		62.771		32.586	
12.660		23.769		Brutto utlån overført SB1 Boligkreditt		23.769		12.660	
752		1.565		Brutto utlån overført SB1 Næringskreditt		1.565		752	
46.028		88.135		Brutto utlån inklusive SB1 Boligkreditt og Næringskreditt		88.105		45.999	

Lån med betalingslettelser (forbearance)

Lån hvor det er innvilget betalingslettelse for å avhjelpe finansielle problemer hos kunde vil, etter IFRS 9, klassifiseres i trinn 2 eller 3.

Lån som har en vesentlig økt kredittrisiko siden førstegangs innregning skal klassifiseres i trinn 2. Kredittforringede lån klassifiseres i trinn 3

Brutto utlån med betalingslettelser:
(beløp i mnok)**Morbank / Konsern**

31.12.2021	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Brutto utlån med betalingslettelser uten individuell nedskrivning	-	394	-	394
Brutto utlån med betalingslettelser med individuell nedskrivning	-	-	136	136
Sum brutto utlån med betalingslettelser	-	394	136	529

Brutto utlån med betalingslettelser:**Morbank / Konsern**

31.12.2020	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Brutto utlån med betalingslettelser uten individuell nedskrivning	-	145	-	145
Brutto utlån med betalingslettelser med individuell nedskrivning	-	-	58	58
Sum brutto utlån med betalingslettelser	-	145	58	203

Note 10 – Overføring av finansielle eiendeler

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Næringskreditt AS i Stavanger. Banken har en eierandel på 10,7 % pr 31. desember 2021. Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av boliglån til konkurransedyktige priser. Obligasjonene til SpareBank 1 Boligkreditt har en rating på Aaa og AAA fra henholdsvis Moody's og Fitch. SpareBank 1 Boligkreditt erverver utlån med pant i boliger og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av alliansen kan banken overføre utlån til foretaket, og som en del av bankens finansieringsstrategi er det overført utlån til foretaket. Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 % av takst. Overførte utlån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og banken har, utover forvaltningsrett og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån (til nedskrevet verdi), ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2021 er bokført verdi av overførte utlån 23.769 mill. kroner. Banken forestår forvaltningen av overførte utlån og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har overført og kostnadene i foretaket.

Mottatt vederlag for lån overført fra banken til SpareBank 1 Boligkreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi per utgangen av 2021 og 2020. Lån som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten taps-sannsynlighet.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkl krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger) og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Boligkreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en management buffer på 0,4 %. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt ikke å holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett for det tilfellet at SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 6 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke har likviditet for de neste 12 måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

De lånene som er overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet. SpareBank 1 Næringskreditt ble etablert i 2009 og har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak. Banken har en eierandel på 12,3 % pr 31. desember 2021. Obligasjonene til SpareBank 1 Næringskreditt har en Aaa rating fra Moody's. Foretaket er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Boligkreditt i Stavanger. Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av næringseiendom til konkurransedyktige priser. SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver utlån med pant i næringseiendom og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av bankens finansieringsstrategi er det overført utlån til foretaket. Lån overført til Sparebank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 % av takst. Overførte lån er juridisk eid av Sparebank 1 Næringskreditt AS og banken har, utover forvaltningsrett og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån (til nedskrevet verdi),

ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2021 er bokført verdi av overførte utlån 1.565 mill. kroner. Banken forestår forvaltningen av overførte utlån og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har overført og kostnadene i foretaket.

Mottatt vederlag for lån overført fra banken til SpareBank 1 Næringskreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi per utgangen av 2021 og 2020. Lån som er overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Næringskreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Næringskreditt AS sin kjernekapitaldekning minst er på 11,0 %, og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Næringskreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en management buffer på 0,4 %. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt ikke å holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Næringskreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett for det tilfellet at SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Næringskreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 6 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke lenger har likviditet for de neste 12 måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

Note 11 – Aldersfordeling på forfalte utlån

Tabellen viser forfalte terminer på utlån fordelt på antall dager etter forfall. Det er kun konsern som vises da morbank er identiske med konserntallene.

Konsern

31.12.2021 (beløp i mnok)	Under 30 dager	31–90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder				
Privatmarkedet	4	1	27	31
Bedriftsmarkedet	10	1	11	22
Sum	13	1	38	53

Konsern

31.12.2020 (beløp i mnok)	Under 30 dager	31–90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder				
Privatmarkedet	1	-	44	45
Bedriftsmarkedet	-	2	21	23
Sum	1	2	65	68

Note 12 – Tap på utlån, garantier m.v.

31.12.2020	31.12.2021	(beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
-	89	Effekt ved fusjon med Sparebanken Telemark ¹⁾	89	-
10	(28)	Endring i IFRS 9 forventede tap	(19)	7
26	25	Konstaterte tap	17	26
-	(3)	Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	(3)	-
(1)	(5)	Andre korreksjoner/amortisering på nedskrivninger	(5)	(1)
35	79	Sum tapskostnad på utlån og garantier	79	31

1) Tapskostnad ved utgangen av året beløper seg til 79 mill. kroner. Utlån og garantier i trinn 1 ble i forbindelse med åpningsbalansen 01.06.2021 (se note 3) vurdert til virkelig verdi, tilsvarende amortisert kost. Ved første gangs innregning i den fusjonerte banken ble lånene vurdert på nytt og det ble gjort en tapsavsetning i trinn 1 på 89 mill. kroner. Dette tilsvarer tapsavsetningen som Sparebanken Telemark hadde pr. 31.05.2021 (før fusjonen).

Morbank			Konsern	
31.12.2020	31.12.2021	Tapskostnad fordelt på sektor og næring (beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
-	89	Effekt ved fusjon med Sparebanken Telemark ¹⁾	89	-
7	(2)	Lønnstakere o.l.	(2)	7
13	(11)	Eiendomsdrift / forretningsmessig tjenesteyting o.l.	(11)	9
-	-	Eiendomsdrift borettslag	-	-
-	(3)	Varehandel/hotell og restaurant	(3)	-
-	2	Jordbruk/skogbruk	2	-
(4)	4	Bygg og anlegg	4	(4)
10	1	Transport og tjenesteytende næringer	1	10
7	-	Produksjon (industri)	-	7
-	-	Offentlig forvaltning	-	-
1	(1)	Utlandet og andre	(1)	1
35	79	Sum tap på utlån og garantier	79	31

Kun konsern vises da morbanktall er tilnærmet identisk med konserntall.

(beløp i mnok)

Konsern				
Tapsavsetninger på utlån og garantier	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
31.12.2020	52	50	69	172
Innregnet i resultatet i forbindelse med innregning av lån i trinn 1 ved fusjon	89	-	-	89
Innregnet brutto i balansen i forbindelse med innregning av lån i trinn 2 ved fusjon	-	38	-	38
Endring i innregnet brutto i balansen i forbindelse med innregning av lån i trinn 3 ved fusjon	-	-	-	9
Avsetning til tap overført til trinn 1	32	(22)	(10)	-
Avsetning til tap overført til trinn 2	(5)	6	-	-
Avsetning til tap overført til trinn 3	(2)	(3)	5	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	53	16	2	72
Økning eksisterende lån	(16)	21	57	63
Reduksjon eksisterende lån	(47)	(12)	(10)	(69)
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	(38)	(22)	(17)	(77)
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	(9)	(9)
31.12.2021	120	72	95	287
- tilbakeføring av tapsavsetninger knyttet til virkelig verdi over utvidet resultat*	(24)	-	-	(24)
Balanseførte tapsavsetninger 31.12.2021	96	72	95	264
Herav tapsavsetninger på balanseført utlån	70	68	91	229
Herav tapsavsetninger på ubenyttede kreditter og garantier	26	4	4	34
Herav tapsavsetninger PM - Amortisert kost	4	28	30	62
Herav tapsavsetninger BM - Amortisert kost	92	44	65	201

(beløp i mnok)

Konsern				
Tapsavsetninger på utlån og garantier	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
01.01.2020	42	42	82	165
Avsetning til tap overført til trinn 1	7	(7)	-	-
Avsetning til tap overført til trinn 2	(4)	4	-	-
Avsetning til tap overført til trinn 3	-	(2)	3	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	25	13	2	40
Økning eksisterende lån	10	22	33	64
Reduksjon eksisterende lån	(11)	(8)	(17)	(36)
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	(16)	(14)	(8)	(39)
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	(24)	(24)
31.12.2020	52	50	69	172
- tilbakeføring av tapsavsetninger knyttet til virkelig verdi over utvidet resultat *	(15)	-	-	(15)
Balanseførte tapsavsetninger 31.12.2020	38	50	69	157
Herav tapsavsetninger på balanseført utlån	28	46	69	143
Herav tapsavsetninger på ubenyttede kreditter og garantier	10	4	-	14
Herav tapsavsetninger PM - Amortisert kost	1	21	25	48
Herav tapsavsetninger BM - Amortisert kost	36	29	44	109

* Effekten av fusjon er 8 mill. kroner før skatt

Sensitivitetsanalyse Tapsmodell

Modellen beregner nedskrivning på engasjementer for 3 ulike scenarier hvor sannsynligheten for at det enkelte scenariet inntreffer vektet. Basisscenario for IFRS 9-beregningene bygger i hovedsak på referansebanen i Pengepolitisk rapport fra Norges Bank og inneholder forventninger om makroøkonomiske faktorer som arbeidsledighet, BNP-vekst, rentenivå, boligpriser mv.

Tapsmodellen bygger samtidig på flere input-faktorer fra porteføljene hvor hendelser har inntruffet pr. balanse-dato, men hvor det ligger en naturlig forsinkelse før oppdatert informasjon avleires i modellen. Banken har som en følge av dette forsinkelses-aspektet, foretatt en utvidet gjennomgang av vår BM-portefølje mhp å identifisere og tapsavsette for enkeltengasjementer og bransjer som vi mener vil ha spesifikke problemer med å klare seg gjennom krisen. PD/LGD-nivåer er ikke recalibrert i modellen pr. 31.12.21.

Banken har endret scenariovekting på bedriftsmarkeds-porteføljen med 5 % prosentpoeng fra nedside scenario til forventet scenario i 2021. Scenariovekting er uendret for personmarkedsporteføljen. Effekten av denne endringen er en bedring på om lag 24 mill. kroner. Endringen ble gjort i tredje kvartal 2021.

I oppstilling under er tapsavsetninger ved full (100 %) vekting av de forskjellige scenarier vist for å illustrere spennet i modellen.

Ved årsskiftet ble det gjennomført interne simuleringer ved endring i vektet PD. Simuleringen viste at, gitt bankens scenariovekting pr. 31.12.2021, økte tapsavsetningene med ca 10 mill for hver 10 % økning i vektet PD. Dette indikerer at justeringer av scenarier gir omtrent samme effekt som ved tilsvarende justeringer i PD-nivåer.

Benyttet scenariovektning pr. 31.12.2021 (beløp i mnok)				
	Vekt PM / BM	BM	PM	Totalt
Scenario 1 (Normal case)	80 % / 80 %	117	42	160
Scenario 2 (Worst case)	15 % / 15 %	80	42	122
Scenario 3 (Best case)	5 % / 5 %	4	1	6
Totalt beregnet IFRS 9 avsetninger		201	86	287
- tilbakeføring av tapsavsetninger knyttet til virkelig verdi over utvidet resultat		-	(24)	(24)
Balanseførte tapsavsetninger for morbank 31.12.2021		201	62	264

Tapsavsetning ved 100 % vektning av scenariene (beløp i mnok)				
	Vekt PM / BM	BM	PM	Totalt
Scenario 1 (Normal case)	100 % / 100 %	147	200	200
Scenario 2 (Worst case)	100 % / 100 %	530	812	812
Scenario 3 (Best case)	100 % / 100 %	89	117	117

Benyttet scenariovektning	31.12.2021		31.12.2020	
	BM	PM	BM	PM
Scenario 1 (Normal case)	80 %	80 %	80 %	80 %
Scenario 2 (Worst case)	15 %	15 %	20 %	15 %
Scenario 3 (Best case)	5 %	5 %	0 %	5 %

Kvalitet i utlånsporteføljen (ECL)

Konsern				
Brutto utlån til og fordring på kunder				
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Inngående balanse 2021 *	28.478	2.246	198	30.922
Effekt ved fusjon med Sparebanken Telemark	23.696	1.061	102	24.859
Overført til trinn 1	955	(932)	(23)	-
Overført til trinn 2	(1.926)	1.933	(8)	-
Overført til trinn 3	(132)	(62)	194	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	26.696	883	18	27.597
Økning eksisterende lån	819	121	7	948
Reduksjon eksisterende lån	(3.213)	(204)	(31)	(3.448)
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	(19.735)	(1.095)	(104)	(20.934)
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	(1)	(7)	(8)
Endring som skyldes innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	(9)	(9)
Utgående balanse 2021 *	55.638	3.950	339	59.927
Avsetningsgrad	0,2 %	1,8 %	28,1 %	0,5 %
Herav bedriftsmarked	15.995	1.638	209	17.843
Herav personmarked	39.643	2.312	130	42.085

Konsern				
Brutto utlån til og fordring på kunder	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Inngående balanse 2020 *	27.431	1.947	258	29.636
Utlån overført til Trinn 1	583	(581)	(2)	-
Utlån overført til Trinn 2	(1.058)	1.074	(16)	-
Utlån overført til Trinn 3	(20)	(45)	65	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	14.485	616	23	15.125
Økning eksisterende lån	305	41	1	347
Reduksjon eksisterende lån	(1.120)	(142)	(54)	(1.316)
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	(12.128)	(665)	(40)	(12.832)
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	(37)	(37)
Utgående balanse 2020 *	28.478	2.246	198	30.922
Avsetningsgrad	0,2 %	2,2 %	34,9 %	0,6 %
Herav bedriftsmarked	6.021	1.044	119	7.185
Herav personmarked	22.457	1.202	79	23.738

* Inkluderer ikke utlån vurdert til virkelig verdi over ordinært resultat

Note 13 – Kredittrisikoeksponering for hver interne risikoring

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold.

Utover misligholdssannsynlighet benytter banken vurdert verdi av sikkerheter som et element i gruppering av kunder etter risiko. Fordeling skjer ved tilordning av sikkerheter til det enkelte lån.

Misligholdssannsynlighet og sikkerhetsklasse grupperer deretter den enkelte kunde inn i risikogrupper, som vist nedenfor. Klassifiseringsmatrisen omfatter 77 risikoklasser i forhold til sannsynlighet for mislighold og sikkerhetsdekning. Eksponeringene er gruppert etter totalt engasjement. Totalt engasjement er summen av saldo lån, garantiramme, ramme på kreditt samt påløpte renter.

Morbank og Konsern

(beløp i mnok)	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Brutto utlån	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Brutto utlån
	2021	31.12.2021	2020	31.12.2020
Laveste risiko	0,0 %	30.019	0,0 %	12.312
Lav risiko	0,2 %	16.285	0,2 %	11.555
Middels risiko	5,2 %	13.013	2,9 %	6.963
Høy risiko	7,9 %	1.693	6,7 %	789
Høyeste risiko	18,5 %	1.400	10,9 %	774
Mislighold og nedskrevet	13,5 %	391	18,0 %	223
Totalt	1,9 %	62.801	1,3 %	32.616

Note 14 – Maksimal kredittrisikoeksponering, ikke hensyntatt pantestillelser

Tabellen nedenfor viser maksimalt eksponering mot kredittrisiko for komponentene i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantestillelser og tillatte motregninger.

Morbank			Konsern	
Brutto eksponering			Brutto eksponering	
31.12.2020	31.12.2021	(beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
		Eiendeler		
101	114	Kontanter og fordringer på sentralbanker	114	101
1.035	2.153	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.153	1.074
32.464	62.571	Netto utlån til og fordringer på kunder	62.542	32.444
6.327	9.280	Verdipapirer - til virkelig verdi	9.490	6.518
125	101	Derivater	101	125
129	354	Andre eiendeler	512	193
40.182	74.573	Sum eiendeler	74.911	40.455
		Forpliktelser		
		Betingede forpliktelser		
160	197	- Betalingsgarantier	197	160
302	465	- Kontraktsgarantier	465	302
4	113	- Lånegarantier	113	4
24	126	- Annet garantiansvar	126	24
1.913	4.414	Ubenyttede kreditter	4.410	1.908
2.402	5.314	Sum finansielle garantistillelser	5.311	2.397
40.672	75.474	Total kredittrisikoeksponering ekskl. ubenyttede kreditter	75.812	40.945
Kredittrisikoeksponering knyttet til utlån fordelt på land				
31.12.2020	31.12.2021	Kreditteksponering knyttet til utlån inkl. ubenyttede kreditter	31.12.2021	31.12.2020
34.455	67.122	Norge	67.089	34.450
73	92	Utland	92	73
34.528	67.214	Totalt	67.181	34.523

Hva gjelder kreditteksponering er det kun posten utlån som fordeles etter geografiske områder, ref. note 9.

Sikkerheter pr. sikkerhetsklasse

Tabellen under viser total verdi av sikkerheter fordelt pr. sikkerhetsklasse i bankens risikoklassifiseringssystem. Verdiene er beregnet ut i fra et gjennomsnitt av intervallene innenfor hver klasse.

Morbank og konsern	Prosentvis snitt pr klasse	31.12.2021	31.12.2020
Sikkerhetsklasse 1	120 %	8.700	3.952
Sikkerhetsklasse 2	110 %	13.804	5.238
Sikkerhetsklasse 3	90 %	17.289	7.792
Sikkerhetsklasse 4	70 %	14.171	9.797
Sikkerhetsklasse 5	50 %	3.234	1.439
Sikkerhetsklasse 6	30 %	326	201
Sikkerhetsklasse 7	10 %	131	44
Sum sikkerheter fra risikoklassifisering		57.656	28.462

Note 15 – Kredittkvalitet pr. klasse av finansielle eiendeler

Kredittkvaliteten av finansielle eiendeler håndteres ved at SpareBank 1-alliansen benytter sine interne retningslinjer for kredittrateringer.

Tabellen nedenfor viser kredittkvaliteten pr. klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kredittratingsystem.

31.12.2021 Morbank	Noter	Verken forfalt eller nedskrevet					Forfalt eller individuelt nedskrevet	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kreditt-institusjoner	8	2.153	-	-	-	-	-	2.153
Utlån til og fordringer på kunder:								
Privatmarked	9	24.709	12.740	6.300	421	515	151	44.836
Bedriftsmarked	9	5.310	3.545	6.714	1.272	885	240	17.965
Sum brutto utlån		32.172	16.285	13.013	1.693	1.400	391	64.954
Finansielle investeringer								
Noterte statsobligasjoner	27	252	-	-	-	-	-	252
Noterte andre obligasjoner	27	461	3.855	-	-	-	-	4.316
Unoterte obligasjoner	27	-	52	1.514	-	-	-	1.566
Sum finansielle investeringer		714	3.907	1.514	-	-	-	6.135
Påløpte renter		12	-	-	-	-	-	12
Sum finansielle investeringer		725	3.907	1.514	-	-	-	6.146
Totalt		32.897	20.192	14.527	1.693	1.400	391	71.101

31.12.2020 Morbank	Noter	Verken forfalt eller nedskrevet					Forfalt eller individuelt nedskrevet	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kreditt-institusjoner	8	1.035	-	-	-	-	-	1.035
Utlån til og fordringer på kunder:								
Privatmarked	9	10.852	9.839	3.744	182	283	66	24.967
Bedriftsmarked	9	1.851	1.572	3.056	570	461	139	7.649
Sum brutto utlån		13.739	11.411	6.800	751	744	205	33.651
Finansielle investeringer								
Noterte statsobligasjoner	27	208	-	-	-	-	-	208
Noterte andre obligasjoner	27	304	2.829	-	-	-	-	3.133
Unoterte obligasjoner	27	7	-	1.078	-	-	-	1.085
Sum finansielle investeringer		519	2.829	1.078	-	-	-	4.425
Påløpte renter		8	-	-	-	-	-	8
Sum finansielle investeringer		527	2.829	1.078	-	-	-	4.433
Totalt		14.266	14.240	7.878	751	744	205	38.084

31.12.2021 Konsern	Noter	Verken forfalt eller nedskrevet					Forfalt eller individuell nedskrevet	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kreditt- institusjoner	8	2.153	-	-	-	-	-	2.153
Utlån til og fordringer på kunder:								
Privatmarked	9	24.709	12.740	6.300	421	515	151	44.836
Bedriftsmarked	9	5.294	3.545	6.699	1.272	885	240	17.935
Sum brutto utlån		32.157	16.285	12.998	1.693	1.400	391	64.924
Finansielle investeringer								
Noterte statsobligasjoner	27	252	-	-	-	-	-	252
Noterte andre obligasjoner	27	461	3.855	-	-	-	-	4.316
Unoterte obligasjoner	27	-	52	1.514	-	-	-	1.566
Sum finansielle investeringer		714	3.907	1.514	-	-	-	6.135
Påløpte renter		12	-	-	-	-	-	12
Sum finansielle investeringer		725	3.907	1.514	-	-	-	6.146
Totalt		32.882	20.192	14.512	1.693	1.400	391	71.070

31.12.2020 Konsern	Noter	Verken forfalt eller nedskrevet					Forfalt eller individuell nedskrevet	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kreditt- institusjoner	8	1.074	-	-	-	-	-	1.074
Utlån til og fordringer på kunder:								
Privatmarked	9	10.852	9.839	3.744	182	283	66	24.967
Bedriftsmarked	9	1.851	1.572	3.047	570	461	119	7.620
Sum brutto utlån		13.777	11.411	6.791	751	744	184	33.660
Finansielle investeringer								
Noterte statsobligasjoner	27	208	-	-	-	-	-	208
Noterte andre obligasjoner	27	304	2.829	-	-	-	-	3.133
Unoterte obligasjoner	27	7	-	1.078	-	-	-	1.085
Sum finansielle investeringer		519	2.829	1.078	-	-	-	4.425
Påløpte renter		8	-	-	-	-	-	8
Sum finansielle investeringer		527	2.829	1.078	-	-	-	4.433
Totalt		14.304	14.240	7.869	751	744	184	38.093

Note 16 – Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Markedsrisiko er risikoen for at virkelig verdi eller bankens fremtidige kontantstrømmer fra finansielle instrumenter vil svinge som følge av endringer i renter, markedspriser, eller kurser på egenkapitalinstrumenter.

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen med hensyn til parallellskift i rentekurven og vridning i rentekurven (rentekurverisiko). Renterisikoen styres mot ønsket nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og innlån, samt ved bruk av rentederivater. Basisrisiko er den verdiendring på konsernets eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen nedenfor og er beregnet som effekten

på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med ett prosentpoeng, og innvirkningen på resultat er fremkommer i tabellen. Positivt fortegn er inntekt og negativt fortegn er kostnad. Banken vil per 31.12.21 få en inntekt på 11,0 (-0,2) mnok ved en økning av markedsrenten på ett %-poeng. (Effekten ved motsvarende rentereduksjon vil være symmetriske).

Det er her ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko, dvs. effekten av at det i praksis vil gå noe tid fra en renteendring inntreffer i markedet til banken har fått justert vilkårene på innskudd og utlån med flytende rente. Konsernets renterisiko er knyttet til forskyvninger i rentekurven for norske kroner (NOK).

Konsern (Beløp i mnok)

Renterisiko ett %-poeng økning	2021	2020
Sertifikater og obligasjoner	(14)	(15)
Fastrenteutlån til kunder	(89)	(49)
Fastrenteinnskudd til kunder	1	2
Obligasjonslån	229	132
Derivater	(117)	(71)
Rentekurverisiko, effekt på resultat før skatt	11	-

Konsern (Beløp i mnok)

Sensitivitet på netto rentekostnad	2021	2020
+25	3	-
+50	5	-
+100	11	-
+200	22	-

Metode benyttet for sensitivitetsanalysen

BankRisk er et system for styring av renterisiko og likviditet i bank. Systemet har standard rapporter for beregning av rente- og likviditetsrisiko. Det foretas

beregninger av durasjon, forfallsoversikter m.v. på obligasjonsbeholdninger, innlån i obligasjoner og innlån i pengemarkedet og renteswapper.

Konsern (Beløp i mnok)

Rentekurverisiko	2021	2020
0 - 3 mnd	10	2
3 - 12 mndr	1	1
1 - 3 år	(1)	-
3 - 5 år	1	-
5 - 10 år	(1)	(2)
Rentekurverisiko, effekt på resultat før skatt	11	-

Note 17 – Finansielle derivater

Generell beskrivelse

Oppstillingen nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater presentert som eiendeler og gjeld, samt nominelle verdier av kontraktsvolumet. Positiv markedsverdi av kontrakter blir presentert som eiendel, mens negativ markedsverdi blir presentert som gjeld. Kontraktsvolumet viser størrelsen av derivatenes underliggende eiendeler og gjeld, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens derivater. Derivatforretningene er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens likviditetsportefølje og bankens innlån i finansmarkedene og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettede aktiviteter. Kun sikringer knyttet til bankens innlånsvirksomhet defineres som «virkelig verdisikring» i henhold til IFRS 9.

Virkelig verdisikring

Banken har gjennomført verdisikring av fastrenteinnlån med en balanseverdi på 5.600 mnok. Innlånene sikres 1:1 gjennom eksterne kontrakter hvor det er samsvar mellom løpetid og fastrenten i sikringsobjektet og -forretningen. Banken utarbeider kvartalsvis dokumentasjon på at sikringsobjektet og -instrumentet er effektivt. Totalt er 8 innlån sikringsbokført per 31.12.21.

Alle rentebytteavtalene er basert på observerbare markedspriser. Både sikringsinstrumentene og -objektene har i løpet av 2021 fått store verdiendringer. Dette skyldes at vi i løpet 2021 har hatt en kraftig økning i rentekurven. Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Det er ikke utarbeidet tall for morbank, da disse er identiske med konserntallene.

Virkelig verdi sikring	31.12.2021	31.12.2020
Netto tap resultatført knyttet til sikringsinstrumentet ved virkelig verdi sikring	135	(116)
Total gevinst på sikringsobjektet knyttet til den sikrede risiko	(134)	117
Sum resultatført virkelig verdi sikring	1	-
Akkumulert sikringsjusteringer på sikringsobjektene	(40)	68

Konsern

Beløp i mnok	31.12.2021			31.12.2020		
	Virkelig verdi			Virkelig verdi		
Renteinstrumenter	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
Rentebytteavtale - sikring av kunderelaterte eiendeler til virkelig verdi over resultatet	2.882	18	15	1.560	4	36
Rentebytteavtale - sikring av rentepapirer	355	14	20	365	10	25
Rentebytteavtale - sikring av virkelig verdi av fastrenteinnlån	5.600	66	28	3.050	111	-
Totalt renteinstrumenter	8.837	98	64	4.975	125	61

Note 18 – Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser/likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å overholde sine betalingsforpliktelser, og/eller risikoen for ikke å kunne finansiere ønsket vekst i eiendeler. SpareBank 1 Sørøst-Norge utarbeider årlig en likviditetsstrategi som blant annet tar for seg bankens likviditetsrisiko.

Bankens likviditetsrisiko avdekkes gjennom bankens likviditetsreserve/buffer. Hovedmålet for SpareBank 1 Sørøst-Norge er å opprettholde bankens overlevelses- evne i en normalsituasjon, uten ekstern funding, i 12 måneder. I tillegg skal banken overleve minimum 150 dager i en "stort stress"-situasjon der man ikke har tilgang på funding fra kapitalmarkedet. Banken har en daglig styring etter ovennevnte mål. I tillegg er det etablert en beredskapsplan for håndtering av likviditetskriser.

Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser
Gjenværende restløpetid på bankens langsiktige finansiering var per 31.12.21 på 3,1 (3,1) år.

Likviditetsreservekrav (LCR) var 175 (189) % ved utgangen av året og gjennomsnittlig LCR var 166 (189) % i 2021.

Tabellen nedenfor viser forfallstidspunktet etter balansedagen for eiendeler og forpliktelser. Det er bare vist forfallstidspunkter for konsernet da det kun er små forskjeller mellom konserntall og tall for morbanken.

Konsern

31.12.2021 (beløp i mnok)	På forespørsel/ uten restløpetid	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	114	-	-	-	-	114
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	1.698	455	-	-	2.153
Utlån til og fordringer på kunder	-	6.193	628	4.118	51.832	62.771
-Nedskrivninger på trinn 1 og 2	-	-	-	(138)	-	(138)
-Nedskrivninger på trinn 3	-	-	(91)	-	-	(91)
Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi	-	423	198	5.156	369	6.146
Finansielle derivater	-	-	-	66	32	98
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	2.203	-	-	-	-	2.203
Eierinteresser i felleskontrollerte virksomhet og tilknyttet selskap	1.141	-	-	-	-	1.141
Immaterielle eiendeler	-	-	-	-	34	34
Varige driftsmidler	277	-	-	-	-	277
Utsatt skattefordel	23	-	-	-	-	23
Andre eiendeler	-	181	-	-	-	181
Sum eiendeler	3.757	8.494	1.190	9.203	52.267	74.911

Gjeld						
Innskudd fra kredittinstitusjoner	-	-	150	-	-	150
Innskudd fra kunder	40.493	5.533	184	2	-	46.212
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	576	895	13.422	2.021	16.913
Finansielle derivater	-	1	1	57	4	64
Ansvarlig lånekapital	-	-	301	350	-	651
Betalbar skatt	-	-	220	-	-	220
Annen gjeld og forpliktelser	-	461	-	-	139	601
Sum gjeld	40.493	6.571	1.751	13.832	2.165	64.811

Konsern

31.12.2020 (beløp i mnok)	På forespørsel/ uten restløpetid	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	101	-	-	-	-	101
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	39	730	305	-	-	1.074
Utlån til og fordringer på kunder	-	67	385	1.674	30.461	32.587
-Nedskrivninger på trinn 1 og 2	-	-	-	(74)	-	(74)
-Nedskrivninger på trinn 3	-	-	(69)	-	-	(69)
Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi	8	7	166	4.252	-	4.433
Finansielle derivater	-	8	(4)	65	56	125
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	1.372	-	-	-	-	1.372
Eierinteresser i felleskontrollerte virksomhet og tilknyttet selskap	713	-	-	-	-	713
Immaterielle eiendeler	-	-	-	-	25	25
Varige driftsmidler	102	-	-	-	-	102
Utsatt skattefordel	11	-	-	-	-	11
Andre eiendeler	-	55	-	-	-	55
Sum eiendeler	2.346	867	783	5.917	30.542	40.455
Gjeld						
Innskudd fra kredittinstitusjoner	-	200	-	-	-	200
Innskudd fra kunder	22.279	3.259	297	28	1	25.864
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	147	916	5.356	1.490	7.909
Finansielle derivater	-	62	(1)	53	9	123
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	401	-	401
Betalbar skatt	-	-	125	-	-	125
Annen gjeld og forpliktelser	-	210	11	-	75	296
Sum egenkapital og gjeld	22.279	3.878	1.348	5.838	1.575	34.918

Likviditetsrisiko

Tabellen under viser bankens forventede fremtidige kontantstrømmer knyttet til forpliktelser. I tabellen er det lagt til grunn nominelle verdier, samt rentenivå slik det foreligger per 31.12.21.

Løpetid på innskudd til fastrente er satt til utløpet av fastrenteperioden. Løpetid på øvrige innskudd er ansett å være på forespørsel noe som også medfører at fremtidige renteelementer ikke er lagt til. Løpetid på derivater er satt til utgangen av kontrakts-perioden.

Kontraktsmessig kontantstrøm på derivater er ikke balanseført. Løpetid på verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital er satt til første avtalte forfallstidspunkt. Løpetiden på øvrige forpliktelser er satt til forfallstidspunktet

Det er bare vist forfallstidspunkter for konsernet da det kun er små forskjeller mellom konserntall og tall for morbanken.

Konsern

31.12.2021 (beløp i mnok)	På forespørsel/ uten restløpetid	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	151	-	-	152
Innskudd fra og gjeld til kunder	40.493	5.533	184	2	-	46.212
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	640	1.119	14.065	2.060	17.884
Ansvarlig lånekapital	-	3	310	365	-	678
Derivater knyttet til forpliktelser	-	7	19	47	5	77
Lånetilsagn	-	2.955	-	-	-	2.955
Sum	40.493	9.137	1.783	14.479	2.065	67.957

Konsern

31.12.2020 (beløp i mnok)	På forespørsel/ uten restløpetid	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	200	-	-	200
Innskudd fra og gjeld til kunder	22.279	3.259	297	28	1	25.864
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	147	916	5.356	1.490	7.909
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	401	-	401
Derivater knyttet til forpliktelser	-	62	(1)	53	9	123
Lånetilsagn	-	1.205	-	-	-	1.205
Sum	22.279	4.673	1.412	5.838	1.500	35.702

Note 19 – Netto renteinntekter

Morbank			Konsern	
2020	2021	(beløp i mnok)	2021	2020
		Renteinntekter		
12	10	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	10	12
914	1.192	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	1.192	913
58	57	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	57	58
(5)	(6)	Andre renteinntekter og lignende inntekter	(5)	(3)
979	1.254	Sum renteinntekter	1.253	980
		Rentekostnader		
1	1	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	1	1
176	151	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	150	176
124	143	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	143	124
10	11	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	11	10
20	29	Andre rentekostnader og lignende kostnader	29	21
331	334	Sum rentekostnader	333	331
648	920	Netto renteinntekter	920	649

2020	2021	Gjennomsnittsrenter og gjennomsnittlig rentebærende eiendeler og gjeld	2021	2020
		Eiendeler		
31.214	50.035	Gjennomsnittlig rentebærende saldo utlån til kunder	50.006	31.214
2,90 %	2,38 %	Gjennomsnittsrente utlån til kunder	2,38 %	2,90 %
4.195	6.199	Gjennomsnittlig rentebærende saldo verdipapirplasseringer	6.199	4.195
1,39 %	1,04 %	Gjennomsnittsrente verdipapirplassering	1,04 %	1,39 %
		Gjeld		
25.047	38.036	Gjennomsnittlig rentebærende saldo innskudd	37.991	25.047
0,68 %	0,40 %	Gjennomsnittsrente innskudd	0,40 %	0,68 %
7.900	12.793	Gjennomsnittlig rentebærende saldo innlån verdipapirer	12.793	7.900
1,87 %	1,10 %	Gjennomsnittsrente innlån verdipapirer	1,10 %	1,87 %

Note 20 – Netto provisjons- og andre inntekter

Morbank			Konsern	
2020	2021	(beløp i mnok)	2021	2020
		Provisjonsinntekter		
7	9	Garantiprovisjon	9	7
1	1	Interbankprovisjon	1	1
8	10	Kredittformidling	10	8
20	33	Verdipapiromsetning og forvaltning	33	20
100	151	Betalingsformidling	151	100
55	90	Forsikringstjenester	90	55
6	11	Andre provisjonsinntekter	11	6
133	209	Provisjon fra Bolig- og Næringskreditt	209	133
331	513	Sum provisjonsinntekter	513	331
		Provisjonskostnader		
1	1	Interbankgebyrer	1	1
12	19	Betalingsformidling	19	12
7	10	Andre provisjonskostnader	10	7
19	30	Sum provisjonskostnader	30	19
312	483	Sum netto provisjonsinntekter	483	312
		Andre inntekter		
-	3	Driftsinntekter fast eiendom	4	-
4	-	Gevinst ved salg av anleggsmidler	-	8
5	5	Andre driftsinntekter	4	3
-	-	Driftsinntekter eiendomsmegling	176	115
-	-	Driftsinntekter regnskapshus	50	38
9	7	Sum andre driftsinntekter	233	165
320	489	Sum netto provisjons- og andre inntekter	716	477

Note 21 – Netto resultat fra finansielle eiendeler

Morbank			Konsern	
2020	2021	(beløp i mnok)	2021	2020
67	129	Sum utbytte fra aksjer	33	31
2	12	Utbytte fra datterselskaper	-	-
-	-	Inntekt fra eierinteresser i felleskontrollert virksomhet	153	101
2	12	Sum netto resultat fra eierinteresser	153	101
		Netto resultat fra andre finansielle investeringer:		
8	(31)	Obligasjoner og sertifikater - til virkelig verdi over resultat	(31)	8
8	(31)	Sum inntekter fra obligasjoner og sertifikater	(31)	8
(14)	-	Netto verdiendringer på sikrede obligasjoner og derivater	-	(14)
5	3	Netto verdiendringer på sikrede fastrente utlån og derivater	3	5
(10)	9	Netto verdiendringer på øvrige finansielle derivater	9	(10)
(19)	12	Sum inntekter fra finansielle derivater	12	(19)
(2)	20	Aksjer - til virkelig verdi over resultat	20	(2)
-	10	Realiserte tilgjengelig for salg instrumenter	10	-
2	(3)	Nedskrivning av aksjer/ tilgjengelig for salg instrumenter	-	2
-	151	Inntektsføring negativ goodwill	151	-
(1)	178	Sum inntekter fra aksjer	181	(1)
13	12	Netto transaksjonsgevinst	12	13
13	12	Sum netto inntekter fra valutahandel	12	13
70	311	Netto resultat fra finansielle eiendeler	360	134

Note 22 – Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Det vises til vedlegg 5.1.0 og 5.1.1 i årsrapporten for dokumentene "Policy for godtgjørelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge" og "Rapport om godtgjørelse til ledende personer" (Lederlønnrapport).

Dokumentene gir generell og detaljert informasjon om godtgjørelser i morbanken og ledende ansatte i konsernet.

Morbank				Konsern	
2020	2021	Personalkostnader	Note	2021	2020
169	242	Lønn		379	259
32	51	Pensjonskostnader (note 24)	24	57	38
49	73	Sosiale kostnader		93	63
250	365	Sum personalkostnader		529	359
Ansatte					
235	320	Gjennomsnittlig antall årsverk		463	345
236	378	Antall årsverk pr 31.12.		533	344
240	385	Antall ansatte pr 31.12.		552	351

Lån og garantier til tjeneste- og tillitsmenn:	2021	2020
Lån til ansatte i morbank	910	553
Lån til ansatte i datterselskaper	260	242

2021: Lån til ansatte i morbank gjelder kun fast ansatte. Pensjonister er ikke inkludert og utgjør 75 mnok

For informasjon vedrørende nærstående vises til note 39.

Note 23 – Andre driftskostnader

Morbank				Konsern	
2020	2021	(beløp i mnok)	Note	2021	2020
97	139	IT-kostnader		150	105
19	35	Markedskostnader		37	20
21	31	Ordinære avskrivninger	30	38	28
4	7	Formuesskatt		7	4
16	21	Bygg-/driftskostnader		28	20
56	92	Øvrige driftskostnader		98	61
213	326	Sum andre driftskostnader		357	240
		Godtgjørelse til revisor (beløp i tnok)			
843	972	Ordinær revisjon		1.718	1.133
36	1.157	Andre attestasjonstjenester		1.208	66
46	73	Skatterådgivning		84	77
235	823	Andre tjenester utenfor revisjon		1.031	269
1.160	3.025	Sum godtgjørelse til ekstern revisor eks. mva		4.041	1.545
-	37	Herav til andre enn hoved ekstern revisor KPMG		538	89

Note 24 – Pensjoner

Generell beskrivelse av selskapets pensjonsforpliktelser

Pensjonsordningene administreres ved egen pensjonskasse, og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 67 år. I ordningene inngår også ektefellepensjon, barnepensjon og uførepensjon etter nærmere bestemte regler. I tillegg har konsernet pensjonsforpliktelser overfor førtidspensjonister og enkelte arbeidstakere med lønn over 12G. Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet førtids-pensjon (AFP) for ansatte fra fylte 62 år. Egenandel for banken utgjør folketrygdens opptjening av utbetalt pensjon for arbeidstakere som benytter seg av AFP. Bankens ansvar er 100% pr. år fra 62 til 64 år. I beregningen er det lagt til grunn at 50% vil benytte seg av ordningen fra 62 år og 100 % fra fylte 64 år. Kostnaden med AFP blir systematisk fordelt over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Pensjonsordningen tilfredstiller kravene om obligatorisk tjenstepensjon.

Konsernet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Bankens pensjonsordninger tilfredstiller kravene i denne loven. SpareBank 1 BVs kollektive ytelsesordninger ble avviklet i 2018 og erstattet av innskuddsbasert pensjonsordning. Det ble etablert en kompensasjonsordning med basis i historisk opptjeningstid innenfor de avviklede ytelsesordningene. Kompensasjonsordningen gjelder kun for aktive ansatte og opptjenes frem til fylte 67 år, eller frem til ansettelsesforholdet opphører av andre årsaker enn ved; sykdom, overgang til avklaringspenger, eller varig arbeidsuførhet. 96 ansatte inngår i denne ordningen pr. 31.12.2021.

Ansatte fra tidligere Sparebanken Telemark har to lukkede, kollektive pensjonsordninger som omfatter 180 personer hvorav 81 er aktive og 99 er pensjonister.

Som erstatning for den gamle AFP-ordningen ble det etablert en ny AFP-ordning i 2010. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning, hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet.

I tillegg har banken pensjonsforpliktelser overfor 10 personer pr. 31.12.2021 som finansieres direkte over drift.

Ved måling av påløpt pensjonsforpliktelse benyttes estimert forpliktelse ved regnskapsavslutningen. Arbeidsgiveravgiften på usikrede ytelser kostnadsføres løpende. Selskapenes pensjonsforpliktelser er større enn pensjonsmidlene. Denne underfinansieringen er vist i balansen som en avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser.

Pr. 31.12.2021 har morbanken en felles, innskuddsbasert pensjonsordning. Ordningen som omfatter totalt 305 ansatte, belastes over drift og godtgjøres med;

Lønn inntil 12 G:	7,0 %
Tillegg for lønn mellom 7,1 og 12 G:	15,0 %

Pr. 31.12.2021 har datterselskapene innskuddsbasert pensjon, belastet over drift som omfatter 166 ansatte. Disse ordningene varierer i godtgjørelse fra 4,0 % til 5,8 % (mellom 0 og 7,1G) og 4,0 % til 8,0 % (mellom 7,1 og 12G).

Aktuarmessige forutsetninger

Morbank og Konsern	2021	2020
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente (OMF)	1,50 %	1,50 %
Forventet avkastning på midlene	1,50 %	1,50 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	2,50 %	2,00 %
Forventet G-regulering	2,25 %	1,75 %
Forventet pensjonsregulering	0,25-2,25 %	1,75-2,00 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
Finansskatt (morbank)	5,00 %	5,00 %
Demografiske forutsetninger		
Frivillig avgang under 50 år	0,00 %	0,00 %
Frivillig avgang over 50 år	0,00 %	0,00 %
Benyttet uførhetstabell	IR02/ IR03	IR02/ IR73
Benyttet dødelighetstabell	K2013 BE/ FNH2013	K2013 BE/ UM

Morbank			Konsern	
2020	2021	Medlemmer	2021	2020
109	292	Antall personer som er med i pensjonsordningen	298	115
97	179	- herav aktive	181	99
12	113	- herav pensjonister/ikke aktive	117	16
2020	2021	(beløp i mnok)	2021	2020
Netto pensjonsforpliktelse i balansen				
-	286	Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	295	7
63	81	Nåverdi andre ytelsesbaserte ordninger	81	63
-	(298)	Virkelig verdi av pensjonsmidler	(306)	(7)
12	70	Periodisert arbeidsgiveravgift/finansskatt	70	12
75	139	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12	140	75
Periodens pensjonskostnad				
10	21	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	21	10
1	1	Netto rentekostnader pensjonsforpliktelser	1	1
2	14	Effekt av planendring/ avvikling	14	2
2	3	Periodisert arbeidsgiveravgift	3	2
15	39	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	39	15
Bevegelse i netto pensjonsforpliktelse i balansen				
57	69	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1	69	57
5	6	Estimatavvik ført mot andre inntekter og kostnader pr. 1.1	6	5
-	33	Netto pensjonsforpliktelse overført ved fusjon 1.6	33	-
15	39	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	39	15
(2)	(26)	Innbetalt beløp til ytelsesbaserte ordninger/ utbetalt over drift	(26)	(3)
1	19	Årets estimatavvik ført mot andre inntekter og kostnader	20	1
75	139	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12	140	75
Bevegelse brutto pensjonsforpliktelse i balansen (før a.g.a/fin.skatt)				
52	63	Brutto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1	70	59
-	264	Brutto pensjonsforpliktelse overført ved fusjon 1.6	264	-
10	16	Årets pensjonsopptjening	16	10
1	5	Renter på pensjonsforpliktelse	5	1
2	11	Effekt av planendring/ avvikling	11	2
(2)	(8)	Utbetalte pensjoner (inkl. utbetalt over drift)	(8)	(2)
1	17	Aktuarielt tap/(gevinst)	18	1
63	368	Brutto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12 (før a.g.a/fin.skatt)	377	70
Bevegelse virkelig verdi pensjonsmidler i balansen				
-	-	Virkelig verdi pensjonsmidler i balansen 1.1	7	7
-	236	Virkelig verdi pensjonsmidler overført ved fusjon 1.6	236	-
-	18	Innbetalt til fondsbaserte ordninger	18	-
-	2	Årets renteinntekter av midlene	2	-
-	(6)	Utbetalte pensjoner	(6)	-
-	1	Aktuarielt (tap)/gevinst	1	-
-	251	Virkelig verdi pensjonsmidler i balansen 31.12	259	7
	18	Forventet innbetaling til ytelsesordningene i 2021 (før a.g.a/fin.skatt)	19	

Note 25 – Skatt

Morbank			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mnok)	2021	2020
541	951	Resultat før skattekostnad	1.030	630
(77)	(319)	+/-permanente forskjeller *	(319)	(145)
4	49	+/- endring midlertidige forskjeller	50	1
468	680	Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt	761	485
117	170	Herav betalbar skatt 25% (22%)	178	121
-	35	Betalbar skatt i balansen fra Telemark	35	-
4	8	Formuesskatt og kildeskatt	8	4
121	212	Betalbar skatt i balansen inkl formuesskatt og kildeskatt	220	125
(1)	(12)	+/- endring i utsatt skatt	(13)	(1)
5	(4)	For mye (-)/lite avsatt tidligere år	(4)	5
121	154	Årets skattekostnad ekskl. formue - og kildeskatt	161	125
22,3 %	16,2 %	Effektiv skattesats	15,6 %	19,9 %

2020	2021	Midlertidige forskjeller og balanseført utsatt skatt/skattefordel*	2021	2020
(5)	2	Driftsmidler	4	(7)
9	18	Gevinst og tapskonto	19	9
50	21	Utlån til virkelig verdi/utestående fordringer	21	50
(23)	33	Verdipapirer inkl. derivater	33	(23)
(75)	(168)	Netto pensjonsforpliktelse	(169)	(75)
(45)	(94)	Sum midlertidige forskjeller	(93)	(46)
25 %	25 %	Skattesats	25% / 22%	25 %/ 22 %
(11)	(23)	Utsatt skattefordel	(23)	(12)

2020	2021	Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt	2021	2020
135	238	25% av resultat før skatt	245	158
(20)	(80)	Permanente forskjeller	(80)	(34)
5	(4)	For mye (-)/lite avsatt tidligere år	(4)	2
121	154	Skattekostnad på ordinært resultat	161	125

2020	2021	Skattekostnad på totalresultat	2021	2020
121	154	Sum skattekostnad resultatregnskap	161	125
3	2	Skatt på poster ført direkte mot egenkapitalen	2	3
124	157	Sum skattekostnad på totalresultat	163	129

2020	2021	Avstemming av endring midlertidige forskjeller	2021	2020
(39)	(45)	Midlertidige forskjeller per 1.1	(46)	(43)
-	(69)	Midlertidige forskjeller Sparebanken Telemark per 1.1.	(69)	-
-	88	Merverdier fusjon 1.6.2021	88	-
-	(19)	+/- endring i midlertidige forskjeller ført direkte mot egenkapitalen	(19)	-
(5)	(49)	+/- endring midlertidige forskjeller ført over resultat	(46)	(3)
(45)	(94)	Midlertidige forskjeller per 31.12	(93)	(46)

* Inkluderer skattefritt utbytte, negativ goodwill ifm fusjon, ikke fradragsberettigede kostnader, netto skattefri gevinst ved realisasjon av aksjer innenfor EØS-området, samt fradrag for resultatandel knyttet til tilknyttede selskaper (resultatandel trekkes ut ettersom den allerede er skattlagt hos det enkelte selskap).

Formueskatt blir etter IFRS-regelverket klassifisert som en avgift og ikke som en skattekostnad. Formueskatten for 2021 er kostnadsført med 7,8 millioner kroner (3,5 millioner kroner i 2020) og er klassifisert som andre driftskostnader.

Note 26 – Finansielle instrumenter til virkelig verdi

Tabellene under viser klassifisering av finansielle instrumenter i;

Kategori 1	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat og utvidet resultat.
Kategori 2	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat, bestemt regnskapsført til virkelig verdi
Kategori 3	Finansielle derivater som sikringsinstrumenter
Kategori 4	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost inkludert forpliktelser som er utpekt som sikringsobjekter

Konsern (beløp i mnok)

31.12.2021	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Totalt
Eiendeler					
Konter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	114	114
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	2.153	2.153
Netto utlån til og fordringer på kunder	40.143	2.844	-	19.555	62.542
Rentebærende verdipapirer	6.146	-	-	-	6.146
Finansielle derivater	-	-	98	-	98
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	2.203	-	-	-	2.203
Sum eiendeler	48.492	2.844	98	21.822	73.256
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	150	150
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	46.212	46.212
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5.597	-	-	11.316	16.913
Finansielle derivater	-	-	64	-	64
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	651	651
Sum gjeld	5.597	-	64	58.330	63.991

Konsern (beløp i mnok)

31.12.2020	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Totalt
Eiendeler					
Konter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	101	101
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	1.074	1.074
Netto utlån til og fordringer på kunder	22.700	1.664	-	8.080	32.444
Rentebærende verdipapirer	4.433	-	-	-	4.433
Finansielle derivater	-	-	125	-	125
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	1.372	-	-	-	1.372
Sum eiendeler	28.504	1.664	125	9.255	39.549
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	200	200
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	25.864	25.864
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2.825	-	-	5.084	7.909
Finansielle derivater	-	-	61	-	61
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	401	401
Sum gjeld	2.825	-	61	31.549	34.434

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked. Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og fondsandeler, statskasseveksler, statsobligasjoner og sertifikater som omsettes i aktive markeder.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata. Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eien- delene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i et ikke aktivt marked.

- Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig og belager seg minst mulig på bankens egne estimater.
- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.
- Virkelig verdi av obligasjoner og sertifikater (eiendeler og forpliktelser) er beregnet som nåverdien av estimert kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve, herunder inkludert en indikert kredittspread på utsteder fra et anerkjent meglerhus eller Reuters/Bloomberg prissettingstjeneste.
- I kategorien inngår blant annet obligasjoner, sertifikater, egenkapitalinstrumenter, egen verdipapirgjeld til virkelig verdi og derivater.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data. Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

- Virkelig verdi av fastrenteutlån: Banken bruker basisrente/referanserente på lånene og diskonterer med egen swapkurve for beregning av fundingmargin. Banken har ikke «dag 1-gevinst». Ved verdiberegning av etterfølgende tidspunkt leser banken inn kunde- rente, korrigerer for funding- og kundemargin. Swaprenten på diskonteringsdatoen vil fremkomme. Denne blir så sammenlignet med swaprenten på beregningstidspunktet hensyntatt restløpetiden. Endring av kundemarginen (administrativt påslag, påslag for forventet tap og EK-avkastning) i lånets løpetid, blir ikke vurdert/hensyntatt.
- Egenkapitalinvesteringer blir verdsatt til virkelig verdi etter følgende forhold:
 1. Pris ved siste kapitalutvidelse eller siste omsetning mellom uavhengige parter, justert for endring i markedsforholdene siden kapitalutvidelsen/ omsetningen.
 2. Virkelig verdi basert på forventede framtidige kontantstrømmer for investeringen.
- På de resterende finansielle instrumentene blir virkelig verdi fastsatt på grunnlag av verdianslag innhentet fra eksterne parter.
- I kategorien inngår blant annet egenkapitalinstru- menter, lån til virkelig verdi over utvidet resultat og bankens egne fastrenteutlån.
- Som virkelig verdi på boliglån forstås: Lån i taps- kategori 1 - lånets nominelle verdi (ulik amortisert kost). Lån i tapskategori 2 og 3 - lånets nominelle verdi redusert med forventet tap (= amortisert kost). Lån i tapskategori 3K - lånets nominelle verdi redusert med individuelle tapsavsetninger (= amortisert kost).

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr 31.12.2021

Eiendeler (beløp i mnok)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi				
- Fastrenteutlån	-	-	2.844	2.844
- Lån til virkelig verdi over utvidet resultat	-	-	40.143	40.143
- Obligasjoner og sertifikater	252	5.894	-	6.146
- Egenkapitalinstrumenter	199	-	2.004	2.203
- Derivater	-	98	-	98
Sum eiendeler	451	5.992	44.991	51.434
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi				
- Verdipapirgjeld til virkelig verdi	-	5.597	-	5.597
- Derivater	-	64	-	64
Sum forpliktelser	-	5.661	-	5.661

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr 31.12.2020

Eiendeler (beløp i mnok)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi				
- Fastrenteutlån	-	-	1.664	1.664
- Lån til virkelig verdi over utvidet resultat	-	-	22.700	22.700
- Obligasjoner og sertifikater	208	4.225	-	4.433
- Egenkapitalinstrumenter	214	-	1.158	1.372
- Derivater	-	125	-	125
Sum eiendeler	421	4.351	25.522	30.294
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi				
- Verdipapirgjeld til virkelig verdi	-	2.825	-	2.825
- Derivater	-	61	-	61
Sum forpliktelser	-	2.886	-	2.886

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 pr 31.12.2021

(beløp i mnok)	Fastrenteutlån	Egenkapital-instrumenter	Lån til virkelig verdi over utvidet resultat
Inngående balanse 01.01.2021	1.664	1.158	22.700
Tilgang fusjon med Sparebanken Telemark	1.444	866	14.852
Tilgang	694	134	21.864
Avgang	(958)	(153)	(19.273)
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-	(1)	-
Utgående balanse 31.12.2021	2.844	2.004	40.143

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 pr 31.12.2020

(beløp i mnok)	Fastrenteutlån	Egenkapital-instrumenter	Lån til virkelig verdi over utvidet resultat
Inngående balanse 01.01.2020	1.774	1.178	21.307
Tilgang	297	-	12.662
Avgang	(408)	(8)	(11.269)
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-	(12)	-
Utgående balanse 31.12.2020	1.664	1.158	22.700

Note 27 – Rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer måles til virkelig verdi over resultatet. Det er kun konsern som vises da morbank er identiske med konserntallene.

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr 31.12.2021

(beløp i mnok)	31.12.2021		31.12.2020	
	Pålydende	Virkelig verdi	Pålydende	Virkelig verdi
Stat	250	255	200	210
Annen offentlig utsteder	619	621	374	376
Finansielle foretak	5.178	5.270	3.778	3.827
Ikke finansielle foretak	-	-	20	20
Sum rentebærende verdipapirer	6.047	6.146	4.372	4.433

Rentebærende verdipapirer fordelt etter forfall

31.12.2021 (beløp i mnok)	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 3 år	3 - 5 år	over 5 år	Totalt
Stat	-	-	205	50	-	255
Annen offentlig utsteder	134	2	286	199	-	621
Finansielle foretak	289	196	1.860	2.556	369	5.270
Sum rentebærende verdipapirer til virkelig verdi	423	198	2.351	2.805	369	6.146

31.12.2020 (beløp i mnok)	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 3 år	3 - 5 år	over 5 år	Totalt
Stat	-	-	210	-	-	210
Annen offentlig utsteder	-	75	245	55	-	376
Finansielle foretak	7	90	1.652	1.996	81	3.827
Ikke finansielle foretak	-	-	-	20	-	20
Sum rentebærende verdipapirer til virkelig verdi	7	166	2.108	2.072	81	4.433

Verdiendringer på rentebærende verdipapirer

(beløp i mnok)	Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	Total
Balanseført verdi 31.12.20	208	4.225	-	4.433
Tilgang fusjon	-	1.420	-	1.420
Tilgang	53	2.614	-	2.667
Avgang	-	(2.388)	-	(2.388)
Verdiregulering over resultatregnskapet	(6)	20	-	14
Balanseført verdi 31.12.21	255	5.891	-	6.146

Det er ikke utarbeidet tall for morbank da de er identiske med konserntallene.

Note 28 – Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

SpareBank 1 Sørøst-Norge har klassifisert aksjeporteføljen som tilgjengelig for salg iht IAS 39. Virkelig verdi er verdsatt etter verdsettelsesmetoder basert på observerbare markedsdata, estimerte kontantstrømmer eller vurdering av eiendeler og gjeld. Der virkelig verdi ikke kan måles på en pålitelig nok måte er kostpris benyttet.

	Konsern	
Beløp i mnok	31.12.21	31.12.20
- børsnoterte	175	194
- unoterte	2.028	1.178
Sum aksjer, egenkapitalbevis og andeler	2.203	1.372

Det er ikke aksjainvesteringer i datterselskaper derfor kun konsern

Spesifikasjon av vesentlige eierposter per. 31.12.2021

Selskapets navn	Organisasjons-nummer	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris	Markeds-verdi	Balanseført verdi
SpareBank 1 Boligkreditt AS	988 738 387	8 325 220	10,7 %	1.250	1.250	1.250
SpareBank 1 Næringskreditt AS	894 111 232	1 992 650	12,3 %	252	252	252
SpareBank 1 SMN Finans AS	938 521 549	11 450	11,5 %	136	136	136
SpareBank 1 Betaling AS	919 116 749	1 637 956	8,0 %	59	88	88
SpareBank 1 Kreditt AS	975 966 453	273 630	9,5 %	85	85	85
SpareBank 1 Forvaltning AS	925 239 690	164 821	6,0 %	59	59	59
Øvrige SB1 aksjer og egenkapitalbevis	-	-	-	89	110	110
Andre aksjer og andeler	-	-	-	202	223	223
Sum aksjer, egenkapitalbevis og andeler	-	-	-	2.132	2.203	2.203

Markedsverdiene til aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS, SpareBank 1 Kreditt AS, SpareBank 1 Betaling, SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS og SpareBank 1 Forvaltning er satt til opprinnelig kostpris da dette anses som beste estimat basert på siste emisjonskurs og andel av bokført egenkapital.

Spesifikasjon av vesentlige eierposter per. 31.12.2020

Selskapets navn	Organisasjons-nummer	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris	Markeds-verdi	Balanseført verdi
SpareBank 1 Boligkreditt AS	988 738 387	4 734 098	6,1 %	711	711	711
SpareBank 1 Næringskreditt AS	894 111 232	1 896 005	11,7 %	239	239	239
SpareBank 1 SMN Finans AS	938 521 549	5 628	6,1 %	68	68	68
SpareBank 1 Kreditt AS	975 966 453	181 030	6,4 %	56	56	56
SpareBank 1 Betaling AS	919 116 749	883 799	4,7 %	18	47	47
Øvrige SB1 aksjer og egenkapitalbevis	-	-	-	49	70	70
Andre aksjer og andeler	-	-	-	166	181	181
Sum aksjer, egenkapitalbevis og andeler	-	-	-	1.307	1.372	1.372

Verdiendringer på aksjer og andeler klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over resultatet etter følgende kategori:

Kategori 1	Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked
Kategori 2	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata
Kategori 3	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata

	Kat. 1	Kat. 2	Kat. 3	Totalt
Balanseført verdi 31.12.20	214	-	1.158	1.372
Tilgang fusjon med Sparebanken Telemark	(6)	-	866	859
Tilgang/avgang	(27)	-	(19)	(46)
Verdiregulering over resultatregnskapet	19	-	(1)	18
Balanseført verdi 31.12.21	199	-	2.004	2.203

	Kat. 1	Kat. 2	Kat. 3	Totalt
Balanseført verdi 31.12.19	241	-	1.178	1.418
Tilgang/avgang	(20)	-	(14)	(34)
Verdiregulering over resultatregnskapet	(7)	-	(6)	(13)
Balanseført verdi 31.12.20	214	-	1.158	1.372

Note 29 – Eierinteresser i konsernselskaper, felles kontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper

Selskapets navn (beløp i mnok)	Type	Organisasjons- nummer	Anskaffet	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemmeandel	Kostpris	Bokført verdi
EiendomsMegler 1 BV AS	Datter	982 832 632	Jan. 2000	Nøtterøy	100 %	100 %	12	22
EiendomsMegler 1 Telemark AS****	Datter	971 225 793	Jun. 2021	Skien	51 %	51 %	1	1
Z Eiendom AS***	Datter	988 024 082	Jan. 2017	Nøtterøy	55 %	55 %	7	7
SpareBank 1 Regnskapshuset Sørøst-Norge AS	Datter	998 867 770	Sep. 2012	Drammen	100 %	100 %	16	6
Imingen Holding AS	Datter	990 507 007	Nov. 2006	Kongsberg	100 %	100 %	1	2
Larvik Marina AS	Datter	989 866 990	Jan. 2017	Nøtterøy	100 %	100 %	0	0
Tufte Eiendom AS****	Datter	986 844 058	Jun. 2021	Porsgrunn	100 %	100 %	9	9
Sparebankgården AS****	Datter	989 974 777	Jun. 2021	Porsgrunn	100 %	100 %	22	22
							68	69

Tilknyttede - og felleskontrollerte selskaper	Klassifisering	Organisasjons- nummer	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemmeandel	Antall aksjer
Samarbeidende Sparebanker AS*	FKV	977 061 164	Oslo	22,8 %	10,0 %	201.975
BN Bank ASA**	TS	914 864 445	Trondheim	7,5 %	7,5 %	1.053.610

Morbank				Konsern			
(beløp i mnok)	BN Bank ASA	SamSpar AS	Balanseført verdi	BN Bank ASA	SamSpar AS	EiendomsMegler 1 Næringsmegling AS	Balanseført verdi
Balanseført verdi 01.01	105	380	485	219	492	2	713
Fusjon med Sparebanken Telemark	111	270	381	111	270	(3)	378
Utfisjonering SpareBank 1 Forvaltning AS	-	(5)	(5)	-	(5)	-	(5)
Utbetalt utbytte 2021	-	-	-	-	(96)	-	(96)
Resultatandel 2021	-	-	-	31	121	-	153
Verdiendring	-	-	-	-	(3)	-	(3)
Balanseført verdi 31.12	217	645	862	361	779	-	1.141

*) Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar) er eiet i fellesskap av 10 deltagende sparebanker. Det vises for øvrig til seksjon 3 i årsrapporten for nærmere beskrivelse av Allianse-samarbeidet. Banken har styrerepresentasjon og betydelig innflytelse i selskapet.

**) Banken har styrerepresentasjon og betydelig innflytelse i BN Bank ASA.

***) De resterende 45 % i Z Eiendom AS eies av enkelte ansatte i selskapet.

****) EiendomsMegler 1 Telemark AS, Tufte Eiendom AS og Sparebankgården AS kom inn i konsernet i forbindelse med fusjonen med Sparebanken Telemark i juni 2021. De resterende 49 % i EiendomsMegler 1 Telemark AS eies av Skien Boligbyggelag.

Note 30 – Varige driftsmidler - eiendom, anlegg og utstyr

Morbank					Konsern					
Anlegg under utførelse	Bruksrett IRFS 16	Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transport	Totalt	2021 (beløp i mnok)	Anlegg under utførelse	Bruksrett IRFS 16	Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transport	Totalt
-	92	2	27	121	Anskaffelseskost eller regulert verdi pr. 01.01.21	-	112	14	39	165
1	32	135	15	182	Tilgang v/fusjon	1	14	182	19	217
-	10	-	3	14	Tilgang	-	12	-	5	17
-	-	-	(18)	(19)	Avgang	-	-	(12)	(21)	(33)
1	134	136	26	298	Anskaffelseskost eller regulert verdi pr. 31.12.21	1	138	184	43	366
-	(32)	(1)	(13)	(47)	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 01.01.21	-	(41)	(8)	(21)	(70)
-	(21)	(4)	(6)	(31)	Årets avskrivning	-	(23)	(6)	(9)	(38)
-	-	-	18	19	Avskrivning knyttet til utgåtte eiendeler	-	-	-	18	18
-	(53)	(5)	(1)	(59)	Akk.avskr. og nedskr. korrigert for objekter nedskrevet til 0 31.12.21	-	(64)	(14)	(11)	(89)
1	80	131	26	239	Balanseført verdi pr. 31.12.21	1	74	170	32	277

Morbank					Konsern					
Anlegg under utførelse	Bruksrett IRFS 16	Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transport	Totalt	2020 (beløp i mnok)	Anlegg under utførelse	Bruksrett IRFS 16	Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transport	Totalt
-	89	13	36	138	Anskaffelseskost eller regulert verdi pr. 01.01.20	-	109	26	48	183
-	2	-	4	7	Tilgang	-	2	-	6	8
-	-	(11)	(13)	(24)	Avgang	-	-	(12)	(14)	(26)
-	92	2	27	121	Anskaffelseskost eller regulert verdi pr. 31.12.20	-	112	14	39	165
-	(16)	(3)	(21)	(41)	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 01.01.20	-	(20)	(10)	(32)	(61)
-	(16)	-	(5)	(21)	Årets avskrivning	-	(22)	-	(6)	(28)
-	-	2	13	15	Avskrivning knyttet til utgåtte eiendeler	-	-	2	13	15
-	(32)	(1)	(13)	(47)	Akk.avskr. og nedskr. korrigert for objekter nedskrevet til 0 31.12.20	-	(34)	(8)	(21)	(63)
-	59	1	14	74	Balanseført verdi pr. 31.12.20	-	77	6	19	102

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler:

Bruttoverdien av anleggsmidler som fullt ut er avskrevet, beregnes å være utrangert. Utrangerte anleggsmidler vurderes til ikke lenger å være i bruk.

Omvurderinger:

Banken foretar ikke løpende omvurderinger av anleggsmidler.

Note 31 – Goodwill

Morbank			Konsern	
2020	2021	(beløp i mnok)	2021	2020
		Goodwill		
-	-	Anskaffelseskost pr 1.1	37	37
-	-	Tilgang	9	-
-	-	Avgang	-	-
-	-	Anskaffelseskost pr 31.12	46	37
-	-	Akkumulerte nedskrivninger 1.1	12	12
-	-	Årets nedskrivninger	-	-
-	-	Avgang	-	-
-	-	Akkumulerte nedskrivninger 31.12	12	12
-	-	Balanseført goodwill pr. 31.12	34	25

2020	2021	Balanseført verdi består av;	2021	2020
-	-	Fusjon mellom EiendomsMegler 1 Vestfold og EiendomsMegler 1 Buskerud i 2009	3	3
-	-	Oppkjøp regnskapsbyråer - datterselskaps kjøp av 100% av aksjene i 2013	15	15
-	-	Z Eiendom AS - fra fusjon med Sparebank 1 Nøtterøy-Tønsberg i 2017	7	7
-	-	Oppkjøp av Regnskapsdata Kongsberg AS og innfusjonering i Sb1 Regnskapshuset Sørøst-Norge AS	9	-
-	-	Balanseført verdi 31.12.	34	25

2020	2021	Årets nedskrivninger:	2021	2020
-	-	Årets nedskrivninger	-	-

Goodwill postens elementer verdivurderes årlig og nedskrives dersom det etter en konkret vurdering er grunnlag for det.

Note 32 – IFRS 16 Leieavtaler

IFRS 16 standarden påvirker primært leietakers regnskapsføring og medfører at vesentlige leieavtaler for konsernet balanseføres. Standarden fjerner tidligere skille mellom operasjonell og finansiell leie og krever innregning av en bruksrettseiendel (rett til å bruke den leide eiendelen) og en finansiell forpliktelse til å betale leie for vesentlige leiekontrakter.

IFRS 16 inneholder valgmulighet til å unnlate å innregne bruksretten og tilhørende leieforpliktelsen for en leieavtale dersom leieavtalen er kortsiktig (under 12 måneder) eller leie av eiendelen har lav verdi. Konsernet har benyttet seg av dette fritaket.

Konsernet har kun faste leieforpliktelser. Nåverdien av leieforpliktelsen beregnes ved å neddiskontere resterende leiebetalinger med bankens marginale lånerente (fundingrente). Opsjoner til å forlenge leieperioden

tas med dersom de med rimelig sikkerhet forventes å bli benyttet. Nåverdien for opsjonen innregnes da i leieforpliktelsen og bruksretten.

Resultatregnskapet er også påvirket da driftskostnader er erstattet med renter på leieforpliktelsen og avskrivninger på bruksretten. Den totale kostnaden blir høyere de første årene av en leiekontrakt (renteelementet da er større) og lavere i senere år. Rentekostnader beregnes ved å bruke neddiskonteringsrenten på leieforpliktelsen.

Utleiers regnskapsføring forblir i hovedsak uendret fra IAS 17. Utleier fortsetter å regnskapsføre leieavtaler enten som operasjonelle eller finansielle leieavtaler avhengig av om leieavtalene i all hovedsak overføres risiko og avkastning knyttet til eierskap av den underliggende eiendelen til leietaker.

Morbank		Balanse	Konsern	
31.12.2020	31.12.2021	(beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
60	83	Leieforpliktelser	75	74
59	80	Bruksrett	74	73

Morbank		Resultatregnskap	Konsern	
31.12.2020	31.12.2021	(beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
16	21	Avskrivninger	20	21
(17)	(22)	Leiebetalinger	(21)	(20)
1	1	Renter	1	2
1	-	Sum	-	2

Note 33 – Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.2020	31.12.2021	(beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
16	11	Kundefordringer	87	20
7	10	Opptjente ikke mottatte inntekter	11	14
16	31	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	41	17
4	42	Avsetnings- og interne konti	42	4
125	98	Finansielle derivater	98	125
169	193	Sum andre eiendeler	279	180

Note 34 – Innskudd fra kunder

Morbank				Konsern			
31.12.2020		31.12.2021		31.12.2021		31.12.2020	
Andel	Innskudd	Andel	Innskudd	(beløp i mnok)	Andel	Innskudd	Innskudd Andel
85,1 %	22.032	88,3 %	40.846	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	40.794	88,3 %	21.993 85,0 %
14,9 %	3.871	11,7 %	5.418	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	5.418	11,7 %	3.871 15,0 %
100,0 %	25.903	100,0 %	46.264	Sum innskudd fra kunder	46.212	100,00 %	25.864 100,00 %
Andel	Innskudd	Andel	Innskudd	Innskudd fordelt på sektor og næring	Andel	Innskudd	Innskudd Andel
61,3 %	15.885	65,4 %	30.255	Lønnskakere o.l.	30.255	65,5 %	15.885 61,4 %
12,6 %	3.269	13,3 %	6.149	Eiendomsdrift / forretningsmessig tjenesteyting o.l.	6.098	13,2 %	3.230 12,5 %
0,1 %	22	0,6 %	296	Eiendomsdrift borettslag	296	0,6 %	22 0,1 %
4,1 %	1.073	3,5 %	1.611	Varehandel/hotell og restaurant	1.611	3,5 %	1.073 4,2 %
0,9 %	223	0,9 %	421	Jordbruk/skogbruk	421	0,9 %	223 0,9 %
2,8 %	716	2,7 %	1.232	Bygg og anlegg	1.232	2,7 %	716 2,8 %
6,5 %	1.673	5,9 %	2.725	Transport og tjenesteytende næringer	2.725	5,9 %	1.673 6,5 %
1,5 %	385	1,4 %	658	Produksjon (industri)	658	1,4 %	385 1,5 %
7,2 %	1.858	3,6 %	1.684	Offentlig forvaltning	1.684	3,6 %	1.858 7,2 %
3,1 %	799	2,7 %	1.234	Utlandet og andre	1.234	2,7 %	799 3,1 %
100,0 %	25.903	100,0 %	46.264	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	46.212	100,0 %	25.864 100,0 %
Andel	Innskudd	Andel	Innskudd	Innskudd fordelt på geografiske områder	Andel	Innskudd	Innskudd Andel
61,6 %	15.949	71,4 %	33.023	Vestfold og Telemark	32.971	71,3 %	15.921 61,6 %
29,4 %	7.626	19,0 %	8.795	Viken	8.795	19,0 %	7.616 29,4 %
7,6 %	1.981	8,6 %	3.966	Norge forøvrig	3.966	8,6 %	1.981 7,7 %
1,3 %	346	1,0 %	481	Utlandet	481	1,0 %	346 1,3 %
100,0 %	25.903	100,0 %	46.264	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	46.212	100,0 %	25.864 100,0 %

Note 35 – Finansielle innlån

SpareBank 1 Sørøst-Norge emitterer og innløser verdipapirgjeld som et ledd i likviditetsstyringen. Refinansieringsbehovet har også delvis blitt finansiert ved overføring av utlånsportefølje til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Det er kun konsern som vises da morbank er identiske med konserntallene

Konsern

	31.12.2021		31.12.2020	
(beløp i mnok)	Pålydende verdi	Bokført verdi	Pålydende verdi	Bokført verdi
Lån fra kredittinstitusjoner, herunder F-lån fra Norges Bank	150	150	200	200
Obligasjonsgjeld	15.293	15.293	7.794	7.794
Obligasjonsgjeld, SNP	1.550	1.550	-	-
Verdijusteringer og påløpte renter	-	70	-	115
Sum rentebærende verdipapirer	16.993	17.063	7.994	8.109

Gjennomsnittlig rente finansielle innlån	1,1 %	1,8 %
--	-------	-------

Finansielle innlån fordelt på forfallstidspunkt	31.12.2021	31.12.2020
2021	-	1.019
2022	1.618	1.500
2023	2.875	1.375
2024	3.700	911
2025	4.200	1.569
2026	2.600	450
2027 og senere	2.000	1.041
Sum finansielle innlån, pålydende verdi	16.993	7.865

Alle bankens innlån i er i norske kroner (NOK)

Det er ikke utarbeidet tall for morbank da de er identiske med konserntallene.

(beløp i mnok)	31.12. 2021	Fusjon 01.06.2021 portefølje Sparebanken Telemark	Emittert	Forfalt/ innløst	Endring verdi-justering og påløpte renter	31.12. 2020	Emittert	Forfalt/ innløst	Endring verdi-justering og påløpte renter	31.12. 2019
Lån fra kredittinstitusjoner, nominell verdi	150	150	-	(200)	-	200	200	-	-	-
Obligasjonsgjeld	15.293	7.216	2.900	(2.617)	-	7.794	1.477	(1.906)	-	8.223
Obligasjonsgjeld, SNP	1.550	-	1.550	-	-	-	-	-	-	-
Verdijusteringer og påløpte renter	70	75	-	-	(120)	115	-	-	59	56
Sum rentebærende verdipapirer	17.063	7.441	4.450	(2.817)	(120)	8.109	1.677	(1.906)	59	8.279

Note 36 – Annen gjeld og forpliktelser

Morbank		(beløp i mnok)	Note	Konsern	
31.12.2020	31.12.2021			31.12.2021	31.12.2020
		Annen gjeld og forpliktelser			
75	139	Pensjonsforpliktelser	24	140	75
14	34	Avsetning tap på garantier	9	34	14
18	40	Leverandørgjeld		50	24
60	83	IFRS 16 Forpliktelser knyttet til leieavtaler	32	78	74
102	129	Annen gjeld		147	111
13	31	Andre påløpte kostnader		41	20
19	30	Feriepenger		46	29
9	16	Arbeidsgiveravgift og finansskatt		21	13
61	64	Finansielle derivater	17	64	61
372	566	Sum annen gjeld og forpliktelser		621	421
		Forpliktelser utenfor balansen			
1.913	4.414	Ubenyttede kreditter		4.410	1.908
490	901	Garantier	37	901	490
2.402	5.314	Sum forpliktelser utenfor balansen		5.311	2.397
		Pantstillelser			
869	414	Verdipapirer pantsatt i Norges Bank		414	869
869	414	Sum pantstillelser		414	869

Note 37 – Garantier

(Beløp i mnok)	Konsern	
	31.12.2021	31.12.2020
Garantiansvar fordelt på garantiformer		
Lånegarantier	197	160
Betalingsgarantier	465	302
Kontraktsgarantier	113	4
Annet garantiansvar	126	24
Sum garantiansvar	901	490
Garantiansvar fordelt på sektor og næring		
Lønnstakere o.l.	45	47
Jordbruk/skogbruk	2	1
Produksjon (industri)	92	24
Bygg og anlegg	175	91
Varehandel/hotell og restaurant	105	43
Eiendomsdrift/forretningsmessig tjenesteyting o.l.	334	238
Transport og tjenesteytende næringer	140	40
Offentlig forvaltning	7	5
Utlandet og andre	1	1
Sum garantiansvar fordelt på sektor og næring	901	490
Garantiansvar fordelt på geografiske område		
Vestfold og Telemark	698	311
Viken	139	141
Norge forøvrig	54	28
Utlandet	11	11
Sum garantiansvar fordel på geografiske område	901	490

Det er ikke utarbeidet tall for morbank da de er identiske med konserntallene.

Note 38 – Ansvarlig lånekapital

Tidsbegrenset ansvarlig obligasjonslån

(Beløp i mnok)	Konsern	
	31.12.2021	31.12.2020
FRN ansvarlig obligasjonslån 2017/2022 med innløsningsrett utsteder	250	250
FRN ansvarlig obligasjonslån 2017/2022 med innløsningsrett for utsteder	50	-
FRN ansvarlig obligasjonslån 2018/2023 med innløsningsrett utsteder	150	150
FRN ansvarlig obligasjonslån 2018/2023 med innløsningsrett for utsteder	50	-
FRN ansvarlig obligasjonslån 2021/2026 med innløsningsrett for utsteder	150	-
Påløpte renter	1	1
Verdijusteringer	-	-
Sum ansvarlig lån, tidsbegrenset	651	401

Gjennomsnittlig rente ansvarlig lånekapital

	2,1 %	2,4 %
--	-------	-------

Endring ansvarlig lånekapital (beløp i mnok)	31.12.2021	Fusjon 01.06.2021 portefølje Sparebanken Telemark	Emittert	Forfalt/ innløst	31.12.2020	Emittert	Forfalt/ innløst	31.12.2019
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, nominell verdi	650	250	150	(150)	400	-	-	400
Påløpte renter	1	-	-	-	1	-	-	1
Verdijusteringer	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum ansvarlig lånekapital	651	250	150	(150)	401	-	-	401

Note 39 – Nærstående parter

Lån til datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter (DS, TS og FKV) er gitt til ordinære kundevilkår. Lån til andre nærstående parter følger også bankens øvrige kundevilkår.

Alle tall er morbank.

	Datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	
Lån (beløp i mnok)	2021	2020
Lån utestående pr 01.01.	29	26
Tilgang med fusjon 01.06	15	-
Netto lån i perioden	(15)	3
Utestående lån per 31.12.	29	29
Renteinntekter	1	1
Resultatført tap ved utlån	-	4
Innskudd (beløp i mnok)	2021	2020
Innskudd per 01.01.	57	30
Tilgang med fusjon 01.06	8	-
Netto innskudd i perioden	25	27
Innskudd per 31.12.	91	57
Rentekostnader	0,7	0,1
Utstedte garantier	-	-

Note 40 – Resultat pr. egenkapitalbevis og beregning av egenkapitalbevisbrøk

Resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet ved å dele den delen av årsresultatet som er tilordnet selskapets Egenkapitalbevisiere (fratrasket eventuelle egne Egenkapitalbevis) med et veid gjennomsnitt av antall Egenkapitalbevis gjennom året.

Resultat pr Egenkapitalbevis

(beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
Korrigert årsresultat		
Årsresultat i henhold til årsregnskapet	796	420
- korrigert for renter på fondsobligasjon ført direkte mot EK	(11)	(9)
- korrigert for inntekts-/kostnadsføring via resultat - overført til/fra FUG	(3)	6
Korrigert årsresultat	782	417
Egenkapitaleiernes andel (60,3%) av korrigert resultat	471	228
Årsresultat som er tilordnet selskapets Egenkapitalbevisiere	471	228
Antall utstedte Egenkapitalbevis (vektet snitt 01.01. til 31.12.2021)	95	63
Resultat pr Egenkapitalbevis	4,94	3,62
Pari verdi	15,00	15,00

Beregning av Egenkapitalbevisbrøk

Morbank (beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
Eierandelskapital		
Overkursfond	1.778	-
Utjevningsfond	2.777	-
Avsatt til utbytte	811	537
Sum egenkapitalbevisiernes kapital	297	-
Sum egenkapitalbevisiernes kapital	5.663	537
Grunnfondskapital/Sparebankens fond	3.532	2.072
Avsatt til gaver	202	-
Sum samfunnseid kapital	3.734	2.072
Egenkapital eksklusiv Utbytte, gaver, hybridkapital og annen egenkapital	9.397	2.609
Eierandelsbrøk	60,3 %	20,6 %
Samfunnskapital	39,7 %	79,4 %

Foreslått utbytte for 2021 (beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
Foreslått utbytte før offentliggjøring, ikke innregnet som fordeling til eierene i perioden (mnok)	296,7	119,9
Foreslått utbytte pr. egenkapitalbevis (nok)	2,50	1,90
Foreslått utbytte/gaver til samfunnskapitalen (mnok)	195,6	-

Note 41 – Egenkapitalbevisiere og spredning på egenkapitalbevis

I forbindelse med sammenslåingen mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark er eierandelskapitalen forøyet med 676,3 mnok ved utstedelse av 45.089.995 nye egenkapitalbevis herav 37.116.986 egenkapitalbevis til tidligere egenkapitalbevisiere i Sparebanken Telemark og 7.973.009 egenkapitalbevis til Sparebankstiftelsen Telemark – Grenland, som vederlag for virksomheten som er overtatt fra Sparebanken Telemark. Det er også registrert forøvelse av eierandelskapitalen med 157,5 mnok ved konvertering av grunnfondskapital til eierandelskapital ved utstedelse av 10.498.569 nye egen-

kapitalbevis til SpareBank 1 Stiftelsen BV se note 3 for ytterligere omtale.

Etter utstedelsen av nye egenkapitalbevis vil total eierandelskapital utgjøre 1.780,3 mnok fordelt på 118.689.917 egenkapitalbevis pålydende 15 nok per. egenkapitalbevis. SpareBank 1 Sørøst-Norge eier 188.826 egenkapitalbevis per utgangen av kvartalet. Egenkapitalbevisene er bevis i all egenkapitalbevis som SpareBank 1 BV eide i Sparebanken Telemark og vice versa før sammenslåingen.

Egenkapitalbevisiere

Det var 5.929 egenkapitalbevisiere per 31.12.2021 og de 20 største var:

	Antall	%
1. SpareBank 1 Stiftelsen BV	24.141.356	20,3 %
2. Sparbankstiftelsen Telemark-Grenland	18.910.174	15,9 %
3. Sparbankstiftelsen Nøtterøy-Tønsberg	10.925.503	9,2 %
4. Sparbankstiftelsen Telemark-Holla og Lunde	10.273.723	8,7 %
5. VPF Eika Egenkapitalbevis	3.838.504	3,2 %
6. Spesialfondet Borea utbytte	2.456.235	2,1 %
7. Pareto Invest AS	1.771.308	1,5 %
8. Landkreditt Utbytte	1.100.000	0,9 %
9. Melesio Invest AS	928.150	0,8 %
10. Catilina Invest AS	912.032	0,8 %
11. Wenaasgruppen AS	907.432	0,8 %
12. Sanden AS	707.494	0,6 %
13. Foretakskonsulenter AS	621.230	0,5 %
14. Kommunal Landspensjonskasse Gjensidige	582.614	0,5 %
15. Aars AS	534.737	0,5 %
16. Skogen Investering AS	520.000	0,4 %
17. Salt Value AS	497.211	0,4 %
18. Elgar Kapital AS	468.000	0,4 %
19. Babord AS	421.266	0,4 %
20. Hausta Investor AS	420.000	0,4 %
Sum 20 største eiere	80.936.969	68,2 %
SpareBank 1 Sørøst-Norge (egne bevis)	188.826	0,2 %
Øvrige eiere	37.564.122	31,6 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 15)	118.689.917	100,0 %

Egenkapitalbevis eiet av ledende ansatte, styre- og representantskapsmedlemmer

Styret:

Finn Haugan	30.000
Anne Berg Behring	5.881
Elisabeth Haug	2.700
Hanne Myhre Gravdal	6.871
Heine Wang (Wang Invest AS)	27.000
Jan Erling Nilsen	2.986
Frede Christensen	9.651

Representantskapet:

Øystein Beyer	5.570
Ingebjørg Tollnes	2.000
Knut Åge Andersen	313
Inger Kristin Eide	1.749
Anne R. Jørgensen	7.466
Stein Erik Amlie	7.465
Halvor Aarnes	36.699
Reidun Sundal	15.094
Iver A. Juel	340.506
Sindre Iversen (Espedal & Co AS)	257.752
Bjørn Hellevammen	19.004
Hallgeir Skogen	95.113
Gro Aakre (AAJ AS)	11.262
Morten Wexels	2.986
Egil Stokken	340

Konsernledelsen:

Per Halvorsen	13.687
Geir Å. Hansen	9.464
Lasse Olsen	17.363
Arent Kr Anfinsen	7.465
Marianne S. Evensen	7.574
Roar Snippen	20.463
Johan Hjerkin	2.481
Marianne Thorsdal	8.827
Tonje Stormoen	9.620

Note 42 – Proformaoppstilling resultat, balanse og nøkkeltall

Proformaresultater, balanse og nøkkeltall for 2021 og 2020 er resultater, balanse og nøkkeltall for begge bankene samlet som om sammenslåingen skulle ha skjedd med regnskapsmessig virkning fra 1. januar.

Det er ingen vesentlige eliminerings mellom bankene i denne perioden slik at resultatene for perioden kun er slått sammen.

Sammendratte resultater (proforma) ¹⁾

Konsern

(beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
Renteinntekter	1.525	1.713
Rentekostnader	408	611
Netto renteinntekter	1.117	1.102
Provisjonsinntekter	612	555
Provisjonskostnader	37	38
Andre driftsinntekter	257	235
Netto provisjons- og andre inntekter	831	752
Utbytte	41	52
Netto resultat fra eierinteresser	168	152
Netto resultat fra andre finansielle investeringer	179	(5)
Netto resultat fra finansielle eiendeler	388	200
Sum netto inntekter	2.336	2.054
Personalkostnader	605	536
Andre driftskostnader	444	401
Sum driftskostnader	1.050	937
Resultat før tap og skatt	1.286	1.117
Tap på utlån og garantier	86	66
Resultat før skatt	1.200	1.050
Skattekostnad	197	212
Resultat før øvrige resultatposter	1.004	839

1) Alternative resultatmål er definert i eget vedlegg til årsrapporten

Sammendratte balanse og nøkkeltall (proforma) ¹⁾

Konsern

(beløp i mnok)	31.12.2021	31.12.2020
Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning	10,6 %	9,5 %
Rentenetto ekskl. renter FO	1,54 %	1,63 %
Kostnadsprosent	44,9 %	45,6 %
Balansetall		
Brutto utlån til kunder inkl. overføring til kredittforetak	88.105	82.927
Brutto utlån til kunder på balanse	62.771	58.128
Utlån overført til kredittforetak	25.334	24.799
Utlånsvekst siste 12 mnd	6,2 %	7,9 %
Innskudd fra kunder	46.212	43.579
Innskuddsdekning på balanse	73,6 %	75,0 %
Innskuddsdekning inkl. kredittforetak	52,5 %	52,6 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	6,0 %	7,5 %
Forvaltningskapital	74.911	70.155
Forvaltningskapital inkl. kredittforetak	100.245	94.954
Egenkapital ekskl. hybridkapital	9.750	8.947
Bemanning		
Antall årsverk	533,2	539,1
herav morbank	377,8	380,4

1) Alternative resultatmål er definert i eget vedlegg til årsrapporten

Note 43 – Hendelser etter balansedagen

Styret besluttet i januar 2022 å tilby sluttpakker til samtlige ansatte i banken født i 1960 eller tidligere. Dette som et ledd i å realisere forventede synergieffekter i forbindelse med fusjonen mellom SpareBank 1

BV og Sparebanken Telemark. Tilbudet omfatter 45 ansatte og frist for aksept er satt til 28. februar 2022. Ved 100 % aksept vil engangskostnad for banken utgjøre ca 45 mill. kroner

Erklæring fra styrets medlemmer og konsernsjef

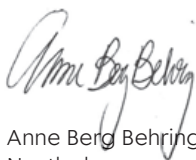
Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 01. januar til 31. desember 2021, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarter og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morbankens og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som

helhet og at opplysninger i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til morbanken og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretaket står ovenfor.

Sandefjord, 1. mars 2022
Styret i SpareBank 1 Sørøst-Norge

Finn Haugan
Styrets leder

Anne Berg Behring
Nestleder

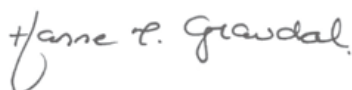
Elisabeth Haug

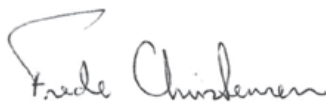
Heine Wang

Jan Erling Nilsen

Hanne Myhre Gravdal
Ansattes representant

Frede Christensen
Ansattes representant

Per Halvorsen
Konsernsjef

Alternative resultatmål

SpareBank 1 Sørøst-Norge presenterer alternative resultatmål (APM'er) som gir nyttig informasjon for å supplere regnskapet. Målene er ikke definert i IFRS (International Financial Reporting Standards) og er nødvendigvis ikke direkte sammenlignbare med andre selskapers resultatmål. APM'er er inkludert i rapporter for å gi innsikt og forståelse for konsernets resultatoppnåelse, og representerer viktige måltall for hvordan ledelsen styrer selskapene og aktivitetene i konsernet. APM'er er ikke ment å erstatte eller overskygge regnskapstallene. Nøkkeltall som er regulert i

IFRS eller annen lovgivning er ikke regnet som alternative resultatmål. Det samme gjelder for ikke-finansiell informasjon.

SpareBank 1 Sørøst-Norge sine alternative resultatmål er presentert i oversikten over hoved-/ nøkkeltall samt i styrets beretning.

Alle APM'ene er presentert på egen side sammen med årsrapporten og viser sammenlignbare tall.

<https://www.sparebank1.no/nb/bv/om-oss/investor/finansiell-info/kvartals-og-aarsrapporter.html>

Revisjonsberetning

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo

Telephone +47 45 40 40 63
Fax
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til Representantskapet i SpareBank 1 Sørøst-Norge

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Sørøst-Norges årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over egenkapitalendringer og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over egenkapitalendringer og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært SpareBank 1 Sørøst-Norges revisor sammenhengende i 13 år fra valget på forstanderskapsmøtet den 20. mars 2009 for regnskapsåret 2009 med gjenvalg på forstanderskapsmøtet den 20. mars 2014.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

1. Forventet kredittap på utlån og garantier til bedriftsmarkedet

Det vises til note 2 Regnskapsprinsipper, note 3 Kritiske regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger, note 9 Utlån til og fordringer på kunder, note 12 Tap på utlån, garantier m.v, samt styrets årsberetning i avsnittet tap og tapsavsetninger.

Beskrivelse av forholdet	Vår revisjonsmessige tilnærming
Forventet kredittap på utlån og garantier som ikke er kredittforringet utgjør MNOK 168 for morselskapet og konsernet per 31.12.2021. Forventet kredittap på utlån og garantier som er kredittforringet utgjør MNOK 95 for morselskapet og konsernet per 31.12.2021. For utlån og garantier krever IFRS 9 at konsernet beregner forventet kredittap for de neste 12 måneder for lån som ikke har vesentlig økning i kredittrisiko (trinn 1), og forventet kredittap over hele lånets løpetid for lån som har vesentlig økning i kredittrisiko (trinn 2). Konsernet anvender modeller for beregning av forventet kredittap i trinn 1 og 2. Modellverket er komplekst og omfatter store mengder data. Samtidig innebærer beregningen at ledelsen utøver skjønn, spesielt knyttet til følgende parametere; • sannsynlighet for mislighold (PD), • tap ved mislighold (LGD), • eksponering ved mislighold (EAD), • definisjon av vesentlig økning i kredittrisiko, • vektning av ulike framtidsrettede makroøkonomiske scenarioer For utlån og garantier hvor det er vesentlig økning i kredittrisiko og hvor det foreligger indikasjoner på at engasjementet er kredittforringet (trinn 3), foretar konsernet en individuell vurdering av forventet kredittap over hele engasjementets løpetid. Fastsettelse av forventet kredittap innebærer stor grad av skjønn fra ledelsens side. Sentrale momenter i ledelsens vurderinger er: • identifisering av kredittforringede engasjementer,	Vi har dannet oss en forståelse av konsernets definisjoner, metoder og kontrollaktiviteter for innregning og måling av forventet kredittap. Vi har innhentet attestasjonsuttalelser med betryggende sikkerhet (ISAE 3000) fra uavhengig revisor som har vurdert: • at beregningen av PD, LGD og EAD som inngår i ECL-modellen er korrekt • at datagrunnlaget som benyttes i ECL-modellen er korrekt, og • at ECL-modellen beregner tap i overensstemmelse med kravene i IFRS 9 Vi har vurdert uavhengig revisors kompetanse og objektivitet. Vi har videre, med bistand fra vår spesialist, evaluert resultatene i disse rapportene for å vurdere mulige avvik og konsekvenser for vår revisjon. Vi har videre utført egne handlinger for å påse at det ikke foreligger avvik i datagrunnlaget som kan medføre vesentlige feil i modellberegnet ECL. For å utfordre ledelsens estimater og forventninger som er lagt til grunn i beregningene av forventet kredittap for trinn 1 og 2 har vi: • evaluert bankens benyttede definisjon av vesentlig økning i kredittrisiko og bankens vektning av ulike scenarioer, • vurdert modellberegnete forventede kredittap mot sammenlignbare banker og vår kjennskap til bransjen. For et utvalg tapsutsatte og kredittforringede engasjementer har vi utfordret ledelsens estimater ved å vurdere størrelse på kontantstrømmer samt teste sikkerhetsverdier mot interne og eksterne verdsettelse. For å utfordre banken på hvorvidt det skulle vært andre engasjementer under individuell

Uavhengig revisors beretning - SpareBank 1 Sørøst-Norge

forutsetninger for fastsettelsen av forventede kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerheter. På bakgrunn av størrelsen på brutto utlån, iboende kredittrisiko, kompleksiteten av modellberegningene og graden av ledelsens skjønn ved utarbeidelse av estimatene, anser vi forventet kredittap som et sentralt forhold ved revisjonen.	tapsvurdering, har vi dannet vårt eget syn på om det foreligger indikasjoner på engasjementer i bedriftsmarkedsporteføljen som er kredittforringet ved bruk av eksterne kredittopplysninger og annen offentlig tilgjengelig informasjon. Vi har vurdert om noteopplysninger knyttet til IFRS 9 og ECL er tilstrekkelig etter kravene i IFRS 7.
--	--

2. IT-systemer og applikasjonskontroller

Beskrivelse av forholdet	Vår revisjonsmessige tilnærming
SpareBank 1 Sørøst-Norge er avhengig av at IT-infrastrukturen i banken fungerer som tilsiktet. Banken benytter et standard kjernesystem levert og driftet av ekstern tjenesteleverandør. God styring og kontroll med IT-systemene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering. Videre understøtter IT-systemene regulatorisk etterlevelse av rapportering til myndigheter, noe som er sentralt for konsesjonspliktige virksomheter. Systemet beregner blant annet rente på innlån og utlån (såkalte applikasjonskontroller) og bankens interne kontrollsystemer bygger på systemgenererte rapporter. På bakgrunn av IT-systemenes betydning for bankens virksomhet har vi identifisert dette området som et sentralt forhold ved vår revisjon.	I forbindelse med vår revisjon av IT-systemet i konsernet har vi opparbeidet oss en forståelse av kontrollmiljøet og testet at utvalgte generelle IT kontroller fungerer som forutsatt og understøtter viktige applikasjonskontroller. Vi har i våre kontroller hatt hovedfokus på tilgangsstyring. Uavhengig revisor hos tjenesteleverandøren har vurdert og testet internkontroller knyttet til IT systemene hos ekstern tjenesteleverandør. Vi har innhentet attestasjonsuttalelse (ISAE 3402) fra uavhengig revisor for å vurdere om tjenesteleverandøren har tilfredsstillende internkontroll på områder av vesentlig betydning for SpareBank 1 Sørøst-Norge. Vi har vurdert revisorens kompetanse og objektivitet, og vi gjennomgikk rapportene for å vurdere mulige avvik og konsekvenser for vår revisjon. Vi har bedt uavhengig revisor hos tjenesteleverandøren om å teste et utvalg standard rapporter og nøkkelfunksjonaliteter i kjernesystemet for å vurdere: - om utvalgte standardrapporter fra systemet inneholder all relevant data, og - om nøkkelfunksjonalitetene, herunder kontroller knyttet til renteberegninger, annuiteter og gebyrer fungerer som forutsatt. Vi har forespurt ledelsen om deres evaluering og oppfølging av uavhengig revisors rapport hos tjenesteleverandørene for å påse at eventuelle funn er hensiktsmessig fulgt opp. I vårt arbeid med å forstå kontrollmiljøet, teste kontroller og gjennomgå rapportene har vi benyttet våre spesialister innen IT-revisjon.

3. Virksomhetssammenslutning med Sparebanken Telemark

Det vises til note 4 Sammenslåing SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark 1. juni 2021 samt i innledningen til styrets årsberetning.

Beskrivelse av forholdet	Vår revisjonsmessige tilnærming
Den 1. juni 2021 fullførte SpareBank 1 BV virksomhetssammenslutningen med Sparebanken Telemark, der SpareBank 1 BV er overtakende part i fusjonen. SpareBank 1 BV foretok samtidig en navneendring til SpareBank 1 Sørøst-Norge. Fusjonen er en vesentlig transaksjon som krever særskilt oppmerksomhet knyttet til innregning og måling, samt tilhørende informasjon i noter. For å måle verdiene ved oppkjøpet utføres en oppkjøpsanalyse. Oppkjøpsanalyse krever utstrakt bruk av estimater og skjønn ved måling av virkelige verdier for identifiserbare eiendeler og gjeld, samt tilhørende skatteeffekter. Vurderingen bestemmer størrelsen på negativ goodwill i transaksjonen. Følgelig krever transaksjonen betydelig oppmerksomhet gjennom revisjonen og er gjenstand for en høy grad av revisorskjønn.	Ved vår gjennomgang har vi blant annet: • lest avtalen om virksomhetssammenslutningen og på den bakgrunn vurdert verdsettelsen av vederlaget, • kontrollert ledelsens verdsettelse og identifisering av mer-/mindreverdier mot rapport utarbeidet av SpareBank 1 Markets, • gjennomgått finansiell Due Diligence rapport utarbeidet av Deloitte, • kontrollert innregning av transaksjonen, herunder egenkapital effekten, og påfølgende behandling av beregnet negativ goodwill mot oppkjøpsanalysen og; • vurdert om noteinformasjonen som omhandler virksomhetssammenslutningen er dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om virksomheten og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har

avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av forskrift om elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Vi har utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet med filnavn 5967007LIEEXZX4VQO21-2021-12-31-no er utarbeidet i overensstemmelse med verdipapirhandeloven § 5-5 og tilhørende forskrift (ESEF-regelverket).

Etter vår mening er årsregnskapet i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for at årsregnskapet utarbeides, merkes og offentliggjøres i det felles elektroniske rapporteringsformatet som kreves i ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig for utarbeidelsen, merkingen og offentliggjøringen.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med det felles elektronisk rapporteringsformat som kreves etter ESEF-regelverket. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med det felles elektroniske rapporteringsformatet.

Som et ledd i vårt arbeid utførte vi handlinger for å gjøre oss kjent med selskapets prosesser for å utarbeide årsregnskapet i det felles elektroniske rapporteringsformatet. Vi rettet kontrollen mot fullstendigheten og nøyaktigheten av merkingen, og vurderte ledelsens anvendelse av skjønn. Vårt arbeid omfattet kontroll av samsvar mellom årsregnskapet som er merket i henhold til det felles elektroniske rapporteringsformatet og det reviderte regnskapet i menneskelig lesbart format. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Oslo, 1. mars 2022
KPMG AS

Svein Arthur Lyngroth
Statsautorisert revisor

Presentasjon av konsernledelsen

Per Halvorsen (1962) – Konsernsjef

Per Halvorsen har vært konsernsjef i SpareBank 1 Sørøst-Norge siden etableringen og sammenslåingen mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark.

Han er utdannet fra Handelshøyskolen BI/Norges Markedshøyskole.

Halvorsen har vært adm. direktør i Sparebanken Telemark siden 2006 og ledet banken gjennom fire fusjoner og en børsnotering (2018). Han har mange års erfaring fra lederstillinger i Vesta Liv/Skandia (i dag Nordea Liv) og Vital Forsikring ASA (i dag DnB Liv).

Han har bred styreefaring bl.a. som styreleder i SpareBank 1-alliansen, Samarbeidende Sparebanker (Samspår), EiendomsMegler 1 Telemark og SpareBank 1 Forsikring, samt styremedlem i BN Bank, SpareBank 1 Markets og EiendomsMegler 1 Næringsmegling.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 13.687

Geir Årstein Hansen (1959) – Viseadministrerende direktør

Geir Årstein Hansen er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole i Bergen (NHH), med tilleggskursutdanning fra BI i strategisk endringsledelse og High Performance Management.

Han har jobbet i banken siden 1985 i ulike lederstillinger, innenfor mange områder. Før dette har han jobbet med eiendomsmegling og undervisning.

I tillegg til å være visekonsernsjef har han i dag ansvar for finans- og kredittstyringsområdet.

Han har bred erfaring fra styrearbeid i konsernet, og er i dag varamedlem i Samarbeidende Sparebanker AS, Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA og SpareBank 1 Samspår AS.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 9.464

Roar Snippen (1963) – Konserndirektør økonomi og analyse

Roar Snippen har 30 års erfaring fra finansnæringen med ulike stillinger.

Han er utdannet samfunnsøkonom fra Universitetet i Oslo (UiO), og har revisjonsutdanning fra Høgskolen i Sørøst-Norge, samt Solstrandprogrammet.

Han arbeidet i Storebrand i perioden 1998 til 2006 som direktør med ansvar for strategisk risikostyring og investeringsstrategi.

Fra 2006 var han administrerende banksjef i Holla og Lunde Sparebank, og etter fusjonen i 2012 med Sparebanken Telemark var han banksjef Økonomi og finans.

Roar Snippen har flere års erfaring som styremedlem i Eika Forvaltning, og er i dag styremedlem i Skagerak Maturø AS.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 20.463

Marianne Sommero Evensen (1970)

– Konserndirektør risikostyring, compliance og konsernadministrasjon

Marianne Sommero Evensen er statsautorisert revisor fra Norges Handelshøyskole i Bergen (NHH).

Hun har jobbet i banken siden 2003, og hatt flere lederstillinger og fagansvar innenfor bedriftsmarkedet, prosjektadministrasjonen, risiko, compliance og konsernadministrasjonen.

Tidligere har hun 10 års erfaring fra revisjon og konsulentvirksomhet i KPMG og Møller & co, både som manager og fagansvarlig.

Hun har styreefaring som nåværende styresekretær i konsernstyret og tidligere som styremedlem i finansforetak. Har p.t ingen styreverv.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 7.574

Lasse Olsen (1975) – Konserndirektør personmarkedet

Lasse Olsen er økonomiutdannet fra BI med spesialisering i informasjonsteknologi og ledelse.

Han har 18 års erfaring fra bank og finans, blant annet med formuesforvaltning, fagspesialist og ledelse.

Han har jobbet i banken siden 2008 og innehatt ulike lederstillinger i personmarkedsdivisjonen. Tiltrådte stillingen som direktør Personmarked i SpareBank 1 BV i november 2015.

Lasse Olsen er i dag styreleder i EiendomsMegler 1 BV.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 17.363

Arent Anfinsen (1970) – Konserndirektør bedriftsmarkedet

Arent Anfinsen er utdannet siviløkonom og MBA fra Norges Handelshøyskole i Bergen (NHH).

Han har vært leder for bedriftsavdelingen i Sparebanken Telemark siden 2012 og frem til fusjonen med SpareBank 1 BV i 2021. Han har erfaring fra lederstillinger i Storebrand og Statens Pensjonskasse, samt finansiell kompetanse fra stillinger i DnB Markets og Vital.

Han har styreefaring bl.a. som styreleder i SpareBank 1 Regnskapshuset Sørøst-Norge AS og styremedlem i EiendomsMegler 1 Næringsmegling.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 7.465

Marianne Thorsdal (1963)

– Konserndirektør HR og organisasjonsutvikling

Marianne Thorsdal har pedagogisk utdanning og samfunnsfaglig mastergrad med spesialisering innen ledelse og arbeidshelse fra Høgskolen i Vestfold. I tillegg enkeltfag innen jus, økonomi og personalfag fra BI og Universitetet i Oslo (UiO).

Hun har lang erfaring fra statlig og privat sektor, bl.a. Helse Sør, Høgskolen i Telemark og IKEA Norge.

Hun ble ansatt som banksjef HR og Organisasjon i Sparebanken Telemark i 2012 i forbindelse med fusjonen med Holla og Lunde Sparebank. Hennes kjerneområder er ledelse, kultur, kommunikasjon og kompetanse.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 8.827

Tonje Stormoen (1965) – Konserndirektør forretningsstøtte

Tonje Stormoen er utdannet Diplomøkonom fra BI, med spesialisering i markedsføring og internasjonal ledelse. Har tilleggsutdanning i endringsledelse og prosjektledelse.

Hun har hatt flere tidligere lederstillinger, blant annet ulike direktørstillinger i Intrum Justitia AS, avdelingsbanksjef, leder for forretningsutvikling og markedsdirektør i SpareBank 1 Nøtterøy-Tønsberg. Ansatt i SpareBank 1 BV fra 2017.

Har styreverfaring fra ulike selskaper innen eiendomsmegling, finans, media og inkasso. Har p.t ingen styreverv.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 9.620

Johan Hjerkin (1970)

– Konserndirektør forretnings- og organisasjonsutvikling

Johan Hjerkin er utdannet siviløkonom ved Norges Handelshøyskole (NHH) i Bergen samt NHH Executive programmet «Strategisk forretningsforståelse».

Han har 20 år med bankerfaring fra Postbanken BA (1996-99) og DNB (1999-2017) hvorav 15 år som leder med blant annet ansvar for strategi og større endringsprosjekter i DNB. Ble ansatt i SpareBank 1 BV i mai 2017.

Tidligere styremedlem i Netaxept AS (2004-08). Han har p.t ingen styreverv.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 2.481

Presentasjon av styret

Finn Haugan (1953) – Styreleder

Finn Haugan bor i Trondheim og er utdannet siviløkonom fra BI. Siden 1991 har han vært konsernsjef/administrerende direktør i SpareBank 1 SMN (tidligere Sparebanken Midt-Norge). Har tidligere sittet i ledende stillinger i Forretningsbanken og Fokus Bank, sist som visadministrerende direktør 1989–1991.

Haugan har de senere årene hatt en rekke styreverv innenfor finansbransjen, bl.a. ivare tatt roller som styreleder i SpareBank 1 Gruppen AS, Bankenes Sikringsfond, Finans Norge og Sparebankforeningen.

I dag er han styreleder i Sinkaberg-Hansen AS Fiskeoppdrett, Norbit ASA, Forte Fondsforvaltning AS, SOLON Eiendom AS og Elekt AS, samt styrets nestleder i LL Holding, og styremedlem i Okea ASA. Leder av Godtgjørelsesutvalget og Risikoutvalg. Deltaker i Revisjonsutvalget.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 30.000

Anne Berg Behring (1964) – Nestleder

Anne Berg Behring bor i Porsgrunn, og har en bachelor i økonomi og administrasjon fra BI.

Hun var styreleder i Sparebanken Telemark frem til fusjonen med SpareBank 1 BV i 2021.

Berg Behring er administrerende direktør i Coop Sørøst SA (tidligere Coop Vestfold og Telemark SA), og har bred erfaring fra detaljhandel, eiendom og styrearbeid i Coop Norge.

Hun er styremedlem i COOP Norge SA. Deltaker i Godtgjørelsesutvalget og Risikoutvalg.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 5.881

Elisabeth Haug (1977) – Styremedlem

Elisabeth Haug bor i Oslo og er utdannet sivilmarkedsfører fra BI.

Hun har strategisk og operativ ledererfaring fra digitale teknologiselskaper som Vipps, der hun først var nestsjef og deretter leder av det nystartede Vipps Mobil AS. Haug var administrerende direktør i mCash før fusjonen mellom mCASH og Vipps i 2017.

Tidligere har hun innehatt ledende stillinger i FINN og Schibsted.

I dag er hun administrerende direktør i nettapoteket Farmasiet AS.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 2.700

Heine Wang (1963) – Styremedlem

Heine Wang bor på Nøtterøy og er utdannet jurist. Han har innehatt ulike styreverv inkludert tidligere president i NHO.

Han har vært konsernsjef i Nokas, en virksomhet han har vært med å bygge opp, som i dag har en omsetning på ca. 8,3 milliarder og 17.000 ansatte i seks land.

Wang har vært styremedlem og nestleder i SpareBank 1 Nøtterøy-Tønsberg fra 2015 og frem til fusjonen med SpareBank 1 BV, der han også ble nestleder i styret. Deltaker i Revisjonsutvalget og Risikoutvalg.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 27.000

Jan Erling Nilsen (1979) – Styremedlem

Jan Erling Nilsen bor i Porsgrunn. Han er utdannet master i regnskap og revisjon fra BI og master i økonomi og administrasjon fra Norges Handelshøyskole (NHH).

Han har vært styremedlem i Sparebanken Telemark siden 2017.

Nilsen jobber med forretningsutvikling i egen virksomhet og var før dette COO/CFO i Movement Group AS fra 2015 til 2021 og COO/CFO i Borgestad ASA fra 2013 til 2015. Han har erfaring fra revisjon og rådgivning fra EY i perioden 2006 til 2013. Leder av Revisjonsutvalget.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 2.986

Frede Christensen (1961) – Styremedlem ansattrepresentant

Frede Christensen bor i Skien, og er Diplomøkonom fra BI i bankfag. I tillegg har han eksamen fra Norges Fondsmeglers Forbunds autorisasjonsordning.

Han har 40 års bred bankerfaring, og har vært leder for Verdipapirforetaket til Sparebanken Telemark siden 2007. Christensen har også vært leder for Prosessteam Plassering i SpareBank 1 Alliansen og i Samarbeidende SpareBanker (SamSpar).

I dag jobber han som kapitalrådgiver.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 9.651

Hanne Myhre Gravdal (1964) – Styremedlem ansattrepresentant

Hanne Myhre Gravdal bor i Sylling, er utdannet diplomøkonom, og har i tillegg utdanning i styrekompetanse fra BI.

Hun har jobbet innen bankbransjen hos flere aktører siden 1984, blant annet som filialleder i Sparebanken Øst.

Gravdal har vært ansatt i SpareBank 1 BV siden 2004, og jobber som senior plasseringsrådgiver i privatmarkedet. Av eksterne verv sitter hun blant annet i kommunestyret og formannskapet i Lier. Hun har vært styremedlem i SpareBank 1 BV siden 2011. Deltaker i Godtgjørelsesutvalget.

Antall egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge: 6.871

Styrende organer

Representantskap

Innskytervalgte representanter

Lars Ole Bjørnsrud, leder
Øystein Beyer, nestleder
Ingebjørg Tollnes
Helge Standeren
Tom Mello
Kristin Storhaug
Ellen Mette Oredalen
Knut Åge Andersen
Thale Knudsen

Karl Arne Lia, varamedlem
Kjell E. Nilsen, varamedlem
Inger Joh. Toset, varamedlem

Egenkapitalbevisereres representanter

Bjørn R. Hellevammen
Iver A. Juel
Bjørn Solheim
Sindre Iversen
Reidun Sundal
Hallgeir Skogen
Gro Aakre
Morten Wexels
Egil Stokken

Gjertrud Eide, varamedlem
Jørn Pettersen, varamedlem
Christine Lindefjell, varamedlem

Ansattevalgte representanter

Inger Kristin Eide
Hege V. Simonsen
Tom Sørensen
Anne Rundtom Jørgensen
Stein Erik Amilie
Halvor Aarnes

Bente Melum Svendsen, varamedlem
Hanne Grøtterød, varamedlem

Valgkomitéen

Jan Terje Olsen, leder
Svein Aaser
Lars Ole Bjørnsrud
Tom Sørensen
Bjørn Solheim
Helge Standeren
Anne Rundtom Jørgensen

Styret

Finn Haugan, leder
Anne Berg Behring, nestleder
Elisabeth Haug
Heine Wang
Jan Erling Nilsen
Hanne Myhre Gravdal, ansattrep.
Frede Christensen, ansattrep.

Lene Marie Aas Thorstensen, varamedlem
Gisle Fauskanger, varamedlem
Helga Marie Finsveen, varamedlem ansattrep.
Geir A. Vestre, varamedlem ansattrep.

Revisjonsutvalg

Jan Erling Nilsen, leder
Finn Haugan
Heine Wang

Risikoutvalg

Finn Haugan, leder
Anne Berg Behring
Heine Wang

Godtgjørelsesutvalg

Finn Haugan, leder
Anne Berg Behring
Hanne Myhre Gravdal

Styrets aktiviteter 2021

Styret - sentrale saker 2021	For- behandlet i styrets underutvalg GU,RU,RI	Styremøter 2021											
		jan	feb	mars	april	mai	juni	juli	aug	sept	okt	nov	des
		Q1			Q2			Q3			Q4		
Transaksjon og implementering sammenslåing av Sparebanken Telemark/SpareBank 1 BV		Rep. skaps beslut- ning 25. mars			Juridisk dato for sam- men- slåing 1. juni			Fusjonsimplementering					
Transaksjon og implementering sammenslåing av SpareBank 1 Sørøst- Norge og SpareBank 1 Modum							Inten- sjons- avtale 15. sept			Rep. skaps beslut- ning 16. des.			
Konsernstrategi 2022-2025, vedtatt 7 strategiske intitativ; Bærekraft, Kundeorientering, Styrke topplinjen, Data og innsiktsdrevet, Attraktiv arbeidsplass, Kvalitet, Ambisjoner som regionbank						Etablerte strategiprojekt - vurderte rammebetingelser, fikk oversikt over nåsituasjon og etablerte målbilde			Strate- gi be- sluttet				
Finansielle prognoser og likviditets- og kapitalbehovsberegninger - ICAAP/ILAAP/MREL	RI												
Etiske retningslinjer, policyer for virksomhetsstyring, bærekraft, risiko og kapitalstyring inkl beredskaps- planer (fastsettelse av risikovilje)	RI,GU					Justerte policyer og fullmakter ifb med sammen- slåingen			Behandlet og besluttet policydokumenter for sammenstilt konsern gjeldende for 2022				
Faste agendapunkter; Agenda, protokoll, habilitet, konsernsjefs orientering og driftrapportering													
Bærekraft-, risiko-, compliance- og hendelsesrapportering	RI	Q4				Q1			Q2			Q3	
Måloppfølging via balansert målekort		Q4				Q1			Q2			Q3	
Offisiell finansiell rapportering	RI/RU	Q4		2020		Q1			Q2			Q3	
Plan og rapportering fra ekstern- revisor		Q4		plan - årsrap- port		Q1			Q2			Q3	
Plan og rapportering fra intern- revisor		plan - årsrap- port							halvårs- rapport				
Årsrapport styring og kontroll (ledelsesrapportering internkontroll)	RI												
Årsrapport bærekraft													
Godtgjørelser rapportering av etterlevelse og fastsettelse av godtgjørelse til ledelse	GU												
Styrets årsplan, Styrets retningslinjer og instrukser for underutvalg						Vedtatt i fb med sammen- slåing		for 2022					
Valg til styrets underutvalg													
Styrets og underutvalgenes årlige egenevaluering													

GU - godtgjørelsesutvalg

RU - Revisjonsutvalg

RI - Risikoutvalg

Oversikt styremøter 2021

2021	Antall møter
Styret	29
Styrets underutvalg;	
Godtgjørelsesutvalget	9
Revisjonsutvalget	5
Risikoutvalget	6

*) fra 1.januar til 1. juni er møter avholdt i SpareBank 1 BV medtatt i oppstillingen.

Ekstern revisor

KPMG AS
v/statsaut. revisor Svein Arthur Lyngroth

Internrevisjon

Ernst & Young AS
v/statsaut. revisor Kjetil Kristensen

Eierstyring og selskapsledelse

Banken har, i samsvar med regnskapslovens § 3-3b, utarbeidet en egen rapport som behandler prinsipper og praksis knyttet til eierstyring og selskapsledelse. Rapporten er omtalt i eget avsnitt i årsberetningen, mens den fullstendige rapporten ligger publisert på bankens hjemmeside

www.sparebank1.no/nb/bv/om-oss/investor/virksomhetsstyring.html

Risikostyring og internkontroll

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Sørøst-Norge skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og den skal samtidig bidra til å sikre bærekraftig utvikling, finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Dette skal sikres ved at det er etablert:

- En tydelig bedriftskultur som kjennetegnes av etisk adferd og høy bevissthet om bærekraft og innarbeidet risikostyring.
- En forståelse av lønnsomhet i et bærekraft- og risikoperspektiv som sikrer god kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi.
- En god kultur for risikoanalyse og kontinuerlig forbedring som sikrer at uventede enkelthendelser ikke skader konsernets finansielle stilling i alvorlig grad
- Strukturer som sikrer at en til enhver tid driver virksomheten i samsvar med lov og regulatoriske krav.

Overordnet Policy for bærekraft, compliance-risiko og kapitalstyring

Virkeområde

Policyen omfatter konsernet, herunder både morbank, datterselskaper, samt tilknyttet virksomhet og felleskontrollert virksomhet, der det er aktuelt og relevant.

Formål og definisjon av risikovilje og risikoevne

Policyen med underliggende dokumenter er retningsgivende for arbeidet med risikostyring og internkontroll i SpareBank 1 Sørøst-Norge. Den definerer hvilken risiko konsernet er villig til å ta for å nå sine strategiske mål, samt hvordan risikoen skal styres og følges opp. Formålet med policyen er oppsummert i tabellen nedenfor.

TEMA	BESKRIVELSE AV FORMÅL OG DEFINISJON AV RISIKOVILJE OG RISIKOEVNE
Oversikt	Gi en helhetlig oversikt over konsernets sentrale risikoer
Risikoevne	Synliggjøre konsernets risikoevne definert som; Totaleksponering som konsernet kan stå imot før det går inn i en gjenopprettingssituasjon (recovery) og må: • Iverksette vesentlige korrigerende og eller begrensende tiltak • Gjennomføre en uønsket endring av forretningsmodell
Risikovilje	Definere hvilken risiko konsernet er villig til å ta for å nå strategiske mål, slik de er definert i forretningsstrategien. Rammer for risikovilje settes med utgangspunkt i; • Maksimal ønsket risikoeksponering settes ut fra et lønnsomhets- og tapsperspektiv, hvor bærekraft og opprettholdelse av konsernets omdømme og tillit også står sentralt. • Risikoviljen er vurdert både med hensyn til aggregert nivå av total risikoeksponering, eksponering i enkeltrisikoer og gjennomførte stresstester.
Styring og kontroll	Definere prosesser for styring og kontroll av de ulike risikoene
Roller og ansvar	Definere ansvar og roller

Oppfølging

Risikorammene følges opp med løpende rapportering av status opp mot rammer. Hvor det blant annet fremgår;

- Definering av ansvarslinjer for de ulike risiko-områdene med tilhørende risikorammer
- krav til rapportering ved avvik
- Ved negativ utvikling krav til å vurdere og implementere avhjelpende tiltak.

Risikovilje

Konsernets risikovilje er definert både fra et kvalitativt og et kvantitativt ståsted.

Konsernets kvalitative risikovilje er overordnet presentert i tabellen nedenfor.

#	RISIKOOMRÅDE	RISIKOVILJE	BEGRUNNELSE
1	ESG risiko	Lav til moderat	Konsernet har utarbeidet en bærekraftstrategi som tydelig signaliserer at konsernet ønsker å være en pådriver på bærekraftsområdet. Konsernet har forpliktet seg til å følge: • Global Reporting Initiative (GRI) • TCFD -Task Force on Climate related Financial Disclosures Initiativ som støttes av SpareBank1 Sørøst-Norge: • FNs Global Compact • Prinsippene for ansvarlig bankdrift • FNs bærekraftsmål Konkretisering av mål og risikovilje/rammer innenfor bærekraftsområdet er inntatt i de underliggende policydokumentene for de ulike risikoområdene.
2	Forretningsrisiko Lønnsomhet	Lav	Lønnsomheten skal være tilstrekkelig til å bidra til at konsernet opprettholder en soliditet som bygger oppunder konsernets langsiktige mål og samtidig gir eierne en forsvarlig avkastning på investert kapital.
3	Kredittrisiko	Lav til moderat	Konsernet skal innvilge kreditter og styre kredittporteføljen innenfor akseptable risikonivåer, som tilsier at hovedtyngden av person- og bedriftsmarkedsporteføljen skal ha lav til moderat risiko basert på misligholds sannsynlighet og tapsrisiko. Konsernet skal ha en god kredittkultur og ledelsesfokus på styring av kredittrisiko gjennom overvåking, måling og sikre etterlevelse av etablerte kredittprosesser og definert risikovilje.
	Konsentrasjonsrisiko		Kredittporteføljene skal være tilfredsstillende differensiert sett opp mot risiko for konsentrasjon innenfor sektor, bransje, geografisk området og størrelse det enkelte kundeengasjement.
4	Markedsrisiko	Lav	Konsernets skal i sin virksomhet prioritere risikotaking knyttet til utvikling av lokalsamfunnet ved bidrag til leveranse av kredittprodukter i person- og bedriftsmarkedet og ved dette er det fastlagt at risikoen knyttet til finansiell risikotaking skal være lav. Konsernet skal søke å ha verdipapirer med god rating og omsettelighet. Aksje- Rente- og motpartsrisikoen skal være lav og skal fordeles på ulike utstedere og motparter for å redusere tapspotensialet som følge av eventuelle mislighold.

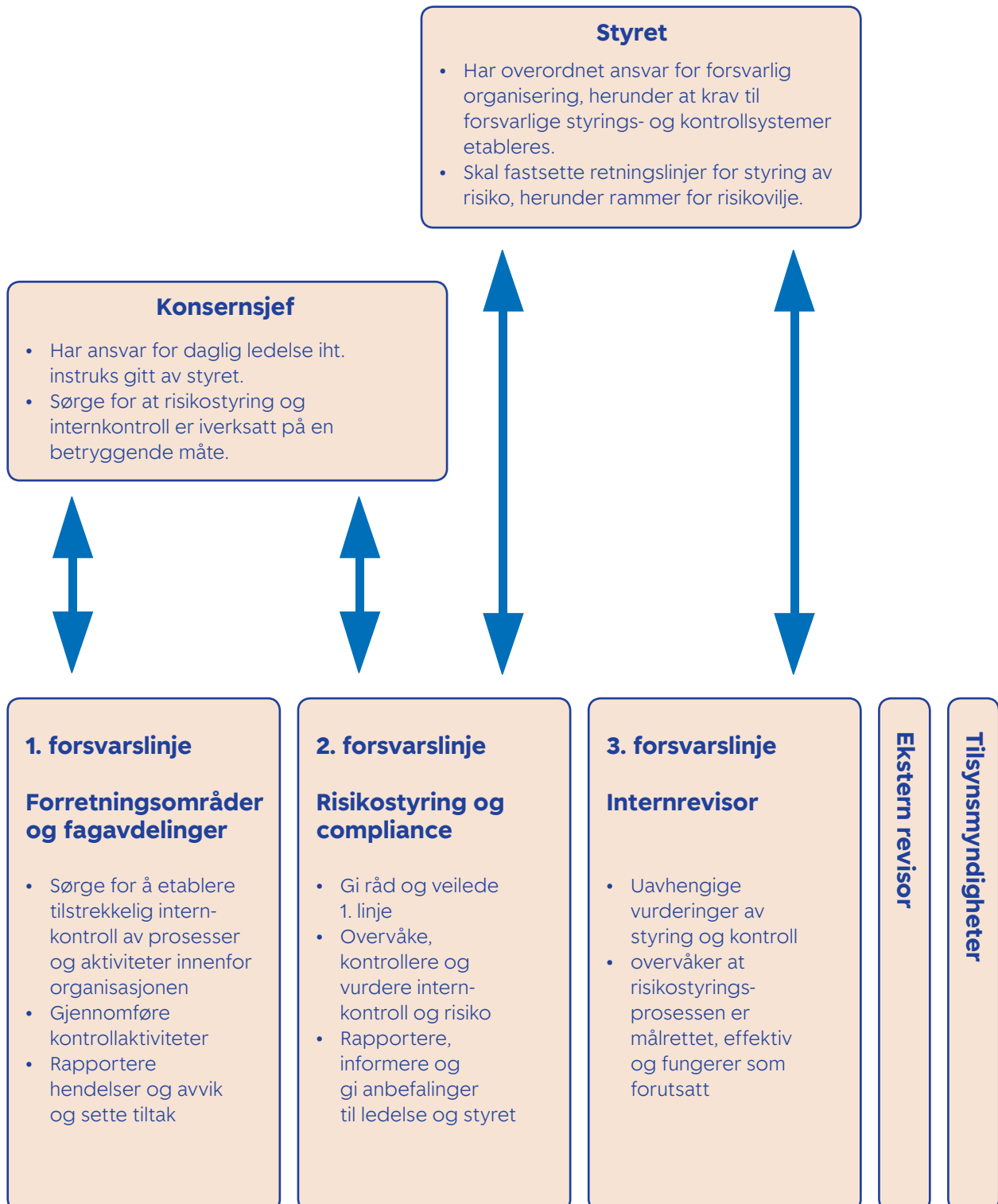
#	RISIKOOMRÅDE	RISIKOVILJE	BEGRUNNELSE
5	Likviditets- og finansieringsrisiko	Lav	Konsernet har en lav risikoprofil på likviditetsrisiko der ingen enkelt-hendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. For å sikre dette er rammene satt slik at det er tilstrekkelig buffer mot minste regulatoriske nivåer, samt en tilstrekkelig overlevelsesperiode i et stresset scenario.
	Soliditet og kapitalallokering		Konsernets skal fremstå som riktig kapitalisert i forhold til risikonivå, regulatoriske krav og markedets forventning til soliditet. I en situasjon med alvorlig økonomisk tilbakeslag skal konsernet ha en soliditet til å tåle å gå med underskudd/betydelig svekkede resultater over en tre-årsperiode.
	Systemrisiko		Konsernet skal ha tilstrekkelig buffere til å kunne sikre tilbud av finansielle tjenester i konsernets region når uforutsette hendelser som utfordrer finansiell stabilitet inntreffer. Dette for å bidra til å redusere negative virkninger på produksjon og sysselsetting,
	Rating		Konsernet skal ha rating på linje med sammenlignbare sparebanker i Norge
6	Eierrisiko	Lav	Det er sentralt forutsetning for måloppnåelse at konsernet er en del av SpareBank1 alliansen, banksamarbeidet og Samspår. Ved vurderingen av strategiske eierposter legges det også vekt på å vurdere avkastningsforventninger opp mot kapitalbinding.
7	Operasjonell risiko	Lav	Konsernet skal ha en lav risikoprofil for operasjonell risiko, kvantifisert og fulgt opp i forhold til forhåndsdefinerte hendelseskategorier.
8	Forsikringsrisiko	Lav til moderat	Som eier i forsikringsvirksomhet: Forsikringsrisiko oppstår som følge av og er knyttet til eierskapet i SpareBank1 gruppen og ved dette indirekte eierskap i Fremtind. Intern forsikringsrisiko i konsernet: De identifiserte største risikodriverne for konsernet blir bearbeidet hvor det blant annet vurderes sannsynlighet for at risikoene kan inntreffe, og hvilken konsekvens som kan oppstå dersom den inntreffer. Konsekvens blir beregnet som et økonomisk beløp. Tallene for sannsynlighet og konsekvens som legges inn for hver risikodriver utgjør grunnlaget for beregningen av forventet og uventet tap (standardavvik). For hver risikodriver gjøres en vurdering av forsikringsdekningen for de ulike risikoene. I tillegg gjøres det en vurdering av tillitt til implementerte risikoreduserende kontrolltiltak. Samlet vil internkontrolltiltak og forsikringsdekning gi risikoreduserende økonomisk konsekvens som skal være lav.
	Samlet risikovilje	Lav til moderat	Samlet skal konsernet ha lav til moderat risiko basert på overordnet.

Den samlede risikoviljen er lav til moderat, og uendret fra tidligere år. Den kvalitativt definerte risikoviljen operasjonaliseres gjennom kvantitativt definerte risikorammer og måltall innenfor hvert av de definerte risikoområdene. Dette setter videre retning for underliggende styrende dokumenter.

Organisering, gjennomføring og oppfølging

SpareBank 1 Sørøst-Norge har i flere år, både i egen regi og gjennom samarbeid i SpareBank 1-alliansen, lagt ned store ressurser i å utvikle effektive prosesser for å identifisere, måle og styre risiko. Konsernets organisering skal

underbygge, og være i tråd med, regulatoriske krav og interne ambisjoner knyttet til risikostyring og internkontroll. Det er etablert en modell med tre forsvarslinjer. Dette er nærmere illustrert og beskrevet i modellen nedenfor.

Styret i SpareBank 1 Sørøst-Norge har ansvaret for å vedta en forsvarlig risikovilje/profil, soliditet og avkastningsmål, overordnede rammeverk for bærekraft, compliance, risiko- og kapitalstyring, inkludert IRB-systemet, og risikomodeller generelt.

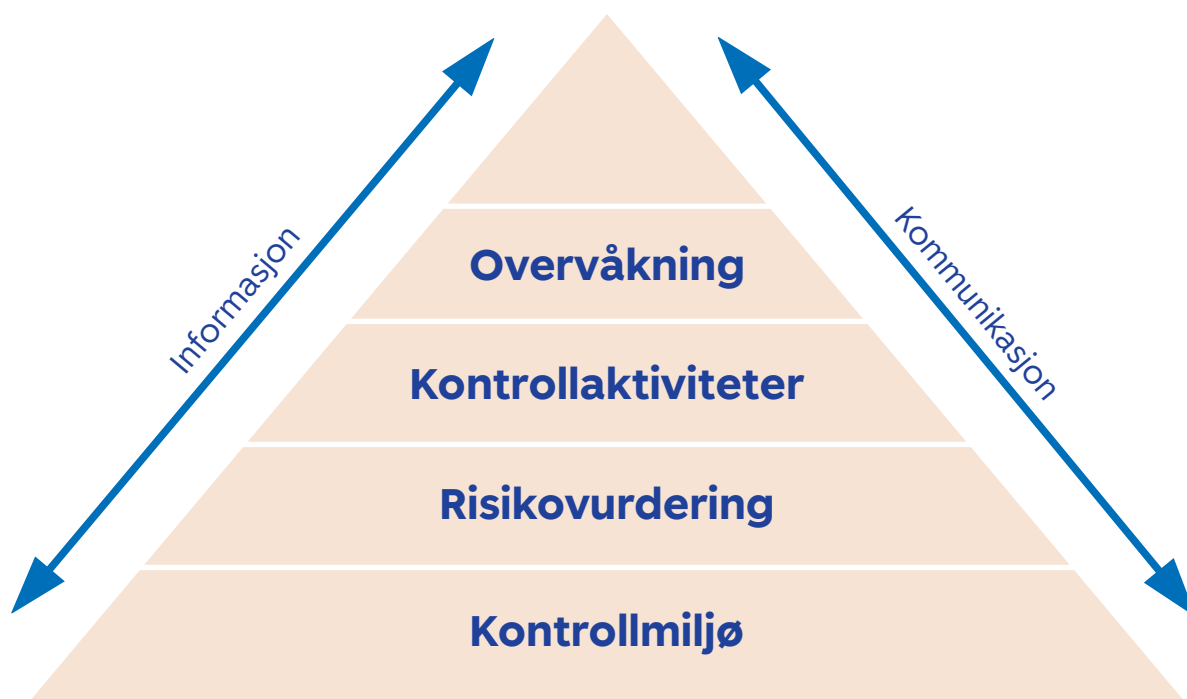
Styret er videre ansvarlig for å vedta risikorammer og fullmakter samt ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), ILAAP (internal liquidity adequacy assessment process) og MREL (minimum requirement for own funds and eligible liabilities) med tilhørende vurdering av forsvarlig soliditet, finansiering og likviditet sett opp mot konsernets risikoeksponering, beredskap, herunder ivareta regulatoriske krav.

Styret skal forsikre seg om at rammeverket er tilstrekkelig kommunisert og implementert i hele konsernet. Styret skal videre forsikre seg om at rammeverket følges opp med tilstrekkelig autoritet og ressurser. Styrets opp-

gaver er formalisert i en egen plan som oppdateres årlig. Denne skal sikre at styret prioriterer og ivaretar tillagte sentrale oppgaver på en tilfredsstillende måte.

Risikoutvalget som ett av styrets arbeidsutvalg, er ansvarlig for innledende behandling av tema relatert til bærekraft, compliance, risikostyring, kapitalstyring og internkontroll mv. for endelig styrebehandling og -godkjenning. Dette innbefatter blant annet prosesser knyttet til ICAAP, ILAAP, MREL og validering av kredittmodeller, risikovilje og risikorapportering.

Konsernsjef har ansvaret for å etablere gode strukturer for å ivare bærekraft-, compliance-, risiko- og kapitalstyring. Dette betyr at konsernsjef er ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i konsernet, og at risikoeksponeringen overvåkes. Konsernsjef er også ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Internkontroll og lederbekreftelse

Internkontrollen baserer seg på COSO-rammeverket (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commissions) som inneholder fem nivåer:

1. **Kontrollmiljø:** Omfatter menneskene i virksomheten, herunder deres individuelle egenskaper og integritet, etiske verdier, holdninger og kompetanse, samt hvordan virksomheten er organisert. Ledelsesfilosofi, lederstil og driftsform inngår også i kontrollmiljøet.
2. **Risikovurdering:** Vurdering av interne og eksterne forhold som påvirker måloppnåelsen.
3. **Kontrollaktiviteter:** Retningslinjer og prosedyrer som skal sikre at risikoer reduseres og håndteres på en effektiv måte.
4. **Informasjon og kommunikasjon:** Prosesser som sikrer at relevant informasjon identifiseres og kommuniseres i tide.
5. **Overvåking:** Prosesser for å sikre at internkontrollen er hensiktsmessig definert og gjennomført, og at den er effektiv og tilpasningsdyktig.

De fem nivåene skal bidra til at konsernet når sine strategiske mål gjennom god risiko- og virksomhetsstyring. COSO-rammeverket er etablert i tråd med konsernets øvrige prinsipper for bærekraft, risiko- og kapitalstyring, hvor kontinuerlig forbedring, effektivitet i driften, pålitelig finansiell rapportering, og etterlevelse av lover og regler er viktige aspekter. Direktører, ledere av forretningsenheter, kontroll-, fag- og støttemiljøer avgir årlig en rapport som synliggjør hvordan risikostyringen og intern kontroll innenfor deres ansvarsområder er gjennomført (Lederbekreftelsen).

Hensikten med den årlige lederbekreftelsen er å:

- Gi styret og konsernledelsen en oppsummering av gjennomføringen av internkontrollen og risikostyring.
- Kartlegge konsernets styrker og svakheter innen internkontroll og risikostyring, slik at nødvendige forbedringstiltak kan iverksettes.
- Legge grunnlaget for et aktivt engasjement og forståelse rundt internkontroll og risikostyring blant ledere på alle nivå i konsernet.

Rapporteringen skal benyttes aktivt i en leder- utviklingsprosess, som skaper økt forståelse for viktigheten av god risikostyring og kvalitet. For IT-området (informasjonsteknologi) brukes COBIT-rammeverket (Control Objectives for Information and Related Technology) som grunnlag for intern kontroll og risikostyring.

COBIT er et rammeverk som skal sikre helhetlig styring og kontroll innenfor tre sentrale områder:

- Interne og regulatoriske krav og kontroller.
- Tekniske problemstillinger og utfordringer.
- IT-risiko

Rammeverket forener anerkjente IT-standarder og beste praksis med øvrige over-ordnede og strategiske mål.

Egenkapitalbevis

SpareBank 1 Sørøst-Norge har to eiergrupperinger: eiere av de børsnoterte egenkapitalbevisene (eierandelskapital) og den samfunnsseide kapitalen (grunnfondskapital). Ved årsskiftet utgjorde egenkapitalbevisene 60,3 % (eierandelsbrøken) av bankens egenkapital, mens 39,7 % var samfunnsseid.

Eierandelskapitalen til SpareBank 1 Sørøst-Norge utgjorde 1.778 mill. kroner per utgangen av året fordelt på 118 689 917 egenkapitalbevis, hvert pålydende 15 kroner. Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs, og antall eiere per 31.12.21 var 5.929 (4.218). Av bankens eiere er 98,8 (96,6) % norske eiere, herav 54,1 (38,9) % sparebankstiftelsene (ref kapittel 3.7.0)

I note 40 finnes en oversikt over egenkapitalbevis eid av bankens ledere og tillitsvalgte. Tabellen nedenfor inneholder informasjon over de 20 største eierne, samt

endringen i deres beholdning det siste året. Endringene i antall bevis for sparebankstiftelsene skyldes fusjon og tilhørende emisjon i forbindelse med fusjonen mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark 1. juni 2021. Det ble da utstedt 55.588.564, nye egenkapitalbevis herav 10.498.569 til SpareBank 1 Stiftelsen BV og 7.973.009 egenkapitalbevis til Sparebankstiftelsen Telemark – Grenland og 37.116.986 egenkapitalbevis til øvrige eiere i Sparebanken Telemark. Det innebar at ett egenkapitalbevis i Sparebanken Telemark ble byttet med ca. 3,41 egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge.

Eier	31.12.2021	31.12.2020	Endring antall siste år
SpareBank 1 Stiftelsen BV	24.141.356	13.642.787	10.498.569
Sparbankstiftelsen Telemark-Grenland	18.910.174	-	18.910.174
Sparbankstiftelsen Nøtterøy-Tønsberg	10.925.503	10.925.503	-
Sparbankstiftelsen Telemark-Holla og Lunde	10.273.723	-	10.273.723
VPF Eika Egenkapitalbevis	3.838.504	2.291.750	1.546.754
Spesialfondet Borea utbytte	2.456.235	158.082	2.298.153
Pareto Invest AS	1.771.308	1.532.868	238.440
Landkreditt Utbytte	1.100.000	1.000.000	100.000
Melesio Invest AS	928.150	853.368	74.782
Catilina Invest AS	912.032	731.950	180.082
Wenaasgruppen AS	907.432	907.432	-
Sanden AS	707.494	588.000	119.494
Foretakskonsulenter AS	621.230	621.230	-
Kommunal Landspensjonskasse Gjensidige	582.614	-	582.614
Aars AS	534.737	-	534.737
Skogen Investering AS	520.000	40.000	480.000
Salt Value AS	497.211	343.071	154.140
Elgar Kapital AS	468.000	231.400	236.600
Babord AS	421.266	-	421.266
Hausta Investor AS	420.000	420.000	-
Sum 20 største eiere	80.936.969	34.287.441	46.649.528
Andel av eierandelskapitalen	68,2 %	54,3 %	-

Egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge

Lovbestemmelsene for egenkapitalbevis trekker opp rammer som i store trekk ligner de som gjelder for aksjer i forretningsbanker.

Lover og forskrifter

Bankens utstedte egenkapitalbevis reguleres av finansforetakslovens kapittel 10.. Børsnoterte egenkapitalbevis inngår ikke i noen av de norske aksjeindeksene, men er med i en egen indeks for egenkapitalbevis (OSEEX Egenkapitalbevis indeks).

Årlig utbytte på egenkapitalbevisene kan utdeles av årsoverskuddet i henhold til selskapsregnskapet for siste regnskapsår. Utbyttets størrelse foreslås av bankens styre og vedtas av representantskapet. Utbyttet kan ikke settes høyere enn det som er forenlig med forsiktig og god forretningsskikk under tilbørlig hensyn til tap som måtte være inntruffet etter regnskapsårets avslutning, eller som må påregnes å ville inntreffe.

Dagens skatteregler innebærer at utbyttebetaling blir beskattet. Grunnlaget for beskattningen er utbyttet i prosent fratrullet en fast prosent, det såkalte skjermingsfradraget.

Egenkapitalbeviset som egenkapitalinstrument

Egenkapitalbevis er et egenkapitalinstrument som sparebanker bruker for å skaffe seg egenkapital. Det har store likheter med aksjer. Forskjellen knytter seg først og fremst til eiendomsretten til egenkapitalen og til innflytelsen i de styrende organer. Avkastningen av egenkapitalbevis er todelt, et årlig kontantutbytte og kursutviklingen på egenkapitalbeviset. Eierandelskapitalen er sikret ved eventuelle tap i banken ved at den har prioritet foran sparebankens fond.

Eier og utbyttepolitikk

Egenkapitalbevisene velger 9 (37,5 %) av de 24 representantene til bankens representantskap. Det vises for øvrig til bankens prinsipper for eierstyring (ref. kapittel 3.2.0).

SpareBank 1 Sørøst-Norge har som mål å oppnå resultater som gir god avkastning på bankens egenkapital. Dette skal sikre eierne en langsiktig, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene. Det vises for øvrig til bankens utbyttepolicy som omtales under bankens prinsipper for eierstyring (ref. kapittel 3.2.0)

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierandels- og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital. SpareBank 1 Sørøst-Norge legger til grunn at om lag 50 % av eierkapitalens andel av årsoverskuddet utbetales som kontantutbytte. For å opprettholde en stabil eierbrøk over tid skal som hovedregel utbytte midler tilsvarende om lag 50 % av grunnfundska-

pitalens andel av årsoverskuddet tilføres SpareBank 1 Stiftelsen BV og Sparebankstiftelsen Telemark-Grenland.

Ved fastsettelse av utbyttene skal konsernets soliditet hensyntas - herunder forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, fremtidig kapitalbehov, eksterne rammevilkår, konsernets mål og strategiske planer.

Resultat etter skatt per egenkapitalbevis konsern for 2021 ble 5,03 (4,34) nok og 4,05 (3,64) nok av morbank resultat etter skatt. Basert på bankens utbyttepolitikk foreslår styret å utbetale et utbytte på 2,50 (1,90) nok per egenkapitalbevis for 2021 totalt 297 (120) mnok. Utjevningsfondet blir godskrevet med 1,55 (1,74) nok per egenkapitalbevis for 2021 totalt 183 (110) mnok.

Finanskalender for 2022

- Ex- utbytte dato: 23. mars
- 1. kvartal 11. mai
- 2. kvartal 11. august
- 3. kvartal 10. november

Utbytte siste 5 årene

År	Utbytte	Kurs 31.12	Direkte avkastning
2017	2,40	33,90	7,1 %
2018	2,95	35,60	8,3 %
2019	2,42	39,60	6,1 %
2020	1,90	41,30	4,6 %
2021	2,50	65,40	3,8 %

Informasjon til markedet

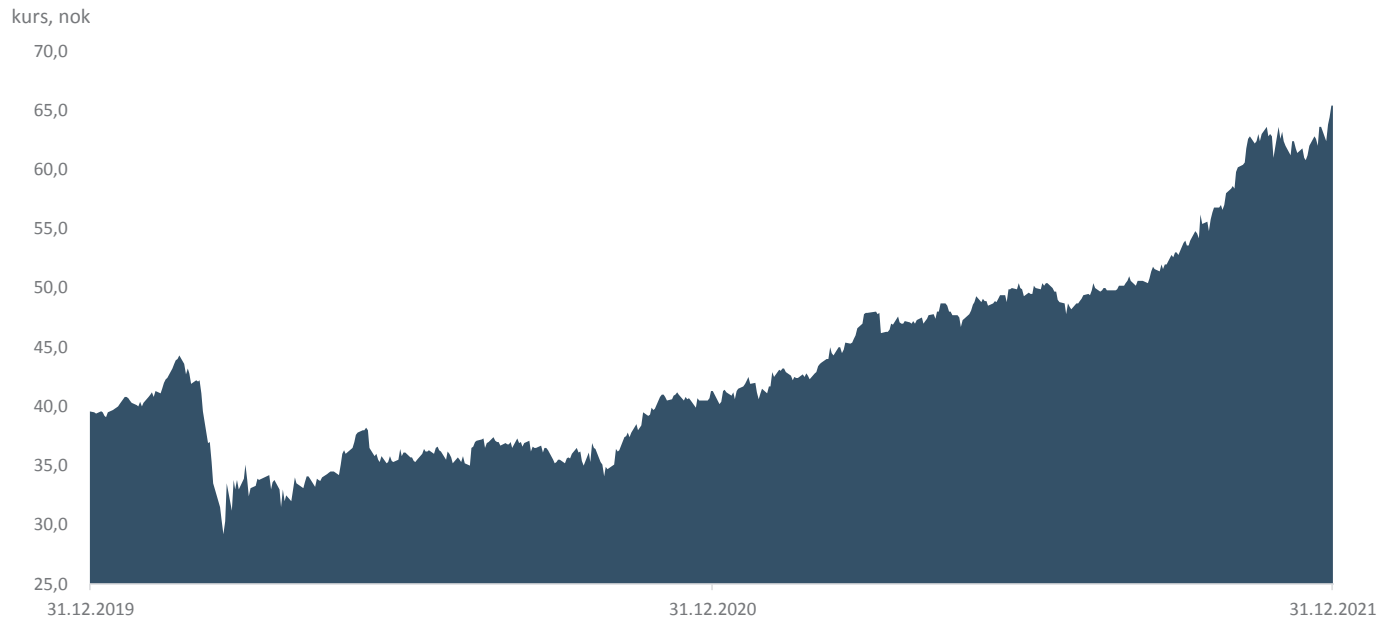
En oversiktlig, lett forståelig og rettidig informasjon underbygger tillitsforholdet mellom eiere, styret og ledelsen og sørger for at bankens interessegrupper har en løpende mulighet til å vurdere og forholde seg til banken samtidig. Bankens retningslinjer for investorkommunikasjon legger derfor vekt på en utstrakt dialog med bankens ulike interessegrupper der åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet settes i fokus. Banken legger videre vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit overfor investormarkedet. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise delårsrapporter og investorpresentasjoner. Alle kvartalsrapporter, pressemeldinger og presentasjoner finnes på bankens hjemmeside.

Børsnotering

Bankens egenkapitalbevisen er fritt omsettelige verdipapirer og er tatt opp til notering på Oslo Børs. Egenkapitalbevisene er registrert i Verdipapirsentralen (VPS). Egenkapitalbevisene har ticker kode SOON.

En nærmere spesifisering av Egenkapitalbevis er gitt i note 40 og 41.

Kursutvikling siste 2 årene

Virksomhetsredegjørelse

SpareBank 1 Sørøst-Norge er et regionalt finanskonsern for Sørøst-Norge med et bredt utvalg av finansielle tjenester, forsikring, regnskap og eiendomsmegling. Vi er til stede for lokalt næringsliv, folk og samfunn i vår region. Konsernet har 16 betjente kontor i Vestfold, Telemark og nedre del av Buskerud. Vi legger stor vekt på å være til stede for våre kunder, i den til enhver tid prefererte kanalen – fysisk og/eller digitalt.

Året 2021 har vært preget av fusjonen mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark, med juridisk fusjon og skifte av navn til SpareBank 1 Sørøst-Norge 1. juni 2021. De nye konsernet har betydelige markedsposisjoner i Sørøst-Norge, og en klar ambisjon om å ivareta lokalbankens fordeler – sammen med solide finansielle muskler.

Gjennom året har konsernet vist god vekst, både innenfor privat- og bedriftsmarkedet. Markedsposisjonen styrkes i flere av våre lokalområder, og det er god tilgang på nye kunder. Positiv utvikling både innenfor utlån og sparing.

Bank- og finansbransjen og samfunnet generelt er i kontinuerlig utvikling – spesielt innenfor det digitale. Konsernet har digital utvikling som et av de store satsingsområdene.

SpareBank 1 Sørøst-Norge skal være den personlige regionbanken som gir verdi til lokalt næringsliv, folk og samfunn. Vi er til stede for kundene både fysisk og digitalt. Kundene er i økende grad digitale, med utstrakt bruk av våre gode digitale løsninger. Bruken av mobilbank øker gjennom 2021 – antall innlogginger er på hele 48,6 millioner.

Personmarkedet

SpareBank 1 Sørøst-Norge har en sterk markedsposisjon i Vestfold og Telemark og deler av Buskerud. Den ny-fusjonerte banken leverte også i 2021 gode økonomiske resultater til glede for eiere, frivilligheten og lokalsamfunnene.

Vi skal fortsatt være relasjonsbanken som møter kundene i den foretrukne kanalen – enten digitalt, eller fysisk på ett av våre 16 kontorer.

Kampen om kundene er stor. I tillegg til å ha konkurransedyktige priser på boliglån, tror vi på å møte kundene personlig. Tilbakemeldinger fra kunder bekrefter at de opplever det enkelt å ta kontakt med oss. Vi har strukket oss langt for å ha mest mulig åpne banklokaler under pandemien, og vi er glade for at vi klarte å hjelpe de aller fleste kunder som ble økonomisk rammet av smittevernregler. Å ha en lokal forankring står sterkt i vår strategi.

Kundene setter pris på våre gode digitale tjenester. SpareBank 1 har Norges beste og mest brukervennlige digitalbank, og vi er tilgjengelige for kundene hver dag frem til kl. 24 via kundesenteret.

Konsernet ser det som en viktig oppgave å bidra til at hver enkelt kunde har en trygg og god personlig økonomi. Vi er stolte av å kunne si at en stor andel av våre kunder har bufferkonto, og opp mot 25 % av våre boliglånskunder sparer regelmessig i fond. Vi registrer også at en stadig økende andel av yngre kunder er gode sparere. Etterspørselen etter grønne fond og ESG fond generelt, øker kraftig.

Interessen for bærekraft i markedet er sterkt økende, og bærekraft er en integrert del av konsernets virksomhet. Gjennom tjenesten «Mitt Klimaspor» i digitalbanken får kundene vår hjelp til å leve mer bærekraftig ved å følge med på hvordan pengebruken deres påvirker klimaet.

Bedriftsmarkedet

Året 2021 har vært preget av fusjonen mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark. Konsernet har brukt ressurser på å etablere en ny felles kultur, samt nye felles policyer og retningslinjer. SpareBank 1 Sørøst-Norge er godt rustet for fremtiden, og opplever en volumvekst i bedriftsmarkedet på 7,2 % gjennom året 2021. Det er god tilgang på nye kunder, og konsernet styrker sin markedsposisjon i regionen.

Konsernet har hatt høyt fokus på lanseringen av Bank + Regnskap, noe som styrker attraktiviteten både for eksisterende og potensielle nye kunder. Det jobbes godt for at kundene opplever konsernet som et naturlig sted for å løse sine finansielle og økonomiske utfordringer. Mange kredittbeslutninger er avhengig av god kvalitet på regnskap og forsikringer. Ved å samle slike produkter i ett finanshus, sikres kundene at disse samsvarer med bankens krav og forventninger.

2021 var ellers preget av forventninger om en avslutning av pandemien. Dette viste seg å ikke stemme. Reduksjonen av de økonomiske tiltakene ble utsatt, og de fleste bedrifter klarte seg bra. Vi er spente på hva det nye året bringer.

Fusjonen mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark

Fusjonen mellom de to bankene har bidratt til å befeste vår posisjon i regionen. Konsernet vil fremover ha fokus på å bygge en solid og attraktiv regionbank for Sørøst-Norge. Vi ønsker å gjøre oss attraktive – både for kunder, investorer og ansatte. Ambisjonen vår er å bli en av de mest attraktive arbeidsplassene innen bank og finans i Sørøst-Norge, samtidig som vi legger til rette for en lønnsom vekst.

Ny visjon, verdier og lokal merkevareidentitet

Gjennom god involvering internt er det utviklet og etablert ny visjon og verdier. Visjonen vår «Sammen skaper vi verdier gir en tydelig retning – både på kort og lang sikt. Verdiene «Til stede, kraft, bevegelse» gir alle ansatte god veiledning i daglig arbeid.

Til stede betyr tilgjengelighet for omgivelser og for hverandre internt. **Kraft** har vi gjennom menneskene som jobber her. Sammen har vi en sterk og solid organisasjon, rik på erfaring og kompetanse. Vi er i kontinuerlig **bevegelse**. Ser bakover for læring, og fremover for utvikling. Vi støtter og bidrar til å gjøre drømmer til virkelighet.

Arbeidet med å etablere en lokal merkevareidentitet har vært prioritert høyt. En tydelig merkevare er bra for forretningen. Merkevare handler først og fremst om de opplevelsene kundene har med oss, og produktene og

Antall privatkunder
i 2020

114.500

Antall privatkunder
i 2021

118.500

Antall bedriftskunder
i 2020

10.308

Antall bedriftskunder
i 2021

11.222

tjenestene vi leverer. En sterk merkevare gjør det enkelt for kundene å velge oss.

Vi har definert vår lokale merkevareidentitet - eller etterlatt inntrykk slik;

“ Den personlige region banken som gir verdi til lokalt næringsliv, folk og samfunn ”

Denne identiteten bidrar til å skille oss ut fra konkurrenter i vår region, gjøre oss unike. Den understøtter strategien vår om å være en attraktiv bank for regionen, med høy kundetilfredshet.

Forretningsutvikling

SpareBank 1 Sørøst-Norge jobber kontinuerlig med å tilpasse konsernets virksomhet til kundenes forventninger og et konkurransebilde som stadig er i endring. I tillegg skaper endrede rammevilkår nye forretningsmuligheter.

I arbeidet med konsernstrategi, har vi sett på flere viktige trender som påvirker bank og finans de neste årene; herunder:

- Fra klimaholdning til klimahandling
- Viktigere å kjenne sine kunder
- Varig skifte i digital samhandling

Endringskondisjon

Selv om det er vanskelig å forutsi fremtiden, er det nyttig å ha et bevisst forhold til fremtiden og ha en organisasjon som evner å snu seg raskt. Endringskondisjon defineres som en varig utholdenhet til å stå i kontinuerlig uforutsigbarhet, og å implementere endringer for økt konkurransekraft med entusiasme og høyt tempo.

Når den digitale utviklingen akselererte i 2020 som følge av et nedstengt Covid-19 samfunn, var det nettopp mulighetene som var viktig å utnytte. Ledere og medarbeidere har gjennom 2021 fortsatt denne utviklingen. Å ha ferdigheter til stadig å møte nye krav og endringer er kanskje en av de viktigste ferdighetene fremover. Derfor er konsernet opptatt av å legge til rette for læring og utvikling for å beholde og utvikle dyktige medarbeidere. Kraft og bevegelse er to av våre verdier.

Sammen skaper vi verdier

SpareBank 1 bankene samarbeider på tjenesteutvikling gjennom SpareBank 1 Utvikling AS. Det bidrar til skalafordeler som kommer kunder og eiere til gode. SpareBank 1 Sørøst-Norge skal bevare særpreget som en lokal regionbank, samtidig som vi er i front på digitale tjenester som gjør hverdagen til kundene enklere og bedre. Gjennom å være tett på utviklingen bygges kompetanse og beste praksis på tvers av alliansen.

Digitalbank

Norske bankkunder er svært opptatt av en god digitalbank, og i økende grad er dette en driver av kundesrelasjonene. Kundeundersøkelser viser at tilfredsheten med vår digitalbank er svært høy, men den gode kvaliteten er i stor grad kun kjent blant eksisterende kunder. Fremover blir det viktig å synliggjøre fordelene av å ha en av markedets beste digitalbanker for person- og bedriftskunder.

Data og innsikt

God kunde kjennskap er avgjørende for å lykkes som relasjonsbank. Et viktig strategisk satsingsområde er arbeidet med å bli en data- og innsiktsdrevet organisasjon. SpareBank 1 Sørøst-Norge har de siste årene hatt en innovasjonssatsing knyttet til utnyttelse av kunde-data. Bearbeiding og strukturering av data gjør at vi i dag sitter på gode segmenteringsmodeller både for privat- og bedriftskundene våre. Dette gir muligheter for bedre kundesegmentering, og danner et godt grunnlag for videre arbeid med betjeningskonsepter.

En parallell satsing er fokus på datadrevet kundedialog hvor vi jobber innsiktsbasert for å kunne være aktivt til stede og relevante for kundene. Vi vet at kundene våre ønsker å høre mer fra oss, data og innsikt gir høyere kvalitet og relevans for den videre dialog med kundene. Det gir gode salgsmuligheter, og vil på sikt bidra til høyere kundetilfredshet.

Fakta om 2021 →

Andel boliglånssøknader
som startes digitalt:

92,8 %

Antall kunder med egen
Pensjonskonto

1.315

Antall boliger solgt gjennom
Eiendomsmegler 1 BV og
Eiendomsmegler 1 Telemark:

3176

Dette tilsvarer en økning på 11 % fra 2020.

Antall pålogginger i
mobilbanken:

(privat)

48,6
millioner

Antall kunder med
spareavtaler i fond:

22.022

Antall nye:

Privatkunder

4.000

Bedriftskunder

914

SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1-alliansen ble etablert i 1996, i kjølvannet av bankkrisen tidlig på 90-tallet. Samlet er den Norges nest største finansgruppering, målt i forvaltningskapital. SpareBank 1-alliansen består i dag av 14 selvstendige sparebanker, som alle er fullverdige leverandører av finansielle produkter og tjenester til privatpersoner, bedrifter og organisasjoner i sine lokalk markeder rundt om i Norge.

Formålet med SpareBank 1-alliansen er å sikre den enkelte banks selvstendighet, regionale forankring, lønnsomhet og soliditet, gjennom å dele utviklingskostnader, oppnå stordriftsfordeler og bygge kritisk kompetanse. SpareBank 1-alliansen har i dag totalt ca. 8.400 ansatte, hvor rundt 1.844 er tilknyttet SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA med datterselskaper.

SpareBank 1 Sørøst-Norges deltagelse i alliansen ivaretas gjennom eierskapet i Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar AS). Bankens eierandel i SamSpar AS per 31.12.21 er 22,8 prosent.

Organisering av samarbeidet

Samarbeidet i alliansen er organisert gjennom de to felleseide selskapene SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA med datterselskaper, og gjennom en rekke andre selskaper som er direkte eid av de 14 bankene. Det er selskapene innenfor SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA som utgjør grunnsteinen i samarbeidet, selskapene som betegnes som Alliansesamarbeidet.

SpareBank 1 Gruppen AS

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap med 5 datterselskaper. Disse selskapene utvikler og leverer produkter til alliansebankene, som igjen tilbyr dette til kunder i sine lokalk markeder. Holdingselskapets oppgaver er økonomistyring, risikostyring og compliance, juridiske tjenester og myndighetskontakt. Morselskapet utvikler og leverer også produkter til LOs forbund og forbundsmedlemmer gjennom LOfavør. LO er medeier i SpareBank 1 Gruppen AS med 9,6 prosent.

Disse 14 bankene utgjør SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1 Sørøst-Norge

SpareBank 1 Gudbrandsdal

SpareBank 1 Hallingdal Valdres

SpareBank 1 Lom og Skjåk

SpareBank 1 Modum

SpareBank 1 Nordmøre

SpareBank 1 Østlandet

SpareBank 1 Helgeland

SpareBank1 Ringerike Hadeland

SpareBank 1 SMN

SpareBank 1 SR Bank

SpareBank 1 Søre Sunnmøre

SpareBank 1 Østfold Akershus

SpareBank 1 Nord-Norge

SpareBank 1 Utvikling DA

SpareBank 1 Utvikling DA består av en rekke utviklings- og fagmiljøer, som leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklingstjenester til de 14 eierbankene. Selskapet bidrar til at felles utvikling og felles aktiviteter gir bankene stordrifts- og kompetansefordeler. Selskapet eier og forvalter alliansens immaterielle rettigheter under det felles merkevareravnet «SpareBank 1». Selskapet har to datterselskaper som også leverer fellestjenester til de 14 alliansebankene.

Fremtind Forsikring AS

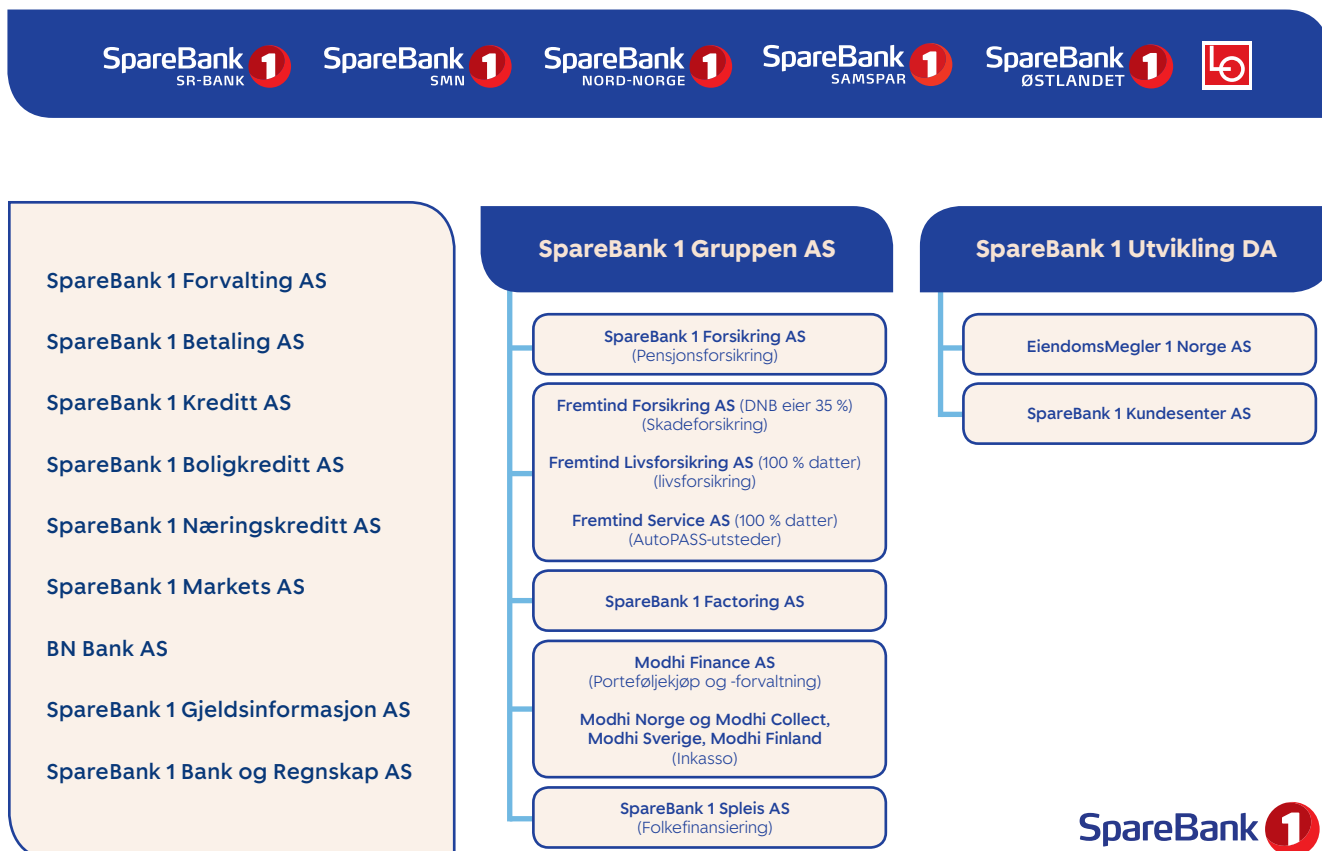
Fremtind er et resultat av en fusjon mellom forsikrings-selskapene til SpareBank 1 og DNB. Selskapet er et av Norges største forsikringsselskap – og den største leverandøren til forsikring som selges i bank. Fremtinds distribusjon skjer gjennom bankenes lokale kontorer ut over hele landet, via kundesenter og digitalt. SpareBank 1-bankene distribuerer forsikringene under SpareBank 1-merkevaren, mens DNB distribuerer forsikringene under DNB-merkevaren. Selskapet leverer også produkter til LO-forbundenes 930.000 medlemmer gjennom merkevaren LOfavør.

SpareBank 1 Forvaltning AS

SpareBank 1 Forvaltning ble etablert 1. mai 2021. På samme tidspunkt ble ODIN Forvaltning AS fisjonert ut av SpareBank 1 Gruppen AS og inn i SpareBank 1 Forvaltning AS til kontinuitet. SpareBank 1 Forvaltning AS hadde ved overføringstidspunktet identiske eiere og eierandeler som SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Forvaltning AS kjøpte 1. juli SpareBank 1 Kapitalforvaltning og SpareBank 1 Verdipapirservice AS. Den 15. september 2021 ble det undertegnet avtale om å kjøpe SpareBank 1 SR-Forvaltning.

Det ble gjort en rebalansering av eierandeler i SpareBank 1 Forvaltning AS den 29. desember 2021 i forbindelse med SR-Forvaltning transaksjonen. Finanstilsynet gav sin godkjenning for kjøpet 29. desember 2021. Balansen til SR-Forvaltning er konsolidert inn i SpareBank 1 Forvaltning per 31.12.2021.

Eier- og selskapsstruktur i SpareBank 1-alliansen

Sparebankstiftelsene

SpareBank 1 Sørøst-Norge har en klar ambisjon om å være en attraktiv regionbank for Sørøst-Norge, med sterk lokal tilstedeværelse i tråd med sparebanktradisjonene. Et tett og godt samarbeid med sparebankstiftelsene er viktig for å underbygge dette. Sparebankstiftelsene har en viktig samfunnsrolle, og bidrar til lokal verdiskaping i hele vårt markedsområde. Stiftelsene er også en viktig egenkapitalkilde for banken dersom det oppstår kapitalbehov for konsernet i fremtiden.

I forbindelse med fusjonen mellom Sparebanken Telemark og Holla og Lunde Sparebank i 2012 ble det opprettet to sparebankstiftelser; Sparebankstiftelsen Telemark-Holla og Lunde og Sparebankstiftelsen Telemark-Grenland. Tilsvarende ble SpareBank 1 Stiftelsen BV og Sparebankstiftelsen Nøtterøy-Tønsberg etablert i 2017 som følge av fusjonen mellom SpareBank 1 BV og SpareBank 1 Nøtterøy-Tønsberg.

Våre fire stiftelser skal sikre at den kapitalen banken har bygd opp over nesten 200 år, forblir i de områder den er skapt. Sparebankstiftelsene sikrer at sparebanktradisjonene videreføres på en god måte, og er ikke minst langsiktige og stabile eiere for banken.

Stiftelsene deler hvert år ut betydelige gaver til blant annet lokale organisasjoner, idrettslag og kulturinstitusjoner – og vektlegger gaver til barn og unge i sine respektive lokalområder. Det stilles ingen krav eller forventninger fra stiftelsene til gavemottakerne om gjenytelser knyttet til gaveutdelingene.

Gjennom 2021 delte de fire sparebankstiftelsene ut gaver til allmenntilgode formål på til sammen 59 millioner kroner innenfor vårt markedsområde.

Sparebankstiftelsenes egne nettsider og sosiale kanaler oppdateres jevnlig med aktuelle nyheter. Banken deler også nyheter og gode historier knyttet til gaveutdelinger på sine nettsider og i sosiale flater.

Medarbeiderne

Hver enkelt medarbeider i SpareBank 1 Sørøst-Norge er verdifull, og vi mener motiverte og fornøyde ansatte er den viktigste ressursen for å skape en konkurransedyktig virksomhet. Gjennom menneskene som jobber hos oss har vi kraft til utvikling, og når vi beveger oss fremover sammen skaper det trygghet, mestring og motivasjon.

Attraktiv arbeidsplass gjennom fusjonen

Fusjonen mellom SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark har naturlig nok preget året 2021, og en av de viktigste ambisjonene har vært å skape en attraktiv arbeidsplass for de nå 552 ansatte. Overordnede føringer for arbeidet med en attraktiv arbeidsplass har vært arbeidsglede, kulturbygging, læring og utvikling, samhandling på tvers, fleksibilitet i arbeidshverdagen, og fokus på bærekraft.

Gjennom nok et år med pandemi har vi lært og bygget på våre tidligere erfaringer. Vi har blitt gode på digitale løsninger for samhandling, og vi har sett at økt fleksibilitet i arbeidshverdagen har gitt både fornøyde ansatte og gode resultater. Den hybride arbeidshverdagen er kommet for å bli. Som et resultat har vi utarbeidet retningslinjer for fleksibelt arbeidssted som innebærer at kontoret fortsatt vil være vårt sosiale og faglige samlingspunkt, men ansatte har også mulighet til å jobbe hjemmefra. Gjennom dette vil vi blant annet tilstrebe en god balanse mellom jobb og fritid, som både reduserer utslipp og stress. Ordningen vil evalueres hver tredje måned, slik at vi lærer og forbedrer oss underveis.

En ny strategi har sett dagens lys etter fusjonen, og medarbeiderne våre har i stor grad vært med å forme den. Aktiv medvirkning fra medarbeiderne i arbeidet med hvor vi skal og hvordan vi skal komme oss dit er en kritisk suksessfaktor for en vellykket strategi.

Arbeidsmiljø, likestilling og mangfold

I SpareBank 1 Sørøst-Norge har vi alle et felles ansvar for å skape et godt arbeidsmiljø hvor alle trives, viser respekt og har en høy grad av tillit til hverandre.

Både Sparebanken Telemark og SpareBank 1 BV har tidligere år gjennomført årlige medarbeiderundersøkelser i fellesskap med SpareBank 1 Samspar. I 2021 ble avtalen med tidligere leverandør sagt opp. Dermed ble det i 2021 ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse. Det har vært jobbet aktivt med å få på plass en ny leverandør for 2022. Med bakgrunn i den spesielle situasjonen vi er i med både fusjon og pandemi, ønsker konsernet i tillegg å utarbeide en egen undersøkelse som omhandler arbeidsglede. Denne vil bli sendt ut kvartalsvis i 2022 til alle medarbeidere slik at vi får bedre kontinuitet og innsikt i hvordan vi har det på jobb, og får mulighet til å forbedre gjennom året.

Balanse mellom jobb og privatliv er viktig. SpareBank 1 Sørøst-Norge har inngått et samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge for å gjennomføre et forskningsprosjekt i 2022 for å lære mer om arbeidsrelatert helse i den hybride arbeidshverdagen. Prosjektet skal lære oss metoder for jobbrestitusjon, for så å undersøke om noen ansatte har bedre effekt av jobbrestitusjon enn andre. I tillegg vil prosjektet lære oss hvordan tiltak på arbeidsplassen bør gjennomføres for å skape gode resultater.

I SpareBank 1 Sørøst-Norge har vi mål om å være en arbeidsplass som synliggjør, verdsetter, lærer av og fokuserer på mangfold og likestilling blant våre ansatte. Sosial bærekraft har fått stor plass i strategiarbeidet vårt. Vi er i startgropen med å strukturere arbeidet med mangfold og likestilling. Vi ønsker mer kunnskap, derfor står kartlegging og innsikt på agendaen for 2022. Iverksetting av gode, målrettede tiltak på de områdene som utgjør størst risiko for oss vil være et naturlig neste steg. Enkelte tiltak er allerede besluttet,

OMRÅDER

ANSVAR

KUNNSKAP OG INNSIKT

KJØNN

KJØNN/ETNISITET

TILTAK OG MÅL INNEN VÅRT ARBEID MED LIKESTILLING OG MANGFOLD

BAKGRUNN FOR TILTAKET	TILTAK	MÅL	STATUS	ANSVARLIG	FRIST	LANGSIKTIG RESULTAT
Arbeidet med likestilling og mangfold må bli tatt på alvor. Dette gjøres ved å forankre det i toppledelsen og deretter blant ansatte.	• Dedikere arbeidet med likestilling og mangfold til toppledelsen.	✓ Konserndirektør HR og organisasjonsutvikling har dedikert ansvar til arbeidet med likestilling- og mangfold	Gjennomført	Konserndirektør HR og organisasjonsutvikling	2021	Ved å dedikere arbeidet med likestilling og mangfold sikrer vi gjennomføringsevne og viser at vi tar arbeidet på alvor.
For å sette gode, målrettede tiltak og mål må vi ha kunnskap og innsikt i dagens situasjon. Vi ønsker å arbeide systematisk og målrettet med likestilling og mangfold, og en grundig kartlegging vil hjelpe oss på veien videre.	• Kartlegging av status på likestilling og mangfold i konsernet	✓ Økt kunnskap og innsikt om situasjonen på likestilling og mangfold i konsernet	Planlagt	Konserndirektør HR og organisasjonsutvikling	2022	Sette gode, målrettede tiltak og målsettinger for å ta likestillings- og mangfoldsansvar
Andelen kvinnelige ledere gjenspeiler ikke kvinneandelen i bedriften for øvrig. Kvinneandelen i konsernet er 59%, mens kvinneandel i lederroller er 37%.	• Signere «Kvinner i Finans Charter» og dermed blant annet sette mål om kjønnsbalanse og rapportere på fremgang.	✓ Kvinneandelen i lederroller (på ulike nivåer og i ulike avdelinger) skal gjenspeile kvinneandelen i konsernet	Planlagt	Konserndirektør HR og organisasjonsutvikling	2022	Øke andel kvinner i lederroller
Vi ønsker å gjenspeile samfunnet vi er en del av, og har vurdert homogent arbeidsmiljø som en risiko.	• Pilotprosjekt: Anonymiserte CVer i utvalgelsesprosessen ved rekruttering.	✓ Ansette kompetente medarbeidere uavhengig av kjønn eller etnisk bakgrunn	Planlagt	Konserndirektør HR og organisasjonsutvikling	2022	Ingen diskriminering ved rekruttering

Tabellen er basert på Likestillings- og diskrimineringsombudets mal for redegjørelse om tiltak. Tabellen anses ikke som ferdig utfylt, heller som et verktøy for å konkretisere vårt arbeid innen likestilling og mangfold. Flere tiltak og mål innen nye områder vil bli utarbeidet.

og disse er systematisert inn i tabellen. Årlig evaluering av iverksatte tiltak vil bli innarbeidet i våre rutiner. Det er viktig for oss å følge likestillings- og diskrimineringsloven, og aktivitets- og redegjørelsesplikten som fremkommer av denne.

Kjønnsfordelingen i konsernet i 2021 var 59 % kvinner og 41 % menn, og kvinneandelen blant ledere er 37 %. Vi har en klar målsetning om å øke kvinneandelen i lederroller. Besluttede tiltak inkluderer blant annet å signere «Kvinner i Finans Charter.»

Ved nyrekruttering er vi opptatt av å ansette kompetente medarbeidere uavhengig av kjønn eller etnisk bakgrunn. Det er besluttet i 2021 at vi skal starte opp et pilotprosjekt i rekrutteringsøyemed, hvor vi skal benytte anonymiserte CVer i utvalgelsesfasen. Dette vil kunne bidra til å hindre diskriminering i rekrutteringsprosesser.

Med en gjennomsnittsalder på 49 år i morbanken er nyrekruttering en viktig arena for å tilknytte oss yngre medarbeidere med komplementære ferdigheter og ulik bakgrunn. Av 29 nyrekrutteringer i 2021, er 17 under 30 år. For å tilrettelegge og gjøre det mer attraktivt for yngre ansatte som er i småbarnsfasen gis det inntil 1 time velferdspenning med lønn for hente-/bringesituasjon til og fra barnehage, barnets første år i barnehagen.

I kalenderåret har 31 ansatte sagt opp sin stilling i konsernet. Dette utgjør en turnover på 7 %. Ved utgangen av 2021 hadde konsernet totalt 552 fast ansatte, fordelt på 533 årsverk.

SpareBank 1 Sørøst-Norge ønsker i alle sammenhenger å unngå diskriminering. Det ble ikke rapportert om noen tilfeller av dette i 2021. Det var heller ingen varslingssaker i 2021.

Kategori	2020		2021	
	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
Likestilling og mangfold				
Antall ansatte totalt	240	354	385	552
Antall årsverk	236,0	343,9	377,8	533,0
Kvinneandel	55 %	57 %	55 %	59 %
Mannsandel	45 %	43 %	45 %	41 %
Ansatte under 30 år	11 %	11 %	6 %	9 %
Ansatte 30-50 år	41 %	45 %	40 %	42 %
Ansatte over 50 år	48 %	44 %	54 %	49 %
Andel kvinner fordelt på stillingsnivå				
Ledernivå 2	33 %	33 %	38 %	38 %
Ledernivå 3-4	32 %	35 %	31 %	37 %
Ledere under 30 år	-	-	-	-
Ledere 30-50 år	35 %	45 %	27 %	36 %
Ledere over 50 år	27 %	55 %	33 %	36 %
Andel kvinner i Styret	43 %	40 %	43 %	26 %
Kvinneandel styremedlem under 30 år	-	-	-	-
Kvinneandel styremedlem 30-50 år	67 %	37 %	50 %	38 %
Kvinneandel styremedlem over 50 år	33 %	63 %	40 %	25 %
Gjennomsnittslønn				
Gjennomsnittslønn ledere				
Kvinner	950.500	951.515	1.008.166	1.021.060
Menn	1.020.625	1.047.620	1.006.312	1.056.596
Kvinneres lønn i % av menns lønn	93 %	91 %	100 %	97 %
Gjennomsnittslønn øvrige ansatte				
Kvinner	537.881	558.606	572.238	564.029
Menn	619.289	681.197	643.726	686.678
Kvinneres lønn i % av menns lønn	87 %	82 %	89 %	82 %
Sykefravær				
Totalt	2,7 %	4,0 %	2,8 %	4,3 %
Fravær pga. syke barn (dagsverk) menn	-	-	45	69
Fravær pga. syke barn (dagsverk) kvinner	-	-	122	192
Arbeidsforhold				
Antall nyansettelser	11	21	13	29
Turnover	4,6 %	6,0 %	5,0 %	6,8 %
Antall nyansettelser, fordelt på alder				
Antall nyansettelser under 30 år	6	9	8	17
Antall nyansettelser 30-50 år	5	11	5	11
Antall nyansettelser over 50 år	-	1	-	1
Totalt antall ansatte som tok ut foreldrepermisjon	6	8	7	14
Totalt antall kvinnelige ansatte som tok ut foreldrepermisjon (antall mulige)	5 (5)	6 (6)	5 (2)	10 (10)
Totalt antall mannlige ansatte som tok ut foreldrepermisjon (antall mulige)	1 (1)	2 (2)	2 (2)	4 (4)
Foreldrepermisjon, gjennomsnittlig antall uker kvinner	31	31	34	31
Foreldrepermisjon, gjennomsnittlig antall uker menn	14	14	20	15
Andel deltid				
Andel deltid menn	-	-	-	-
Andel deltid kvinner	-	-	3,7 %	6,0 %

*) Alle tall per 31.12 om ikke annet spesifisert

*) Sykefravær er gjennom året

**PRB:
5.2**

Kompetanse

Vi er opptatt av kontinuerlig læring på en stadig mer digital arbeidsplass. Som arbeidsgiver mener vi det er viktig å tilrettelegge for kompetanseheving, samtidig som vi ønsker å motivere medarbeiderne til å ta ansvar for egen læring i arbeidshverdagen.

SpareBank 1 Sørøst-Norge ser positivt på ansattes ønsker om å videreutvikle seg, og gir derfor også studiestøtte til videre- og etterutdanning. Basert på studiets relevans knyttet opp mot jobbinnhold for den enkelte og konsernets fremtidige kompetansebehov, dekker bedriften helt eller delvis de ulike kostnadene knyttet til studiet. Utvikling av formell kompetanse i konsernet blir blant annet ivaretatt gjennom tilknytning til flere bransjerelaterte autorisasjonsordninger.

Både SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark har de siste årene jobbet mye med lederutvikling. SpareBank 1 BV har i tillegg gjennomført et medarbeiderskapsprogram som løp helt frem til fusjonen i 2021. Både lederutvikling og medarbeiderskapsprogram vil videreføres i SpareBank 1 Sørøst-Norge i den nye strategiperioden, og er en viktig del av arbeidet med å skape en attraktiv arbeidsplass.

Medarbeidersamtaler er viktig for å blant annet kartlegge behov og sette ambisjoner for læring og kompetanseutvikling. 2021 ble et annerledes år, og grunnet store organisasjonsendringer i forbindelse med fusjonen har det ikke vært naturlig å gjennomføre medarbeidersamtaler på samme måte som tidligere år. Gjennomføringen har derfor vært varierende.

Risikovurderinger internt, og vesentlighetsanalysen, peker på at vi må satse på utvikling av våre ansatte. Kompetanseløft på bærekraft er derfor løftet frem som en stor satsing i bærekraftstrategien. Banken har satt seg som mål at innen utgangen av 2022 skal alle ansatte i SpareBank 1 Sørøst-Norge bli trygge på at de har nok kunnskap om bærekraft til å utføre jobben sin på en god måte. Dette vil igjen være med å bidra til å oppnå bærekraftmålet vårt om være kompetente PM- og BM-rådgivere for kunden innenfor bærekraft. Via interne kurs rettet direkte mot de ulike avdelingene, jobbing med case på tvers av avdelinger og oppfølging videre vil ansatte lære seg mer om bærekraft. KPI knyttet til målet om kompetanseløft vil være andel ansatte som har fullført kurs (og antall kurs der det er relevant).

Kompetansesatsingen hos SpareBank 1 Sørøst-Norge skaper en attraktiv arbeidsplass ved at hver enkelt får mulighet til å tilegne seg ny kunnskap og føle mestring.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

HMS-arbeidet har hatt stort fokus gjennom hele 2021. Frem til fusjonstidspunktet gjennomførte bankene hver for seg SAMU-møter iht. oppsatte planer og andre nødvendige møter for å oppfylle og ivareta ulike behov.

I forbindelse med fusjonen mellom Sparebanken Telemark og SpareBank 1 BV ble et nytt Samarbeidsutvalg (SAMU) og Arbeidsmiljøutvalg (AMU) konstituert. Førsteprioritet i den nye banken har vært å få på plass ny bedriftsavtale. Dette arbeidet er gjennomført og ny avtale ble gjeldende allerede fra 1. desember 2021. SAMU/AMU-møter er også gjennomført etter ny oppsatt plan.

I tillegg til konstituering av nytt SAMU og AMU har en rekke andre utvalg og ombud konstituert seg som en følge av fusjonen. Dette er ansettelsesutvalg, godtgjørelsesutvalg, hovedverneombud og verneombud-roller i lokalbankene.

Bankens kriseledelse, som ble satt i 2020 da Norge ble rammet av Covid-19, har også vært aktiv gjennom hele 2021. Krisestab har kommet med anbefalinger til kriseledelsen hvordan vi best kan gjennomføre god og daglig drift gjennom pandemien. Kriseledelsen har besluttet og innført ulike tiltak iht. myndighetenes krav og anbefalinger.

Vi opplever at både arbeidsgiver og medarbeidere også i 2021 har vist stor grad av fleksibilitet og endringsvilje for å levere godt arbeid på en tilfredsstillende måte over lang tid. Begge parter har vist at

fleksibilitet og evnen til å tilpasse seg nye behov har vært en styrke og avgjørende faktor for å vise til gode resultater.

Ikke bare har vi tilfredsstillende resultater å vise til, vi kan også vise til profesjonalitet som en rød tråd gjennom alt arbeid som blir utført på ulike arenaer. Det er åpenhet om forventninger til leveranser og at vi har lojale medarbeidere med på laget. Det er viktig for oss at alt vi gjør har en sammenheng og at vi kan spille hverandre gode.

Samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene

Konsernet har et godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene. Spesielt i forbindelse med fusjonen har samarbeidet vært både konstruktivt og givende. Her har det vært gode bidrag, som på en hensiktsmessig måte har ført til en vellykket fusjon.

Godtgjørelse til ansatte

SpareBank 1 Sørøst-Norge har etablert felles godtgjørelsespolicy. I tillegg hadde begge de tidligere bankene ordninger for resultatbasert belønning. Ordningene var i det store bildet forholdsvis like med indikatorer knyttet til finansielle mål, kunder og ansatte. Målet med ordningene var å være et strategisk virkemiddel som sikrer oppmerksomhet mot mål, verdiskaping og utvikling, i tillegg til å gjøre oss til en attraktiv arbeidsgiver. Det tas sikte på å utarbeide en felles, fremtidig ordning med samme mål.

For rapport om godtgjørelse til ledende personer (Lederlønnsrapport) og Policy for godtgjørelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge, se vedlegg 5.1.0 og 5.1.1 årsrapporten.

STRATEGISK FORANKRING:

RETNINGSLINJER

- Bærekraftstrategi og bærekraftpolicy

ANSVARLIG AVDELING

- HR Organisasjons-utvikling

MÅL I BÆREKRAFTSTRATEGIEN

- 2.1 Kompetanseløft i bærekraft
- 2.4 Ta likestillings- og mangfoldsansvar

OPPLÆRING

- Økt bevissthet rundt bærekraft via blant annet risikoworkshop og prosjekt
- Videre: Kompetanseløft om sosial bærekraft, håndtering av likestilling og mangfold med mer

OVERORDNEDE TILTAK

- Gjennomføre kurs for alle ansatte som gir de detaljert innsikt i bærekraft knyttet til deres fagområde
- Signere «Kvinner i Finans Charter»
- Økt fokus på likestilling og mangfold. Kartlegging med tilhørende tiltak og målsettinger
- Mangfold i rekrutteringsprosessen
- Pilot «Anonym CV»
- Fremme mangfold i stillings-beskrivelsen

- GRI 401-1, 2, 3, 404-1,2,3, 405-1,2, 406

FNs GC 1-3, 6

SDG 8.3, 8.5

LDL § 26a

Bærekraft i SpareBank 1 Sørøst-Norge

I over 160 år har banken hatt en viktig rolle som lokal støttespiller og bidratt til at lokalsamfunn har levd videre. Med nærhet til kundene og god lokalkunnskap skal banken bidra til verdiskapning og bærekraftig utvikling i vårt markedsområde i Vestfold og Telemark samt i nedre del av tidligere Buskerud fylke. SpareBank 1 Sørøst-Norges ambisjon er å merkbart forsterke vår positive og redusere vår negative påvirkning på mennesker, miljø og samfunn.

**PRB:
5.1-3**

Ved etableringen av SpareBank 1 Sørøst-Norge i 2021 ble bærekraftig utvikling løftet frem som et prioritert strategiområde. Den nye banken har vedtatt en ny, ambisiøs bærekraftstrategi som trer i kraft fra 2022. Det er viktig for banken å involvere og engasjere alle våre medarbeidere i bærekraftarbeidet. Bærekraftstrategien inkluderer en kraftfull satsing på intern kompetansebygging for å bli kundenes rådgiver i den grønne omstillingen, les mer om dette i medarbeiderkapittelet under «kompetanse». Det er etablert en styringsstruktur hvor risikorapportering på bærekraft- og klimarisiko skjer som del av regulær risikorapportering til konsernledelse og styret, og styret reviderer bærekraftstrategien årlig, konsernledelsen har faste møter om bærekraft og innovasjon, og et eget forum for koordinering mellom ulike avdelinger og initiativer på bærekraft skal nå opprettes. Vårt arbeid med bærekraft er forklart i rammeverket under, se også vår [bærekraftspolicy](#) på våre nettsider for mer detaljer om vårt bærekraftarbeid, og for hvorfor vi har valgt å fokusere ekstra på fem av FNs bærekraftsmål.

Banken har i 2021 tatt viktige skritt for å kartlegge, vurdere og håndtere klima- og bærekraftstrisiko, sammen med kundene våre. Vi har etablert et grønt obligasjonsrammeverk rettet både mot våre største eksponeringer og områder vi ser vekstmuligheter i, har fått mange kunder i tale om risiko og muligheter, og alle nye næringslån blir nå bærekraftvurdert. Vi kartlegger fysisk klimarisiko for det banken tar pant i, tilbyr bedre lånevilkår for å stimulere omstilling innen eiendom, bygg og anlegg og transport, og reflekterer fysisk klimarisiko og overgangsrisiko i vår kredittpolicy og kredittstrategi. Se note 7 samt kapittel 3.3.0 for mer informasjon om bærekraft- og klimarisiko. Risiko og muligheter på klima- og bærekraftområdet vil bli enda tydeligere integrert i kjernevirksomheten vår i året som kommer. Se vedlegget «Bærekraft- og klimarisiko» for utdypende informasjon om vårt fokus på bærekraft- og klimarisiko.

Rammeverket for vårt bærekraftarbeid

SpareBank 1 Sørøst-Norges ambisjon er å «*Merkbart forsterke vår positive, samt redusere vår negative, påvirkning innen miljø, sosiale forhold og selskapsstyring (ESG)*», i henhold til FNs prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet (Principles for Responsible Banking (PRB)).

SpareBank 1 Sørøst-Norge har valgt seg ut bærekraftmål 8, 9, 11, 13 og 16

Sammenheng mellom FNs bærekraftmål, med delmål, og SpareBank 1 Sørøst-Norges egne mål, med delmål i vår bærekraftstrategi

BÆREKRAFTSTRATEGI SPAREBANK 1 SØRØST-NORGE	MÅL	DELMÅL	FNS BÆREKRAFTSMÅL
	ANSVARLIG	1.1 Forebygge og avdekke AHV og terrorfinansiering 1.2 Forebygge e-bedrag 1.3 Håndtere personvern 1.4 Ansvarlig drift utover det som er pålagt 1.5 Bli rådgiveren til kunden på bekjempelse av økonomisk kriminalitet 1.6 Ta samfunnsansvar (dele kunnskap)	 16.4 16.5
	Samfunnsengasjert	2.1 Kompetanseløft i bærekraft 2.2 Dele kunnskap: Konjunktur Sørøst 2.3 Satse på samfunnsansvar med stiftelsene 2.4 Ta likestillings- og mangfoldsansvar 2.5 Bli spare- og boliglånskundens rådgiver på bærekraft 2.6 Trekantsamarbeid BM/PM/EM1 om bærekraftige bygg 2.7 Hjelpe SMB-kunden blant annet ved å skaffe offentlig støtte og vinne anbud 2.8 Gründersatsing (prosjektstøtte, priser, garantier)	 8.3 8.4 9.3 9.4 11.a 13.a
	Klimaoffensiv	3.1 Tiltak for bærekraftig drift 3.2 Involvere de ansatte i klimatiltak 3.3 Hjelpe boligkunden å unngå klimarisiko og spare energi 3.4 Solcellefinansiering 3.5 Bli kundens rådgiver i omstillingen: solcellefinans, klimaregnskap, elektrifisering, sirkulærøkonomi 3.6 Hjelpe kunden å unngå klima- og naturrisiko	 9.2 11.b 13.1 13.a
	Vi skal bli bærekraftbanken i vårt område		

SpareBank 1 Sørøst-Norges **viktigste temaer innen bærekraft****Vesentlighetsanalyse** utarbeidet med ulike eksterne og interne interessenterOmråder hvor SpareBank 1 Sørøst-Norge har størst mulighet for å forsterke **positiv** – og redusere **negativ påvirkning****Påvirkningsanalyse** gjennomført i 2021

POSITIV PÅVIRKNING	NEGATIV PÅVIRKNING
Arbeid	Bærekraftige markeder
Bærekraftige markeder	Arbeid
Bolig	Avfall

Rammeverket er et verktøy for å sikre at vårt arbeid med bærekraft er sammenhengende og fullstendig. Se vedlegget «GRI-indeks».

Policyer og retningslinjer**Bærekraftstrategi og bærekraftpolicy****Rammeverk:**

GRI, bærekraftmål, PRB, FNs GC, TCFD, Miljøfyrtårn

Sentrale lovverk:

Regnskapsloven §3-3a og c,
Åpenhetsloven og
Lov om bærekraftig finans
(offentliggjøringsforordningen og
EU taksonomien)
Likestillings- og diskrimineringsloven

Vi tar del i den globale dugnaden

SpareBank 1 Sørøst-Norge tar del i den globale dugnaden for å oppnå bærekraftmålene innen 2030 og Parisavtalen. Det er viktig for banken å støtte bærekraftarbeidet i finanssektoren og andre sektorer, samtidig som vi kvalitetssikrer eget arbeid.

Vi støtter globale initiativer og følger en rekke rammeverk

PRB:
1.2

FNs bærekraftsmål

SpareBank 1 Sørøst-Norge skal understøtte FNs bærekraftsmål, som er verdens felles arbeidsplan for en bærekraftig framtid. Banken har plukket ut fem bærekraftsmål vi har vesentlig mulighet til å påvirke i positiv retning, og/eller risiko for å påvirke i negativ retning: mål 8, 9, 11, 13 og 16. Relevante delmål er knyttet til målene i vår *Bærekraftstrategi*. Mål 17 om samarbeid styrer vårt bærekraftarbeid.

FNs Global Compact

Banken har vært tilsluttet FNs Global Compact siden 2019. Global Compact er verdens største initiativ for næringslivets samfunnsansvar. Banken forplikter seg til å «operere basert på universelle bærekraftprinsipper, støtte lokalsamfunnet, gjøre bærekraft en del av virksomhetens DNA og rapportere årlig om virksomhetens innsats». I vedlegget «GRI-Indeks» viser vi hvordan vi leverer på Global Compacts 10 prinsipper.

FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift

Banken signerte prinsippene for ansvarlig bankdrift (Principles for Responsible Banking; PRB) da de ble etablert i 2019. Der forpliktet vi oss til å tilpasse vår strategi til bærekraftmålene og Parisavtalen, og analysere vår (positive og negative) påvirkning innen bærekraft. Vi var den første banken i verden FN vurderte på fremdrift i arbeidet med prinsippene. Vi har satt oss mål med tilhørende tiltak for å forbedre oss. Vi har markert avsnittene i årsrapporten som viser hvordan vi følger opp prinsippene (se også vedlegget «GRI-indeks»).

Global Reporting Initiative (GRI)

Vi bestreber oss på å rapportere i henhold til GRI «core», den internasjonalt ledende standarden for bærekraftrapportering anbefalt av Oslo Børs. Se vedlegget «GRI-indeks».

Miljøfyrtårn

SpareBank 1 Sørøst-Norge er miljøfyrtårnsertifisert. Dette miljøledelsessystemet brukes for å redusere og rapportere på direkte (scope 1) og indirekte (scope 2 og 3) klimagassutslipp. Se vår rapportering i vedlegget «Energi- og klimaregnskap 2021».

«Task force on climate-related financial disclosures» (TCFD)

SpareBank 1 Sørøst-Norge rapporterer på bærekraft- og klimarisiko i tråd med anbefalingene til TCFD. Dette hjelper oss til å forstå risikoer og muligheter innen klima og bærekraft. Se vedlegget «Bærekraft- og klimarisiko».

Vitenskapsbasert mål

SpareBank 1 Sørøst-Norge har satt seg et vitenskapsbasert mål, i tråd med UNEP Finance Initiatives Emissions Gap Report, om å redusere karbonintensiteten til både driften og utlånsporteføljen med 7 %/år, uten slutt punkt, med 2019 som basisår, i tråd med bærekraftmål 13 og Norges mål under Parisavtalen om å redusere utslippene med opptil 50-55 % innen 2030, og Klimalovens mål om 90-95 % reduksjon innen 2050.

Våre viktigste temaer innen bærekraft

God dialog med interessenter og ansatte peker ut retningen for bærekraftarbeidet i SpareBank 1 Sørøst-Norge. Basert på vesentlighetsanalysen, påvirkningsanalysen og våre interne risikovurderinger av bærekraftområdet fokuserer vi på følgende temaer:

Vesentlighetsanalyse og interessentdialog

PRB:
4.1

Konsernet gjennomførte en vesentlighetsanalyse i 2018 (SpareBank 1 BV) og 2019 (Sparebanken Telemark) gjennom en omfattende interessentdialog. SpareBank 1 Sørøst-Norge har en rekke interessenter som er med og påvirker konsernets arbeid med bærekraft. Analysen pekte på områder der konsernet kan forsterke sin positive påvirkning, og på risikoområder der konsernet bør redusere sin negative påvirkning.

De mest vesentlige temaene i analysene var samlet sett å:

- Bekjempe økonomisk kriminalitet
- Utvikle våre ansatte
- Arbeide med etikk og anti-korrupsjon
- Drive lokal næringsutvikling

Les mer om dialogen vår med interessenter i vedlegget «Interessentdialog».

Interessentkart

PRB:
2.1**Påvirkningsanalyse**

Som del av arbeidet med å følge opp FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift oppdaterte SpareBank 1 Sørøst-Norge sin påvirkningsanalyse i 2021. Analyseverktøyet Portfolio Impact Analysis Tool for Banks – Version 2, utviklet av finansinitiativet til FNs Miljøprogram (UNEP FI), ble benyttet. Banken har virksomhet kun i Norge (Vestfold og Telemark og nedre del av tidligere Buskerud fylke), og analysen er gjort på bankens største forretningsområder: personmarkedet (ca 70 % totalt: inkluderer også forsikring 5 %, eiendomsmegling 8 % og fondsforvaltning 2 %) og bedriftsmarkedet (ca. 30 %).

Analysen viser at konsernet har størst positiv påvirkning på områdene arbeid (jobbskaping, gode sosiale forhold på arbeidsplassen), bærekraftige markeder (tilgang til arbeid og finansielle tjenester for folk og småbedrifter), og boligforhold og størst negativ påvirkning på bærekraftige markeder, arbeid og avfall (se figur om påvirkningsanalyse i bærekraftstrammeverket over). Hvordan vi jobber med å forsterke vår positive

påvirkning og redusere vår negative påvirkning er forklart i de neste delkapitlene (arbeid og sosiale forhold er beskrevet i kapittelet «Medarbeidere»). Hvordan vi jobber for ansvarlig intern drift, eksempelvis redusere avfall og utslipp i tråd med påvirkningsanalysen, er forklart i vedlegget «Energi- og klimaregnskap».

Våre viktigste temaer

Videre vil rapporten se nærmere på hvordan vi jobber med våre viktigste temaer innen bærekraft. Vi vil vise hva vi har gjort, hva vi vil jobbe med videre og risikoene og mulighetene vi ser på området. Alle områdene er strategisk forankret med ansvar, retningslinjer, opplæring, mål i bærekraftstrategien og tiltak. Dette blir vist i grønn figur i slutten av hvert tema. En figur i medarbeiderkapittelet gir mer utdypende informasjon om våre ansatte og mål 2.4 i vår bærekraftstrategi: Ta likestilling- og mangfoldsansvar. Figuren kobler også vårt arbeid med bærekraft til relevante GRI-standarder (GRI), FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift (PRB), FNs Global Compact (FNs GC), FNs bærekraftsmål (SDG), Miljøfyrtårn og artikler i EU-taksonomien.

Ansvarlige utlån

Bankens kjernevirksomhet er å gi lån til personkunder og bedriftskunder. Ansvarlige utlån er en sentral del av bankens samfunnsoppdrag. Det er viktig for banken å være pådriver for bærekraftig utvikling hos våre kunder.

Personmarkedet (PM)

Satsingen mot personmarkedet (PM) er knyttet til bærekraftsmål 8 og 13. Vår risikovurdering og påvirkningsanalyse sier vi har størst mulighet for positiv påvirkning innen arbeid, bærekraftige markeder og boligforhold og størst risiko for negativ påvirkning innen avfall, klima og ressursikkerhet.

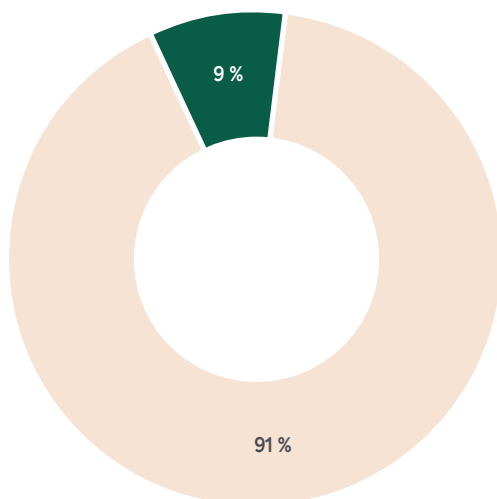
Grønt boliglån

Vi tilbyr grønt boliglån til med gunstigere rentevilkår for nybygde og eksisterende boliger med energiklasse A og B, og boliger som i utgangspunktet har lavere

energiklasse, men oppgraderes slik at de oppnår energiklasse C eller bedre. Slik reduserer vi vår negative påvirkning innenfor både klima, ressursbruk og avfall (gjennom lavere energibruk og dermed lavere utslipp, samt reduksjon av avfall ved renovering i stedet for riving). Ved utgangen av 2021 hadde vi samlet utlåns-volum på 298 millioner kroner (en kraftig økning fra 39,1 millioner kroner i 2020) til grønne boliglån. Andel boliger som kvalifiserer under det grønne obligasjonsrammeverket utgjorde 9 % av utlånsvolumet i 2021. Boligene fordeler seg som vist i diagrammet.

Andel grønne boliger

som kvalifiserer under grønt obligasjonsrammeverk*

- Grønne boliger
- Resterende boliger

	TOTALT VOLUM I MNOK	ANTALL OBJEKTER
Delt bolig	939	70
A og B	321	25
TEK10 og TEK17	619	45
Enebolig	4452	233
A og B	1498	68
TEK10 og TEK17	2954	165
Selveierleilighet	1673	147
A og B	476	41
TEK10 og TEK17	1197	106
Totalt	7064	450

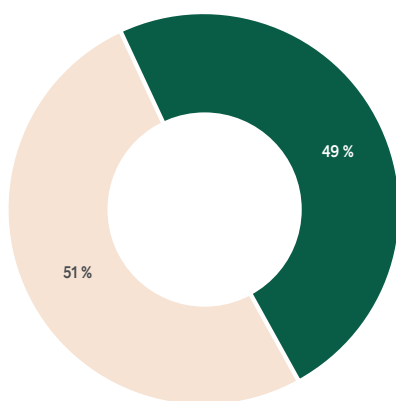
* Boliger med mulig høy klimarisiko er ikke fjernet fra datagrunnlaget.

Produkter med sosial profil

Vi utnytter vår mulighet til positiv påvirkning innen boforhold og arbeid ved å tilby produkter og tjenester med sosial profil som gir økonomiske fordeler for kunder:

- LOfavør depositumslån ung er et tilbud til unge kunder som ønsker seg inn på leiemarkedet
- Boliglån ung og LOfavør Boliglån ung er rabatterte produkter som skal hjelpe unge boligkjøpere inn på boligmarkedet
- LOfavør førstehjemslån er våre rimeligste lån til kjøp av første bolig, uansett alder
- Lån lønnsgarantifondet LO er et lån til boliglånsrente dersom bedriften kunden jobber i skulle gå konkurs, i påvente av utbetaling fra lønnsgarantifondet
- LOfavør konfliktlån er et lån med boliglånsrente til kunder som havner i langvarig arbeidskonflikt i forbindelse med tariffoppgjør

Fleksibilitetskvote aldersfordeling

- 18-34 år
- Over 34 år

Boliglånsforskriften gjør det mulig å ha en fleksibilitetskvote på antall kunder som bryter med enkelte krav i forskriften (betjeningsevne, gjeldsgrad og belåningsgrad). Unge førstegangskjøpere blir ofte prioritert inn i denne kvoten. I 2021 ble 49 % av kvoten brukt til unge mellom 18 og 34 år. Dette utgjorde 931 millioner kroner.

Bedriftsmarkedet (BM)

Ansvarlige utlån til bedrifter er en av konsernets kjernevirksomheter, og det området hvor vi har størst mulighet for påvirkning til bærekraftig utvikling og omstilling. Vår risikovurdering og påvirkningsanalyse sier at vi har størst mulighet for positiv påvirkning og størst risiko for negativ påvirkning innen bransjen der utlånsvolumet vårt er størst, eiendomsutleie. Eksposeringen er også vesentlig innen eiendomsprosjekter. Andre bransjer som bygg og anlegg, driftsselskaper, transportbedrifter og landbruk har overgangsrisko på nokså kort sikt knyttet til myndighets- og kunde krav om nullutslippsløsninger.

Åpenhetsloven

Store bedrifter¹ og børsnoterte selskaper er dekket av Åpenhetsloven, som trer i kraft 1. juli 2022. Dette betyr at både banken og de største kundene våre må vurdere risikoen for brudd på menneske- og arbeidsrettigheter i egen drift, leverandørkjeden og hos samarbeidspartnere.

¹ Bedrifter som møter to av følgende tre vilkår: salgsinntekt 70 millioner kroner, balansesum på 35 millioner kroner, og gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapet på 50 årsverk.

Hva ble gjort i 2021?

Vi skal være trygge og kompetente rådgivere for kunden i den grønne omstillingen.

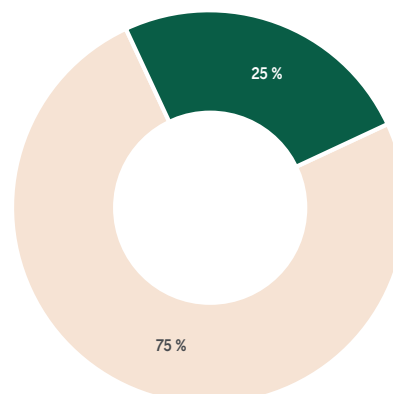
Derfor har vi:

- Startet å inkludere miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring (ESG) i kundedialogen i bedriftsmarkedet, særlig for de større kundene i bransjer med risiko og der vi har stor eksponering, og våre BM-rådgivere gjør nå en aktsomhetsvurdering (i en ESG-modul) i alle nye lånesaker.
- Gjort en kartlegging av fysisk klimarisiko i utlånsporteføljen, og vil begynne dialogen om tiltak med kundene som har størst risiko.
- Bedre lånevilkår til næringseiendom som er energi-effektiv, har lav fysisk klimarisiko og/eller er miljøsertifisert, og vi får byggkontrollør til å sjekke
- at store prosjekter tar sosiale forhold og styring seriøst.

320
kunder er
vurdert i ESG-
modulen

Andel næringsbygg som kvalifiserer som grønne utgjorde 25 % av utlånsvolumet per 2021.

Andel grønne næringsbygg i bedriftsmarkedetsporteføljen

- Grønne næringsbygg
- Resterende næringsbygg

Grønt rammeverk

SpareBank 1 Sørøst-Norge har etablert et grønt obligasjonsrammeverk, og utstedte sitt første grønne obligasjonslån i desember 2021 (volum inntil 400MNOK). Rammeverket er i tråd med ICMA Green Bond Principles, og ambisjonen er å følge EU Green Bond Standard.

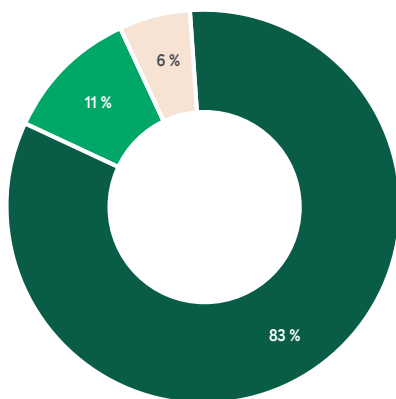
Det inkluderer:

- ✓ Grønne boliger og næringsbygg
- ✓ Fjernvarme
- ✓ Fornybar energi
- ✓ Bærekraftig produksjon og teknologi (for å stimulere omstilling i eksisterende industri samt innovative teknologiselskaper i tråd med EU-taksonomiens miljømål)

EU-Taksonomien

Gjennom EU-taksonomien definerer EU hvilke økonomiske aktiviteter som er bærekraftige, for å sette retningen for investorer og bedrifter mot netto nullutslipp i 2050 og oppnåelse av en rekke miljø- og sosiale mål. Hensynet til EU-taksonomien har vært viktig i utformingen av bankens bærekraft- og kredittstrategi. Gjennom *Lov om offentliggjøring av bærekraftinformasjon i finanssektoren*, som trolig vil tre i kraft i første halvdel av 2022, vil banken bli pålagt å rapportere i hvilken grad våre aktiviteter er bærekraftige i henhold til EU-taksonomien. Andelen av bankens totale eksponering som møter taksonomi-kravene vil trolig påvirke hvor mye reservekapital vi må sette av for lånene vi gir, og dermed påvirke lønnsomheten vår. Selv om kundene våre er for små til å ha plikt til å rapportere under taksonomien, vil de møte dokumentasjonskrav både fra oss, investorer, store kunder, og hvis de søker om statlige tilskudd.

Andel av vår totale utlånsportefølje som antas dekket av (eligible) og tilpasset (aligned) EU-taksonomien

- Dekket av EU-taksonomien (eligible)
- Dekket (eligible) og tilpasset (aligned) EU-taksonomien
- Ikke dekket av EU-taksonomien

Banken har som ambisjon å rapportere i henhold til EU-taksonomien for 2022. Se mer utdypende informasjon i vedlegget «EU-taksonomien».

Veien videre

Øke vår grønne eksponering for å nå målet om 7 % årlig reduksjon i karbonintensiteten til utlånsporteføljen, posisjonere oss overfor kravene i EU-taksonomien, og redusere bærekraftsrisiko:

- Konsernet skal doble sin grønne eksponering til 25 mrd. NOK innen 2025
- Byggeår og tilgjengelig energimerke skal være kartlagt for hele eiendomsporteføljen
- Fysisk klimarisiko skal være vurdert for hele eiendomsporteføljen
- Vi skal klima-stressteste bankens eksponering mot inntekter fra utslippsintensive bransjer, samt overgangsrisiko og fysisk klimarisiko i utlånsporteføljen
- Vi skal kartlegge hvilke ytterligere aktiviteter banken har i bransjene dekket av alle seks miljømål i EU-taksonomien som er i tråd med taksonomikriteriene
- SpareBank 1 skal revidere spørsmålene vi stiller ved vurdering av bærekraft i nye lån slik at de tydeligere skiller mellom høy og lav risiko. Bankens skal begynne å vurdere også eksisterende lån og større kunder med annen eksponering enn kreditt.

Vi skal aktivt jobbe for å redusere bærekraft- og klimarisiko i vår utlånsportefølje:

- Vi vil bli medlem av Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), et globalt partnerskap mellom finansinstitusjoner, og bruke PCAFs verktøy for å rapportere på klimagassutslipp.
- Regnskapshuset skal utvikle og tilby klimaregnskap som produkt
- Vi skal bevisstgjøre kundene via god dialog
 - Kundeansvarlige og leder bærekraft skal ha dialog om risiko og muligheter innen bærekraft og klima, samt tiltak, med utvalgte lånekunder med vesentlig eksponering, risiko eller muligheter i alle de viktigste bransjene i bedriftsmarkedet. Oppfølging av Åpenhetsloven vil inngå for kunder som dekkes av loven, og vi vil informere kundene om hvordan EU-taksonomien kan påvirke dem.

Mål for bedriftsmarkedet:

Risiko og muligheter

Personmarked

Bankens boliglånsportefølje er relativt gammel (ca. 90 % bygget før 2012). Mange av disse boligene er renoveret allerede; likevel er det et betydelig potensiale til å bidra til mer energieffektive boliger og økt grønn eksponering for banken, gjennom dialog med kunder om renovering. Dette er også sentralt for å redusere vår negative påvirkning innen avfall (jfr. påvirkningsanalysen): Renoveres et bygg i stedet for at det rives, unngås både avfall fra rivingen og nybygget. Strømkrisen vil antagelig gjøre disse samtalene mer vanlige, og enklere enn før. På samme måte vil samtalene om klimatilpasning (drenering, overvannsløsninger etc.) bli vanligere hvis fysisk klimarisiko melder seg, i form av flomregn etc. Begge typer samtaler krever imidlertid mye kompetanse hos rådgiver, om hvilke løsninger som bedrer energieffektiviteten tilstrekkelig innenfor en rimelig kostnad.

Forsikring er en forutsetning for at boligeieren skal håndtere risikoen for ekstremvær, og koblingen vil trolig bli enda viktigere for oss som långiver. Også på andre områder er det utfordringer og muligheter mot personkunder innen forsikring. I dag skrotes for mange brukbare forsikringsobjekter fordi det ikke anses som mulig å reparere dem. Vårt skadeforsikringsselskap, Fremtind, dreier nå fokus mot gjenbruk og reparasjon i skadesaker: en skadet bil kan nå vrakes først hvis skadene beløper seg til 80 % av verdien til bilen, mot 60 % tidligere. Balansen mellom miljømessig og sosial ansvarlighet vil bli krevende fremover, og skriker etter innovative løsninger. Det vil for eksempel være naturlig å rette oss mer inn på finansiering av nullutslippsbiler fremover for å nå taksonomi- og klimamål, men de er det velstående kunder som har råd til. Det samme gjelder nye, energieffektive hus, og klimatilpasningstiltak.

Bedriftsmarked

Banken har relativt lav overgangsrisiko, blant annet grunnet meget lav eksponering mot de mest karbonintensive bransjene (se vedlegget «*Klimagassutslipp i utlånsporteføljen*»). Men våre låntagere innen eiendomsutleie kan møte økte kundekrav om miljøsertifiserte, energieffektive og fleksible bygg, i kjølvannet av strømkrisen og endringene i arbeidslivet under COVID-19. Disse endringene, sammen med økt netthandel, kan medføre butikkdød, og dermed mindre etterspørsel etter lokaler. Hendelser relatert til klimaendringer (f.eks. barkebilleangrep i Canada) og overgangsrisiko (høye priser på kraft, gass og utslippskvoter, nedstenging av europeisk industri som følge av kostnadene, og krav til klimavennlige materialer) gjør at utbyggere får økte kostnader og forsinkelser. Industri- og varehandelskunder kan oppleve de samme vanskene. Aktører innen bygg og anlegg og transport møter overgangsrisiko knyttet til myndighetskrav om nullutslippsløsninger, og usikre teknologialternativer (el., biodrivstoff, hydrogen). Enkelte kunder har også objekter på steder med høy fysisk klimarisiko.

God dialog og rådgivning som balanserer både risikoene, kostnadene og mulighetene ved mulige løsninger (f.eks. renovering og klimatilpasning av bygg, egenproduksjon av fornybar energi, el. drevne kjøretøy og maskiner) vil bli stadig viktigere.

Se mer informasjon om bærekraft- og klimarisikoer i vedlegget «*Bærekraft- og klimarisiko*». Se beskrivelse av panteobjekter med mulig fysisk klimarisiko i vedlegget «*Fysisk klimarisiko i utlånsporteføljen*».

Vi har utarbeidet varslingsrutiner for bærekraft- og klimarisikohendelser. Se vår bærekraftpolicy på våre nettsider for mer informasjon.

Vår kredittpolicy og bærekraftpolicy sier at vi ikke skal gi lån til selskaper som bevisst eller uaktsomt:

- Har spesielt høy risiko for, eller konkrete mistenkte tilfeller av, alvorlig miljøskade, eller mangler økonomisk evne til å gjennomføre nødvendige miljøtiltak og til å etterleve miljømessige pålegg
- Har som sin hovedvirksomhet å bidra til økt eller mer effektiv utvinning av fossile brensler, eller transport og lagring av fossile brensler (med unntak av lån som bidrar til omstilling hos eksisterende kunder som har slik virksomhet)
- Driver utvinning av, eller kraftproduksjon basert på, fossile brensler termisk kull, oljesand, eller atomkraft, eller vannkraftproduksjon som ikke tilfredsstiller prinsippene til World Commission on Dams
- Driver lobbyvirksomhet rettet mot å svekke en nødvendig omstilling til et lavutslippssamfunn i tråd med Norges mål gjennom Klimaloven og verdens mål gjennom Parisavtalen
- Benytter tømmer fra aktører som driver med ulovlig tømmerhogst, salg av ulovlig hogd tømmer eller avskoging, eller ødelegger tropiske regnskoger, fjerner primærskog eller fredede skoger (High Conservation Value Forests)

- Eksporterer våpen eller komponenter eksklusivt beregnet til bruk i våpen, til områder med systematiske og grove krenkelser av menneskerettigheter, utbredt korrupsjon, eller borgerkrig
- Er involvert i utvikling, testing, produksjon, lagring, eller transport av kontroversielle våpen eller komponenter eksklusivt beregnet på slike våpen, herunder klasevåpen, antipersonellminer, atomvåpen, kjemiske våpen og biologiske våpen
- Har spesielt høy risiko for, eller konkrete mistenkte tilfeller av, korrupsjon, hvitvasking eller terrorfinansiering, herunder kunder som ikke har tilfredsstilt våre dokumentasjonskrav om reelle rettighetshavere eller midlenes opprinnelse.
- Driver utvinning/produksjon av kryptovaluta

- Har spesielt høy risiko for, eller konkrete mistenkte tilfeller av, grove og systematiske krenkelser av menneske- og arbeidstakerrettigheter.

STRATEGISK FORANKRING:

RETNINGSLINJER

- Bærekraftstrategi og bærekraftpolicy

ANSVARLIG AVDELING

- BM
- PM
- Bærekraft

MÅL I BÆREKRAFTSTRATEGIEN

- 2.1** Kompetanseløft i bærekraft
- 2.5** Bli spare- og boliglånskundens rådgiver på bærekraft
- 2.6** Trekantsamarbeid BM/PM/EM1 om bærekraftige bygg
- 2.7** Hjelpe SMB-kunden blant annet ved å skaffe offentlig støtte og vinne anbud
- 3.3** Hjelpe boligkunden å unngå klimarisiko og spare energi
- 3.4** Solcellefinansiering
- 3.5** Bli kundens rådgiver i omstillingen: solcellefinans, klimaregnskap, elektrifisering, sirkulærøkonomi
- 3.6** Hjelpe kunden å unngå klima- og naturrisiko

OVERORDNEDE TILTAK

- Øke våre grønne eksponeringer for å nå målet om 7 % årlig reduksjon av karbonintensiteten til utlånsporteføljen og redusere bærekraftsrisiko
- Aktivt jobbe for å redusere bærekrafts- og klimarisiko i vår utlånsportefølje

OPPLÆRING

- BM: opplæring og veiledning i bærekraftsvurdering ved innvilgelse av nye næringslån
- Videre: Kompetanseløft hos rådgivere

GRI 201-2, FS7, FS8, FS10, FS11, 404-2,3

PRB 1.1, 2.2-4, 3.1-2, 6.1

FNs GC 1, 2, 4-9

SDG 8.3, 9.2, 9.3, 9.4, 11a), 16.4

MILJØFYRTÅRN 2066-70, 2072

EU-TAKSONOMI §3, §10-17

Arbeid mot økonomisk kriminalitet

Bærekraftstrategien løfter arbeid mot økonomisk kriminalitet som en stor del av vårt arbeid for å drive ansvarlig. Vi som bank ønsker å ta et ansvar ut over det som er lovpålagt: vi har både kompetanse, ressurser, mulighet til positiv påvirkning og behov for å redusere risiko innen svindel, antihvitvask og terrorfinansiering.

Økonomisk kriminalitet er et samfunnsproblem som rammer både enkeltpersoner og næringslivet. Kriminaliteten som rammer finanssektoren blir stadig mer kompleks, og bankens innsats for å forebygge og avdekke kriminalitet blir viktigere. Dette arbeidet knyttes opp mot bærekraftsmål 16, delmål 16.4, om å redusere ulovlige finans- og våpenstrømmer samt bekjempe alle former for organisert kriminalitet.

Hva ble gjort i 2021?

- Etablerte et webbasert dashboard for løpende oppfølging på området, og ga de ansvarlige opplæring i bruken av dashbordet
- Gjennomførte risikovurderinger og iverksatte tiltak for å redusere identifiserte risikoer, inkludert for misbruk av korona-midler
- Etablerte en egen anti svindelfunksjon, og doblet antall ansatte i avdelingen for økonomisk kriminalitet fra 3 til 6

Veien videre

SpareBank 1 Sørøst-Norge vil fortsette å forbedre rutiner og etterlevelse, gjennom:

- Søkelys på bruk av gode digitale verktøy ved mottak og behandling av svindelsaker
- Økt og tettere samarbeid med blant annet SpareBank 1-alliansen
- Å ta dashbordet i bruk fortløpende
- Informasjonsarbeid mot kunder, marked og internt
 - Foredrag om økonomisk kriminalitet
 - Opplæring internt (6-8 digitale kurs og fysiske besøk på kontorer minst årlig)

Risiko og muligheter

Risikoen ved å ikke bekjempe økonomisk kriminalitet er å bryte lovkrav og miste tilliten hos kunder og i samfunnet ellers. SpareBank 1 Sørøst-Norges arbeid mot økonomisk kriminalitet bygger tillit til banken samtidig som det opprettholder et velfungerende økonomisk system. Med søkelys på dette området kan vi bidra til å minimere risikoen for svindel og andre former for organisert kriminalitet.

14 049 100

Flaggede transaksjoner

Saker rapportert til ØKOKRIM

STRATEGISK FORANKRING:

RETNINGSLINJER

- Policy for antihvitvask og terrorfinansiering

ANSVARLIG AVDELING

- Økonomisk kriminalitet

MÅL I BÆREKRAFTSTRATEGIEN

- 1.1** Forebygge og avdekke AHV og terrorfinansiering
- 1.2** Forebygge e-bedrag
- 1.4** Ansvarlig drift utover det som er pålagt
- 1.5** Bli rådgiveren til kunden på bekjempelse av økonomisk kriminalitet
- 1.6** Ta samfunnsansvar (dele kunnskap)
- 2.1** Kompetanseløft i bærekraft

TILTAK

- Økt fokus på bruk av digitale verktøy
- Tett samarbeid med SpareBank 1-alliansen
- Informasjonsarbeid internt og eksternt: foredrag, opplæring m.m.

OPPLÆRING

- Alle ansatte har hatt nanolæring i blant annet å oppdage svindel og antihvitvask
- Videre: Kompetanseløft om bærekraft i økonomisk kriminalitet

GRI SB1SON-1, 205-1.2, 3404-2, 3

PRB 5.1

FNs GC 2, 10

SDG 16.4

EU-TAKSONOMI §3(c), §18

Etikk og antikorrupsjon

Tillit hos kunder, investorer og andre interessenter i samfunnet er viktig for oss som bank. SpareBank 1 Sørøst-Norge skal kjennetegnes av høy etisk standard. Våre medarbeidere skal gi faglig og ansvarlig rådgivning og ikke bryte etiske retningslinjer. Beslutninger og adferd skal bygge opp under bankens strategi og vårt samfunnsansvar.

Personvern

SpareBank 1 Sørøst-Norge håndterer store mengder personopplysninger som en del av daglig drift. Dette gjelder både personopplysninger om kunder og om egne medarbeidere. I de prosesser og oppgaver SpareBank 1 Sørøst-Norge utfører er det viktig å ivareta den registrertes personvern og håndtere personopplysninger på en god og sikker måte, i tråd med personvernregelverket. Dette vil skape tillit hos kunder, medarbeidere, samarbeidspartnere, eiere og tilsynsmyndigheter, og kunne skape nye forretningsmuligheter.

Den overordnede målsettingen for alt arbeid med personvern i SpareBank 1 Sørøst-Norge er derfor gjennom en systematisk og risikobasert tilnærming å:

- Ivareta de registrertes personvern og sikre omdømmet til SpareBank 1 Sørøst-Norge og SpareBank 1-alliansen gjennom korrekt håndtering av personopplysninger
- Understøtte forretningsdriften ved at banken til enhver tid har kontroll på sine behandlinger av personopplysninger
- Sikre etterlevelse av personopplysningsloven og EUs personvernforordning (GDPR), øvrig personvernregelverk og relevante bransjenormer

Hva ble gjort i 2021?

- Styret har i 2021 vedtatt policy for styring av interne misligheter, etiske retningslinjer, policy for styring av interessekonflikter, policy for egnethetsvurdering og policy for habilitet for styremedlemmer. Det er i tillegg utarbeidet en standard for varsling av kritikkverdige forhold.
- Status på etterlevelse av regelverk (herunder eventuelle avvik) rapporteres kvartalsvis til styret og konsernledelsen
- Gjennomført internkontroll for å forhindre, avdekke og håndtere hendelser innen etikk og antikorrupsjon; ingen hendelser ble avdekket
- Utarbeidet etiske retningslinjer for hele SpareBank 1 Sørøst-Norge
- Detaljert gjennomgang av hvilke bærekraftaspekter som er relevante å følge opp gjennom internkontroller; blant områdene som følges opp er kvaliteten på bærekraftvurdering av lån i bedriftsmarkedet, i lys av kredittstrategi, bærekraftpolicy, grønt obligasjonsrammeverk, Åpenhetsloven og EU-taksonomien

- Banken har varslingskanaler både internt og eksternt hvor man anonymt kan varsle om bekymringer, utfordringer og kritikkverdige forhold (også innen bærekraft); ingen varsler er mottatt i 2021
- Gjennomført bærekraft- og klimarisikovurderinger med fagmiljøer for å belyse risikoer og muligheter
 - Følgende fagmiljøer har deltatt: Bedriftsmarkedet, personmarkedet, regnskapshuset, intern drift, økonomi, finans, eiendomsmegling, innskudd- og plassering, HR og organisasjonsutvikling, verdi-papirhandel og formuesforvaltning, marked og kommunikasjon
 - Øvrige fagmiljøer har egne risikovurderinger hvor bærekraft og klima er inkludert (eksempelvis økonomisk kriminalitet og antihvitvask)
 - Risikomatriksen inkluderer nå koblingen mellom risiko innen miljø/klima, sosiale forhold og selskapsstyring på den ene siden, og konsekvenser som tap av omdømme, inntekter, eller kunder på den andre siden

0

Antall kjente tilfeller av korrupsjon

2

Antall kundefalger på brudd på personvern
Alle saker anses som løst

Veien videre

SpareBank 1 Sørøst-Norge vil kontinuerlig arbeide for å forbedre kompetanse, arbeidsprosesser, kontrolltiltak og etterlevelse av rutiner og lovverk.

- Personvern er viktig for SpareBank 1 Sørøst-Norge, og derfor skal vi:
 - Øke bevissthet rundt fildeling
 - Innføre en årlig kampanje for å slette unødige eposter (reduserer energibruk og klimagassutslipp, og reduserer risikoen for at sensitiv informasjon lagres for lenge eller kommer på avveie)
- Årlige bærekraft- og klimarisikovurderinger
- Oppdaterte etiske retningslinjer skal lanseres og integreres

Risiko og muligheter

Økt og tettere samarbeid med blant annet SpareBank 1-alliansen, aktører i verdikjeden og andre i finansbransjen

vil øke kompetansemiljøet og redusere risiko knyttet til nye trusler og svindel- og korrupsjonsmetoder.

STRATEGISK FORANKRING:**RETNINGSLINJER**

- Policy for styring av interne misligheter
- Etiske retningslinjer
- Policy for styring av interessekonflikter
- Policy for egnethetsvurdering
- Policy habilitet for styremedlemmer

MÅL I BÆREKRAFTSTRATEGIEN

- 1.3** Håndtere personvern
- 1.4** Ansvarlig drift utover det som er pålagt
- 2.1** Kompetanseløft i bærekraft
- 3.1** Tiltak for bærekraftig drift
- 3.2** Involvere de ansatte i klimatilak

TILTAK

- Øke bevissthet internt rundt fildeling
- Innføre årlig mailslettingskampanje
- Bærekraft- og klimarisikovurderinger
- Integrere etiske retningslinjer

GRI 205-2,3 og
418-1, 404-2,3

PRB 5.1, 5.2

FNs GC 2, 10

SDG 16.5

ANSVARLIG AVDELING

- Compliance
- HR

OPPLÆRING

- Alle ansatte har opplæring i informasjonssikkerhet via nanolæring. Temaer: cybertrusler, bruk av samhandlingsløsninger, sikkerhetstiltak/kultur, smoking
- Alle ansatte hadde også et e-læringskurs på personvern i temaene taushetsplikt, oppslag og internkontroll
- Videre: alle ansatte i Risk – og compliance skal bli trygge på bærekraftkrav, retningslinjer, lovverk, risikoer

Lokalt samfunnsansvar og næringsutvikling

Banken skal være en offensiv lokal aktør som bidrar til verdiskapning i vårt markedsområde. Det er viktig for oss, og våre kunder, at vi har en lokal tilstedeværelse, solid rådgiverkompetanse og kjennskap til markedsområdet vårt. Konsernets strategiske hovedmålsetting er å skape verdi for kundene og regionen vår.

Lokalt engasjement

Sparebankstiftelsene er bankens fire største eiere. Sparebankstiftelsene bidrar til positiv utvikling i eget nærmiljø gjennom å dele ut deler av overskuddet til ulike allmenntilretteleggende formål. Sparebankstiftelsenes arbeid kommer lag og foreninger over hele regionen til gode gjennom støtte til initiativ og prosjekter som fremmer bolyst, gode oppvekstmiljøer og mangfoldig aktivitet innen blant annet kultur, idrett og frivillighet. I tillegg bidrar sparebankstiftelsene også med gavetildelinger som fremmer positiv samfunnsutvikling på områder som blant annet forskning, kunnskapsformidling og næringsutvikling.

Hva ble gjort i 2021?

- Styrket nettverket vårt til oppstartsmiljøer
 - Etablert et gründerforum (egen faggruppe med fokus på gründermiljøene)
 - Banken er med i satsingen om å fremme gründermiljøet i Drammen. Ny avtale ble inngått i 2021 med Gründerhuset i Drammen by Drammen Works.
 - Kompetanseheving for oppstartsbedrifter
 - Via et samarbeid med Gründeriet i Sandefjord hadde vi seks webinarer rettet mot oppstartsbedrifter for å heve kompetanse på kilder til finansiering, styrearbeid, skatt- og avgiftsspørsmål, budsjettering og likviditetsstyring, opprettelse av selskap og valg av selskapsform
 - Samarbeid med Kongsberg Innovasjon hvor vi holdt frokostmøter for gründerbedrifter og små etablerte selskaper
- Bærekraftskriterier brukes i større sponsorater og samarbeidsavtaler
- Hjalp flere oppstartsbedriftskunder innen bærekraft å få tilskudd og vekstgarantilån
- Delte ut talentstipend til idrettsungdom, unge musikere og kunstnere i lokalmiljøene
- Sparebankstiftelsene delte i 2021 ut 58.5 millioner kroner til kunst og kultur, idrett og humanitært arbeid:

Veien videre

Banken vil fortsette å bidra til lokal næringsutvikling ved å:

- Støtte nystartede bedrifter (gründere) ved å tilby dem effektive løsninger for henholdsvis klimaregnskap, deltagelse i anbud, og søking om offentlig støtte
- Styrke gründeringsatsingen gjennom å forberede prosjektstøtte, utdeling av gründerpriser og garantier
- Fortsette Gründerforums arbeid med kompetanseheving både internt i faggruppa og mot oppstartsmiljøer
- Kartlegge mulighetene for samarbeid med lokale investornettverk
- Lansere konjunkturbarometeret «Konjunktur Sørøst», som vil gi data og statistikk både for markedsområdet som helhet og spesifikt for 13 ulike byer/steder
- Utforske hvordan bærekraft kan integreres tettere i samfunnsansvarsarbeidet

Risiko og muligheter

Påvirkningsanalysen viste at vi har vesentlig mulighet for positiv påvirkning, men også behov for å unngå negativ påvirkning, innenfor arbeid (jobbskaping) og bærekraftige markeder. Interessentene våre ønsker også at vi satser på lokal næringsutvikling. Mange av våre kunder er mindre bedrifter. De har måttet takle både COVID-19-nedstengninger, økt konkurranse fra netthandel, økte strømpriser og leverandørkjedeutfordringer i parallell, og mangler dessuten ofte båndbredde og kompetanse til å møte nye krav fra storkunder og myndigheter på bærekraftsområdet.

Den nye bærekraftstrategien styrker derfor vår satsing mot gründere og SMBer. Vi skal gjøre banken mer relevant for disse kundene ved å hjelpe dem å få statlige tilskudd, vinne anbud og utnytte forretningsmuligheter innen bærekraft. Vi har satt oss som mål å bli banken for grønne SMBer og oppstartsbedrifter, og være støtteapparatet for SMB-kunden innen klimaregnskap,

18.523.000 kr

SpareBank 1
Stiftelsen BV

15.252.850 kr

Sparebankstiftelsen
Telemark-Holla
og Lunde

12.748.725 kr

Sparebankstiftelsen
Telemark-Grenland

11.800.000kr

Sparebankstiftelsen
Nøtterøy-Tønsberg

søknader om tilskudd og i anbudprosesser innen 2023. Vi vil følge utviklingen gjennom å måle salg av klimaregnskap, antall SMB-kunder og Vekstgarantilån.

Det kan også være relevant å følge utviklingen av for eksempel Enova-støtte i vårt markedsområde.

STRATEGISK FORANKRING:

RETNINGSLINJER

- Bærekraftpolicy
- Etiske retningslinjer

ANSVARLIG AVDELING

- Marked
- BM
- Bærekraft

MÅL I BÆREKRAFTSTRATEGIEN

- 1.6** Ta samfunnsansvar (dele kunnskap)
- 2.1** Kompetanseløft i bærekraft
- 2.2** Dele kunnskap: Konjunktur Sørøst
- 2.3** Satse på samfunnsansvar med stiftelsene
- 2.7** Hjelpe SMB-kunden blant annet ved å skaffe offentlig støtte og vinne anbud
- 2.8** Gründeratsing (prosjektstøtte, priser, garantier)

TILTAK

- Gründeratsing
- Lansere konjunkturbarometeret *Konjunktur Sørøst*
- Integrere bærekraft i samfunnsansvarsarbeidet

OPPLÆRING

- Gründerforum får månedlig påfyll av kompetanse rettet mot gründere
- Videre: Bedriftsrådgivere og regnskapsførere vil delta på kurs om støtteordninger som er relevante for henholdsvis oppstartsbedrifter, modne vekstbedrifter og etablerte selskaper i omstilling.

GRI 404-2,3

FNs GC 7-9

SDG 8.3, 8.5, 9.2, 9.4, 11 a), 13 a)

Etisk markedsføring

Det er viktig for SpareBank 1 Sørøst-Norge å markedsføre våre produkter og tjenester på en etisk forsvarlig måte. Slik gjør vi produktene og tjenestene våre forståelige, og sikrer at kunden er godt informert og kan ta gode beslutninger for egen økonomi.

Banken har stor påvirkningskraft i markedsføringen ut mot kunder og når vi inngår sponsorater og andre samarbeidsavtaler. Vi skal unngå grønnvasking ved å ikke markedsføre produkter som bærekraftige hvis de ikke er det. I tillegg kan vi påvirke at alle vi inngår avtale med skal ta hensyn til miljø, sosiale forhold og ansvarlig selskapsstyring.

Hva ble gjort i 2021?

I 2021 har bærekraft fått tydeligere fokus i vår markedsføring.

- Vi gjennomførte prosjekt for bærekraft i merkevare hvor vi definerte tiltak for videre arbeid med bærekraft i markedsføring, blant annet rutiner for å ta hensyn til bærekraft i nye markedsinitiativ
- Våre sponsoravtaler ble fulgt opp i forhold til bærekraft
 - Arbeidet med å følge opp bærekraft i våre sponsoravtaler har blitt påbegynt. Vi har dialog med våre sponsorobjekter for å sikre at samarbeidet er i tråd med vår bærekraftspolicy, og følger Åpenhetslovens krav knyttet til menneske- og arbeidsrettigheter.
- Våre innkjøp av markedsføringsmateriell følger bankens regler for bærekraft i innkjøp
- SpareBank 1-merkevaren blir sett på som nest best blant norske banker på bærekraft og samfunnsansvar ²

Det er i 2021 ikke rapportert om brudd på regelverk og retningslinjer for produkt- og tjenesteinformasjon og merking. Det er heller ikke rapportert om manglende overholdelse av forskrifter og/eller frivillige retningslinjer for markedsføring, inkludert reklame, promotering og sponning.

Veien videre

SpareBank 1 Sørøst-Norge skal være bevisste i vår markedsføring ved å:

- Signere grønnvaskingsplakaten
- Utarbeide retningslinjer for integrering av bærekraft i merkevare
- Oppdatere sponsorstrategien vår slik at den tar klarere hensyn til bærekraft, inkludert kravene i Åpenhetsloven

Risiko og muligheter

Det er viktig for SpareBank 1 Sørøst-Norge å ha en bevisst holdning til bærekraft gjennom hele verdikjeden vår. Tar vi ikke hensyn til bærekraft risikerer vi å tape omdømme, tillit og kunder. Etisk markedsføring på tvers av våre markeds- og kommunikasjonskanaler vil kunne bidra til økt bevissthet omkring temaet eller området.

²⁾ Sustainable Brand Index 2021

STRATEGISK FORANKRING:

RETNINGSLINJER

- Bærekraftspolicy
- Etiske retningslinjer

ANSVARLIG AVDELING

- Marked
- Bærekraft

MÅL I BÆREKRAFTSTRATEGIEN

- 1.6** Ta samfunnsansvar (dele kunnskap)
- 2.1** Kompetanseløft i bærekraft
- 1.4** Ansvarlig drift utover det som er pålagt

OPPLÆRING

- Bevissthet rundt temaet via blant annet risikoworkshop og prosjekt
- Videre: Kompetanseløft om bærekraft i markedsføring.

TILTAK

- Utarbeide retningslinjer for integrering av bærekraft i markedsføringskampanjer og i merkevarearbeidet
- Signere grønnvaskingsplakaten
- Sponsorstrategi skal hensynta bærekraft enda tydeligere

GRI 203-1 og

417-1,2,3
404-2,3

FNs GC 2

SDG 8,3, 9,4, 13,3,
16,5

Bærekraftig fondsforvaltning

Våre kunder investerer betydelige midler i verdipapirfondene vi distribuerer. Vi har derfor mulighet til å påvirke fondene til å legge mer vekt på miljø, sosiale forhold og selskapsstyring (ESG) i sine investeringer.

SpareBank 1 Sørøst-Norge følger SpareBank 1-alliansens retningslinjer for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond. Banken krever at forvaltere det inngås distribusjonsavtale med, dokumenterer at de har bærekraftkrav til investeringene de gjør. SpareBank 1 vil tydelig merke hvilke fond som er, og ikke er, i tråd med våre retningslinjer. Fondsforvalterne skal signere FNs prinsipper for ansvarlige investeringer og rapportere på hvordan de etterlever dem.

Hva ble gjort i 2021?

SpareBank 1 lanserte ESG-merking av fond i 2020. Merkingen viser hvordan selskapene har dokumentert det arbeidet de gjør med bærekraft gjennom ansvarlig

eierskap, samfunnsnyttige investeringer eller eksklusjon. Retningslinjene for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond ble oppdatert i 2021, hvor leder for bærekraft i SpareBank 1 Sørøst-Norge har vært involvert. Banken har også gjort viktige forberedelser for å møte kravene i lov om bærekraftig finans på fonds- og spareområdet.

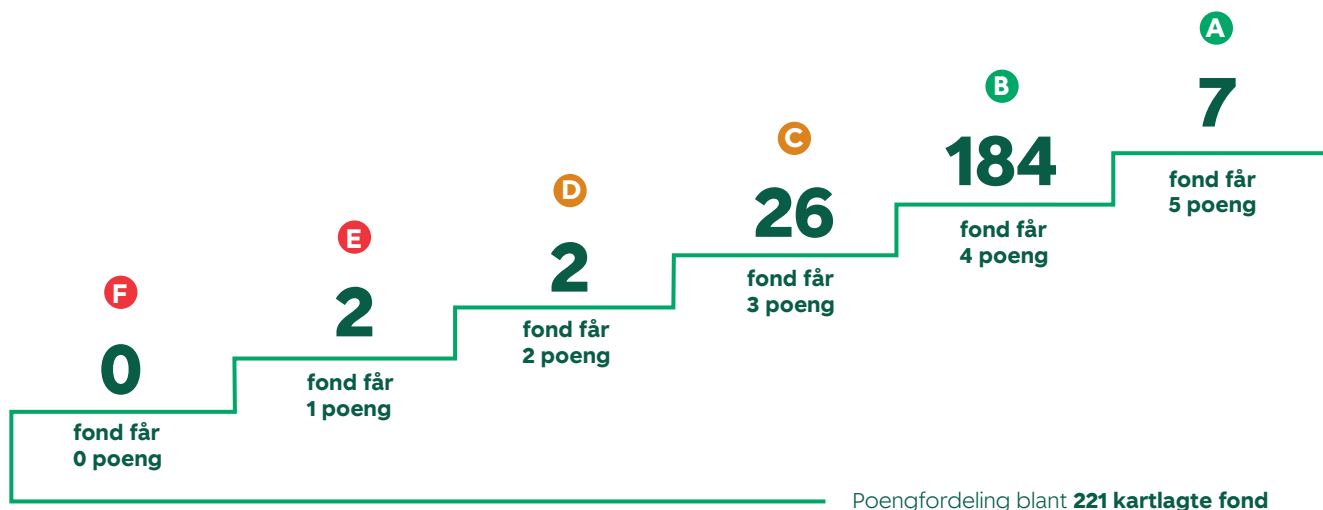
Grunnlaget for fondsmerkingen er en årlig bærekraftanalyse The Governance Group gjør av alle 285 verdipapirfond SpareBank 1-alliansen distribuerer (ved utgangen av 2021 distribuerte SpareBank 1 Sørøst-Norge 274 fond). Tabellen under viser antall fond som tilfredsstilte de ulike kriteriene i undersøkelsen:

NEGATIV SCREENING, fondet investerer ikke i selskaper som:	2020	2021
Investerer i kontroversielle våpen	234	220
Investerer i våpen eller militært utstyr til restriktive land	230	204
Får vesentlige deler av sine inntekter fra termisk kull, eller som baserer vesentlige deler av sin virksomhet på termisk kull	187	200
Bidrar til alvorlig miljøskade	206	204
På et aggregert selskapsnivå fører til uakseptable nivåer av klimagasser	181	192
Er involvert i alvorlige brudd på menneskerettigheter	211	204
Er involvert i alvorlige brudd på individuelle rettigheter i krig og konflikt	207	200
Er involvert i grov korrupsjon	207	198
Investerer i produksjon av pornografi*	189	
Investerer i tobakksproduksjon	208	198
POSITIV SCREENING	2020	2021
Fond som gjennomfører positiv seleksjon av selskaper basert på samfunnsnyttige ikke-finansielle forhold	9	7
AKTIVT EIERSKAP	2020	2021
Fond som i sitt aktive eierskap kommuniserer med selskapene om ESG	228	216
Fond som i sitt aktive eierskap kommuniserer med selskapene om ESG og stemmer på generalforsamlinger	229	216
Fond som rapporterer offentlig om hvordan aktivt eierskap utøves	213	216

* Merkeordningen er basert på våre retningslinjer for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond. The Governance Group anbefalte oss å fjerne forventningen om at fond ikke skulle investere i produksjon av pornografi fra retningslinjene, fordi fond som ellers presterte svært godt, men ikke så det som relevant å ha en slik eksklusjon og ikke investerte i pornografi, ble straffet uforholdsmessig hardt for det. Den er derfor ikke lenger inkludert i merkeordningen. I tillegg er andelsklasser fjernet fra fondene.

Det er utarbeidet et spørreskjema som alle fondsforvaltere må svare på for å kartlegge fondenes ESG-forhold. Dette bestemmer poengscoren fondet får. Et fond kan få til sammen fem poeng, på de tre kriteriene: negativ screening, positiv screening og aktivt eierskap. Fondene får deretter en karakter fra A til F, basert på hvor mange poeng som er oppnådd. Svarene hentes inn årlig og er med på å bestemme bærekraftscoren.

I tillegg gjøres stikkprøver etter for å sørge for at fondene får riktig karakter. Fond med karakter A, B eller C (i 2021 var dette 217 fond) møter våre minimumskrav innen bærekraft, og kan inkluderes blant våre anbefalte fond hvis de møter andre kriterier. Vi har i 2021 stoppet nysalg av ett fond fordi det ikke møtte vårt krav om å ikke investere i kontroversielle våpen.

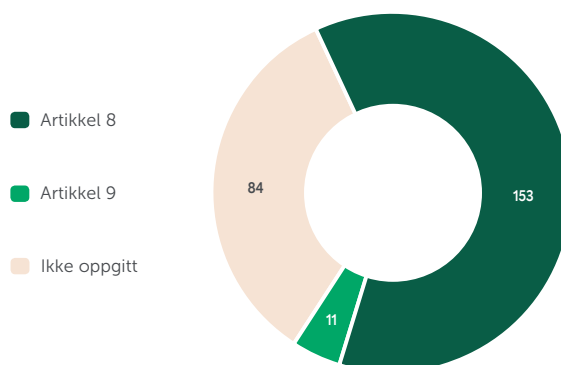
Karakterutviklingen per fond har vært positiv sammenlignet med året før.

* Kun fond som har bærekraftige investeringer (positiv seleksjon) som sitt mandat kan få toppkarakter i vår merkeordning. Kun et fåtall fond har et slikt mandat. Siden svært mange fond allerede får karakter B, men ikke har bærekraftsinvesteringer som sitt mandat (positiv seleksjon), har de derfor ingen positiv endring i sin score.

Både retningslinjene for fond som anbefales og distribueres av SpareBank 1, og merkeordningen, er vurdert i lys av kravene i offentliggjøringsforordningen (SFDR; Lov om bærekraftig finans, se kapittel «Ansvarlig utlån» for mer informasjon). SpareBank 1 har valgt å beholde eksisterende merkeordning inntil det er klarere hvordan fondsforvalterne i praksis kategoriserer fondene sine. I vår oppfølging av fondsforvalterne undersøkte vi hvorvidt og hvordan de kategoriserer sine fond etter offentliggjøringsforordningen til EU. Totalt 164 fond kategoriseres innen Artikkel 8 (vektlegger miljømessige og sosiale aspekter) og Artikkel 9 (har bærekraftige investeringer som mandat).

Antall fond kategorisert etter offentliggjøringsforordningen

En betydelig andel av verdipapirfondene banken distribuerer er fra ODIN, som SpareBank 1 eier. Alle ODINs fond er Artikkel 8-fond, med unntak av nylanseringen ODIN Bærekraft. Dette fondet har bærekraftige investeringer som mål, og vil derfor rapportere etter Artikkel 9 i SFDR. Investeringene vil knyttes opp mot miljømålene og de sosiale målene i EU-taksonomien.

Vi har begynt dialogen rundt fondenes karbonintensitet med fondsforvalterne (se figur under). Vi har et betydelig fotavtrykk – og mulighet til å påvirke i positiv retning – både på klima, avfall og ressursbruk gjennom fondsmidlene vi forvalter på vegne av våre kunder, og karbonintensitet er én mulig samleindikator for slik påvirkning.

Karbonintensiteten (utslipp pr. dollar under management) varierer betydelig mellom fondene. Den må analyseres i lys av hvilke bransjer forvalterne investerer i, og hvordan

de følger opp porteføljeselskapene på bærekraft. ODIN Norge er for eksempel mer eksponert mot olje og gass enn de andre fondene i oversikten, og har derfor høyere karbonintensitet, men hvis fondet påvirker selskapene til en raskere grønn omstilling kan dette fondets bærekrafteffekt likevel være større enn de andre fondenes.

Veien videre

- SpareBank 1 Utvikling utarbeider et rådgiververktøy som skal være i tråd med lov om bærekraftig finans
- Revidering av rutiner for investeringsrådgivning slik at vi informerer kunden om bærekraftsrisiko i investeringer, og investeringsrisiko i bærekraftinvesteringer, før kunden investerer
- Årlig gjennomgang av fond, inkludert deres rapportering av sin grønne andel i tråd med EU-taksonomien, og oppdatering av retningslinjer og merkeordning i lys av offentliggjøringsforordningen

Risiko og muligheter

Det er økende etterspørsel etter fond med en tydelig bærekraftprofil, og banken har mulighet til å påvirke til bærekraftige investeringer. Men utviklingen setter krav til at våre rådgivere gir kunden balanserte råd: konvensjonelle fond kan ha bærekraftsrisiko, men samtidig kan det være risikabelt å investere i dedikerte bærekraftfond, fordi de har et begrenset investeringsunivers. En risiko knyttet til bærekraftige investeringer er mangel på informasjon og gode data for å klassifisere noe som bærekraftig.

STRATEGISK FORANKRING:

RETNINGSLINJER

- Retningslinjer for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond

MÅL I BÆREKRAFTSTRATEGIEN

- 1.6** Ta samfunnsansvar (dele kunnskap)
- 2.1** Kompetanseløft i bærekraft
- 2.5** Bli spare- og boliglånskundens rådgiver på bærekraft

TILTAK

- Årlig oppdatering av bærekraftmerking av fond, og oppdatering av rutiner

GRI FS10 og FS11
404-2,3

FNs GC 1-2, 4-8

SDG 8.3, 9.4,
13 a), 16.4

SFDR §3(2), §6(2)

ANSVARLIG AVDELING

- Sparing og plassering

OPPLÆRING

- E-læring PM: opplæring av fondsmerking
- Videre: Kompetanseløft knyttet til krav for investeringsrådgivere om å informere kunden om bærekraftsrisiko i investeringer, og investeringsrisiko i bærekraftsinvesteringer, i tråd med Offentliggjøringsforordningen (SFDR)

MILJØ-FYRTÅRN
2065, 2069, 2070,
2071, 2072

Bærekraft i innkjøp

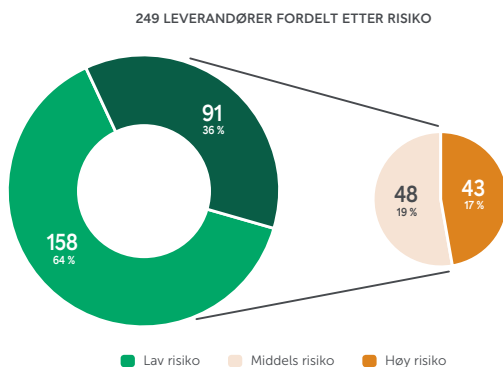
Banken har et ansvar for å ivareta arbeidstaker- og menneskerettigheter, miljø og samfunn i alle våre leverandørkjeder. SpareBank 1 Sørøst-Norge stiller derfor krav til leverandørene om at de har retningslinjer innen bærekraft, og at disse skal omsettes til handling.

Hva ble gjort i 2021?

Åpenhetsloven pålegger banken, samt en del av våre større bedriftskunder, å offentliggjøre info om hvordan vi håndterer menneskerettighets- og arbeiderrettighetsutfordringer internt, mot forretningspartnere, og i leverandørkjeden. Det er en risiko for at innkjøp kan skje fra leverandører som bryter menneske- og arbeiderrettigheter, og banken har også en mulig risiko knyttet til utkontraktering av tjenester. Derfor har bærekraftshensyn blitt integrert ytterligere i både innkjøp og utkontraktering i 2021.

SpareBank 1 har årlig oppfølging av leverandører med økt risiko for negativ påvirkning. SpareBank 1 gjorde i 2019 en risikovurdering av 249 leverandører:

- 91 har økt risiko for negativ påvirkning
- Disse ble spurt om de har retningslinjer for ESG, om de kan dokumentere at de bruker et miljøledelses-system, og om de har kartlagt hva deres vesentligste negative ESG-påvirkning er
- 43 ble identifisert som aktuelle for ytterligere oppfølging

- 158 leverandører vurdert til å ha lav risiko følges ikke opp
- 48 leverandører vurdert til å ha middels risiko følges ikke videre opp
- 43 leverandører vurdert til å ha økt risiko følges nærmere opp

Av de 43 leverandørene med høy risiko for negativ påvirkning ble tre hovedkategorier valgt ut til nærmere oppfølging i 2021:

- IT-relaterte anskaffelser: IT-utstyr
- Administrative anskaffelser: Møbler
- Største leverandører: IT-tjenester og konsulenter

Det ble gjennomført to dybdeundersøkelser innen IT-utstyr og IT-tjenester. Leverandørene ble bedt om å dokumentere sine overordnede retningslinjer, handlingsplaner og faktisk risiko innen bærekraft. Alle leverandørene har retningslinjer på plass, mens færre har lagt frem handlingsplaner. Når det gjelder faktisk risiko er det mottatt lite informasjon. Det blir da vanskelig å se hvilke konkrete områder den enkelte leverandør bør fokusere på for å redusere risiko.

Veien videre

- Følge opp faktisk risiko i leverandørkjeden til leverandørene som ble undersøkt i 2021
- Gjennomføre nye undersøkelser for flere leverandører/kategorier
- Alle nye leverandører vil bli vurdert med tanke på bærekraft, både gjennom kvalifikasjonskrav, kontraktkrav og tildelingskriterier
- Støtte lokal næringsutvikling ved å informere lokale leverandører om Åpenhetslovens aktsomhetskrav knyttet til arbeidstaker- og menneskerettigheter og være en trygg og sikker kunde for dem

MÅL FOR 2021	RESULTAT 2021	MÅL FOR 2022	MÅL FOR 2022-2024
• Ferdigstille handlingsplan og følge opp visse kategorier i Q1	✓ Handlingsplan ferdigstilt ✓ Fulgt opp visse kategorier i Q2-Q4	• Compliant med Åpenhetsloven • Oppfølging av visse kategorier	• Evaluere og videreutvikle arbeidet med bærekraft i innkjøp
• Følge opp øvrige leverandører Q2-Q4	✓ Innført systemstøtte	• Arbeide med nye leverandører	• Forbedre systemer og oppfølging av leverandørene
• Innføre systemstøtte i bærekraftarbeidet			

Risiko og muligheter

Det er en risiko for SpareBank 1 Sørøst-Norge om vi ikke følger opp våre leverandørers bevissthet rundt bærekraft. Risiko kan være rundt utkontraktering til land hvor ikke arbeider- og menneskerettigheter blir tatt hensyn til eller hvis våre leverandører forårsaker miljøproblemer. SpareBank 1 Sørøst-Norge følger derfor retningslinjer for bærekraft i innkjøp.

En svært stor andel av innkjøpene til bankene i Spare-Bank 1-alliansen gjøres via felles avtaler. Vi bruker allerede den betydelige innkjøpsmakten dette gir oss til å påvirke hvorvidt og hvordan våre leverandører arbeider for å redusere negativ påvirkning innen

bærekraft i hele leverandørkjeden sin. Gjennom oppfølging av våre leverandører har vi mulighet til å avdekke og unngå menneskerettighetsbrudd og brudd på arbeidstakerrettigheter.

STRATEGISK FORANKRING:

RETNINGSLINJER

- Bærekraftpolicy
- Retningslinjer for bærekraft i innkjøp

ANSVARLIG AVDELING

- Økonomi

MÅL I BÆREKRAFTSTRATEGIEN

- 1.4** Ansvarlig drift utover det som er pålagt
- 1.6** Ta samfunnsansvar (dele kunnskap)
- 2.1** Kompetanseløft i bærekraft
- 3.1** Tiltak for bærekraftig drift

OPPLÆRING

- Kompetansehevende tiltak via SpareBank 1 Allianseinnkjøp.
- Videre: Kompetanseløft innen rapportering, åbenhetsloven og krav til leverandører

TILTAK

- Utarbeide policy med kriterier (inkludert bærekraft) og anbudsterskler for lokale innkjøp, basere på dokumentasjon fra SpareBank 1 Alliansen om mulig
- Klimaregnskap i virksomhetsstyring

GRI 308-1,2,
414-1,2

PRB 5.1

FNs GC 1-9

SDG 9.2, 13 a),
16.4

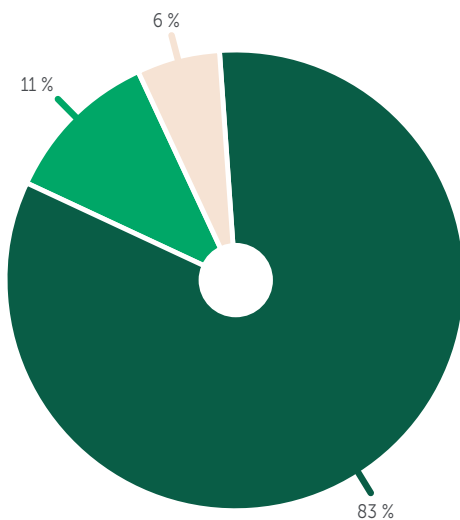
EU-Taksonomien

Den norske loven som setter taksonomien ut i livet er vedtatt, og trer trolig i kraft i løpet av våren. En bærekraftig aktivitet bidrar vesentlig til å oppnå ett av seks miljømål (redusere utslipp, klimatilpasning, sirkulærøkonomi, redusere forurensning, bidra til rent vann og rent hav, eller bevare arts mangfold) samtidig som den ikke skader de andre miljømålene vesentlig. I tillegg må aktiviteten møte sosiale minstestandarder og tilfredsstillende bransjens minimumskriterier.

Banken har kartlagt utlån i person- og bedriftsmarkedet som er dekket ("eligible") under de delegerede rettsaktene for klimamålene i EUs klassifiseringsforordning (EU-taksonomien), og har kartlagt hvilke utlån som antas å være tilpasset EU-taksonomien ("aligned") som del av arbeidet med publisering av grønt obligasjonsrammeverk. Dette

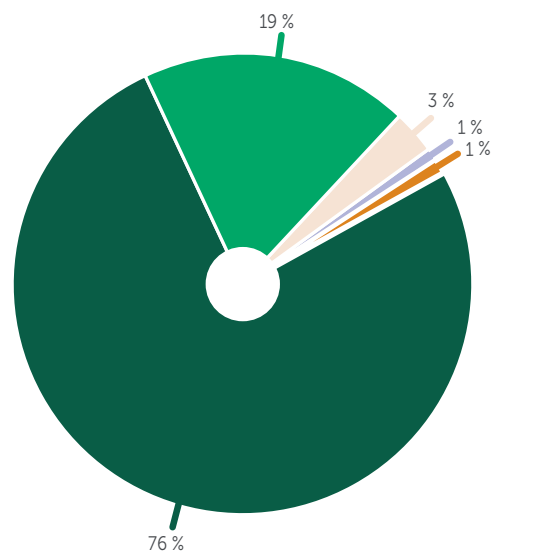
må imidlertid betraktes som et pågående arbeid. Flere aktiviteter vil kvalifiseres både under miljømålene som i dag har definerte minimumskriterier, og under de fire andre miljømålene, og enkelte aktiviteter vil antagelig diskvalifiseres basert på mer nøyaktig informasjon om kriterier.

Andel av vår totale utlånsportefølje som antas dekket av (eligible) og tilpasset (aligned) EU-taksonomien (utlånsvolum)

■ Dekket av EU-taksonomien (eligible)
■ Dekket (eligible) og tilpasset (aligned) EU-taksonomien
■ Ikke dekket av EU-taksonomien

Andel av totalt utlånsvolum (fordelt på våre hovednæringer) som dekkes av EU-taksonomien (eligible)

■ Bolig
■ Eiendom
■ Bygg- og anlegg
■ Industri
■ Skogbruk
■ Energi
■ Transport
■ Annet*

* Annet inkluderer: Faglig, vitenskapelig og teknisk, vann- og avløp, kulturell virksomhet, undervisning, informasjon og kommunikasjon, helse- og sosialtjenester, forretningsmessig tjenesteyting, annen tjenesteyting og finansiering - og forsikring.

PRESISERING

Dette dokumentet er ment som frivillig rapportering som et første skritt mot formelt korrekt rapportering i tråd med Art. 8 i taksonimiforordningen, i lys av Finansdepartementets oppfordring 14.12.2021.

Som SMB-bank har ikke banken utlån til bedriftskunder som er så store at de er rapporteringspliktige. Figuren viser derfor lån til bedriftskunder som er i bransjer dekket av EU-taksonomien ("eligible") og dermed frivillig kan rapportere under taksonomien, samt aktiviteter i disse bransjene som vi hittil har funnet å være i tråd med taksonomiens kriterier ("aligned"). Den vesentligste andelen av antatt kvalifiserende objekter er energieffektive boliger og næringseiendommer. Kriteriene for hvilke objekter som kvalifiserer er vurdert av en uavhengig tredjepart, Cicero Shades of Green, som del av arbeidet med grønt obligasjonsrammeverk. Tallet inkluderer kun utlån, ikke andre finansielle instrumenter (slik som innskudd) eller andre inntekter. Tallet inkluderer heller ikke kvalifiserende objekter knyttet til bankens eierandeler i datterselskap eller andre eide selskap (f.eks. andel av elbil-leasing via SMN Finans).

METODE

Analysen av hvilke av bankens aktiviteter som er dekket ("eligible") under de delegerte rettsaktene for klimamålene i EUs klassifiseringsforordning (EU-taksonomien) tar utgangspunkt i

- hvilke finansielle instrumenter banken har eksponering i (i årets rapportering dekkes kun utlån, ikke f.eks. innskudd, egenkapitalinvesteringer eller obligasjoner)
- hvilke av sektorene som er dekket som vi har eksponering i via disse finansielle instrumentene
- hvilke økonomiske aktiviteter i de eksponerte sektorene har banken eksponering i
- hvilke kunder banken har innenfor disse sektorene, og hvorvidt disse er rapporteringspliktige under taksonimiforordningen
- hvorvidt en aktuell aktivitet møter minst ett teknisk kriterium for minst ett av de to miljømålene som det hittil er vedtatt tekniske kriterier for (reduksjon av klimagassutslipp og klimatilpasning).

For å finne vårt totale utlånsvolum i de ulike NACE-kodene i EU-taksonomien har vi brukt følgende utregning:

$$\frac{(\text{Total kreditttramme} - \text{totalt utlån})}{2 + \text{totalt utlån}} = \text{totalt utlånsvolum}$$

Totalt utlånsvolum i hver NACE-kode er deretter fordelt i følgende næringer: bolig, eiendom, bygg og anlegg, industri, skogbruk, energi, transport og annet (se hva annet inkluderer under figuren «Andel av totalt utlånsvolum»).

volum (fordelt på våre hovednæringer) som dekkes av EU-taksonomien (eligible)).

VEIEN VIDERE

Banken har satt kredittstrategiske måltall knyttet til energiklasse og klimarisiko for både person- og bedrifts-markedet, samt knyttet til objekter som kvalifiserer i vårt grønne obligasjonsrammeverk. Bedrede lånevilkår gis også til både nye og eksisterende boliger og nærings-eiendommer som kvalifiserer under taksonomien.

Fordi norsk lovgivning er god på mange relevante områder, kan det være enklere i Norge enn mange EU-land å vise at et lån som bidrar vesentlig til å oppnå ett miljømål ikke skader andre miljømål eller har betydelig sosial slagside. Men svært få nye bygg i vårt markedsområde møter i dag kravene EU-taksonomien setter, og endringene vil trolig komme for større bygg i toppsegmentet i Oslo-området først. Det vil av den grunn bli krevende å utvikle en portefølje av nybygg som kvalifiserer under EU-taksonomien. Det er derfor viktig forstå potensialet under taksonomien for omstillingsaktiviteter både innen eiendom, bygg og anlegg, transport og industri.

Innskudd, egenkapitalinvesteringer og obligasjoner dekket av og tilpasset taksonomien vil kartlegges i løpet av 2022 som forberedelse til fremtidig rapportering. Det samme gjelder i neste omgang kvalifiserende andre inntekter.

Panteobjekter med vesentlig klimarisiko er ikke ekskludert fra estimatet over aktiviteter som er tilpasset EU-taksonomien (se vedlegget "Fysisk klimarisiko i utlånsporteføljen" for mer detaljer). Fordi norsk lovgivning er streng på de fleste miljøområder er trolig behovet begrenset for å nedjustere volumet på grunn av skade på andre miljømål. Risikoen for nedjustering fordi aktiviteter bryter sosiale minstestandarder vurderes også som begrenset: Banken gjør en bærekraftvurdering av både kunden og det aktuelle lånet, og har ytterligere rutiner for sjekking av kunder knyttet til risikoen for økonomisk kriminalitet.

Det som hittil er kjent om hvilke aktiviteter som kan defineres som skadelige under EU-taksonomien, tyder på at banken har svært begrenset eksponering mot slike aktiviteter, og at disse i stor grad er ekskludert i vår kredittpolicy. Banken følger arbeidet med, og har startet arbeidet med å utforske risikoer og muligheter knyttet til, den sosiale taksonomien EU utvikler.

Kartlegging av lån som er dekket av, og tilpasset til, de fire siste miljømålene i taksonomien er påbegynt, basert på utkast til EU-lovgivning.

Bærekraft- og klimarisiko

INKLUDERER RAPPORTERING PÅ “TASK FORCE ON CLIMATE RELATED FINANCIAL DISCLOSURE” (TCFD)

SpareBank 1 Sørøst-Norge har gjennom 2021 satt bærekraft- og klimarisiko på agendaen internt og eksternt. Banken rapporterer på klimarisiko i tråd med anbefalingene til TCFD. Dette hjelper oss til å bedre forstå våre risikoer og muligheter innen klima og bærekraft.

VIRKSOMHETSSTYRING

STYRETS INNSIKT I BÆREKRAFT- OG KLIMARELATERTE RISIKOER OG MULIGHETER

Styret har deltagende rolle og innsikt i klima- og bærekraftsrisiko.

Styret har:

- ✓ Godkjent ny bærekraftstrategi (2022-25)
- ✓ Godkjent bærekraft- og klimamål og tiltak i strategien
- ✓ Godkjent struktur for styrets årlige revidering av bærekraftsstrategi (inkludert klimamål), samt kvartalsmessig risikorapportering til styret på bærekraft og klima

Bærekraft- og klimarisiko har vært tema på tre styremøter (det første i SpareBank 1 BV og de to siste i SpareBank 1 Sørøst-Norge) i 2021.

Der fikk styret innsikt i, og vedtok:

- Status for konsernets klima- og bærekraftarbeid
- Oppdatert bærekraftstrategi (inkludert initiativer relevante for å redusere klimarisiko og utnytte muligheter) og bakgrunnen for denne
- Endringer i bærekraft- og kredittpolicy for å hensynta klimarisiko samt innpasse bærekraftspekter i policyer og retningslinjer for hhv godtgjørelse, interessekonflikter, motpartsrisiko (inkl. hhv. likviditetsforvaltning og egenkapitalinvesteringer), innskudds- og plasseringsområdet, og eierstyring.

Se vår [bærekraftpolicy](#) for utdypende forklaring om styrets rolle. For mer informasjon om prosess for kvantifisering av klimarisiko, se punkt om stresstesting under Risikostyring.

LEDELSENS ROLLE I VURDERINGEN OG HÅNDTERINGEN AV BÆREKRAFT- OG KLIMARELATERTE RISIKOER OG MULIGHETER

Ansvar for å innarbeide bærekraft- og klimarisiko i risikostyring ligger hos leder for bærekraft, i samarbeid med leder for risikostyring. Konsernledelsen har satt de overordnede ambisjonene og er tett på arbeidet. De har behandlet temaet på flere møter i 2021. Klima- og bærekraftsrisiko har vært en viktig del i behandlingen av bærekraftstrategien. Alle styresakene er behandlet av konsernledelsen.

STRATEGI

HVILKE BÆREKRAFT- OG KLIMARELATERTE RISIKOER OG MULIGHETER VIRKSOMHETEN HAR IDENTIFISERT PÅ KORT, MEDIUM OG LANG SIKT

Banken har i 2021 oppdatert vurderingen av bærekraftsrisikoer og -muligheter for banken som del av strategiarbeidet. Vi har identifisert at vi kan være utsatt for klimarisiko både gjennom utlån til bedriftsmarkedet og boliglån til personmarkedet. Vi har høy risiko, men også store muligheter for positiv påvirkning innen eiendom (både boliger, prosjekter og utleie). Vi har i 2021 frem-skaffet data på fysisk klimarisiko for bankens panteobjekter både innen næring og boliger, og har også vesentlig bedret vår oversikt over hvor energieffektive byggene og boligene vi finansierer er.

Fysisk klimarisiko kan slå inn primært på lang sikt (hovedsakelig 10+ år), hvis boliger eller næringseiendommer er lokalisert på steder med økt risiko for regnflom, stormflo, kvikkleire, skred eller ras, og situasjoner eller hendelser som oppstår ikke dekkes av låntagers forsikring. På middels til lang sikt kan vi få økt reutleierisiko (hvis vår låntager leier ut et bygg av dårlig teknisk kvalitet, leier-tager ikke ønsker fornye leiekontrakten, og vår låntager

ikke har råd til å oppgradere bygget slik at det tilfredsstiller mulige leietagers bærekraft- og klimakrav). Vi differensierer prising på boliglån basert på energi-effektivitet. Aktiviteter med særlig høy risiko for miljøskade, inkludert klimarisiko, kan ikke få lån hos oss.

Vi er på kort og middels lang sikt eksponert mot overgangsrisiko knyttet til elektrifisering og overgang til nullutslippsdrift i flere bransjer vi hver for seg har liten eksponering mot, men som samlet utgjør en viktig andel av utlånsporteføljen: bygg og anlegg, transport, drivstoffsalg, driftsselskaper og landbruk.

Utlånsporteføljen i bedriftsmarkedet har noe eksponering mot metallindustri. Høye priser på energi og/eller klimakvoter kan være en utfordring for denne typen industri.

Vi har begynt å utforske forretningsmuligheter innen finansiering, ved å tilby bedre vilkår for leasing av nullutslippskjøretøy og maskiner samt til solcelleprosjekter. Vi ser også potensiale for økt etterspørsel etter grønne boliglån, grønne innskudd og bærekraftig fondssparing.

HVILKEN PÅVIRKNING BÆREKRAFT- OG KLIMARELATERT RISIKO OG -MULIGHETER HAR PÅ VIRKSOMHETENS DRIFT, STRATEGI OG FINANSIELLE PLANLEGGING

Ett av bærekraftmålene SpareBank 1 Sørøst-Norge har valgt, er mål 13: Stoppe klimaendringene. Arbeidet er strategisk forankret i bærekraftstrategi, bærekraft-policy, kredittpolicy, og retningslinjer for distribusjon av verdipapirfond.

Vi har signert på FNs prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet, og bærekraftstrategien inkluderer bl.a. tiltak for å hjelpe personmarkeds- og bedriftskunder i klimomstillingen, både gjennom reduksjon av utslipp og klimatilpasning. Dette inkluderer bl.a. en satsing på kompetanse og rådgivning og partnersamarbeid inn mot renovering samt klimatilpasning av boliger og næringsbygg. Andre konkrete tiltak for oppfølging i bærekraftstrategien inkluderer satsing på finansiering av nullutslippskjøretøy og -maskiner; solcellefinansiering for boliger og næringsbygg; og samarbeid på tvers av relevante avdelinger i banken langs verdikjeden for grønne bygg og boliger. Banken er involvert i utvikling av spørsmål som stilles i ESG- og klimarisikomodul for vurdering av nye næringslån, og har sørget for å inkludere hvert enkelt av risikoelementene nevnt i scenariene under, samt f. eks. bærekraftsrisiko knyttet til Åpenhetslovens aktsomhetskrav, i spørsmål stilt for bransjene nevnt i oversikten samt for andre relevante bransjer. Disse spørsmålene vil i løpet av 2022 kobles til analyse av kreditt risiko. Scenariene under vil også knyttes direkte opp mot dedikerte læringsløp rådgivere i person- og bedriftsmarkedet vil gå gjennom i strategiperioden, med oppstart i 2022.

SpareBank 1 Sørøst-Norge vil sammen med bransjen følge opp anbefalingene i Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen, lansert i juni 2018. Vi har som mål å innfri målene i veikartet i denne strategiperioden (2022-2025) selv om målene i veikartet skal nås innen 2030.

ULIKE SCENARIERS MULIGE PÅVIRKNING PÅ VIRKSOMHETENS DRIFT, STRATEGI OG FINANSIELLE PLANLEGGING (INKLUDERT ET 2°C-SCENARIO)

Arbeidet med scenarioanalyser er påbegynt. Vi har så langt brukt enkle scenarier bygget på scenarier fra Network for Greening the Financial System (se under); ett med relativt høy overgangsrisiko på kort sikt, men lavere fysisk klimarisiko i tråd med 2°C-målet («Ordnet»), ett med lav overgangsrisiko på kort sikt, men kraftig overgangsrisiko på noe lengre sikt, samt høyere fysisk klimarisiko (et 3°C-scenario) («Uordnet»), og et scenario uten overgangsrisiko, men med ditto kraftigere fysisk klimarisiko (et 4°C-scenario) («Varm verden»). Disse er valgt for å få frem bredden i mulige påvirkninger fra både overgangsrisiko og fysiske klimarisikoer innenfor ulik tidshorisont. Scenariene vil bli videreutviklet i arbeidet i 2022 med klimastresstesting av bankens eksponering mot fysisk klimarisiko, samt inntekter fra/utlån til karbon-intensive bransjer.

Vårt markedsområde har totalt sett relativt lav fysisk klimarisiko i internasjonal sammenheng. Vår portefølje har også et relativt lavt CO₂-avtrykk sammenlignet med mange norske og utenlandske banker, fordi vi ikke er direkte eksponert mot shipping, fiskeri, havbruk eller fossil energiproduksjon (kun indirekte via et lite fåtall engasjementer innen oljeservice), og har liten eksponering mot landbruk.

Vår analyse forteller oss blant annet at vår utlånsportefølje:

- På kort sikt (1-5 år) har overgangsrisiko innenfor segmenter som bruker, eller selger drivstoff til, fossile kjøretøy og maskiner, samt potensielt enkeltkunder innen industri som kan være sårbare for økte energi- eller kvotepriser
- På kort- og mellomlang sikt (1-10 år) har begrenset fysisk klimarisiko, selv om et lite segment har indikasjon på høy klimarisiko (se eget vedlegg på fysisk klimarisiko)
- På mellomlang sikt (6-10 år) har overgangsrisiko knyttet til teknologiutvikling og markedsendring (f. eks. om bygg tilfredsstiller miljøkrav eller om eier har penger til å oppgradere iht. miljøkrav)
- På lang sikt (10+ år) kan ha større fysisk klimarisiko (spesielt i utlån til utleieeiendom og boliger)

Eiendomsprosjekter i figuren under inkluderer boliger, og eiendomsutleie inkluderer boligutleie/boligsalg. Kategorien fossile kjøretøy/maskiner er også relevant for private kjøretøy/maskiner.

BRANSJER SCENARIER	EIENDOMSPROSJEKTER	EIENDOMSUTLEIE	FOSSILE KJØRETØY/MASKINER (TRANSPORT, BYGG & ANLEGG, LANDBRUK, DRIFTSSELSKAP)
ORDNET	Høyere karbonpris gir økt materialkostnad. Miljøstandarder, forskrifter og kunder krever sikker energitilgang, egen energiproduksjon og nærhet til kollektivknutepunkter . Krav til sirkulær byggeprosess, utslippsfri anleggsplass og energieffektive bygg med lavkarbonmaterialer øker kostnadene.	Høyere karbonpris og klimakrav i byggeprosessen gir dyrere bygg, høyere leie, og derfor potensielt færre kunder. Endrede kundepreferanser (romløsninger, energieffektivitet, miljøsertifisering) øker drifts- og vedlikeholdskostnad. Krav: eldre bygninger må rehabilitere ; øker kostnader.	Lovkrav gir rask omstilling til el-drift, økte kostnader. Restverdi på fossile kjøretøy/maskiner faller. Små aktører avhengige av offentlige oppdrag rammes. Høyere karbonpris/kostnad for utslipp. Endrede kundepreferanser øker press for el/hydrogen/bio for større maskiner/kjøretøy
UORDNET	Lav karbonpris på kort sikt, øker deretter raskt; øker materialpriser. Krav til nye typer teknologi/materialer i bygningen medfører økte kostnader. Myndighetene bruker sterke virkemidler for å snu utviklingen; bransjen klarer ikke innfri eller det koster svært mye. Omdømmerisiko hvis man ikke tilpasser seg regulatoriske krav. Erstatningskrav pga. miljøpåvirkning.	Få krav initielt, men deretter bruker myndighetene sterke virkemidler for å snu utviklingen; bransjen klarer ikke innfri eller det koster svært mye. Endrede kundepreferanser og myndighetskrav gir bortfall av kundegrupper. Forbud mot bruk av tekniske løsninger f.eks. fyring, materialer etc. medfører økte kostnader. Omdømmerisiko hvis man ikke tilpasser seg regulatoriske krav.	Få krav initielt, særlig til større maskiner/kjøretøy, men deretter bruker myndighetene sterke virkemidler for å snu utviklingen; bransjen klarer ikke innfri eller det koster svært mye. Endrede kundepreferanser og myndighetskrav gir bortfall av kundegrupper. Påbud om nullutslippskjøretøy/maskiner krever raske, store investeringer.
VARM VERDEN	Ekstremvær og naturrisiko gjør utbygging vanskelig og usikkert, og stiller tøffere krav, som igjen øker kostnader. Sterke klimaendringer: Ustabile/dyre leveranser av materialer (tørke, sykdommer, sosial uro, krig). Prosjekter i områder med (snø)aktiviteter som bortfaller blir mindre attraktive. Begrenset reiseaktivitet pga. belastning på infrastrukturen.	Ekstremvær og naturrisiko gjør utbygging vanskeligere, gir færre utleieobjekter. Sterke klimaendringer , grunnlaget for (snø)aktiviteter bortfaller. Begrenset reiseaktivitet eller hindringer pga. belastning på infrastrukturen. Vedlikeholdskostnader øker kraftig pga. ekstremvær.	Ekstremvær skader veier og ladeinfrastruktur, og hindrer leveranser av komponenter til kjøretøy. Naturskade gir flere oppdrag for maskinentreprenører.

RISIKOSTYRING

VIKSOMHETENS PROSESS FOR Å IDENTIFISERE OG VURDERE BÆREKRAFT- OG KLIMARELATERTE RISIKOER

På overordnet nivå og operasjonell risiko:

Banken anser overgangsrisiko som viktigere enn fysisk klimarisiko på kort sikt, og overgangsrisiko øker i viktighet i det generelle risikobildet til banken, dog fra et lavt utgangspunkt. Vi gjør årlig en overordnet vurdering av bærekraft- og klimarisiko for hver enkelt av konsernets områder. I 2021 deltok egne arbeidsgrupper på hvert av konsernets sentrale virksomhetsområder (personmarked, bedriftsmarked, finans, innskudd og plassering, Regnskapshuset, Eiendomsmegler 1 og Z-eiendom, HR, marked, kommunikasjon, økonomi og drift), i vurderingen. Potensielle risikoer ble identifisert og systematisert av en egen arbeidsgruppe på hvert av områdene. Områder med høy risiko følges opp med tiltak i etterkant, integrert i bærekraftavdelingens tiltaksplan og i compliance/risk-avdelingens internkontroller. Klima- og bærekraftsrisiko vil være et sentralt tema på flere fagsamlinger for risikostyring og compliance.

I utlånsporteføljen:

Risiko og compliance-avdelingen har i samarbeid med leder for bærekraft gjort en overordnet risikoanalyse av fysisk klimarisiko og overgangsrisiko for bransjene i vår utlånsportefølje. Inndelingen ble gjort etter tosifret NACE-kode. Dette har gitt oss en foreløpig oversikt over klimarisiko. Vi vurderer både fysisk klimarisiko og overgangsrisiko. Innen overgangsrisiko vurderer vi politisk og juridisk risiko, omdømmerisiko, markedsrisiko og klimadrevet teknologisk innovasjon. Vi kommer frem

til klimarisiko ved å vurdere sannsynlighet, sårbarhet og eksponering.

Banken har anskaffet data på estimert fysisk klimarisiko (flom, stormflo, kvikkleire, skred, ras, snøskred) fra Nor-kart for alle panteobjekter (se eget vedlegg om fysisk klimarisiko), samt en innsynsklient hvor enkeltobjekter kan vurderes i forkant av innvilgelse. Innsynsklienten gjør det også mulig å analysere klimarisiko som konsentrasjonsrisiko (risikoen for at en for stor andel av bankens eksponering er konsentrert i et lite geografisk område), og vurdere samvariasjon av klimarisikofaktorer på tvers av objekter. Løsningen vil tas i bruk i klimastresstesting (f. eks. kan objekter med høy risiko/sårbarhet analyseres i lys av ulike scenarier hvor man justerer reduksjonsfaktor og øker lånets andel av pantets verdi (loan to value; LTV) for alle slike objekter).

Vi involverte kunderådgivere i risikoanalysene nevnt over. Slik får de mer kunnskap om temaet, samtidig som de bidrar med førstehåndskunnskap om kunden inn i analysen.

SpareBank 1-alliansen kjøpte i 2021 en modul rådgivere på bedriftsmarkedet bruker til å vurdere et låns bærekraftsrisiko. Bankens bærekraftsleder satt i arbeidsgruppen som satte dette i verk, og i arbeidsgruppen som nå utarbeider et felles spørsmålsett i SpareBank 1-alliansen, til bruk i risikoanalyse og vurdering av kredittrisiko.

På kundenivå:

Dialog med kundene på personmarked og bedrifts-

marked om klima- og bærekraftsrisiko og -muligheter er påbegynt (se avsnitt om mål under for mer detaljer).

Nye produkter/tjenester:

Banken har implementert policy for nye og endrede produkter, løsninger og prosesser. I rutinene er det obligatorisk for produkteier å besvare konkrete kontrollspørsmål knyttet til bærekraft- og klimarisiko før lansering av nye produkter, prosesser og tjenester. Dette gjelder både for egenutviklede produkter, og produkter som banken mottar fra SpareBank 1 Utvikling. Alle nye verdipapirfond banken distribuerer ESG-merkes.

VIKRSOMHETENS PROSESSER FOR Å HÅNTERE KLIMARELATERTE RISIKOER

Klimarisiko identifiseres, vurderes og håndteres på ulike nivåer og med ulike metoder, herunder:

- På overordnet nivå gjennom bankens prosess for å vurdere sitt kapitalbehov (Internal Capital Adequacy Assessment Process; ICAAP), risikostrategi, øvrige styrende dokumenter mv.
- På detaljert nivå gjennom vurderinger som foretas ved kredittinnvilgelse, investeringsbeslutninger, produktutvikling mv.
- Løpende overvåking og kvartalsvis rapportering fra administrasjonen til styret og ledelsen.
- Gjennom grønt obligasjonsrammeverk, tredjeparts-vurdert av Cicero Shades of Green i lys av EU-taksonomien, som skal bidra til å synliggjøre hvor stor andel av utlånsporteføljen som er grønn i tråd med internasjonale krav til grønne obligasjoner.

Bedriftavdelingen har i samarbeid med leder for bærekraft sett på hvilke bransjer som er mest CO₂-intensive. Denne oversikten blir brukt for å se hvilke bransjer som vil gjennomgå de største endringene i tiden fremover og hvor vi finner størst overgangsrisiko. Derfor har bedriftsavdelingen i sin strategi inkludert satsinger på disse bransjene. I tillegg inkluderer bærekraftstrategien en tung satsing på kompetanse hos rådgivere mot person- og bedriftsmarkedet for å gjøre dem bedre i stand til å rådgj kundene om risiko på klimaområdet (spesielt innen eiendom, og bransjer med overgangsrisiko knyttet til elektrifisering). Vi vil også utnytte det voksende kravet om klimaregnskap for SMBer til å tilby dette via vårt regnskapshus. Bærekraftstrategien inkluderer også en satsing på «trekantsamarbeid» om finansiering og megling av grønne næringsbygg, megling av boliger i disse byggene, og salg av grønne boliglån knyttet til disse boligene.

Banken tilbyr grønne lån til nye, eksisterende og renoverte boliger med høy energieffektivitet, som vi på sikt mener vil bidra til å redusere risiko i utlånsporteføljen. Næringsbygg med energiklasse A eller B, eller som er Svanemerket eller BREEAM Excellent-sertifisert, kan få bedre lånevilkår.

Operasjonell risiko:

Banken er delvis Miljøfyrtårn-sertifisert etter bransjereglene for bank og finans (SpareBank 1 BV er overtagende bank i fusjonen og er miljøfyrtårnsertifisert, mens kontorene til tidligere Sparebanken Telemark skal miljøfyrtårnsertifiseres i 2022). Banken lager eget klimaregnskap for hele konsernet, og planlegger i 2022 å integrere dette i virksomhetsstyringen. Banken opplever derfor å ha kontroll på den operasjonelle risikoen knyttet til klima.

HVORDAN ER PROSESSER FOR Å IDENTIFISERE, VURDERE OG HÅNTERE BÆREKRAFT- OG KLIMARELATERT RISIKO INTEGRERT I VIRKSOMHETENS OVERORDNEDE RISIKOSTYRING

Bærekraft, og klimarisiko mer spesifikt, er en egen konsernsatsing i virksomhetens overordnede strategi 2022-25, noe som også reflekteres i bærekraftpolicyen. Ansvaret for å innarbeide bærekraft- og klimarisiko i risikostyring ligger hos leder for bærekraft, i samarbeid med leder for risikostyring. Vi opplever derfor at prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er godt integrert i virksomhetens overordnede risikostyring, men vil fortsette å ha fokus på dette fremover. Vi anser området som viktig i vår risikostyring, og har derfor stor oppmerksomhet rettet mot temaet.

MÅL

RAPPORTER PÅ BEREKNINGER OG MÅL SOM BRUKES AV VIRKSOMHETEN FOR Å VURDERE BÆREKRAFT- OG KLIMARELATERT RISIKOER OG MULIGHETER, I TRÅD MED STRATEGI OG RISIKOHÅNTERINGSPROSESSER

Virksomheten har som mål å redusere klimagassutslipp pr enhet verdiskaping fra driften til konsernet med 7 %/år fra 2019-nivå, og tilsvarende for utlånsporteføljen, for å bidra til Norges mål om å redusere utslipp med 50-55 % innen 2030 og 90-95 % innen 2050. Vi er avhengig av innsatsfaktorer som inntil videre ikke har null utslipp. Gjenværende utslipp fra driften, samt eventuell differanse mellom oppnådde reduksjoner i låneporteføljen og målsetningen for det gjeldende året, kompenseres vi ved å kjøpe klimakvoter av høy kvalitet, eller hvis mulig investere i lokale klimaprojekter, for å redusere vår klimarelaterte omdømmerisiko og utnytte lokale investeringsmuligheter.

Vi bruker miljøledelsessystemet Miljøfyrtårn, og vår miljøsertifisering blir eksternt verifisert. Vi har iverksatt kriteriene for bank og finans for kredittgiving, finansiering, obligasjoner, spareprodukter/plassering av kundenes innskudd og forvaltning av virksomhetens egne midler. Vi rapporterer på disse kriteriene i årsrapporten for 2021.

Vi offentliggjør estimerte utslipp fra vår utlånsportefølje (scope 3; se avsnitt under samt vedlegget «Energi og

klimategnskap» for mer detaljer om hva som er inkludert i scope 3) i denne årsrapporten, men understreker at estimatet er basert på aggregerte sektortall for Norge, ikke spesifikke data for våre lånekunder.

I situasjonsanalyse for bærekraftstrategi, samt i risiko-vurdering av utvalgte lånesaker, har vi brukt scenario-analysene på bransjenivå utviklet av Cicero senter for klimaforskning som del av prosjektet Sustainable Edge, som vi har deltatt i gjennom SamSpar. Målet er at finanssektoren skal få bedre informasjon om klimarisiko i selskapene vi investerer i. Prosjektet utvikler et praktisk verktøy for investorer og utlånere, som gjør oss i stand til å analysere klimarisiko og i hvilken grad selskapene vi investerer i bidrar i overgangen til lavutslippssamfunnet. Analysen er på tosfret NACE-kodenivå.

Fordi SpareBank 1 BV har signert FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift gjennomførte SpareBank 1 BV i 2020 en påvirkningsanalyse. Den viste at bankens mest vesentlige negative påvirkning var innenfor klima, ressursikkerhet og avfall (analysen har blitt oppdatert i 2021 for den fusjonerte banken, med noe annerledes resultat, se innledningen til bærekraftkapittelet). I den reviderte bærekraftstrategien har vi derfor, i tillegg til klima, lagt inn et mål om å bli kundens rådgiver på sirkulærøkonomi og naturrisiko.

For fullstendig oversikt over våre mål og tiltak innen klimarisiko, se vår bærekraftpolicy.

RAPPORTER PÅ SCOPE 1, SCOPE 2, OG DERSOM RELEVANT, SCOPE 3 KLIMAGASSUTSLIPP (GHG), OG RELATERT RISIKO

For klimaregnskap for Scope 1-3, unntatt utslipp hos våre leverandører, fra utlån, og fra fondsporteføljen: Se årsrapport, vedlegget «Energi- og klimaregnskap». For scope 3, utlånsporteføljen er det gjort en foreløpig beregning. Se årsrapport, vedlegget «Utslipp i utlånsporteføljen».

Fordi vi ikke har egen fondsforvaltning, men videreformidler fond fra andre leverandører har vi foreløpig ikke gjort en beregning av utslipp i vår fondsportefølje. Vi har imidlertid innhentet data om totale Scope 1 og

Scope 2-utslipp samt andre relevante parametere (f. eks. karbonintensitet) fra 195 av verdipapirfondene vi distribuerer, og vil arbeide for at SpareBank 1 bruker dataene i bærekraftsvurdering av fondene fremover. Vi har ikke beregnet utslipp hos våre andre leverandører, fordi vesentlighets- og påvirkningsanalyse sier at dette er et lite vesentlig område for oss og en svært høy andel av leverandørrelasjonene håndteres sentralt av SpareBank 1 Utvikling.

HVILKE MÅL BRUKER VIRKSOMHETEN FOR Å HÅNDTERE BÆREKRAFT- OG KLIMARELATERT RISIKO OG MULIGHETER, SAMT MÅLOPPNÅELSE

Vi estimerer utlånsporteføljens klimagassutslipp og karbonintensitet i lys av reduksjonsmålet nevnt over, og i 2021 gjorde vi en kartlegging av bransjer og enkeltkunder med størst utslipp. Vi begynte dialogen med relevante enkeltkunder i 2021, og vil åpne dialog med ca. 50 kunder i 2022 for mulige forebyggende tiltak. Dette er selskaper der vi har stor eksponering i en bransje som anses være utsatt for overgangsrisiko og i noen grad fysisk klimarisiko; selskaper i bransjer bedriftsmarkedsavdelingen prioriterer i sin strategi bl.a. grunnet muligheter på klima- og bærekraftområdet, og som banken derfor trenger å kjenne bedre; selskaper som har scoret svakt på ESG-vurderinger; og kunder på andre områder banken ser kommersielle muligheter knyttet til klimarisiko.

I tråd med bank- og finanskriteriene til Miljøfyrtårn evaluerer vi mål, tiltak og eksklusjoner årlig.

Som del av bærekraftstrategien ble det satt et mål om å doble andelen grønne eksponeringer fra 2020-nivå til 25 mrd. NOK i 2025, fordelt mellom personmarkedet (10 mrd. NOK) og bedriftsmarkedet (2.5 mrd. NOK). Det er også satt kredittstrategiske måltall knyttet til økt andel energieffektiv næringseiendom/boliger uten høy klimarisiko, og redusert andel energisløsende næringseiendom/boliger og/eller bygg med høy fysisk klimarisiko. I bedriftsmarkedet er det planlagt kommersielle satsinger med fokus på bærekraft inn mot to spesifikke bransjer med tilhørende resultatmål, samt salgsmål for klimaregnskap. Salgsmål for grønne boliglån vil også bli etablert etter fusjon med SpareBank 1 Modum.

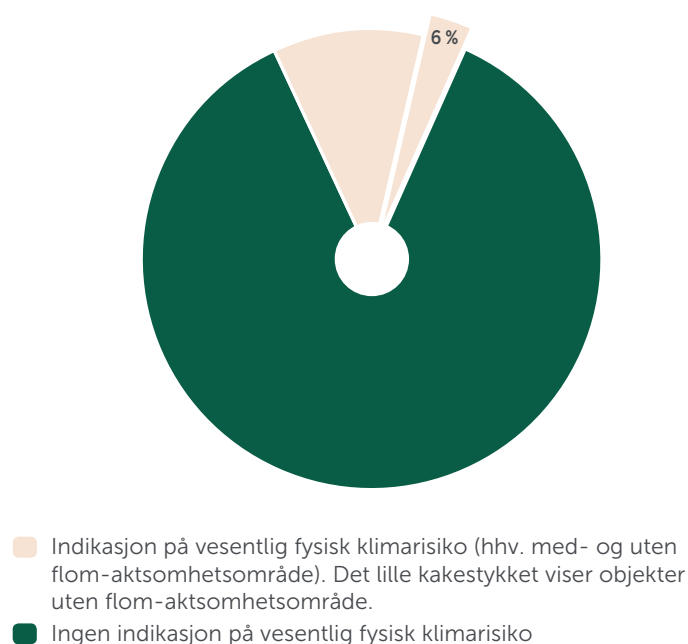
Fysisk klimarisiko i utlånsporteføljen

Vi skal aktivt jobbe for å redusere bærekraft- og klimarisiko i vår utlånsportefølje. Vi har derfor anskaffet data på fysisk klimarisiko (flom, stormflo, kvikkleire, skred, ras, snøskred) for alle panteobjekter og begynt kartleggingsarbeidet.

Vårt markedsområde har totalt sett relativt lav fysisk klimarisiko i internasjonal sammenheng. Det er likevel viktig for banken å identifisere vesentlig fysisk klimarisiko for å kunne hjelpe våre lånekunder å redusere sin – og dermed vår – risiko. Banken har analysert alle panteobjekter (både i person- og bedriftsmarkedet) i lys av

risiko- og sårbarhetsdata fra NVE. Dataene er levert samlet av Norkart. Figuren under viser objekter med indikasjon på vesentlig fysisk klimarisiko i vår utlånsportefølje (dette må ikke forveksles med faktisk risiko, se utdyping under figuren).

Objekter med indikasjon på fysisk klimarisiko*

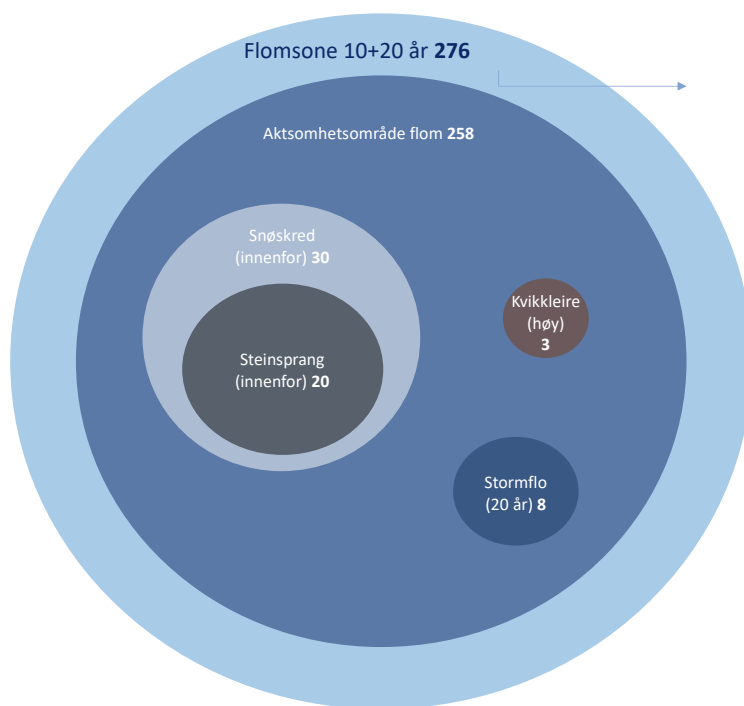
* Objektene kan ha vesentlig fysisk klimarisiko. Vi vil analysere objekter i faresoner for å kartlegge faktisk risiko, men vil ikke inkludere objekter kun omfattet av aktsomhetsområder, da slike områder er modellestimer uten hensyn til lokale forhold.

Ca 6 % av panteobjektene (både i person- og bedrifts-markedet) i porteføljen pr 31.12.2021 er utsatt for 10/20 års flom, er både innenfor snøskred- og steinsprang-

sone, har høy faregrad for kvikkleire, er utsatt for 20 års stormflo, og/eller er utsatt for skredhendelser. Disse er kontrollert for overlapp mellom risikohendelser.

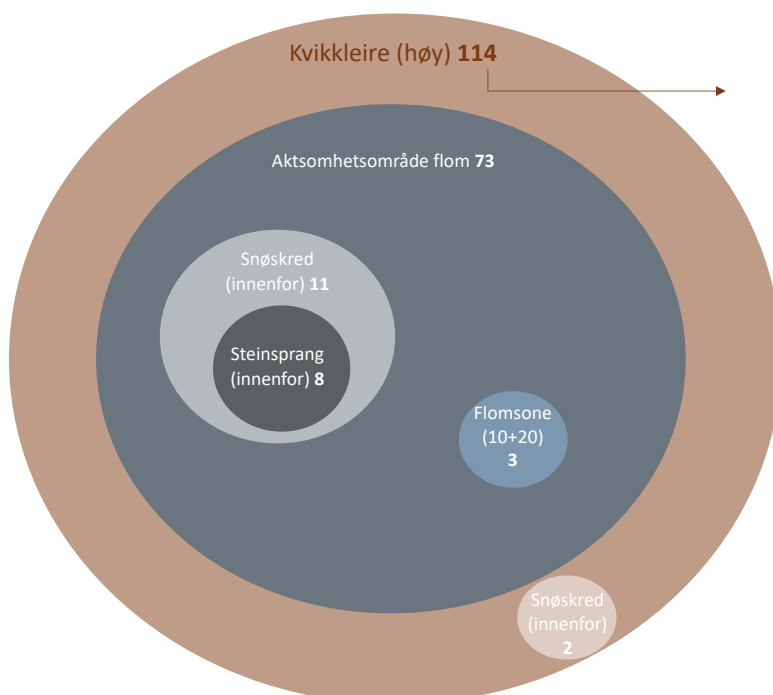
DETALJERT OVERSIKT OVER ANTALL OBJEKTER MED INDIKASJON PÅ VESENTLIG FYSISK KLIMARISIKO INNEN DE ULIKE SCENARIOENE

Sirklene indikerer kun relative størrelser innen hver figur, størrelsesforholdene i figurene kan ikke sammenlignes på tvers:

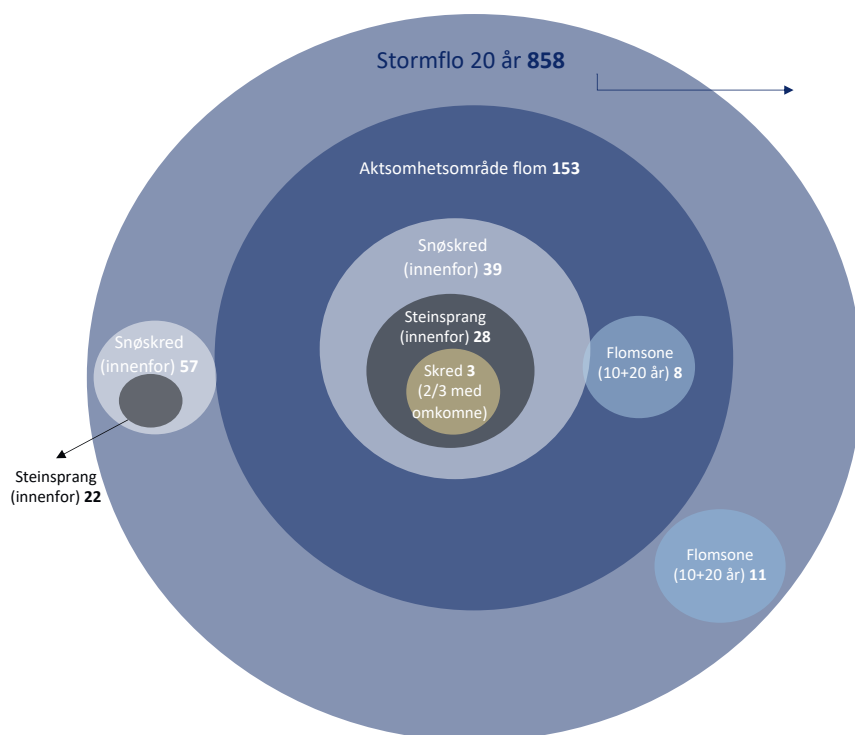
Flomsone 10+20 år

	Bolig og fritids-eiendom	Næring	Landbruk/fiske	Annet/ukjent
Firma	12	16	-	19
Privat	102	2	27	44
Ukjent/annen	36	9	-	9

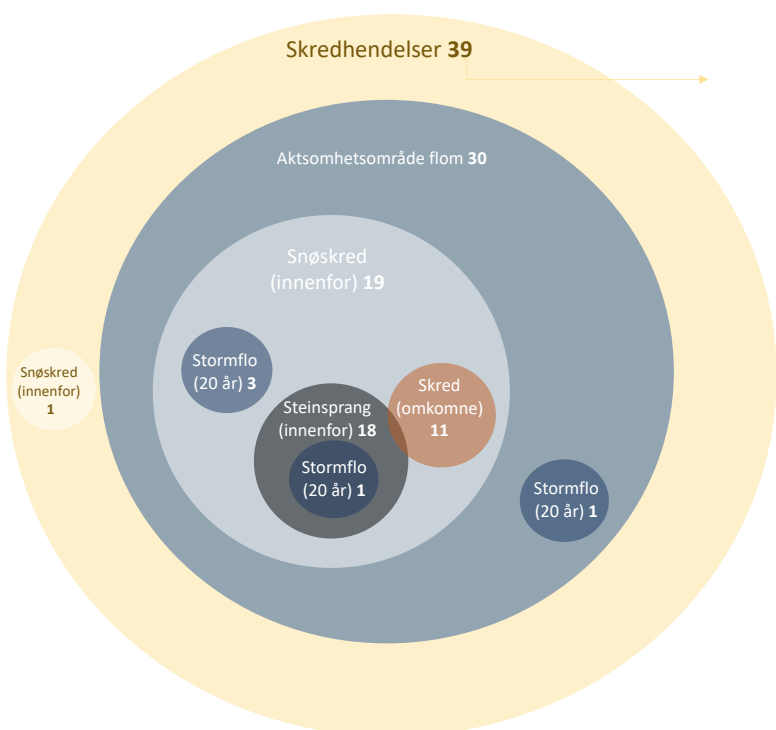
Høy fare for kvikkleire

	Bolig og fritids-eiendom	Næring	Landbruk/fiske	Annet/ukjent
Firma	5	1	-	1
Privat	51	-	15	26
Ukjent/annen	15	-	-	-

Stormflo 20 år

	Bolig og fritids-eiendom	Næring	Landbruk/ fiske	Annet/ ukjent
Firma	22	22	1	57
Privat	386	4	63	149
Ukjent/ annen	134	3	-	17

Skredhendelser

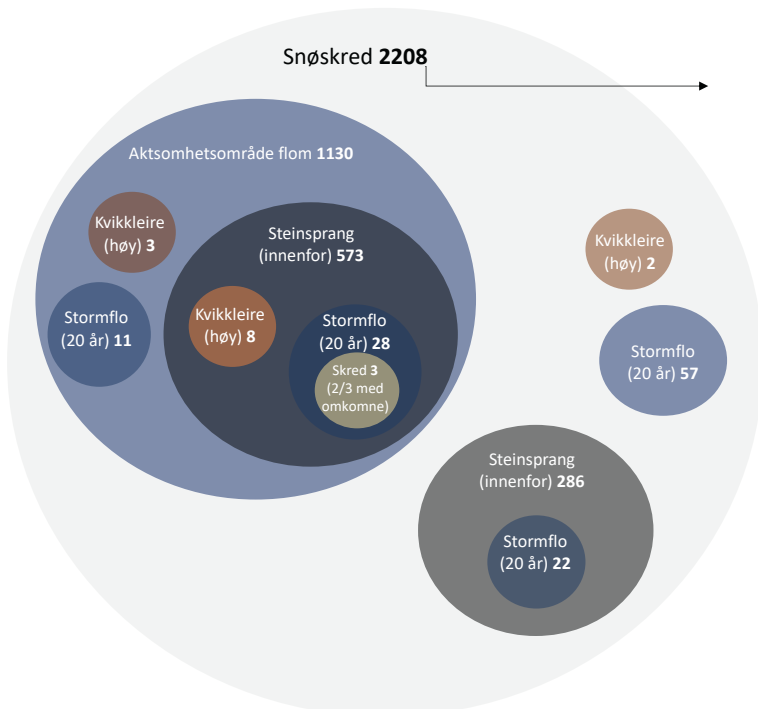
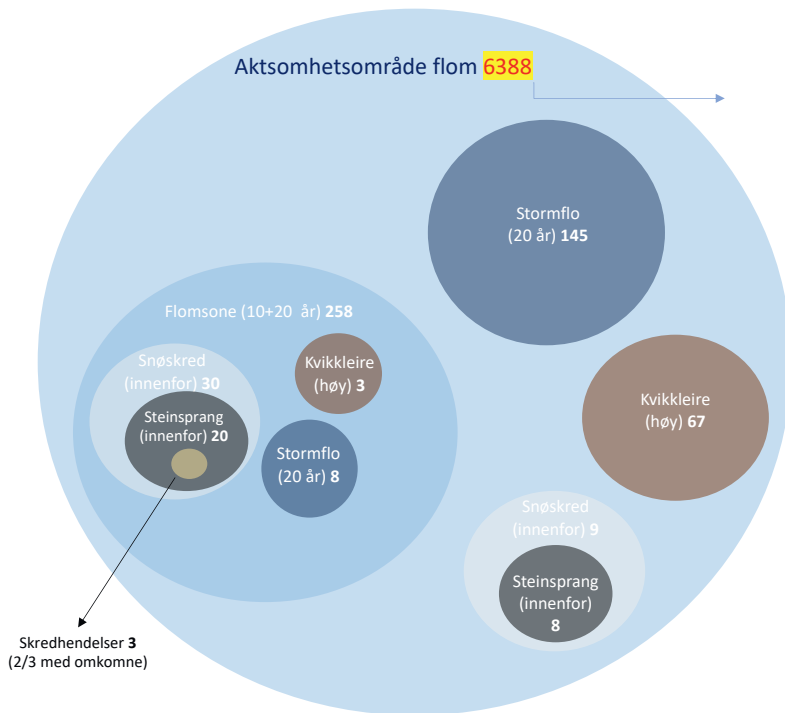
	Bolig og fritids-eiendom	Næring	Landbruk/ fiske	Annet/ ukjent
Firma	-	-	-	1
Privat	8	-	15	11
Ukjent/ annen	3	-	-	1

Aktsomhetsområde for flom

	Bolig og fritids-eiendom	Næring	Landbruk/fiske	Annet/ukjent
Firma	128	184	9	214
Privat	2867	23	904	1335
Ukjent/annen	578	22	-	124

Snøskred*

	Bolig og fritids-eiendom	Næring	Landbruk/fiske	Annet/ukjent
Firma	17	15	-	6
Privat	389	3	135	173
Ukjent/annen	12	1	-	7

*Alle objekter i steinsprangsonen er inkludert

PRESISERING

Bygg som ligger i et risikoområde vil ikke automatisk være utsatt for den indikerte risikoen, og risikoen trenger ikke være så høy som angitt. Byggeier kan ha gjort tiltak (for eksempel drenering), bygget kan være plassert på en del av tomta som ikke er utsatt for risiko, eller det kan være andre detaljer i lokal topografi som gjør at bygget ikke er utsatt. Datakildene som er brukt inneholder også i noen grad en blanding av faredata og aktsomhetsdata, hvor sistnevnte dekker svært mange områder med lav risiko (se under for mer detaljer).

I den grad et panteobjekt er utsatt for reell fysisk klimarisiko vil dette kun være et problem for banken i situasjoner eller hendelser forsikringen til låntager ikke dekker.

Motsatt kan det også være bygg utenfor risikosoner som er utsatt av årsaker kartdataene ikke fanger opp. For eksempel kan et bygg i et byområde få et overvannsproblem ved styrtregn hvis naturlige bekeløp og grøntområder som tidligere tok unna vannmengdene, er havnet under asfalt.

METODE

Som et første forsøk på å indikere hva som er vesentlig fysisk klimarisiko er det gjort noen vurderinger av hvilke aktsomhets- og faresoner som skal inkluderes i analysen.

Objekter innenfor 10- og 20 års flomsone, samt 20 års stormflo, er inkludert. Dette tidsperspektivet er innenfor løpetiden til mange lån. Avhengig av resultater av mer detaljert kartlegging kan det være aktuelt å inkludere også objekter i 50-, 100- og 200 års flomsone (dette ville økt totalt antall objekter innenfor flomsone med hhv 47, 143 og 341; nær alle disse objektene er også inkludert i flomaktsomhetssone).

Det finnes både fare-, konsekvens- og risikodata for kvikkleire. Vi har foreløpig fokusert på faredata, fordi disse er ment å gi en indikasjon på sannsynlighet for hendelser. Konsekvens- og dermed også risikodataene er mer sekundære ettersom vårt fokus er på vårt panteobjekt og ikke andre konsekvenser den analysen dekker. Avhengig av resultater av videre undersøkelser kan det likevel være relevant å inkludere kvikkleiresoner i høyere risikoklasser (4 og 5).

Aktsomhetsområder for hhv. snøskred, steinsprang og flom er inkludert i analysen, men er såpass generelle (se under) at de har begrenset interesse for vurdering av risiko. Vurdert i sammenheng med andre parametere (jfr. figurene over) kan de imidlertid synliggjøre objekter som er lokalisert i flere ulike fare- og aktsomhetsområder, og dermed må antas å ha større risiko totalt sett. Dette gjelder bl.a. data om skredhendelser og

omkomne knyttet til slike hendelser, som baserer seg på data om mer enn 50000 slike hendelser, og rapporteres inn av mange ulike samfunnsaktører.

En grov terrengmodell (25 x 25 m; mer detaljert for jord- og flomskred) indikerer automatisk aktsomhetsområder ut fra kjennetegn ved terrenget (f.eks. helning på terrenget for snøskred, og helning/geologi for steinsprang). Den vil ikke alltid fange opp særegenheter ved en spesifikk adresse, og tar ikke hensyn til lokalt klima eller vegetasjonsforhold. Det er ikke gjort feltarbeid for å avgrense områdene basert på lokale faktorer (f.eks. skog, terrengdetaljer, utførte sikringstiltak o.l.). Derfor vil for store områder bli inkludert i aktsomhetsområder. Aktsomhetssonen for snøskred rommer for eksempel områder uten nok nedbør i form av snø til at det er reell snøskredfare der.

De fleste kvikkleirefaresonene er basert på svært få undersøkelsesboringer. Kvikkleireskred er en risiko i områder som før har vært dekket av vann, der det er løsmasser og tilstrekkelig helning. Mange av disse områdene er ikke kartlagt i detalj. Ca. 21 % av våre panteobjekter er i slike områder.

Dataene for snøskred inneholder data fra datasettene «Snøskred aktsomhetsområde», «Snø- og steinsprang aktsomhetsområde» og «Skredfaresone». «Skredfaresone» inkluderer alle typer skred, inkludert f.eks. jordskred. Skredfare knyttet til sørpeskred er ikke inkludert.

ANVENDELSE AV RESULTATER

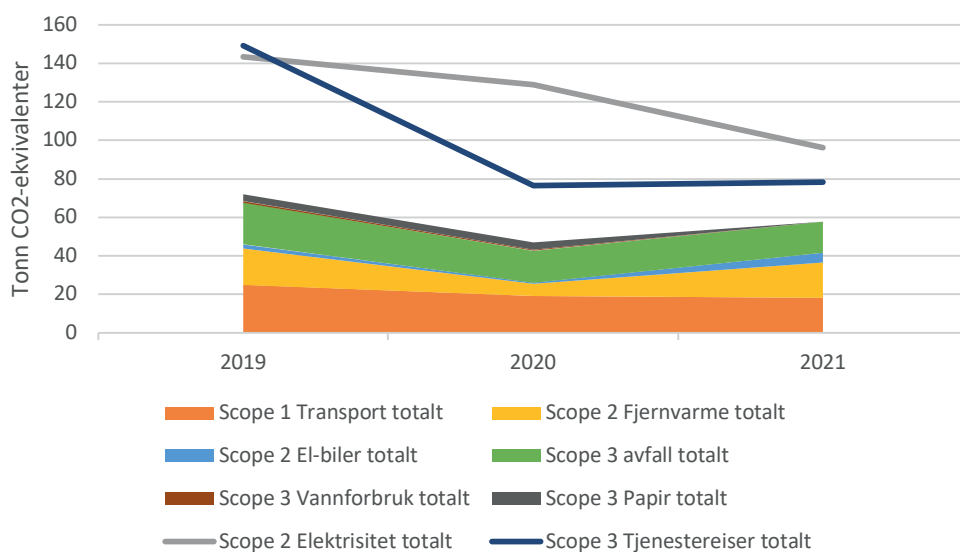
Dataene som ligger til grunn for analysen er kun egnet til å gi en overordnet oversikt over klimarisiko. De er ikke presise nok til å angi slik risiko for det enkelte panteobjekt. Vi vil kartlegge denne risikoen for de 6 % av objektene med indikasjon på vesentlig fysisk klimarisiko gjennom en kombinasjon av feltbesøk, interaksjon med kunde, og mer avanserte og presise kartverktøy. Vi vil starte med objektene som har sammenfall av flere vesentlige risikoer, inkludert risikoer utenfor bærekraftområdet, og i lys av løpetiden til det aktuelle lånet.

Aktsomhetskartene fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som er brukt i analysen (for flom, snøskred og steinsprang) har, som nevnt over, klare svakheter det er viktig å være klar over ved tolkning av resultatene. De er nasjonale oversiktskart som viser hvilke arealer som kan være utsatt for fare. Kartene er ikke ment for vurdering av en spesifikk adresse, men for å indikere hvor risiko bør vurderes nærmere. At et panteobjekt ligger innenfor en slik aktsomhetssone er derfor ikke i seg selv en bekreftelse på at objektet har en høy risiko. De kan heller ikke brukes som basis for å beregne sannsynlighet for hendelser.

Energi- og klimaregnskap 2021

SpareBank 1 Sørøst-Norge jobber aktivt for å redusere klimaavtrykket fra driften, i tråd med vårt mål om 7 % årlig utslippsreduksjon pr krone tjent. Vårt totale klimagassutslipp var på 232,4 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e) i 2021. Dette er en reduksjon på 9,5 % fra året før. Banken kjøper klimavoterNOTE og opprinnelsesgarantier for å kompensere for våre utslipp.

Oversikt over våre viktigste utslippskategorier

Vi skal aktivt jobbe for å redusere utslipp i intern drift:

- Kontorene i tidligere Sparebanken Telemark skal miljøfyrtårnsertifiseres for å redusere utslipp i intern drift.
 - ° Kontorene i tidligere SpareBank 1 BV ble i 2020 sertifisert under de nye bank- og finanskriteriene til Miljøfyrtårn.
- Vi skal revidere vår reisepolicy i lys av klimamål og en mer hybrid hverdag (digitale møter, fleksibelt arbeidssted etc.)
- Klimaregnskap skal inn i virksomhetsstyring
- Vi skal inkludere kontorene i tidligere Sparebanken Telemark inn i vår avtale med GreenTech
 - ° SpareBank 1 BV leverer sitt IT-avfall til GreenTech, som selger brukt IT-utstyr og bidrar til sirkulærøkonomi
- Vi vil inkludere datasentre inn i Scope 3

SPAREBANK 1 SØRØST-NORGES ENERGI- OG KLIMAREGNSKAP 2021

SpareBank 1 Sørøst-Norge bruker Cemasys til å bistå med å lage energi- og klimaregnskap. Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter hele driften til SpareBank 1 Sørøst-Norge, konsern og filialer.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-I er basert på denne.

Rapporteringsår Energi og GHG-utslipp

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO ₂ e	Utslippsandel (%)
Transport total				77.4	18.2	7.8 %
Bensin		6,795.4	liter	65.8	15.9	6.8 %
Diesel (NO)		1,112.2	liter	11.6	2.3	1.0 %
Scope 1 total				77.4	18.2	7.8 %
Elektrisitet total				3,104.1	96.2	41.4 %
Elektrisitet Nordisk miks		3,104,058.0	kWh	3,104.1	96.2	41.4 %
Fjernvarme total				1,258.7	18.4	7.9 %
Fjernvarme Norsk miks		1,258,683.0	kWh	1,258.7	18.4	7.9 %
El-biler total				162.5	5.0	2.2 %
Elbil Nordisk		162,509.0	kWh	162.5	5.0	2.2 %
Scope 2 total				4,525.2	119.6	51.5 %
Avfall total				-	16.3	7.0 %
Papiravfall, resirkulert		16,783.0	kg	-	0.4	0.2 %
Restavfall, forbrenning	Inkluderer 420 kg isolasjon. 5200kg av restavfallet er fra renoveringsprosjekt	30,886.0	kg	-	15.5	6.7 %
Treavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	2,980.0	kg	-	0.1	-
Glassavfall, resirkulert		1,264.0	kg	-	-*	-
Organisk avfall, resirkulert		4,698.0	kg	-	0.1	-
EE-avfall, resirkulert		590.0	kg	-	-*	-
Plastavfall, resirkulert		1,406.7	kg	-	-*	-
Metallavfall, resirkulert	Komplekst jern. Renoveringsprosjekt	1,540.0	kg	-	-*	-
Gipsavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	7,740.0	kg	-	0.2	0.1 %
Minerallullavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	1,120.0	kg	-	-*	-
Restavfall, resirkulert		1,857.0	kg	-	-*	-
Tjenestereiser total				-	78.2	33.7 %
Innenlands flyreise, RF		71.0	Flyturer	-	8.1	3.5 %
Km-godtgjørelse		413,967.0	km	-	69.7	30.0 %
Km-godtgjørelse, elbil		55,434.0	km	-	0.4	0.2 %
Scope 3 total				-	94.6	40.7 %
Total				4,602.7	232.4	100.0 %
KJ				16,569,631,540.1		

Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2021
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	-**
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	23.4
Total markedsbasert	tCO ₂ e	136.2

SpareBank 1 Sørøst-Norge hadde i 2021 et totalt klimagassutslipp på 232,4 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). I 2021 slo bankene SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark seg sammen og ble SpareBank 1 Sørøst-Norge. SpareBank 1 BV hadde i 2020 utslipp på 182 tCO₂e, og Sparebanken Telemark hadde et utslipp på 74,8, totalt 256,8 tCO₂e. På tross av dette har det vært en nedgang i utslippene på 9,5 % eller 24,4 tCO₂e. En viktig grunn til den betydelige nedgangen har vært påbudet om hjemmekontor på grunn av Covid-19-pandemien. Dette har ført til at det har vært et lavere forbruk av elektrisitet på kontorene, samt at det har vært færre forretningsreiser. Pandemien har også ført med seg nye arbeidsvaner og digitale møter, som også reduserer behovet for å reise.

Scope 1:

Transport: Faktisk forbruk av fossilt brensel i selskapets kjøretøy (eide, leide og leaset). Forbruk av diesel (B5) og bensin sto i 2021 for utslipp tilsvarende 19,2 tCO₂e. Dette er en reduksjon på 0,9 tCO₂e sammenlignet med 2020.

Scope 2:

Elektrisitet: Målt forbruk av elektrisitet i leide lokaler/bygg. Tabellen viser klimagassutslipp fra elektrisitet utregnet med den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Nordisk miks. Nordisk miks er laget med et vektet gjennomsnitt av den svenske, norske, danske og finske faktoren basert på tall fra IEA. Norge er en del av et felles nordisk kraftmarked og det er dermed naturlig å velge Norden som en geografisk avgrensning da dette best representerer det kraftmarkedet Norge opererer i, ihht GHG protokollen (side 53 i Scope 2 Guidance). Utslippsfaktoren er redusert fra 41 gCO₂e per kWh i 2020 til 31 gCO₂e per kWh i 2021, en reduksjon på 24%. Utslipp fra elektrisitet tilsvarer 96,2 tCO₂e og utgjør 54,8 % av det totale utslippet. Utslipet fra elektrisitet ble redusert med 32,8 tCO₂e.

**Markedsbasert elektrisitet har null utslipp i 2021 fordi det er kjøpt inn opprinnelsesgarantier.

Fjernvarme: Målt forbruk av fjernvarme i leide lokaler/bygg. Utslipet fra «Varme, avfallsforbrenning 70 % (Nordisk)» har hatt en reduksjon fra 4,3 tCO₂e i 2020 til 0 i 2021. Dette er fordi fjernvarmen har en høyere grad av fornybar energi, og fra 2021 er det dermed mer riktig å benytte «Fjernvarme, norsk miks» for all fjernvarme. Utslipp fra fjernvarme i 2021 tilsvarer 18,4 tCO₂e og tilsvarer 10,4 %.

Scope 3:

Avfall: Totale utslipp fra generert avfall. Utslipp fra avfall er kalkulert frem til stadiet hvor avfallet defineres som en ny ressurs. For resirkulerte fraksjoner så betyr det transporten frem til gjenvinningsstasjonen. For forbrenning av avfall inkluderer dette både transport og forbrenningen. Totale utslipp fra avfall i 2021 er 16,3 tCO₂e. En andel av dette kom fra et renoveringsprosjekt gjennomført i 2021.

*Enkelte avfallskategorier vises med null i utslipp fordi de inneholder utslipp på mindre enn 0,1 tCO₂e. Utslipet blir fortsatt tatt med i totale utslipp, men beregningen syns ikke i tabellen fordi det er veldig lavt.

Flyreiser: Totale utslipp fra flyreiser i 2021 er 8,1 tCO₂e. Flyreiser har hatt en økning fra 2020, som skyldes bankens økte størrelse etter fusjonen.

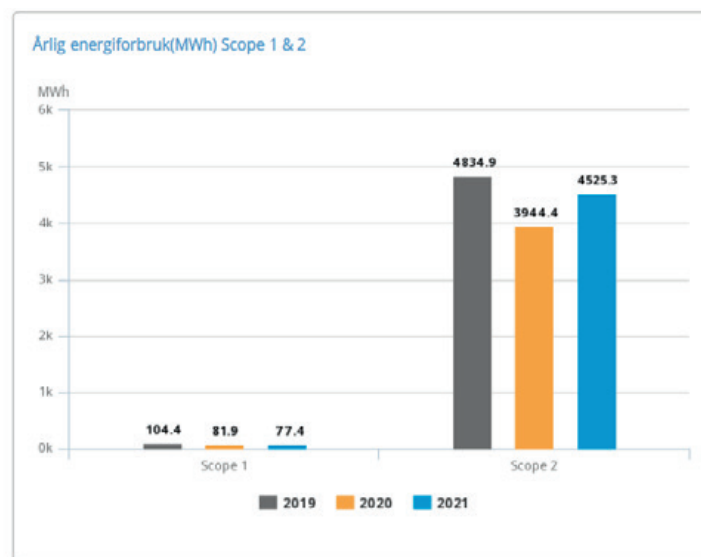
Km-godtgjørelse: I 2021 var det et totalt utslipp på 11,5 tCO₂e fra bensin- og dieslbiler og 0,4 tCO₂e fra elbiler.

Historiske data fra SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark har blitt lagt inn i samme klimaregnskap, og det vil derfor være noen ulikheter fra rapportering i 2020. De mest vesentlige kategoriene for endring i utslipp er elektrisitet, avfall og forretningsreiser.

Årlige klimagassutslipp

Kategori	Forklaring	2019	2020	2021	% endring fra forrige år
Transport total		25.0	19.1	18.2	-4.4 %
Bensin		19.4	14.3	15.9	11.5 %
Diesel (NO)		5.6	4.8	2.3	-51.7 %
Scope 1 total		25.0	19.1	18.2	-4.4 %
Elektrisitet total		143.4	129.0	96.2	-25.4 %
Elektrisitet Nordisk miks		143.4	129.0	96.2	-25.4 %
Fjernvarme total		18.8	6.4	18.4	185.0 %
Fjernvarme Norsk miks		17.6	6.4	18.4	185.0 %
Fjernkjøling NO/Arendal		1.2	-	-	-
El-biler total		2.1	0.5	5.0	912.6 %
Elbil Nordisk		2.1	0.5	5.0	912.6 %
Fjernvarme generelt total		6.7	4.3	-	-36.9 %
Varme avfallsforbr. 70% (Nordisk)		6.7	4.3	-	-100.0 %
Scope 2 total		171.1	140.2	119.6	-14.7 %
Tjenestereiser total		149.2	76.5	78.2	2.2 %
Km-godtgjørelse		134.2	70.0	69.7	-0.4 %
Km-godtgjørelse, elbil		0.1	0.2	0.4	111.3 %
Kontinental/nordisk flyreise RF		5.1	1.4	-	-100.0 %
Interkontinental, RF		4.5	1.1	-	-100.0 %
Hotellovernatting, Norden		2.8	1.2	-	-100.0 %
Hotellovernatting, Europa		0.2	-	-	-100.0 %
Innenlands flyreise, RF		2.2	2.3	8.1	255.8 %
Tog (NO)		-	0.2	-	-100.0 %
Buss (NO)		-	0.1	-	-100.0 %
Avfall total		21.8	16.7	16.3	-2.0 %
Papiravfall, resirkulert		0.8	0.4	0.4	-12.7 %
Gipsavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	-	-	0.2	100.0 %
Restavfall, forbrenning	Inkluderer 420 kg isolasjon. 5200kg av restavfallet er fra renoveringsprosjekt i 2021.	20.7	16.0	15.5	-3.3 %
Treavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	-	-	0.1	100.0 %
Glassavfall, resirkulert		-	-	-*	296.2 %
Plastavfall, resirkulert		-	-	-*	244.8 %
Restavfall, resirkulert		0.1	0.1	-*	-57.0 %
EE-avfall, resirkulert		-	-	-*	-39.5 %
Organisk avfall, resirkulert		0.1	0.1	0.1	8.1 %

Metallavfall, resirkulert	Komplekst jern. Renoveringsprosjekt	-	-	-*	100.0 %
Mineralullavfall, resirkulert	Renoveringsprosjekt	-	-	-*	100.0 %
Vannforbruk total		0.7	0.5	-	-24.1 %
Kommunalt vann		0.7	0.5	-	-100.0 %
Papir total		3.6	3.8	-	6.1 %
Papir (Kontor)	Kontorpaper (eco)	0.8	0.7	-	-100.0 %
Toalettpapir		2.8	3.1	-	-100.0 %
Scope 3 total		175.3	97.5	94.6	-3.0 %
Total		371.3	256.8	232.4	-9.5 %
Prosentvis endring		100.0 %	-30.8 %	-9.5 %	

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2019	2020	2021
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	750.3	254.4	-
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	777.9	265.6	23.4
Total markedsbasert	tCO ₂ e	978.2	382.1	136.2
Prosentvis endring		100.0 %	-60.9 %	-64.4 %

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2019	2020	2021	% endring fra forrige år
Scope 1 + 2 utslipp (tCO ₂ e)		196.0	159.3	137.9	-13.5 %
Totale utslipp(S1+S2+S3)(tCO ₂ e)		371.3	256.8	232.4	-9.5 %
Totalt energiforbruk Scope 1+2 (MWh)		4,939.3	4,026.3	4,602.7	14.3 %
kg CO ₂ e (s1+s2+s3)/årsverk		709.9	491.9	424.9	-13.6 %

Les hele vårt energi- og klimaregnskap på våre nettsider.

Klimagassutslipp i utlånsporteføljen

Verden, og Norge, står overfor omfattende utfordringer på grunn av klimaendringer. Parisavtalen, signert av omtrent alle FNs medlemsland, har som mål å begrense global oppvarming til «godt under» 2 °C sammenlignet med førindustriell tid.

Banken skal redusere klimagassutslipp knyttet til utlånsporteføljen vår med 7 % per år per enhet verdiskaping. Hvis vi ikke når målet skal vi årlig kjøpe klimakvoter av høy kvalitet for å kompensere differansen, eller hvis det er hensiktsmessig, investere et tilsvarende beløp lokalt for å redusere klimagassutslipp.

BEDRIFTSMARKED

Estimert CO₂-avtrykk for bankens utlånsportefølje (scope 3) til næringsdrivende utgjør: 157 000 tCO₂e. CO₂-avtrykket for 2021 kan ikke sammenliknes med fjorårets beregning da kun SpareBank 1 BV gjorde en slik beregning, og ikke Sparebanken Telemark.

Estimert
CO₂-avtrykk for
bankens BM-
utlånsportefølje:
157 000
tCO₂e

Bransjevis beregning av karbonrelatert kreditteksponering

Sektor	Totale utlån Norge (MNOK)*	Bankens utlån per 31.12.2021	Bankens andel av totale utlån Norge	Totale utslipp til luft (tusen tonn CO ₂ -ekvivalenter)**	Bankens andel utslipp (beregnet utslipp av bankens utlånsportefølje i tusen tonn CO ₂ -ekvivalenter)	Bankens utslippintensivitet per mill nok utlån***
Omsetning og drift av fast eiendom*	687.720	13.320.446.603	1,9 %	67	1,30	0,000
Utvikling av byggeprosjekter**	148.389	3.511.346.451	2,4 %	1.662	39,32	0,011
Bygge og anleggsvirksomhet ellers**	46.382	1.044.610.026	2,3 %	494	11,13	0,011
Varehandel reparasjon av motorvogner	77.010	1.023.703.129	1,3 %	1.070	14,22	0,014
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	86.025	994.792.140	1,2 %	1	0,01	0,000
Tjenesteytende næringer ellers***	49.134	918.681.886	1,9 %	313	5,85	0,006
Industri****	77.463	612.928.529	0,8 %	6.684	52,89	0,086
Jordbruk	56.667	543.182.566	1,0 %	522	5,00	0,009
Transport ellers og lagring*****	69.687	329.876.641	0,5 %	3.492	16,53	0,050
El gass damp og varmtvannsforsyning	57.195	303.778.387	0,5 %	1.554	8,25	0,027
Overnatting og serveringsvirksomhet	19.845	166.792.722	0,8 %	51	0,43	0,003
Skogbruk	4.067	153.826.492	3,8 %	48	1,82	0,012
Informasjon og kommunikasjonsteknologi	18.760	145.450.698	0,8 %	10	0,08	0,001
Fiske og fangst	42.345	21.470.562	0,1 %	844	0,43	0,020
Akvakultur	41.011	5.849.996	0,0 %	47	0,01	0,001
Total	1.481.700	23.096.736.829	1,6 %	16.859	157	0,007

* Kilde: SSB-tabell 08116 «Finansforetak. Utlån, etter låntakernæring»

** Kilde: SSB-tabell 09288 «Klimagasser fra norsk økonomisk aktivitet, etter næring og komponent»

*** Bankens utslippintensitet viser hvor karbonintensive de ulike sektorene er, og er dermed en indikator på overgangsrisiko.

Presiseringer rundt næringsfordeling

Utvinning av råolje og naturgass med tilhørende tjenester, lufttransport og utenlands sjøfart er ekskludert, siden banken ikke er eksponert i disse næringene.

* Omsetning og drift av fast eiendom: Tildeles utslipp fra oppvarming av næringsbygg.

** Utvikling av byggeprosjekter/bygg- og anleggsvirksomhet: Utslipp relatert til bygg og anlegg er fordelt på disse næringene etter utlånsvolum.

*** Tjenesteytende næring ellers: Banken har et, svært begrenset, volum av utlån til oljeserviceselskap, som inngår i denne kategorien.

**** Industri: Oljeraffinering er ekskludert fordi banken ikke er eksponert mot næringen.

***** Transport og lagring: Innenlands sjøfart er ekskludert fordi banken ikke er eksponert mot næringen

Metode

Beregningen baserer seg på hvor stor andel av norske bankers og finansforetaks utlån SpareBank 1 Sørøst-Norge står for i de enkelte bransjene. Denne andelen er deretter multiplisert med totalt utslipp (CO₂-ekvivalenter) fra den enkelte bransje.

Forutsetninger

Estimatet forutsetter at lånebehovet for den enkelte bransje er likt fordelt i landet, og at utslippsintensiteten for den enkelte bransje er likt fordelt i landet. Modellen tar derfor ikke hensyn til regionale forskjeller i lånebehov og utslippsintensitet. Banken kan være både underrepresentert og overrepresentert i enkelte bransjer.

Anvendelse av resultater

Modellen gir et grovt estimat på karbonrelatert kreditt-eksponering og karbonintensitet i bransjene banken har utlån til. Metoden er ikke presis nok til å benyttes som sammenligningsgrunnlag mot andre banker.

Presiseringer rundt næringsfordeling

Utvinnning av råolje og naturgass med tilhørende tjenester, lufttransport og utenlands sjøfart er ekskludert, siden banken ikke er eksponert i disse næringene.

PERSONMARKED

Estimert CO₂-avtrykk for boliglånsporteføljen (scope 3)

utgjør:

38 333 tCO₂e, tilsvarende **5,30 tCO₂e** per bolig.

Beregning av karbonrelatert kreditteksponering i vår boliglånsportefølje

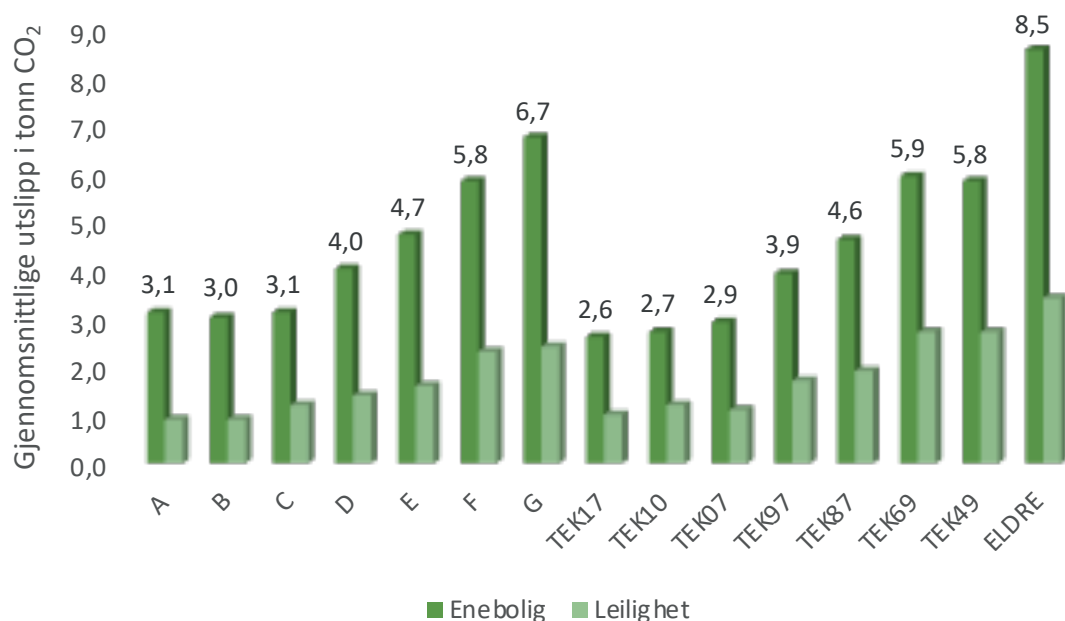
	SNITT CO ₂ PER OBJEKT	TONN CO ₂	ANTALL OBJEKTER
A	1,82	31	17
B	2,46	287	117
C	2,50	731	293
D	3,07	1030	336
E	4,26	1782	418
F	5,47	2747	502
G	6,25	5008	801
TEK17	2,06	181	88
TEK10	2,22	507	228
TEK07	2,42	237	98
TEK97	3,44	1519	441
TEK87	4,32	1917	444
TEK69	5,77	6081	1052
TEK49	5,76	8090	1405
ELDRE	8,18	8057	985
Totalt	5,30 CO₂	38 333	7225

Metode

CO₂-avtrykket til bankens boliglånsportefølje beregnes basert på antatt strømforbruk for boligen. 126 gram CO₂-ekvivalenter (gCO₂e) per kWh benyttes som beste estimat på klimagassutslippet. Dette baserer seg på en europeisk strøm-mix, og således et prinsipp om fri flyt av kraft på tvers av landegrenser i Europa. Til sammenligning ville nordisk miks gi 31gCO₂e/kWh, mens siste

tilgjengelige data for utslipp fra NVEs beregnede faktiske strømløpere i Norge (2020) er 8gCO₂e/kWh. Anslaget om strømforbruk baserer seg på byggestandard og størrelse på boligen (BRA). Byggestandard settes likt byggeår minus 2 år. Altså vil et hus bygd i 2010 klassifiseres til TEK07 og ikke TEK10.

Beregning av karbonrelatert kreditteksponering i vår boliglånsportefølje

Det beregnes klimagassutslipp for bankens sikkerhetsmasse innen sikkerhetsklassene enebolig, delt bolig og leilighet, med tilhørende finansiering innenfor privatmarkedet. Uttrekket korrigeres for duplikate oppføringer, sekundærboliger eller tilleggssikkerheter, samt for manglende og/eller misvisende dataregistreringer.

Uttrekket representerer eneboliger og leiligheter i vår utlånsportefølje til privatmarkedet. Gjennomsnittlig byggeår i uttrekket er 1969 og gjennomsnittlig størrelse på boligen (BRA) er 169 kvm. Banken vil fremover jobbe for å styrke kvaliteten i dataene som benyttes til beregningen.

Interessendialog

OVERSIKT OVER VESENTLIGE DELER AV VÅR DIALOG MED INTERESSETER I 2021

	MØTEPlass	TEMA	IVERKSATTE TILTAK
KUNDER	- Kunde – og markedsundersøkelser - Forventningsundersøkelser - Digitale og fysiske kanaler - Webcast og webinar	- Hvordan konsernet og virksomheten oppfattes av kundene våre - Informasjon ut til kunder om sammenslåing (SpareBank 1 BV og SpareBank 1 Telemark ble SpareBank 1 Sørøst-Norge) - Kundetilfredsheten har økt i 2020 (fra 65 til 71) - Gode digitale løsninger, ansvarlig rådgivning lokal tilstedeværelse - Covid-19-utfordringer: netthandel, forsinkede leveranser	- Vi skal være til stede, med kraft og i bevegelse - Fortløpende svare på spørsmål - Mer vekt på bærekraftsvurderinger i kundesaker
MEDARBEIDER	- Ledersamlinger, allmøter, avdelingsmøter - Årlig organisasjonsundersøkelse og medarbeidersamtale - Samarbeid med fagforeninger - Avdelingsvise bærekraft-møter - Leder- og medarbeiderutvikling	- Samarbeid, engasjement, arbeidsmiljø og trivsel - Utvikling og involvering - Bærekraftstemaer - Behov for kompetanseheving internt på bærekraft - Felles, god kultur etter sammenslåing av bankene	- Ulike tiltak avdelingsvis, inkludert et kraftfullt kompetanseløft, se årsrapport, kapittel 3 «Virksomheten», delkapittel 3.8.0 «Organisasjon og HR: kompetanse» - Kulturkartlegging
EIERE	- Informasjonsmøter, investorpresentasjoner, temapresentasjoner - Representantskapsmøte - Børsmeldinger og kvartalsrapporter - Nettsider	- Økonomiske resultater, kredittkvalitet, strategisk retning, avkastning på egenkapitalbeviset, utbytte, resultater på scoringer og ratinger - Etterspørsel etter grønt rammeverk og utstedelse av grønn obligasjon	- Kvartalsvise resultat-presentasjoner rettet mot eksisterende eiere, analytikere og potensielt nye investorer - Grønt rammeverk, grønn obligasjon
STIFTELSE	- Fysiske møter - E-post	- Nye muligheter som følge av fusjon, behov for å forstå forskjeller og likheter i stiftelsenes arbeidsform - Dialog om kompetanseløft mot kunder, mulig samarbeid med USN - Diskusjon om rammevilkår for investeringer i oppstartsbedrifter - Test- og kompetansesenter ved Kongsberg Innovasjon	God dialog med alle fire sparebankstiftelsene. Utarbeidelse av et samarbeidskonsept angående tilnærming til gavetildelinger.
LEVERANDØR	- E-post - Møter	- Dialog rundt anbud - Oppfølging av retningslinjer innen bærekraft	Tydeliggjøring av hva som ligger i våre bærekraftskrav ved bruk av våre retningslinjer: bærekraftspolicy og bærekraft i innkjøp.
SØSTERSBANKER SPAREBANK1	- Digitale møter - Spare- og plasseringsutvalget (SPU) - Kommunikasjonsutvalget - E-post	- Operasjonalisering av ESG-vurderinger - Klimarisiko og TCFD-rapportering - EU-taksonomien for bærekraftige aktiviteter - Retningslinjer for fondsforvaltning, ESG-merkeordning for verdipapirfond - Ettikk og bærekraft i innkjøp - Åpenhetsloven	- Samarbeid om innkjøp av verktøy og data på klimarisiko - Felles innkjøp av modul for vurdering av ESG i lånesaker - Diskusjon om tilnærming til rapportering under EU-taksonomien - Erfaringsutveksling knyttet til strateg utvikling
MYNDIGHETER	- Finansdepartementet, Finanstilsynet, Datatilsynet, Innovasjon Norge - Bedriftshelsetjeneste	- Drift - Spørsmål og rapportering vedr personvern og hvitvasking - Vekstgarantiordningen - Sykefravær, helsefremmende arbeid	- Etterlevelse av lover og regler, inkl innhenting av legitimasjon og oppdatert informasjon om kunder - Vekstgaranti til lokale SMBer på bærekraftsområdet - Forbedrings tiltak for redusert sykefravær: Kriseledelse i forbindelse med Covid-19, ny bedriftsavtale vedtatt i 2021.
KAPITAL- MARKEDET	SPU	- ESG-temaer knyttet til enkeltelskaper og fond. - Oppfølging av ESG i fondsdistribusjon. - Ekskludert ett fond som ikke møtte vårt krav om å ikke investere i kontroversielle våpen.	- Retningslinjene for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond ble oppdatert - Prosess iverksatt for å følge opp fondsdistribusjon i SB1-alliansen - Dialog har ført til at forvaltere har solgt seg ut av enkelte selskaper
RATINGBYRÅ ANALYTIKERE	- E-post - Digitale møter	- Orientering om konsernets bærekraftsstrategi, med fokus på implikasjoner for kredittkvalitet. - Møte med Moodys - Sustainax laget den første ESG-analysen av banken gjort av en ekstern tredjepart	Venter på svar på ratingen til Moodys og ESG-analysen
KONKURRENTER	Ulike møteplasser med andre banker innen områder næringen i felleskap er opptatt av (via bl.a. Finans Norge, FinAUT og VFF)	- Rammevilkår for banknæringen - EU-taksonomien - Åpenhetsloven - Opplæringsbehov innen bærekraft - Felles tilnærming på krav til energimerking og definisjon av hva som er høy klimarisiko	- Samarbeid om innspill til utvikling av detaljerte kriterier for iverksettning av EU-taksonomien - Bidrag til datagrunnlag for påvirkningsanalyse for norske banker
INTERESSE-ORGANISASJONER	- Skriftlig kommunikasjon med NGOer - Digitale møter med bl.a. Grønn Byggallianse, Zero, og Global Compact Norway - UNEP FI - Finansforbundet - LO Finans	- Informasjon om mulighet for å søke om midler fra stiftelsene rettet spesifikt mot bærekraftstemaer - BREEAM og EU-taksonomien - Klargjøring av FNS Global Compacts rolle for norsk finanssektor - Alternativer til kvotekjøp for klimanøytralitet	- Eventuelle søknader til stiftelsene om gavemidler til bærekraftsformål - BREEAM-NOR versjon 3.0 lanseres februar 2022 og skal reflektere kravene i EU-taksonomien - ZERO-prosjekt og konferansetema: kvotekjøp for norske bedrifter
AKADEMIA	- Møter og presentasjoner - E-poster - USN, NHH - Utdanningsmiljøer og skoler i markedsområdet	- Vår tilnærming til bærekraft - Våre erfaringer med bærekraftsatsingen - Hvordan en bedrift bør jobbe med bærekraft - Samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge	- Forbedringer i vårt bærekraftsarbeid mot SMB-bedrifter via artikkel om ESG-spørsmål til SMBer i regi av NHH. - Invitert til å skrive tidsskriftartikkel om bærekraftsvurderinger og SMBer
SAMFUNNET FOR ØVING	- Lokale næringsforeninger og bedriftsnettverk - Ulike konferanser - Gründermiljøer i markedsområdet - Studentsamkipnaden i Sørøst-Norge (SSN) - Diverse møtearenaer med idrettslag og foreninger	- Koblingen mellom bærekraft og lokal næringsutvikling - Muligheter for samarbeid om konjunkturbarometer for vårt markedsområde - Samarbeidsmuligheter med oppstartsmiljøer - Heve kunnskapen om økonomi blant unge - Dialog med SSN om klimaregnskap, økonomirådgivning til studenter, samarbeid om å møte eventuelle felles utfordringer der vi har felles lokasjoner - Banken som lokal støttespiller, bidragsyter og inspirator.	- Medarrangør på seminar og konferanser - Samarbeidsavtale med Kongsberg Innovasjon, støtte til Gründeriet (Sandefjord), videreføring av samarbeid med Sicilia - Byttehelgen - Informasjons-seminarer og andre arrangementer

GRI-indeks

Fra og med 2020 bestreber SpareBank 1 Sørøst-Norge å rapportere i henhold til standarden til Global Reporting Initiative (GRI), ledende standard innen bærekraftrapportering. GRI-retningslinjene består av prinsipper, veiledning og resultatindikatorer selskaper kan bruke til å måle og rapportere på økonomiske, miljømessige og sosiale forhold (se www.globalreporting.org for mer informasjon). Der det er relevant er konsernets GRI-rapportering koblet til rapportering på oppfølging av FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift (Principles for Responsible Banking; PRB), konsernets oppfølging av de ti prinsippene til FNs Global Compact (GC), samt bærekraftsmålene konsernet fokuserer spesifikt på (Sustainable Development Goals; SDG).

GENERELL INFORMASJON					
GRI-indikator	Beskrivelse	Principles for responsible banking (PRB)	FNs Global Compact (GC)	Bærekraftsmål (SDG)	SpareBank 1 Sørøst-Norges rapportering 2021
Organisasjonen og dens rapporteringspraksis					
2-1	Detaljer om organisasjonen	PRB 1.1			Navn: SpareBank 1 Sørøst-Norge. Hovedkontor er lokalisert i Anton Jenssens gate 2, Tønsberg. Banken driver kun virksomhet i Norge. Årsrapport, kapittel 1: «SpareBank 1 Sørøst-Norge», delkapittel 1.2.0 «Konsernstrategi», 1.4.0 «Om oss» og kapittel 2 «Årsregnskap 2021».
2-2	Enheter inkludert i organisasjonens bærekraftrapportering				Årsrapport, note 1: «Generell informasjon» og note 29: «Eierinteresser i konsernselskaper, felles kontrollert virksomhet (FKV) og tilknyttede selskaper (TS)»
2-3	Rapporteringsperiode, hyppighet og kontaktperson				2021, årlig. Kontaktperson: Orjan.Larsen@sparebank1bv.no.
2-4	Endring av historiske data fra tidligere rapporter				SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark slo seg sammen og ble SpareBank 1 Sørøst-Norge fra 1. juni 2022. Se årsrapport, note 4 «Sammenstilling SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark 1. juni 2021»
2-5	Gjeldende praksis for ekstern verifikasjon av rapporteringen				Rapporten er ikke eksternt verifisert. Det planlegges ekstern verifikasjon fra 2022.
Aktiviteter og ansatte					
2-6	Aktiviteter, verdikjede og andre forretningsforbindelser	PRB 1.1			Årsrapport, kapittel 1 "SpareBank 1 Sørøst-Norge", delkapittel 1.2.0 "Konsernstrategi" og delkapittel 1.5.0 «Hoved-/nøkkeltall». Kapittel 2 "Årsregnskap 2021". Kapittel 4 "Samfunnsansvar" delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: viktigste områder, bærekraft i innkjøp». Ingen vesentlige endringer fra i fjor.
2-7	Ansatte				Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.8.0 "Medarbeiderne"
2-8	Arbeidere som ikke er ansatte				Vi har 2 personer som er ansatt via Manpower per 31.12.2021. Vikarer er tilsluttet pensjonsordning og yrkesskadeforsikring.
Styring					
2-9	Styringsstruktur og sammensetning	PRB 5.1			Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten"
2-10	Nominering og utvelgelse av øverste beslutningsorgan				Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.2.0 "Eierstyring og selskapsledelse: www.sparebank1.no/nb/bv/om-oss/investor/virksomhetsstyring.html »

2-11	Informasjon om styreleder				Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.1.1 "Presentasjon av styret"
2-12	Styrets og konsernledelsens oversikt over håndteringen av organisasjonens påvirkning				Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.1.2 «Styrende organer», 3.2.0 "Eierstyring og selskapsledelse" og vedlegg "Bærekraft- og klimarisiko". Se vår bærekraftpolicy.
2-13	Delegering av ansvar for å håndtere organisasjonens påvirkning				
2-14	Styrets godkjenning av bærekraftsrapportering				
2-15	Interessekonflikter				Behandles i hvert styremøte + godtgjørelsespolitikk. Identifisert og vurdert 3 tilfeller. Avvik: ingen.
2-16	Varsling og bekymringsmeldinger				Vi har rutiner for varsling, se våre etiske retningslinjer. Avvik: ingen
2-17	Styrets samlede kunnskap				Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.1.1 "Presentasjon av styret"
2-18	Evaluerings av styrets ytelse				Evalueres årlig, foreligges valgkomiteen. Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.2.0 "Eierstyring og selskapsledelse: www.sparebank1.no/nb/bv/om-oss/investor/virksomhetsstyring.html ".
2-19	Kompensasjonspolicy				Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.2.0 "Eierstyring og selskapsledelse: www.sparebank1.no/nb/bv/om-oss/investor/virksomhetsstyring.html "
2-20	Prosess for å ta beslutninger om avlønning				Blir besluttet i representantskapet (generalforsamlingen). Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.2.0 "Eierstyring og selskapsledelse: www.sparebank1.no/nb/bv/om-oss/investor/virksomhetsstyring.html ".
2-21	Årlig total kompensasjonsratio				Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.2.0 "Eierstyring og selskapsledelse: www.sparebank1.no/nb/bv/om-oss/investor/virksomhetsstyring.html ".
Strategiutforming og -utførelse					
2-22	Uttalelse om bærekraftstrategi	PRB 1.2			Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 "Bærekraft"
2-23	Policyforpliktelser	PRB 5.2	GC 7 og 10	SDG 8 og 16	Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.2.0 "Eierstyring og selskapsledelse" og 3.3.0 "Risikostyring og internkontroll". Se vår bærekraftspolicy.
2-24	Innarbeidelse av policyforpliktelser i aktiviteter og samarbeid med andre bedrifter				Årsrapport, kapittel 4 «Samfunnsansvar», delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Lokalt samfunnsansvar og næringsutvikling, bærekraftig fondsforvaltning, bærekraft i innkjøp», vedleggene «Bærekrafts- og klimarisiko» og «Interessentdialog». Se vår bærekraftpolicy.
2-25	Prosesser for å utbedre negative påvirkninger	PRB 5.1			Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 "Bærekraft"
2-26	Ordninger for å søke råd og sende bekymringsmeldinger				Vi har rutiner for varsling, se våre etiske retningslinjer. Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 "Bærekraft"
2-27	Etterlevelse av lover og reguleringer		GC 7 og 8	SDG 13.3 og 16.6	Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.3.0 "Risikostyring og internkontroll"
2-28	Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger			SDG 17	Finans Norge. Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 "Bærekraft", vedlegg "Interessentdialog"

Interessenter					
2-29	Tilnærming til interessentsamarbeid	PRB 4.1		SDG 17	Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 "Bærekraft", vedlegg "Interessentdialog"
2-30	Tariffavtaler	PRB 4.1	GC 3	SDG 8	100% av medarbeiderne er dekket av kollektive tariffavtaler
GRI 3					
3-1	Prosessen for å avgrense vesentlige temaer	PRB 5.1			Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 "Bærekraft: Rammeverket vårt, våre viktigste temaer"
3-2	Liste over vesentlige temaer				
3-3	Håndtering av vesentlige temaer				
SPESIFIKK INFORMASJON					
GRI-indikator	Beskrivelse	Principles for responsible banking (PRB)	FNs Global Compact (GC)	Bærekraftsmål (SDG)	SpareBank 1 Sørøst-Norges rapportering 2021
ØKONOMI					
Overordnet økonomisk rapportering					
3-3	Håndtering av vesentlige temaer	PRB 5.1			Årsrapport, kapittel 1 "SpareBank 1 Sørøst-Norge", delkapittel 1.2.0 "Konsernstrategi", kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.2.0 "Eierstyring og selskapsledelse", kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 "Bærekraft: Rammeverket og lokalt samfunnsansvar og næringsutvikling", vedlegget "Bærekraft- og klimarisiko"
Økonomiske resultater					
201-1	Direkte økonomisk verdi generert og distribuert			SDG 8.5 og 9.4	Årsrapport, kapittel 1 "SpareBank 1 Sørøst-Norge", delkapittel 1.5.0 «Hoved-/nøkkeltall» og kpaittel 2 "Årsregnskap 2021", delkapittel 2.1.0 «Resultat»
201-2	Finansielle konsekvenser og andre risikoer og muligheter som følge av klimaendringer		GC 7, 8 og 10	SDG 11.b og 13.3	Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 "Bærekraft: Ansvarlige utlån" og vedlegget «Bærekraft- og klimarisiko» og "Fysisk klimarisiko i vår utlånsportefølje" Rapporterer på risiko og muligheter som drivere for nytenkning og produkttilpasning, men ikke metode og finansielle beregninger.
201-3	Ytelsesbaserte forpliktelser og andre pensjonsordninger				Ikke vesentlig for banken. Se vår vesentlighetsanalyse.
201-4	Økonomisk bistand mottatt fra staten				Ikke vesentlig for banken. Se vår vesentlighetsanalyse.
Indirekte økonomisk påvirkning					
203-1	Investeringer i infrastruktur og andre tjenester			SDG 8.3	Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Lokalt samfunnsansvar og næringsutvikling». Det rapporteres på investeringer i andre tjenester (utdelinger fra Stiftelsense, kundeutbytte, sponsorater mm.), ikke investering i infrastruktur.
203-2	Betydelige indirekte konsekvenser				Ikke vesentlig for banken. Se vår vesentlighetsanalyse.

Økonomisk kriminalitet og anti-korrupsjon					
3-3	Håndtering av vesentlige temaer	PRB 5.1			Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Arbeid mot økonomisk kriminalitet og etikk og antikorrupsjon"
Anti-korrupsjon					
205-1	Transaksjoner som er risikovurdert		GC 10	SDG 16.5	Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Arbeid mot økonomisk kriminalitet og etikk og antikorrupsjon"
205-2	Kommunikasjon og opplæring om policyer og prosedyrer knyttet til antikorrupsjon				
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak				
Økonomisk kriminalitet					
SB1SON-1	Arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering			SDG 16.4	Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Arbeid mot økonomisk kriminalitet"
MILJØ					
Utslipp og etterlevelse av miljøregelverk					
3-3	Håndtering av vesentlige temaer	PRB 5.1			Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 "Bærekraft" og vedleggene "Energi- og klimaregnskap" og "Klimagassutslipp i utlansporteføljen"
Utslipp					
305-1	Direkte utslipp av klimagasser (Scope 1)		GC 7, 8 og 9	SDG 12.2, 12.6, 12.8, 13.3, 15.a og b	Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", vedleggene «Energi – og klimaregnskap» og «Klimagassutslipp i utlansporteføljen»
305-2	Indirekte utslipp av klimagasser knyttet til energiforbruk (Scope 2)				
305-3	Andre indirekte utslipp av klimagasser (Scope 3)				
305-4	Intensitet på klimagassutslipp				
305-5	Reduksjon av klimagasser				
305-6	Utslipp av ozonreduserende stoffer (ODS)				Ikke vesentlig.
305-7	Nitrogenoksider (NOX), svoveloksider (SOX) og andre betydelige luftutslipp				Ikke vesentlig.
Oppfølging av leverandører - miljø					
3-3	Håndtering av vesentlige temaer	PRB 5.1			Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Bærekraftig fondsforvaltning og bærekraft i innkjøp»
Miljøvurdering av leverandører					
308-1	Nye leverandører som er vurdert opp mot miljøkriterier		GC 7, 8 og 9	SDG 13.3	Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Bærekraftig fondsforvaltning og bærekraft i innkjøp»
308-2	Negativ påvirkning på miljø i leverandørkjeden og iverksatte tiltak				

SAMFUNN					
Ansatte					
3-3	Håndtering av vesentlige temaer	PRB 5.1			Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.8.0 «Medarbeiderne». Se våre etiske retningslinjer og vår bærekraftpolicy.
Arbeidsforhold					
401-1	Antall nyansettelser og turnover		GC 1 og 6	SGD 8.5, 8.8 og 16b	Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.8.0 «Medarbeiderne», se tabell
401-2	Fordeler gitt til fulltids-ansatte, men ikke til midlertidige eller deltidsansatte				Alle fast ansatte med 20% stilling eller mer har samme rettigheter og ansattegoder. Vikarer er kun tilsluttet pensjonsordning og yrkesskade-forsikring.
401-3	Foreldrepermisjon				Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.8.0 «Medarbeiderne», se tabell
Opplæring					
404-1	Gjennomsnittlig antall timer med opplæring per år per ansatt			SDG 4.4, 4.7 og 8.5	Opplæring er ikke brutt ned på timer per ansatt.
404-2	Programmer for videreutdanning og overgangen til pensjonist-tilværelsen.				Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.8.0 «Medarbeiderne: kompetanse»
404-3	Prosentandel av ansatte som har regelmessige medarbeider-samtaler				Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.8.0 «Medarbeiderne»
Mangfold og like muligheter					
405-1	Kjønns sammensetting av styrende organer og ledelsen		GC 6	SDG 8.5 og 16b	Årsrapport, kapittel 3 "Virksomheten", delkapittel 3.8.0 «Medarbeiderne: likestilling og mangfold», se tabeller
405-2	Lønnsforskjeller mellom menn og kvinner				
Ikke-diskriminering					
406-1	Antall tilfeller av diskriminering og korrigerende tiltak som er iverksatt		GC 1, 2 og 6	SDG 8.8 og 16.b	Ingen kjente tilfeller av diskriminering
Oppfølging av leverandører – sosialt					
3-3	Håndtering av vesentlige temaer	PRB 5.1			
Sosial vurdering av leverandører					
414-1	Nye leverandører som er vurdert opp mot sosiale kriterier		GC 1-6	SDG 12.6 og 16.6	Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Bærekraftig fondsforvaltning og bærekraft i innkjøp»
414-2	Negativ påvirkning på sosiale forhold i leverandørkjeden og iverksatte tiltak				
Markedsføring og personvern					
3-3	Håndtering av vesentlige temaer	PRB 5.1			Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Etisk markedsføring og etikk og antikorrupsjon"
Markedsføring og produktmerking					

417-1	Krav til merking av produkt- og tjenester		GC 2	SDG 9.4, 12.6, 12.8, 13.3 og 16.5	Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Etisk markedsføring»
417-2	Tilfeller av manglende overholdelse av krav knyttet til informasjon og merking av produkter og tjenester				
417-3	Tilfeller av manglende overholdelse av krav knyttet til kommunikasjon og markedsføring				
Personvern					
418-1	Dokumenterte klager angående brudd på kundenes personvern og tap av kundedata				Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Etikk og anti-korrupsjon»
Produktansvar og aktivt eierskap					
3-3	Håndtering av vesentlige temaer	PRB 5.1			Årsrapport, kapittel 4 «Samfunnsansvar», delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Ansvarlige utlån»
Produktansvar					
FS7	Pengeverdien av produkter og tjenester utviklet for å gi en spesifikk sosial fordel		GC 1	SDG 8.10, 9.4 og 12.6	Årsrapport, kapittel 4 «Samfunnsansvar», delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Ansvarlige utlån»
FS8	Pengeverdien av produkter og tjenester utviklet for å levere en miljømessig fordel		GC 8 og 9	SDG 9.4, 12.2, 12.6, 12.8, 13.3, 15a og b	
Aktivt eierskap					
FS10	Andel og antall selskaper i porteføljen som det rapporterende selskapet har samhandlet med om miljømessige eller sosiale forhold.		GC 8	SDG 8.10, 11.a, 12.6, 12.8, 13.3	Årsrapport, kapittel 4 «Samfunnsansvar», delkapittel 4.1.0 «Bærekraft: Ansvarlige utlån»
FS11	Andel av selskaper i investeringsporteføljen med positiv og negativ screening for miljø- og samfunnsmessige forhold		GC 1,2, 4-6 og 7		Årsrapport, kapittel 4 "Samfunnsansvar", delkapittel 4.1.0 "Bærekraft: Bærekraftig fondsforvaltning"

Policy for godtgjørelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge

Innhold

1. Formål	s. 198
2. Rammeverk - Styring og kontroll av godtgjørelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge	s. 198
2.1. Overordnede styringsdokumenter	s. 198
3. Overordnede føringer og myndighetskrav	s. 198
4. Godtgjørelsesutvalg	s. 198
5. Definisjon	s. 199
6. Hvem omfattes	s. 199
7. Risikoevne og risikovilje – styringsmodell, ansvar og roller	s. 199
7.1. SpareBank 1 Sørøst-Norge – en attraktiv arbeidsgiver	s. 199
7.1.1. Likelønn	s. 200
7.1.2. Fast lønn	s. 200
7.1.3. Variabel lønn	s. 200
7.1.4. Pensjonsordning	s. 200
7.1.5. Kollektive goder	s. 200
7.1.6. Naturalytelser	s. 200
7.1.7. Etterlønnssordninger	s. 200
7.1.8. Opsjoner	s. 200
7.2. Særskilte regler for ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for bankens risikoeksponering og ansatte med kontrolloppgaver	s. 200
7.2.1. Retningslinjer for variabel godtgjørelse	s. 200
7.2.2. Risikojustert resultat	s. 201
7.3. Ansvar og roller for styring og kontroll av godtgjørelsesrisiko	s. 201
7.3.1. Styret	s. 201
7.3.2. Konsernsjef	s. 201
7.3.3. Godtgjørelsesutvalget	s. 201
7.3.4. Intern revisor	s. 201
7.3.5. Ekstern revisor	s. 201
7.3.6. Representantskapet	s. 202
8. Rapportering	s. 202
8.1. Rapport om gjennomgåelse og praktisering	s. 202
8.2. Lederlønnssrapport	s. 202
8.3. Unntak fra opplysningsplikten	s. 202
9. Vedlikehold	s. 202
10. Henvisning	s. 202

1. Formål

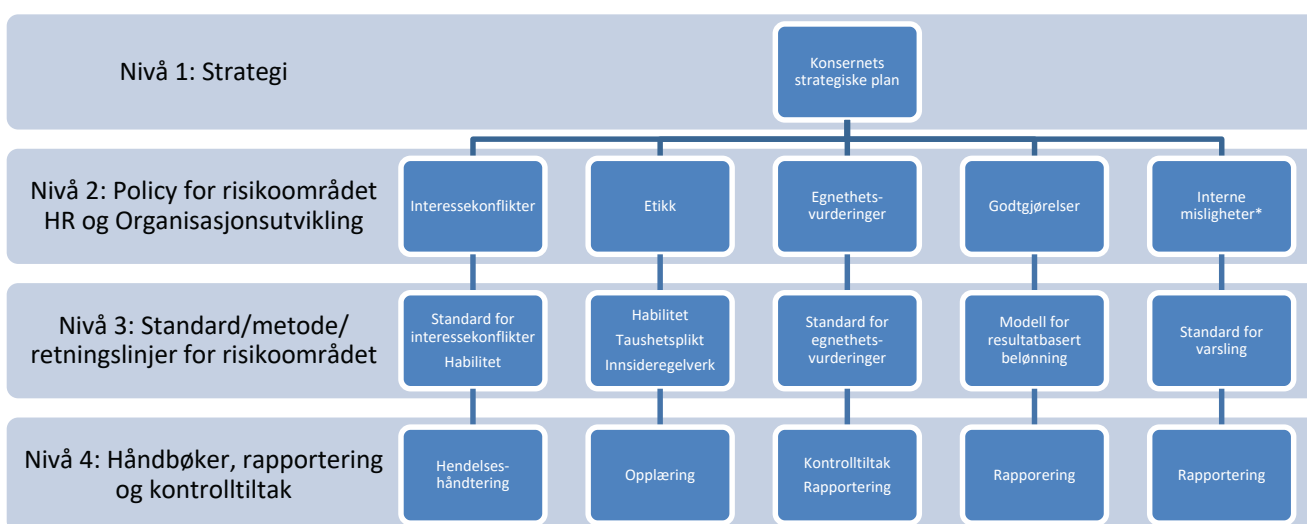
Policy for godtgjørelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge (morbank) skal bidra til å opprettholde bankens konkurransekraft, tiltrekke og beholde relevant kompetanse, fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med bankens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

En prestasjonsfremmende godtgjørelsesordning er et viktig strategisk virkemiddel. All belønning i SpareBank 1 Sørøst-Norge skal bidra til måloppnåelse og ønsket adferd.

Styret skal fastsette og sørge for at banken til enhver tid har og praktiserer retningslinjer og rammer for godtgjørelsesordningen. Godtgjørelsesordningen skal være i samsvar med bankens strategi, overordnede mål, økonomisk bæreevne, risikotoleranse og langsiktige interesser.

2. Rammeverk - Styring og kontroll av godtgjørelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge

2.1. Overordnede styringsdokumenter

3. Overordnede føringer og myndighetskrav

Policy for godtgjørelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge bygger i hovedsak på følgende instanser/lover som gir viktige føringer og prinsipper som må legges til grunn for god styring av godtgjørelse:

- Lov om finansforetak og finanskonsern
- Forskrift om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksforskriften)
- Lov om allmennaksjeselskaper
- Forskrift om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer
- Finanstilsynets rundskriv 2/2020 av 19.05.2020.

4. Godtgjørelsesutvalg

Foretak med flere enn 50 ansatte og foretak med forvaltningskapital over 5 mrd. kroner skal ha et eget godtgjørelsesutvalg oppnevnt av styret. Utvalget skal ha minst en representant for de ansatte og skal for øvrig bestå av hele eller deler av styret. Utvalget skal ha tilstrekkelige kunnskaper og erfaring med risikoanalyser for å kunne vurdere om godtgjørelsespolitikken er passende for banken.

Godtgjørelsesutvalget i SpareBank 1 Sørøst-Norge skal bestå av tre medlemmer, styrets leder, nestleder og et medlem valgt blant styrets ansattrepresentanter. Utvalget ledes av styrets leder.

Viser til Instruks for styrets godtgjørelsesutvalg.

5. Definisjon

Godtgjørelse omfatter alle fordeler en person mottar i kraft av sin stilling i banken.

Dette omfatter lønn og annen godtgjørelse i form av:

- basislønn
- naturalytelser
- bonuser
- tildeling av egenkapitalbevis, tegningsretter, opsjoner og andre former for godtgjørelse som er knyttet til egenkapitalbevis eller utviklingen av kursen på egenkapitalbevis i selskapet
- pensjonsordninger
- førtidspensjonsordninger
- etterlønsordninger
- alle former for variable elementer i godtgjørelsen, eller særskilte ytelser som kommer i tillegg til basislønn.

6. Hvem omfattes

Policy for godtgjørelse gjelder for alle ansatte SpareBank 1 Sørøst-Norge morbank. Det stilles spesielle krav til godtgjørelsesordninger for ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for bankens risikoeksponering, ansatte med kontrolloppgaver og tillitsvalgte, se punkt 7.2.

Ledende ansatte er i SpareBank 1 Sørøst-Norge definert til:

- Konsernledelsen

SpareBank 1 Sørøst-Norge har lagt til grunn et overordnet prinsipp om at konsernledelsen, som øverste leder for det enkelte forretningsområde ivaretar styring og kontroll av risiko i egen virksomhet gjennom sitt lederskap.

Øvrige skjønnsmessige kriterier for identifisering av ledende personer skal følge de til enhver tid gjeldende kriterier fastsatt av Finanstilsynet.

For SpareBank 1 Sørøst-Norge er dette definert til å være:

- Konsernledelsen
- Styret
- Leder for representantskapet

Ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for bankens risikoeksponering:

- Regionledere BM og PM
- Ledere for kredittområdet BM og PM
- Leder finans

Ansatte med kontrolloppgaver:

- Leder risikostyring
- Leder compliance

En person anses for å være risikotaker dersom vedkommende i forrige regnskapsår ble tildelt samlet godtgjørelse lik eller høyere enn et medlem av konsernledelsen.

7. Risikoevne og risikovilje – styringsmodell, ansvar og roller

Banken skal ha en lav risikoprofil på godtgjørelse der ingen enkelthendelser (utbetaling, tildeling) skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad.

7.1. SpareBank 1 Sørøst-Norge – en attraktiv arbeidsgiver

Banken skal være en attraktiv arbeidsgiver med en lønnspolitikk som er konkurransedyktig.

Bankens godtgjørelsesordning skal motivere til etterlevelse av konsernets visjon, verdier og strategi.

Lønn skal bidra til motivasjon, innsats, resultater og bærekraftig utvikling av banken. Den skal gi rom for individuell avlønning og skal bidra til å tiltrekke, utvikle og beholde dyktige medarbeidere med relevant kompetanse, og for øvrige være i tråd med prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse.

Lønnsdannelsen i banken skal stå i et balansert forhold til lønnsomhet, inntjening, samfunnsøkonomiske hensyn, det arbeid som utføres, og stillingens ansvars og myndighetsforhold, i tillegg til kompetansekrav, problemløsningsnivå og markedsmessige hensyn.

7.1.1. Likelønn

Godtgjørelse skal fastsettes på samme måte for kvinner og menn. Likelønnsprinsippet innebærer at medarbeidere skal lønnes likt for samme arbeid eller arbeid av lik verdi, uavhengig av kjønn.

Alle medarbeidere i banken skal kjenne sammensetningen av sin totale godtgjørelse. En enkel, klar og forståelig godtgjørelsesprofil er et virkemiddel i konkurransen om kompetanse og arbeidskraft.

7.1.2. Fast lønn

Føringer i lønssystemet er at fastlønn skal utgjøre hoveddelen av den ansattes lønn. Videre består den enkelte medarbeiders faste lønn av følgende forhold:

- Stillingsvurdering – jobbkraav (kompleksitet, ansvar og myndighet)
- Dyktighetsvurdering - kompetanse, resultater, atferd
- Markedsvurdering - tilbud, etterspørsel, benchmark

Medarbeidere skal ikke motta styrehonorar for verv de påtar seg innenfor konsernet, eventuelle styrehonorarer utenfor konsernet avklares med konsernsjef. Ansattrepresentanter i bankens styre omfattes ikke av denne regelen.

7.1.3. Variabel lønn

Banken kan ha individuelle ordninger for variabel lønn knyttet til måloppnåelse. Resultatbaserte belønningsordninger kan avtales.

7.1.4. Pensjonsordning

Bankens medarbeidere opparbeider pensjonsrettigheter i henhold til bankens enhver tid gjeldende pensjonsordning.

7.1.5. Kollektive goder

Alle medarbeidere er berettiget de til enhver tid gjeldende kollektive goder som er beskrevet i bankens personalhåndbok.

7.1.6. Naturalytelser

Naturalytelser er lønn i annet enn penger som medarbeidere får i arbeidsforholdet og som gir en privatøkonomisk fordel. Ledende ansatte vil normalt tildeles naturalytelser som er vanlige for sammenlignbare stillinger og der det foreligger et tjenstlig behov.

7.1.7. Etterlønnordninger

Hovedregelen er å ikke ha egne ordninger som regulerer etterlønn, pensjon og andre individuelle forhold, utover det som er normalt for stillingen, for ansatte i konsernet. Markedsmessige forhold kan allikevel gjøre at det er behov for å inngå slike avtaler.

Sluttavtaler som inngås med andre enn konsernsjef skal tilpasses de resultater som er oppnådd over tid, og utformes slik at manglende resultater ikke belønnes.

7.1.8. Opsjoner

Banken kan ha ordninger for tildeling av egenkapitalbevis, tegningsretter, opsjoner eller andre former for godtgjørelse som er knyttet til egenkapitalbevis eller utviklingen av kursen på egenkapitalbevisene i banken.

7.2. Særskilte regler for ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for bankens risikoeksponering og ansatte med kontrolloppgaver

7.2.1. Retningslinjer for variabel godtgjørelse

- Det skal være et balansert forhold mellom fast og variabel godtgjørelse for ledende ansatte. Fastlønnen skal være tilstrekkelig høy til at banken kan unnlate å betale variabel godtgjørelse.
- For konsernsjef og konsernledelsen skal variabel godtgjørelse ikke utgjøre mer enn halvparten av den faste godtgjørelsen. Dette prinsippet skal som hovedregel også gjelde for øvrige ledende ansatte i banken.

- For ledere, risikotakere og ansatte med kontrolloppgaver skal variabel godtgjørelse fastsettes basert på funksjonsspesifikke målsettinger og ikke være basert på resultatet i enheten de overvåker. Godtgjørelsesordningen må ikke utfordre deres uavhengighet.

Øvrige forhold er beskrevet i Forskrift om finansforetak og finanskonsern.

7.2.2. Risikojustert resultat

Variabel godtgjørelse skal baseres på en kombinasjon av vurdering av vedkommende person, vedkommende avdeling og banken som helhet. Ved måling av resultater skal risiko for foretaket og kostnader knyttet til behov for kapital og likviditet hensyntas.

Utgangspunktet for fastsetting av variabel godtgjørelse skal være risikojustert resultat. Prosessen for å fastsette godtgjørelsen skal ta høyde for risikoer som følger av foretakets virksomhet, inklusive kostnaden for kapital og likviditet som virksomheten trenger.

Det bør fremgå i styrets vedtak at risikovurderinger er gjort ved tildeling.

Før utbetaling av utsatt godtgjørelse til ledende ansatte skal det gjøres en vurdering om forutsetninger og kriterier for å foreta en forsvarlig utdeling fortsatt foreligger, herunder vurdering av risikojustert resultat, hvorvidt vekst er innenfor vedtatte rammer, hvorvidt det er behov for ytterligere emisjoner, i hvilken grad kapitaldekningen er tilfredsstillende og hvorvidt utbetaling vil kunne påvirke utbyttegrad.

7.3. Ansvar og roller for styring og kontroll av godtgjørelsesrisiko

7.3.1. Styret

Styret har ansvar for:

- å godkjenne policy for godtgjørelse, samt påse at dokumentasjonen som ligger til grunn for beslutninger er ivarettatt.
- å fastsette ramme for variabel lønn
- å fastsette lønn og annen godtgjørelse til konsernsjef årlig
- å godkjenne «Rapport om årlig gjennomgåelse og praktisering» og «Lederlønnrapport»
- å fremlegge «Lederlønnrapport» for representantskapet.

7.3.2. Konsernsjef

Konsernsjef har ansvar for:

- å fastsette årlig lønn og annen godtgjørelse til øvrige medlemmer i konsernledelsen etter forankring i godtgjørelsesutvalget.

7.3.3. Godtgjørelsesutvalget

Godtgjørelsesutvalget har ansvar for:

- å forberede alle saker om godtgjørelser som skal behandles av styret i henhold til «Instruks for styrets godtgjørelsesutvalg».
- å foreta en årlig gjennomgåelse av praktiseringen av godtgjørelse og utarbeide en skriftlig rapport som forelegges styret.
- å forberede «Lønnrapport» i henhold til pkt. 8.2.
- å være rådgiver for konsernsjef når det gjelder godtgjørelse til konsernledelsen.

7.3.4. Intern revisor

Intern revisor har ansvar for:

- å gjennomgå rapport om årlig praktisering av godtgjørelse og gi styret sine anbefalinger.

7.3.5. Ekstern revisor

Ekstern revisor har ansvar for:

- å gjennomgå rapport om godtgjørelse som ledende personer har mottatt eller har til gode i løpet av det foregående regnskapsåret (Lederlønnrapporten) før rapporten behandles av representantskapet.

7.3.6. Representantskapet

Representantskapet har ansvar for:

- å behandle og vedta «Policy for godtgjørelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge» ved enhver vesentlig endring og minst hvert fjerde år, jf. Lov om allmennaksjeselskaper § 6-16a. (5).
- å behandle og vedta «Lederlønnssrapport».

8. Rapportering

8.1. Rapport om gjennomgåelse og praktisering

Banken skal minst en gang i året foreta en gjennomgåelse av praktiseringen av godtgjørelse og utarbeide en skriftlig rapport som forelegges styret. Rapporten skal gjennomgås av uavhengig kontrollfunksjon (intern revisor).

8.2. Lederlønnssrapport

Styret skal utarbeide en rapport om godtgjørelse som ledende personer har mottatt eller har til gode i løpet av det foregående regnskapsåret. Rapporten skal omfatte godtgjørelse som tidligere, nåværende og fremtidige ledende personer har mottatt eller har til gode i løpet av ett regnskapsår jf. Forskrift om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer §6 (2). Informasjonen skal individualiseres per ledende person. Lederlønnssrapporten skal behandles og vedtas av representantskapet. Ledende personer, som skal inngå i rapporten, defineres til konsernledelsen, styret og leder av representantskapet. Øvrige medlemmer av representantskapet inngår også i rapporten, men individualiseres ikke.

Banken skal offentliggjøre informasjon om godtgjørelse i henhold til den til enhver tid gjeldende lovgivning.

8.3. Unntak fra opplysningsplikten

Rapporten skal ikke inneholde personopplysninger som nevnt i Europaparlaments- og Rådsforordning (EU) 2016/679 av 27. april 2016 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av direktiv 95/46/EF (personvernforordningen) artikkel 9 nr. 1.

Styret skal sørge for at rapporten ikke inneholder opplysninger som viser til den enkelte ledende persons familiesituasjon.

Opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt omfattes ikke av rapporteringsplikten, og skal ikke offentliggjøres. Opplysninger som ikke kan gis uten uforholdsmessig skade på selskapet kan også unntas offentliggjøring, dersom det er nødvendig.

9. Vedlikehold

Policy for godtgjørelse gjelder for ett år av gangen og revideres årlig. Endring av godtgjørelsesordninger skal drøftes med tillitsvalgte. Godtgjørelsesutvalget skal forberede styrets behandling av Policy for godtgjørelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge.

10. Henvisning

Instruks for styrets godtgjørelsesutvalg SpareBank 1 Sørøst-Norge.

Policy for styring av interessekonflikter SpareBank 1 Sørøst Norge.

Revisjonshistorikk

Dato	Beskrivelse	Dokumenteier
05.10.2021	Behandlet av konsernledelsen	Marianne Thorsdal
06.10.2021	Orientert SAMU	Marianne Thorsdal
14.10.2021	Behandlet av styrets godtgjørelsesutvalg	Marianne Thorsdal
14.10.2021	Vedtatt av styret	Marianne Thorsdal
09.02.2022	Behandlet av styrets godtgjørelsesutvalg	Marianne Thorsdal
09.02.2022	Behandlet av styret	Marianne Thorsdal
22.03.2022	Vedtatt av representantskapet	Marianne Thorsdal

Rapport om godtgjørelse til ledende personer 2021 (Lederlønnssrapport)

Innledning

Rapporten er forberedt og utarbeidet på bakgrunn av de krav som fremgår av allmennaksjeloven § 6-16b og tilhørende forskrift, samt forskrift om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer.

SpareBank 1 BV og Sparebanken Telemark fusjonerte 1. juni 2021, hvor SpareBank 1 BV var overtakende bank. Samtidig endret den fusjonerte banken navn til SpareBank 1 Sørøst-Norge.

Denne rapporten omhandler ledende personer i morbank, definert til konsernledelsen, styret og representantskapet.

Godtgjørelser for ledende personer fra tidligere SpareBank 1 BV inngår i rapporten for hele regnskapsåret 2021, mens godtgjørelser for ledende personer fra tidligere Sparebanken Telemark inngår kun fra fusjonstidspunktet. Som følge av fusjonen er konsernledelsen i 2021 utvidet med to personer fra syv til ni medlemmer. To medlemmer av konsernledelsen i tidligere SpareBank 1 BV har avsluttet arbeidsforholdet i 2021, mens fire medlemmer fra tidligere Sparebanken Telemark inngår i ny konsernledelse.

Personalkostnader relatert til engangskostnader som følge av fusjonen, utgjør i hovedsak endringer i pensjonsavsetning for nytilsatt konsernsjef og sluttvederlag til tidligere administrerende direktør. Dette påvirker og inngår i både regnskap og samlede godtgjørelser.

Begge de fusjonerte bankene hadde hver sin policy for godtgjørelser, etter fusjonen var det behov for samordning og ny felles «Policy for godtgjørelse i SpareBank 1 Sørøst-Norge» er behandlet av styret i møte 9. februar 2022. Policyen fremlegges for representantskapet til behandling og godkjenning på ordinært møte 22. mars 2022.

Alle tall er oppgitt i hele tusen hvis ikke annet er oppgitt.

For mer informasjon, se bankens delårsregnskap og årsrapport for 2021.

Total godtgjørelse

Tabell - Godtgjørelse til ledende personer for regnskapsåret 2021										
Alle tall i hele tusen										
Navn på ledende person, stilling	1				2				3	
	Fast lønn		Fast godtgjørelse		Variabel godtgjørelse		Ekstraordinære gjenstander			
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Rune Fjeldstad, administrerende direktør til juni 2021	3.002,0	2.559,2			51,0	39,2	176,0	156,3	90,0	70,0
Per Halvorsen, konsernsjef fra juni 2021	0,0	1.823,7			0,0	91,9				
Lasse Olsen, konserndirektør personmarkedet	1.809,0	1.785,8			34,0	159,4	104,0	92,3	47,5	37,5
Stian Thomassen, direktør BM til juni 2021	1.687,0	1.594,1			117,0	92,7	99,0	89,1	52,5	37,5
Arent Kristian Anfinssen, konserndirektør bedriftsmarked fra juni 2021	0,0	848,7			0,0	84,1				
Geir Årstein Hansen, visedministrerende direktør	1.616,0	1.749,6			185,0	180,2	99,0	359,4	50,0	62,5
Marianne Sommerro Evensen, konserndirektør risikostyring, compliance og konsernadministrasjon	1.372,0	1.321,3			51,0	142,5	101,0	111,6	50,0	62,5
Roar Snippen, konserndirektør økonomi og analyse fra juni 2021	0,0	957,4			0,0	84,9				
Johan Hjerkin, konserndirektør strategi og forretningsutvikling	1.462,0	1.510,3			141,0	120,2	86,0	86,5	47,5	37,5
Marianne Thorsdal, konserndirektør HR og organisasjonsutvikling fra juni 2021	0,0	690,8			0,0	85,0				
Tonje Stormoen, konserndirektør forretningsstøtte	1.228,0	1.272,4			161,0	163,3	79,0	81,8	37,5	37,5
Finn Haugan, styreleder			500,0	575,0		1,5				
Anne Berg Behring, nestleder styret fra juni 2021			0,0	228,5						
Heine Wang, styremedlem			285,0	279,2		0,2				
Gisle Dahn, styremedlem til juni 2021			235,0	106,3		0,2				
Jan Erling Nilsen, styremedlem fra juni 2021			0,0	154,2						
Elisabeth Haug, styremedlem			150,0	170,0						
Janne Sølv Weseth, styremedlem til juni 2021			185,0	85,4						
Hanne Myhre Gravdal, styremedlem ansattes representant			150,0	178,8						
Geir A. Vestre, styremedlem ansattes representant til juni 2021			150,0	77,1						
Frede Christensen, styremedlem ansattes representant fra juni 2021			0,0	99,2						
Lars Ole Bjørnsrud, representantskapsleder			80,0	91,7						
Øvrige medlemmer representantskap			171,0	434,6						
Sum	12.176,0	16.113,1	1.906,0	2.479,8	740,0	1.245,4	744,0	976,9	375,0	345,0

Tabell - Godtgjørelse til ledende personer for regnskapsåret 2021										
Alle tall i hele tusen										
Navn på ledende person, stilling	4		5		6				7	
	Pensjonskostnad		Total godtgjørelse		Andel fast og variabel godtgjørelse				Foretak i samme konsern eller foretaksgruppe	
	2020	2021	2020	2021	Andel fast	2020	2021	Andel variabel	2020	2021
Rune Fjeldstad, administrerende direktør til juni 2021	5.989,0	599,9	9.308,0	3.424,6	97 %	93 %	3 %	7 %		
Per Halvorsen, konsernsjef fra juni 2021	0,0	18.445,2	0,0	20.360,8		100 %		0 %		85,0
Lasse Olsen, konserndirektør personmarkedet	179,0	197,5	2.173,5	2.272,4	93 %	94 %	7 %	6 %		
Stian Thomassen, direktør BM til juni 2021	176,0	140,7	2.131,5	1.954,1	93 %	94 %	7 %	6 %		
Arent Kristian Anfinssen, konserndirektør bedriftsmarked fra juni 2021		125,5	0,0	1.058,3		100 %		0 %		
Geir Årstein Hansen, visedministrerende direktør	895,0	944,1	2.845,0	3.295,7	95 %	87 %	5 %	13 %		
Marianne Sommerro Evensen, konserndirektør risikostyring, compliance og konsernadministrasjon	304,0	360,5	1.878,0	1.998,4	92 %	91 %	8 %	9 %		
Roar Snippen, konserndirektør økonomi og analyse fra juni 2021	0,0	120,9	0,0	1.163,2		100 %		0 %		
Johan Hjerkin, konserndirektør strategi og forretningsutvikling	185,0	206,4	1.921,5	1.960,8	93 %	94 %	7 %	6 %		
Marianne Thorsdal, konserndirektør HR og organisasjonsutvikling fra juni 2021	0,0	121,3	0,0	897,1		100 %		0 %		
Tonje Stormoen, konserndirektør forretningsstøtte	190,0	220,3	1.695,5	1.775,3	93 %	93 %	7 %	7 %		
Finn Haugan, styreleder			500,0	576,5	0 %	0 %	0 %	0 %		
Anne Berg Behring, nestleder styret fra juni 2021			0,0	228,5		0 %		0 %		
Heine Wang, styremedlem			285,0	279,4	0 %	0 %	0 %	0 %		
Gisle Dahn, styremedlem til juni 2021			235,0	106,5	0 %	0 %	0 %	0 %		
Jan Erling Nilsen, styremedlem fra juni 2021			0,0	154,2		0 %		0 %		
Elisabeth Haug, styremedlem			150,0	170,0	0 %	0 %	0 %	0 %		
Janne Sølv Weseth, styremedlem til juni 2021			185,0	85,4	0 %	0 %	0 %	0 %		
Hanne Myhre Gravdal, styremedlem ansattes representant			150,0	178,8	0 %	0 %	0 %	0 %		
Geir A. Vestre, styremedlem ansattes representant til juni 2021			150,0	77,1	0 %	0 %	0 %	0 %		
Frede Christensen, styremedlem ansattes representant fra juni 2021			0,0	99,2		0 %		0 %		
Lars Ole Bjørnsrud, representantskapsleder			80,0	91,7	0 %	0 %	0 %	0 %		
Øvrige medlemmer representantskap			171,0	434,6	0 %	0 %	0 %	0 %		
Sum	7.918,0	21.482,3	23.859,0	42.642,5	95 %	97 %	5 %	3 %	0,0	85,0

Forklaring tabell pr. ledende person:

Ingen rapportering i kolonne 3 ekstraordinære gjenstander.

Egenkapitalbevis

Det er ikke tildelt eller tilbudt egenkapitalbevis, tegningsretter, opsjoner eller andre former for godtgjørelse knyttet til egenkapitalbevis i SpareBank 1 Sørøst-Norge eller andre foretak innenfor samme konsern, samt i SpareBank 1-alliansen.

Selskapets adgang til å tilbakekreve variabel godtgjørelse

Dagens retningslinjer åpner for å kunne kreve tilbake utbetalt variabel godtgjørelse. Det har ikke vært tilbakekrevd variabel godtgjørelse i regnskapsåret 2021.

Informasjon om hvordan godtgjørelsen samsvarer med godtgjørelsens retningslinjer og hvordan ytelseskriterier ble brukt

Samlet godtgjørelse til konsernledelse består av fastlønn og variabel godtgjørelse, naturallytelse og pensjons- og forsikringsordninger. Fastlønn og variabel godtgjørelse til konsernsjef er fastsatt av styret etter vurdering og innstilling fra godtgjørelsesutvalget. Fastsettelse av godtgjørelse til øvrige medlemmer i konsernledelsen er fastsatt av konsernsjef etter forankring i godtgjørelsesutvalget. Vurderingene er gjort med utgangspunkt i oppnådde resultater på definerte målområder i henhold til balansert målstyring og individuelle prestasjoner samt lønnsutviklingen i sammenlignbare stillinger. Fastlønnen utgjør hoveddelen av godtgjørelsen og variabel godtgjørelse utgjør ikke mer enn halvparten av den faste godtgjørelsen.

Godtgjørelse til styret og representantskapet er fastsatt av representantskapet etter innstilling fra valgkomiteen og inngår ikke i oversikter som viser årlige endringer av godtgjørelse og selskapets resultat.

For å nå bankens ambisjoner om å bli en regionbank for Sørøst-Norge, kreves et høyt kompetansenivå for ledelse og ledende personer. Det er vesentlig at banken har kontinuitet og forutsigbarhet for denne ansattgruppen og betingelsene må være konkurransedyktige. Når lønn og andre godtgjørelser reflekterer kompetansekrav og nivå på oppgaveløsning som er nødvendig, mener vi det bidrar det til bankens langsiktige resultater.

Unntak og avvik fra godtgjørelsespolitikken og prosedyren for implementering

Det er ingen unntak eller avvik fra godtgjørelsespolicy og prosedyren for implementering.

Årlige endringer av godtgjørelse og selskapets resultat

Tabell over samlet godtgjørelse og endring fra foregående år

Navn	2016	2017	Endring 2016/2017	2018	Endring 2017/2018	2019	Endring 2018/2019	2020	Endring 2019/2020	2021	Endring 2020/2021
Rune Fjeldstad til juni 2021 (1)	2.619	2.862	243	3.039	177	3.108	69	3.229	121	2.755	(474)
Geir Årstein Hansen	1.538	1.726	188	1.829	103	1.849	20	1.900	51	2.289	389
Marianne Sommerro Evensen	1.073	1.123	50	1.225	102	1.296	71	1.524	228	1.575	51
Beate Steen Kolstø til des. 2016	1.200	-	(1.200)	-	-	-	-	-	-	-	-
Stian Thomassen til juni 2021 (2)	1.602	1.714	112	1.808	94	1.859	51	1.903	44	1.776	(127)
Lasse Olsen	1.367	1.709	342	1.832	123	1.884	52	1.947	63	2.037	90
Johan Hjerkin fra mai 2017	-	824	824	1.479	655	1.617	138	1.689	72	1.717	28
Tonje Stormoen	-	1.008	1.008	1.193	185	1.316	123	1.468	152	1.518	50
Roar Snippen, fra juni 2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.042	1.042
Marianne Thorsdal, fra juni 2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	776	776
Arent K. Anfinsen fra juni 2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	933	933
Per Halvorsen fra juni 2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.916	1.916
	9.399	10.966	1.567	12.405	1.439	12.929	524	13.660	731	18.334	4.674

(1) Det er inngått en sluttavtale der han fratrer som administrerende direktør med virkning fra 1. juni 2021.

(2) Det er inngått en sluttavtale der han fratrer som direktør BM med virkning fra 1. juni 2021 og arbeidsforholdet opphørte fra 1. september 2021.

Gjennomsnittlig godtgjørelse fordelt på årsverk

Årsverk	Samlet godtgjørelse	Gjennomsnittlig godtgjørelse	År
172	124.221	722	2016
223	164.108	735	2017
220	145.846	663	2018
223	151.284	678	2019
228	154.997	680	2020
308	225.019	731	2021

Tabellen over viser gjennomsnittlig godtgjørelse fordelt på antall årsverk ekskludert ledende personer i perioden 2016 – 2021. Gjennomsnittlig årsverk og lønn er hensyntatt at ansatte fra tidligere Sparebanken Telemark er med i oversikten fra 1. juni 2021.

Årsoverskudd før øvrige resultatposter

2016	307.659
2017	508.738
2018	596.086
2019	538.564
2020	504.720

Tabellen over viser bankens resultat i perioden 2016-2020

Informasjon vedrørende representantskapets vedtak

Dette er første året SpareBank 1 Sørøst-Norge har utarbeidet og rapportert godtgjørelse til ledende personer, jfr. forskrift om retningslinjer og rapport om godtgjørelser til ledende personer § 6 annet ledd for 2021.

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo

Telephone +47 45 40 40 63
Fax
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Sparebank 1 Sørøst-Norge

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

Konklusjon

Vi har utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at Sparebank 1 Sørøst-Norges rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer (lønnrapporten) for regnskapsåret som ble avsluttet 31. desember 2021, er i samsvar med allmennaksjeloven § 6-16b og forskrift gitt i medhold av denne bestemmelsen.

Etter vår mening er lønnrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i samsvar med allmennaksjeloven § 6-16b med tilhørende forskrift.

Styrets ansvar for lønnrapporten

Styret er ansvarlig for utarbeidelsen av lønnrapporten og for at den inneholder de opplysninger som kreves etter allmennaksjeloven § 6-16b med tilhørende forskrift. Styret har også ansvar for slik intern kontroll som det finner nødvendig for å utarbeide en lønnrapport som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, hverken som følge av misligheter eller feil.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert uavhengighetsstandarter) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Vi anvender internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1) og opprettholder et omfattende system for kvalitetskontroll inkludert dokumenterte retningslinjer og prosedyrer vedrørende etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om lønnrapporten inneholder de opplysninger som kreves etter allmennaksjeloven § 6-16b med tilhørende forskrift, og at opplysningene i lønnrapporten ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon».

Vi har gjort oss kjent med retningslinjene om fastsettelse av lønn og godtgjørelse til ledende personer som er godkjent av generalforsamlingen. Våre handlinger omfatter opparbeidelse av en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for utarbeidelse av lønnrapporten. Formålet er å utforme kontrollhandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. Vi har videre utført kontroller av fullstendigheten og nøyaktigheten av opplysningene i lønnrapporten, herunder om den inneholder de

Offices in:

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Molde	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Stavanger	Ålesund

opplysningene som kreves etter loven. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Oslo, 1. mars 2022
KPMG AS

A handwritten signature in blue ink that reads 'Svein A. Lyngroth'.

Svein Arthur Lyngroth
Statsautorisert revisor

